2024/2418

17.9.2024.

KOMISIJAS LĒMUMS (ES) 2024/2418

(2023. gada 11. decembris)

par valsts atbalsta pasākumu SA.53625 (2021/C), ko Vācija īstenoja elektroenerģijas ražošanas no lignīta pārtraukšanai

(izziņots ar dokumenta numuru C(2023) 8551)

(Autentisks ir tikai teksts angļu valodā)

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 108. panta 2. punkta pirmo daļu,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas zonas līgumu, un jo īpaši tā 62. panta 1. punkta a) apakšpunktu,

aicinājusi ieinteresētās personas iesniegt piezīmes saskaņā ar minētajiem noteikumiem ([1]) un ņemot vērā to iesniegtās piezīmes,

tā kā:

1. PROCEDŪRA

(1) Pēc saziņas, kas notika pirms paziņošanas, Vācija saskaņā ar LESD 108. panta 3. punktu nosūtīja Komisijai 2020. gada 2. decembrī elektronisku paziņojumu, kurā paziņoja par atbalstu *Lausitz Energie Kraftwerke AG* (“*LEAG*”) (“*LEAG* pasākums”) un *RWE Power AG* (“*RWE*”) (“*RWE* pasākums”) elektroenerģijas ražošanas no lignīta pārtraukšanai (kopā “pasākums”). Vācija 2021. gada 13. un 14. janvārī iesniedza papildu informāciju.

(2) Komisija saņēma arī spontānus ieinteresēto personu iesniegumus. Vācijai piezīmju sniegšanai 2020. gada 7. oktobrī tika nosūtīti *Green Planet Energy* (“*GPE*”) un anonīmas personas iesniegumi, uz kuriem Vācija atbildēja 2020. gada 17. novembrī. Turklāt *LEAG* iesniedza apsvērumus 2020. gada 10. decembrī.

(3) Komisija 2021. gada 2. martā pieņēma lēmumu (“lēmums par procedūras sākšanu”) ([2]) sākt oficiālās izmeklēšanas procedūru attiecībā uz atbalstu *LEAG* un *RWE*.

(4) Vācija 2021. gada 1. aprīlī iesniedza piezīmes saistībā ar lēmumu par procedūras sākšanu. Papildus Vācijas piezīmēm Komisija saņēma piezīmes no 27 trešām personām. *LEAG* un *RWE* 2021. gada 7. jūnijā iesniedza piezīmes par lēmumu par procedūras sākšanu. Vācija apsvērumus par trešo personu piezīmēm iesniedza 2021. gada 6. septembrī, savukārt 2021. gada 3. septembrī tā atbildēja uz Komisijas 2021. gada 11. augusta informācijas pieprasījumu.

(5) *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* 2022. gada 17. maijā tika publicēts paziņojums, kurā trešās personas tika aicinātas saskaņā ar LESD 108. panta 2. punktu iesniegt piezīmes par Komisijas “Pamatnostādņu par valsts atbalstu klimata, vides aizsardzības un enerģētikas pasākumiem (2022)” (“*CEEAG*”) ([3]) piemērojamību un piemērošanu un attiecīgā gadījumā par minētajās pamatnostādnēs, tostarp to 3. un 4.12. iedaļā, izklāstīto saderības pamatojumu attiecībā uz *LEAG* un *RWE* pasākumu, saistībā ar kuru Komisija sāka oficiālo izmeklēšanu (“publiskā apspriešana”) ([4]).

([1]) OV C 177, 7.5.2021., 50. lpp.; OV C 199, 17.5.2022., 9. lpp.; OV C 131, 14.4.2023., 45. lpp.
([2]) Komisijas 2021. gada 2. marta lēmums par valsts atbalstu SA.53625 (2020/N) – Vācija – Elektroenerģijas ražošanas no lignīta pārtraukšana (OV C 177, 7.5.2021., 50. lpp.).
([3]) OV C 80, 18.2.2022., 1. lpp.
([4]) OV C 199, 17.5.2022., 9. lpp.

(6) Komisija 2022. gada 18. maija vēstulēs informēja Vāciju un trešās personas, kas pēc lēmuma par procedūras sākšanu publicēšanas bija iesniegušas piezīmes, par 2022. gada 17. maijā publicēto uzaicinājumu un aicināja tās iesniegt piezīmes.

(7) Vācija neiesniedza piezīmes. Komisija saņēma piezīmes no 19 trešām personām. *LEAG* un *RWE* iesniedza piezīmes 2022. gada 17. jūnijā. Vācija 2022. gada 7. septembra vēstulē norādīja, ka neplāno iesniegt apsvērumus par jaunajām trešo personu piezīmēm.

(8) Vācija 2022. gada 23. decembrī iesniedza Komisijai grozījumus 2020. gada 2. decembra paziņojumā par *RWE* pasākumu, ņemot vērā 2022. gada 4. oktobra vienošanos ar *RWE* par elektroenerģijas ražošanas no oglēm paātrinātu pārtraukšanu Reinzemes lignīta ieguves reģionā līdz 2030. gadam ("grozītais *RWE* pasākums" vai "paziņotais pasākums").

(9) Komisija 2022. gada 16. novembrī no astoņām personām saņēma spontānas piezīmes par grozīto *RWE* pasākumu, un 2022. gada 2. decembrī tās tika nosūtītas Vācijai. Vācija 2023. gada 11. janvārī iesniedza apsvērumus par šīm piezīmēm.

(10) Komisija 2023. gada 2. martā pieņēma lēmumu izvērst oficiālo izmeklēšanas procedūru attiecībā uz *RWE* pasākumu ("lēmums par procedūras paplašināšanu") ([5]).

(11) Vācija 2023. gada 31. martā iesniedza piezīmes saistībā ar lēmumu par procedūras paplašināšanu. Komisija saņēma piezīmes no 12 trešām personām. *RWE* un *LEAG* piezīmes par lēmumu par procedūras paplašināšanu iesniedza attiecīgi 2023. gada 12. un 15. maijā. Vācija 2023. gada 6. jūlijā iesniedza apsvērumus par trešo personu piezīmēm.

(12) Vācija piekrīt izņēmuma kārtā atteikties no savām tiesībām, kas izriet no LESD 342. panta saistībā ar Regulas Nr. 1/1958 ([6]) 3. pantu, un tam, ka šis lēmums tiek pieņemts un paziņots angļu valodā.

2. **LĒMUMA DARBĪBAS JOMA**

(13) Komisija uzskata, ka pēc lēmuma par procedūras sākšanu pieņemšanas daži minētajā lēmumā aprakstītie fakti un apstākļi ir mainījušies, proti, kopš lēmuma par procedūras sākšanu pieņemšanas ir mainīts minētajā lēmumā norādītais *RWE* pasākums, jo īpaši slēgšanas datumi un *RWE* negūtās peļņas aprēķins. Attiecīgi lēmumā par procedūras paplašināšanu Komisija paplašināja savas izmeklēšanas tvērumu.

(14) Šā lēmuma darbības jomā ietilpst vienīgi grozītā *RWE* pasākuma novērtējums. Komisijas oficiālā izmeklēšana par *LEAG* pasākumu turpinās, un *LEAG* pasākums neietilpst šā lēmuma darbības jomā, bet tiks vērtēts atsevišķi.

(15) Komisija norāda, ka *RWE* pasākums sākotnēji un ar grozījumiem nav īstenots, pamatojoties uz atbalsta shēmu, un tas nav uzskatāms par paziņojamu atbalsta piešķīrumu, pamatojoties uz kādu atbalsta shēmu. Tāpēc Komisija uzskata, ka tas ir individuāls atbalsta pasākums, kā noteikts Valsts atbalsta procedūras regulas ([7]) 1. panta e) punktā. Kompensācija *RWE* un *LEAG* ir divi atsevišķi individuāli pasākumi un nav daļa no atbalsta shēmas. Tas ir saistīts ar šādiem apsvērumiem: i) juridiskajā pamatā (sk. 30. apsvērumu) atbalsta saņēmēji nav noteikti vispārīgi un abstrakti, bet ir skaidri un nepārprotami norādīts, ka ir divi atbalsta saņēmēji (*RWE* un *LEAG*); ii) kompensācija ir saistīta ar konkrētu situāciju (elektroenerģijas ražošanas no lignīta pārtraukšanu); un iii) juridiskajā pamatā ir noteiktas konkrētas un atšķirīgas summas, kas jāmaksā abiem saņēmējiem, un laikposms. Juridiskā pamata 44. panta 1. punktā ir noteiktas *RWE* un *LEAG* tiesības uz kompensāciju – attiecīgi 2,6 miljardiem EUR un 1,75 miljardiem EUR. Turklāt Vācija un šie operatori parakstīja Publisko tiesību līgumu par elektroenerģijas ražošanas no lignīta samazināšanu un izbeigšanu Vācijā ("2021. gada līgums").

([5]) OV C 131, 14.4.2023., 45. lpp.
([6]) Regula Nr. 1, ar ko nosaka Eiropas Ekonomikas kopienā lietojamās valodas (OV 17, 6.10.1958., 385./58. lpp.).
([7]) Padomes Regula (ES) 2015/1589 (2015. gada 13. jūlijs), ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus Līguma par Eiropas Savienības darbību 108. panta piemērošanai (OV L 248, 24.9.2015., 9. lpp.).

3. **SĪKS PAZIŅOTĀ PASĀKUMA APRAKSTS**

3.1. **Vācijas klimata mērķi un paziņotā pasākuma mērķis**

(16) Vācijas mērķis ir līdz 2045. gadam panākt siltumnīcefekta gāzu ("SEG") neitralitāti. Šajā saistībā Vācija ir noteikusi starpposma mērķrādītāju 2030. gadam valsts līmenī samazināt SEG emisijas visās ekonomikas nozarēs vismaz par 65 % salīdzinājumā ar 1990. gada līmeni. Vācijas nacionālie klimata mērķrādītāji ir nostiprināti Federālajā klimata pārmaiņu likumā (*BundesKlimaschutzgesetz*), kas tika apstiprināts 2019. gadā un grozīts 2021. gadā. Attiecībā uz 2020.–2030. gadu Federālajā klimata pārmaiņu likumā ir kvantitatīvi noteiktas gada SEG emisijas robežvērtības sešiem atsevišķiem sektoriem: enerģētikai, rūpniecībai, ēkām, transportam, lauksaimniecībai, atkritumiem u. c. Mērķrādītāji ir noteikti saskaņā ar Eiropas SEG samazināšanas plāniem, ievērojot lineāru trajektoriju ([8]). Turklāt emisijas robežvērtības saskaņā ar ES Kopīgo centienu regulu ([9]) (kas aptver ETS neaptverto sektoru) ir juridiski saistošas. Vācija apgalvo, ka enerģētikas konkrētais mērķrādītājs ir jāsasniedz laikus, lai varētu ievērotu šīs robežvērtības. Enerģētikā CO_2 emisijas būs jāsamazina no aptuveni 257 miljoniem tonnu CO_2 ekv. 2022. gadā ([10]) līdz 108 miljoniem tonnu CO_2 ekv. līdz 2030. gadam.

(17) Vācija uzskata, ka ir būtiski samazināt elektroenerģijas ražošanu no oglēm, lai sasniegtu savus klimata mērķus. Vācija paredz, ka ne vēlāk kā līdz 2038. gadam elektroenerģijas ražošana no oglēm tiks pārtraukta. Tas attiecas gan uz akmeņoglēm, gan lignītu. Vācijas elektroenerģijas struktūrā 2022. gadā 31 % elektroenerģijas tika saražots no oglēm un lignīta īpatsvars bija 20 procentpunktu ([11]). Saskaņā ar provizoriskiem datiem lignīta elektrostacijas 2021. gadā emitēja 110 miljonus tonnu CO_2 ([12]). Tas ir aptuveni 51 % no elektroenerģijas nozares CO_2 emisijām attiecīgajā gadā ([13]).

(18) Vācija aplēsa, ka *RWE* lignīta iekārtas, kuras ietekmēja elektroenerģijas ražošanas pārtraukšana, 2018. gadā radīja aptuveni 67 miljonus tonnu CO_2 emisiju, savukārt 2019. gadā – aptuveni 52 miljonus tonnu CO_2 emisiju ([14]). Vācija apgalvoja, ka ir sarežģīti precīzi kvantitatīvi noteikt paziņotā pasākuma radītos vidiskos ieguvumus un tas ir lielā mērā atkarīgs no pieņēmumiem, kas jāizdara. Pamatojoties uz pieņēmumiem, kas izmantoti pārskatītajā aprēķinā (sk. 3.6. iedaļu), Vācija aprēķināja, ka paziņotais pasākums ļautu nodrošināt bruto 51 miljona tonnu CO_2 emisiju samazinājumu. Tomēr, tā kā pārskatītais aprēķins attiecas tikai uz daļu, nevis visām *RWE* lignīta elektrostacijām, šajā aplēsē kopējā ietekme ir novērtēta daudz par zemu un nav iespējams norādīt, cik liels atbalsta apjoms ir līdzvērtīgs vienai novērstajai CO_2 emisiju tonnai. Turklāt šāds skaitlis būtu ļoti neprecīzs, jo netiktu ņemts vērā iespējamais bumeranga efekts ([15]).

([8]) Tiešsaistē: https://www.gesetze-im-internet.de/ksg/BJNR251310019.html.

([9]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/842 (2018. gada 30. maijs) par saistošiem ikgadējiem siltumnīcefekta gāzu emisijas samazinājumiem, kas dalībvalstīm jāpanāk no 2021. līdz 2030. gadam un kas dod ieguldījumu rīcībā klimata politikas jomā, lai izpildītu Parīzes nolīgumā paredzētās saistības, un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 525/2013 (OV L 156, 19.6.2018., 26. lpp.).

([10]) Tiešsaistē: https://www.umweltbundesamt.de/daten/umweltindikatoren/indikator-emission-von-treibhausgasen#:~:text=Die%20deutschen%20%E2%81%A0Treibhausgas%E2%81%A0,die%20vollst%C3%A4ndige%20Treibhausgasneutralit%C3%A4t%20erreicht%20werden.

([11]) Tiešsaistē: https://www.ag-energiebilanzen.de/. Saskaņā ar *Strommix 2022* datiem no lignīta tika saražotas 116 TWh elektroenerģijas, kas atbilst 20 % īpatsvaram.

([12]) *Entwicklung der spezifischen Treibhausgas-Emissionen des deutschen Strommix in den Jahren 1990 – 2022, Umweltbundesamt*, 2023. gada aprīlis, 23. lpp., pieejams vietnē https://www.umweltbundesamt.de/sites/default/files/medien/1410/publikationen/2023_05_23_climate_change_20-2023_strommix_bf.pdf.

([13]) Saskaņā ar *Entwicklung der spezifischen Treibhausgas-Emissionen des deutschen Strommix in den Jahren 1990 – 2022, Umweltbundesamt* (2023. gada aprīlis, 23. lpp.) 2021. gadā elektroenerģijas nozarē CO_2 emisijas sasniedza 215 miljonus tonnu.

([14]) Šā aprēķina pamatā ir *ENTSO-E* pārredzamības platformas konkrēta bloka dati par elektroenerģijas ražošanas apjomu stundā, kas novērtēts, ņemot vērā lignīta emisiju faktoru Reinzemes lignīta ieguves reģionā un elektrostacijām raksturīgo efektivitāti.

([15]) Bieži vien efektivitātes pieaugums samazina produktu vai pakalpojumu izmaksas, kas savukārt var palielināt patēriņu (samazinātu cenu dēļ), tādējādi tiek zaudēta daļa sākotnējo ietaupījumu. To dēvē par bumeranga efektu. Plašāka informācija tiešsaistē: https://www.umweltbundesamt.de/en/topics/waste-resources/economic-legal-dimensions-of-resource-conservation/rebound-effects.

(19) Turklāt Vācija apgalvo, ka paziņotā pasākuma juridiskais pamats (izklāstīts 30. apsvērumā) paredz atcelt CO_2 emisijas kvotas, kas atbilst emisijas papildu samazinājumiem, kuras rada lignīta elektrostaciju slēgšana, ņemot vērā tirgus stabilitātes rezerves izmantošanu ([16]). Nosakot dzēšamo CO_2 kvotu skaitu, Vācija ņems vērā aizstājējtehnoloģijas.

(20) Vācija apgalvo, ka paziņotā pasākuma mērķis ir elektrostaciju dezekspluatācija pirms to tehniskās un saimnieciskās izmantošanas laika beigām, pamatojoties uz paredzamu un obligātu dezekspluatācijas plānu. Tas izraisa elektroenerģijas ražošanas jaudas samazināšanos tirgū, lai gan nākotnē pieprasījums pēc elektroenerģijas saglabāsies nemainīgs vai palielināsies. Obligātā dezekspluatācijas plāna nodrošinātā paredzamība ir izdevīga arī citiem tirgus dalībniekiem, jo arī viņiem ir skaidrs, kad un cik liela ražošanas jauda vairs tirgū nebūs pieejama. Tādējādi ražošanas jaudas samazināšana, pārtraucot elektroenerģijas ražošanu lignīta elektrostacijās, rada iespēju vēl vairāk izvērst citas ražošanas jaudas, tostarp ražošanu no atjaunīgiem energoresursiem (AER).

(21) Vācija arī apgalvo, ka paziņotā pasākuma mērķis ir pārtraukt elektroenerģijas ražošanu lignīta elektrostacijās, lai būtiski samazinātu SEG emisijas elektroenerģijas nozarē, kas savukārt ļaus Vācijai sasniegt savu klimatneitralitātes mērķrādītāju līdz 2045. gadam un starpposma mērķrādītāju 2030. gadam. Vācija arī norāda, ka, lai gan AER klātbūtne Vācijas elektroenerģijas struktūrā jau tagad ir būtiska (piemēram, 2022. gadā elektroenerģijas ražošana no AER palielinājās līdz 47 % ([17]), savukārt 2023. gada 1. ceturksnī tā palielinājās līdz 50,3 % no elektroenerģijas patēriņa Vācijā ([18])), ar to nepietiek, lai Vācija laikus sasniegtu noteiktos klimatneitralitātes mērķrādītājus.

(22) Vācija uzskata, ka, lai sasniegtu Vācijas mērķrādītājus klimata jomā, neatkarīgi no AER izplatības pieauguma ir jāsamazina emisijas, kas saistītas ar elektroenerģijas ražošanas no lignīta pārtraukšanu. AER izplatības pieaugums vien palielinātu bezoglekļa elektroenerģijas piegādi tirgū, neradot jaunas emisijas, taču tas pietiekami ātri nesamazinātu pašreizējo ražošanas jaudu, kas rada emisijas. Tas īpaši attiecas uz lignīta elektrostacijām, kuru darbības izmaksas ir salīdzinoši zemas un kurām ir mazāka iespēja tikt izstumtām no tirgus nekā fosilā kurināmā (piemēram, gāzes) alternatīvām, kas ir dārgākas un emisiju ziņā mazāk intensīvas. Tāpēc, lai sasniegtu mērķrādītājus, ir gan jāpalielina AER izplatība, gan jāsamazina pašreizējā fosilā kurināmā ražošanas jaudas. Tāpēc, Vācijas ieskatā, ir nepieciešama valsts iejaukšanās.

3.2. **Politikas pasākumu izstrāde**

(23) Lai panāktu sociālo vienprātību par pārskatītu enerģētikas un klimata politiku, Vācijas valdība 2018. gada 6. jūnijā izveidoja Izaugsmes, strukturālo pārmaiņu un nodarbinātības komisiju (“Ogļu komisija”), kuras locekļi pārstāvēja plašu sabiedrības, politikas un ekonomikas dalībnieku loku.

(24) Ogļu komisija iesniedza priekšlikumus 2019. gada janvārī, un to mērķis bija sasniegt valsts mērķrādītājus klimata jomā, vienlaikus sasniedzot tādus mērķus kā piegādes drošība, elektroenerģija par pieņemamu cenu un ogļu ieguves reģionos nodarbināto iespēju aizsardzība. Tā ierosināja līdz 2038. gadam pārtraukt elektroenerģijas ražošanu no akmeņoglēm un lignīta. Lai sasniegtu šo mērķi, tā ierosināja gan noslēgt valdības un lignīta operatoru savstarpējas vienošanās par dezekspluatācijas pasākumiem, gan arī organizēt konkursus, kas veicinātu akmeņogļu un mazo lignīta elektrostaciju agrīnu slēgšanu.

(25) Papildus Ogļu komisijas priekšlikumiem Vācija izvērtēja šādus alternatīvus politikas risinājumus, ar kuriem panākt plānotos CO_2 emisiju samazinājumus: i) pašreizējās ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas (“ETS”) un atjaunīgās enerģijas mērķrādītāju izmantošanu; ii) valsts noteiktu minimālo CO_2 cenu nozarēs, uz kurām jau attiecas ES ETS; un iii) reglamentētu slēgšanu bez kompensācijas. Vācija paskaidroja, ka šie risinājumi netika ieviesti, ņemot vērā turpmāk minēto.

([16]) Tirgus stabilitātes rezerves mērķis ir novērst emisijas kvotu pārpalikumu, kas ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēmā ir izveidojies kopš 2009. gada, un uzlabot sistēmas noturību pret lieliem satricinājumiem, koriģējot izsolāmo kvotu piedāvājumu.

([17]) Tiešsaistē: https://www.bdew.de/service/publikationen/jahresbericht-energieversorgung/.

([18]) Tiešsaistē: https://www.bdew.de/presse/erneuerbare-energien-deckten-im-ersten-quartal-die-haelfte-des-stromverbrauchs/.

(26) Risinājums i). Izmantojot ES ETS, varētu samazināt emisijas Eiropas līmenī, taču nebūtu iespējams tikpat mērķtiecīgi sasniegt valsts emisiju samazināšanas mērķrādītājus. Nebūtu bijis iespējams iepriekš plānot pakāpenisku slēgšanu, tādējādi tam būtu bijusi lielāka ietekme uz piegādes drošību un nozares darbiniekiem.

(27) Risinājums ii). Minimālā CO_2 cena būtu izraisījusi augstākas izmaksas enerģētikas nozarē, kā arī rūpniecībā. Tas radītu nelabvēlīgu situāciju Vācijas uzņēmumiem un izkropļotu iekšējo tirgu. Tāpat kā i) risinājuma gadījumā, ietekmi uz elektroenerģijas ražošanu no oglēm būtu grūti paredzēt un nebūtu bijis iespējams iepriekš plānot pakāpenisku samazināšanu. Turklāt ir sarežģīti noteikt cenu pareizā līmenī. Ja tiktu noteikta pārāk zema cena, būtu vajadzīgs ilgāks laiks, lai sasniegtu vēlamos rezultātus vides jomā. Ja tiktu noteikta pārāk augsta cena, tas varētu būt iemesls pēkšņi slēgt būtiski daudz ar oglēm kurināmo elektrostaciju – tas varētu negatīvi ietekmēt sociālo jomu un apdraudēt piegādes drošību. Tie paši argumenti attiecas uz citām politikas jomām ar līdzīgu ietekmi, piemēram, augstākiem akcīzes nodokļiem akmeņoglēm un lignītam, oglekļa nodokli vai stingrākiem vidiskā snieguma standartiem.

(28) Risinājums iii). Reglamentēta slēgšana no 2020. gada bez jebkādas kompensācijas būtu bijusi stingrāka iejaukšanās atsevišķu operatoru īpašumtiesībās.

(29) Vācija arī veica papildu novērtējumus, lai palīdzētu izstrādāt pasākumus elektroenerģijas ražošanas no oglēm pārtraukšanai. Proti, Vācija pārbaudīja lignīta elektrostaciju turpmāko paredzamo rentabilitāti un raktuvju sanācijas papildu izmaksas, kas jāsedz operatoriem, jo to lignīta iekārtas tiktu slēgtas agrāk, nekā paredzēts.

3.3. **Juridiskais pamats**

3.3.1. Sākotnējais juridiskais pamats

(30) Pasākuma sākotnējais juridiskais pamats ir "Likums par elektroenerģijas ražošanas no oglēm samazināšanu un pārtraukšanu un citu likumu grozīšanu" ("Izbeigšanas likums"), kas pieņemts 2020. gada 8. augustā. Izbeigšanas likumā ir noteikti turpmāk minētie mērķrādītāji attiecībā uz elektroenerģijas ražošanas no oglēm samazināšanu un pārtraukšanu Vācijā.

1. tabula

Mērķrādītāji attiecībā uz elektroenerģijas ražošanu no oglēm Vācijā

Plānotais izpildes datums	Vispārējais mērķapjoms (GW)	Mērķrādītājs akmeņoglēm (GW)	Mērķrādītājs lignītam (GW)
31.12.2022.	30	15	15
1.4.2030.	17	8	9
31.12.2038.	0	0	0

Avots: Izbeigšanas likuma 1. panta otrās daļas 4. punkts.

(31) Lai sasniegtu šos samazināšanas mērķrādītājus, Izbeigšanas likums paredz pakāpenisku un pastāvīgu elektroenerģijas ražošanas no oglēm pārtraukšanu. Ražošanas pārtraukšanas instrumenti tika ierosināti, lielā mērā pamatojoties uz Ogļu komisijas priekšlikumiem. Elektroenerģijas ražošanas no lignīta pārtraukšana un kompensācija tiek izstrādāta Vācijas valdības un operatoru sarunu procedūrā. Akmeņogļu gadījumā ražošanas pārtraukšanu veicinātu ikgadējas izsoles laikposmā no 2020. gada līdz 2026. gadam, ko papildinātu reglamentēts slēgšanas plāns bez kompensācijas 2027.–2038. gada periodā ([19]).

([19]) Komisijas 2020. gada 25. novembra lēmums par valsts atbalstu SA.58181 (2020/N) – Vācija – Konkursa mehānisms elektroenerģijas ražošanas no akmeņoglēm pārtraukšanai Vācijā (OV C 41, 5.2.2021., 1. lpp.) ("lēmums par elektroenerģijas ražošanas no akmeņoglēm pārtraukšanu").

(32) Vācija paskaidroja, ka tā nav izvēlējusies pārtraukt elektroenerģijas ražošanu lignīta elektrostacijās, izmantojot izsoles, jo lignīta iekārtas ir nesaraujami saistītas ar ieguves iekārtām, tāpēc ir vajadzīga sistēmiskāka pieeja. Tā kā lignīta siltumietilpība ir salīdzinoši zema, kas padara transportēšanu lielos attālumos ekonomiski neizdevīgu, to parasti izmanto vietās, kas atrodas ieguves vietu tiešā tuvumā. Tāpēc elektrostacijas Reinzemes reģionā izmanto lignītu, kas tajā pašā reģionā iegūts no raktuvēm, kuras pieder vienīgi *RWE*. Tas nozīmē, ka lēmumi, kas ietekmē raktuvju saimnieciskās izmantošanas laiku un ieguves apjomus, tieši ietekmē blakusesošās elektrostacijas, jo elektrostacijas nevar darboties bez raktuvēm. Vācija ir arī pierādījusi, ka, ņemot vērā plašās iesaistītās teritorijas, lignīta ieguvei ir vajadzīgi ilgi telpiskās plānošanas periodi un sagatavošanās laiks izmaiņu plānošanai. Tāpēc iekārtu slēgšanas grafika izstrādē ir ņemti vērā arī tehniskie un plānošanas apsvērumi – tādējādi būtu grūti īstenot izsoli ar neskaidriem rezultātiem. Šādi telpiskās plānošanas apsvērumi nav aktuāli attiecībā uz Vācijas akmeņogļu elektrostacijām, kuras var importēt kurināmo no tādām tālām vietām kā Austrālija. Turklāt ir tikai divi lieli tirgus dalībnieki ar lielu ražošanas jaudu (*RWE* un *LEAG*, kas elektroenerģijas ražošanas no oglēm pārtraukšanas procesa sākumā kopā kontrolēja 90 % lignīta ražošanas jaudas Vācijā), un tas apgrūtina izsoles ar īstu konkurenci īstenošanu.

(33) Izbeigšanas likums pilnvaro Vācijas valdību slēgt publisko tiesību līgumu ar lignīta operatoriem nolūkā regulēt elektroenerģijas ražošanas no lignīta samazināšanas un izbeigšanas noteikumus ([20]). Pamatojoties uz to, Vācija un lignīta operatori izstrādāja 2021. gada līgumā iekļautos noteikumus. Vācijas Bundestāgs 2021. gada līgumu apstiprināja 2021. gada 13. janvārī.

(34) Saskaņā ar Izbeigšanas likumu Vācija regulāri izvērtēs šo elektroenerģijas ražošanas pārtraukšanas instrumentu ietekmi, jo īpaši to ieguldījumu CO_2 emisiju samazināšanā, kā arī to ietekmi uz piegādes drošību un elektroenerģijas cenām. Izvērtēšana ir plānota 2022. ([21]), 2026., 2029. un 2032. gadā ([22]).

(35) Papildus kompensācijai, kas paredzēta par agrīnu slēgšanu saskaņā ar pasākumu, Vācija plāno izmaksāt kompensāciju attiecībā uz trim iekārtām, kad sāks īstenot to atliktās slēgšanas mehānismu (*Zeitlich gestreckte Stilllegung*) 1–4 gadus pirms to pilnīgas slēgšanas ([23]). Tas attiecas uz divām *LEAG* iekārtām un vienu *RWE* iekārtu (*Niederaußem G* vai *Niederaußem H*). Kompensācija par agrīnu slēgšanu, kas minēta Izbeigšanas likumā un 2021. gada līgumā, neietvertu kompensāciju, ko saņem par atliktās slēgšanas mehānismu. Kompensācija par atliktās slēgšanas mehānismu ir atsevišķa kompensācija, un tās pamatā galvenokārt būtu peļņa, ko elektrostacijas būtu ieguvušas mehānisma īstenošanas gados, ja tām būtu atļauts turpināt darboties tirgū šajos gados. Šādas kompensācijas pamatā būtu noteikta formula, kas pievienota piemērojamajam juridiskajam pamatam ([24]). Vācija nav paziņojusi Komisijai par atliktās slēgšanas mehānismu, lai Komisija to novērtētu saskaņā ar ES valsts atbalsta noteikumiem.

3.3.2. Sākotnējā juridiskā pamata grozījums

(36) Vācija 2022. gada 19. decembrī pieņēma "Likumu par elektroenerģijas ražošanas no lignīta paātrinātu pārtraukšanu Reinzemes ieguves reģionā" ([25]) ("Grozījumu likums"), ar ko groza Izbeigšanas likumu. Turklāt 2022. gada 16. decembrī Vācija un *RWE* parakstīja grozījumu līgumu ("grozījumu līgums"), ar ko groza 2021. gada līgumu. Vācija 2022. gada 23. decembrī iesniedza šos grozījumus Komisijai.

([20]) Izbeigšanas likuma 1. panta piektās daļas 49. punkts.
([21]) Vācija ir apstiprinājusi, ka 2022. gadā plānotā izvērtēšana tika atlikta enerģētikas krīzes dēļ. Izvērtēšanu ir plānots pabeigt pēc iespējas ātrāk.
([22]) Izbeigšanas likuma 1. panta septītās daļas 54. punkts.
([23]) Sk. lēmuma par procedūras sākšanu 2.2.4. iedaļu.
([24]) Sk. Izbeigšanas likuma 50. punkta 3. pielikumu.
([25]) Likuma nosaukums oriģinālvalodā ir *Gesetz zur Beschleunigung des Braunkohleausstiegs im Rheinischen Revier*. Tiešsaistē: http://www.bgbl.de/xaver/bgbl/start.xav?startbk=Bundesanzeiger_BGBl&jumpTo=bgbl122s2479.pdf.

(37) Izbeigšanas likumā (sk. 10. pantu ([26])), 2021. gada līgumā (sk. 25. punktu ([27])) un Grozījumu likumā (sk. 3. pantu ([28])) ir ietverta klauzula ar atliekošiem nosacījumiem, saskaņā ar kuru kompensācija *RWE* ir atkarīga no Komisijas apstiprinājuma valsts atbalstam. Tā kā ar grozījumu līgumu groza 2021. gada līgumu un tā kā nav grozīta klauzula ar atliekošiem nosacījumiem, 2021. gada līguma sākotnējā klauzula ar atliekošiem nosacījumiem paliek spēkā. Atbalsts vēl nav piešķirts, un maksājumi *RWE* vēl nav veikti.

(38) 2021. gada līgumā ir paredzēta iespēja grozīt līgumu, savstarpēji vienojoties (20. un 21. punkts). Vācija un *RWE* šo iespēju izmantoja attiecībā uz grozījumu līgumu un mainīja dažu *RWE* iekārtu slēgšanas datumus, kā izklāstīts šā lēmuma 3.5. iedaļā.

3.4. **Oficiālās izmeklēšanas procedūras sākšanas pamatojums**

(39) Komisijai bija šaubas par *RWE* pasākuma samērīgumu. Pamatojoties uz pieejamo informāciju un lēmumā par procedūras sākšanu izklāstītajiem elementiem, Komisija lūdza paskaidrojumus un uzklausīja piezīmes par šādiem jautājumiem (sk. lēmuma par procedūras sākšanu 3.3.1. iedaļu): i) negūtā peļņa tālā nākotnē; ii) atliktas slēgšanas mehānisms; iii) Vācijas iesniegtie alternatīvie scenāriji un iv) raktuvju sanācijas papildu izmaksas.

3.4.1. Negūtā peļņa tālā nākotnē

(40) Lēmumā par procedūras sākšanu Komisija pauda šaubas (sk. 123.–132. apsvērumu) par pieņēmumiem, kas izmantoti Vācijas negūtās peļņas aprēķinā attiecībā uz *RWE* un *LEAG* gan faktiskajā, gan hipotētiskajā scenārijā. Proti:

a) lignīta iekārtu ekspluatācijas ilgums, ja nepiemēro Izbeigšanas likumu. Komisija pauda šaubas par to, ka lignīta iekārtas darbotos vēl 48–70 gadus, ja netiktu piemērots Izbeigšanas likums, vai ka nebūtu nepieciešami būtiski ieguldījumi to modernizācijā, kas ļautu nodrošināt tām tik ilgu saimnieciskās izmantošanas laiku;

b) neskaidrība saistībā ar nākotnes prognozēm. Komisija apšaubīja, vai, nosakot diskonta likmi 7,5 %, ir pietiekami ņemti vērā augstie riski un nenoteiktība, kas saistīti ar prognozēm, vai arī būtu jāparedz papildu korekcijas mehānismi;

([26]) Noteikumus par līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu un tiesību uz piemaksu par akmeņoglēm iegūšanu akmeņogļu konkursā saskaņā ar 1. panta 18. punkta astoto daļu, 20. punkta pirmo daļu, 21. un 23. punktu, **noteikumus par elektroenerģijas ražošanas no lignīta samazināšanu un izbeigšanu saskaņā ar 1. panta piekto daļu, tostarp publisko tiesību līgumu, kas noslēgts saskaņā ar šiem noteikumiem**, un grozījumus Likumā par siltumenerģijas un elektroenerģijas koģenerāciju, kas izdarīti ar 7. pantu, **nevar piemērot, kamēr Eiropas Komisija nav piešķīrusi apstiprinājumu saskaņā ar tiesību aktiem valsts atbalsta jomā**. Ja ir piešķirts apstiprinājums saskaņā ar pirmo teikumu, pirmajā teikumā minētos noteikumus var piemērot tikai saskaņā ar attiecīgo apstiprinājumu un tā laikā. Federālā ekonomikas un enerģētikas ministrija publicē *Federālajā Oficiālajā Vēstnesī* datumu, kurā ir paziņots apstiprinājums, kas piešķirts saskaņā ar tiesību aktiem valsts atbalsta jomā." (Mašīntulkots, izcēlums pievienots.)

([27]) "Līgumslēdzējas puses **tiesības un pienākumi**, kas paredzēti šā līguma 1. un 2. daļā, **ir atkarīgi no tā, vai Eiropas Komisija apstiprina šo līgumu saskaņā ar tiesību aktiem valsts atbalsta jomā un attiecīgajiem noteikumiem [Izbeigšanas likuma 9. pantā]** par elektroenerģijas ražošanas no lignīta samazināšanu un pārtraukšanu, vai attiecīga Eiropas Komisijas paziņojuma, ka pārbaudē, ko veic saskaņā ar tiesību aktiem valsts atbalsta jomā, pozitīvu secinājumu var izdarīt ne tikai ar apstiprinājumu, bet arī ar citiem līdzekļiem. Federālā ekonomikas un enerģētikas ministrija nekavējoties informē iekārtu operatorus par apstiprinājumu vai paziņojumu." (Mašīntulkots, izcēlums pievienots.)

([28]) **Noteikumus par kompensāciju par lignīta iekārtu dezekspluatāciju** saskaņā ar 44. un 45. pantu 2020. gada 8. augusta Likumā par elektroenerģijas ražošanas no oglēm pārtraukšanu (*Federālais Oficiālais Vēstnesis* I, 1818. lpp.), kurā jaunākie grozījumi izdarīti ar 1. pantu 2022. gada 19. decembra Likumā par elektroenerģijas ražošanas no lignīta paātrinātu pārtraukšanu Reinzemes ieguves reģionā (*Gesetz zur Beschleunigung des Braunkohleausstiegs im Rheinischen Revier*) (*Federālais Oficiālais Vēstnesis* I, 2479. lpp.), un noteikumus par kompensāciju par atlikto dezekspluatāciju saskaņā ar Likuma par elektroenerģijas ražošanas no oglēm pārtraukšanu 50. panta 1. punkta otro teikumu **var piemērot tikai tad, ja Eiropas Komisija saskaņā ar tiesību aktiem valsts atbalsta jomā ir piešķīrusi apstiprinājumu, un ciktāl šāds apstiprinājums ir piešķirts**, vai tad, ja Eiropas Komisija ir apstiprinājusi, ka pārbaudi saskaņā ar tiesību aktiem valsts atbalsta jomā var pabeigt citā veidā, un ciktāl šāds apstiprinājums ir piešķirts. (Mašīntulkots, izcēlums pievienots.)

c) kurināmā un CO_2 cenas. Komisija pauda šaubas par elektrostaciju negūtās peļņas aprēķinu, jo Vācijas modelī tika izmantotas Starptautiskās Enerģētikas aģentūras 2018. gada prognozes un, šķiet, netika ņemtas vērā jaunākās norises tirgū, jo īpaši CO_2 cenas pieaugums 2019. gadā un pēc tam (t. i., līdz Vācijas valdība un abi atbalsta saņēmēji parakstīja līgumu) un vērienīgāka klimata politika ES līmenī;

d) dati atsevišķu iekārtu līmenī tika iesniegti tikai par divām iekārtām, tāpēc Komisijai bija grūti pārbaudīt Vācijas aprēķinus attiecībā uz visām iekārtām, ko paredzēts slēgt;

e) Vācija neiesniedza Komisijai jutīguma analīzi, kas ļautu novērtēt ievades parametru ietekmi uz modeļa iznākumu.

3.4.2. Atliktās slēgšanas mehānisms

(41) Lēmumā par procedūras sākšanu (sk. 133. apsvērumu) Komisija norādīja, ka *RWE* un *LEAG* saņems kompensāciju arī par trim iekārtām, kad attiecībā uz tām sāks īstenot atliktās slēgšanas mehānismu, un pauda šaubas par to, vai šie papildu maksājumi ir nepieciešami, lai slēgtu iekārtas.

3.4.3. Vācijas iesniegtie alternatīvie scenāriji

(42) Lēmumā par procedūras sākšanu (sk. 134. apsvērumu) Komisija pauda šaubas par to, vai priekšlaicīgas dezekspluatācijas scenāriji, kurus Vācija iesniedza kā alternatīvus scenārijus, lai pamatotu kompensācijas summas, ir būtiski samērīguma novērtējumā. Komisija norādīja, ka nav skaidrs, vai priekšlaicīgas dezekspluatācijas iespēja patiešām tiks īstenota, un, ja tiks, nav skaidrs, vai priekšlaicīga dezekspluatācija notiks trīs gadus agrāk un attieksies uz visām iekārtām, kuras paredzēts slēgt pēc 2030. gada, kā tas ir ierosināts Vācijas scenārijā.

(43) Lēmumā par procedūras sākšanu Komisija tikai attiecībā uz *LEAG* pasākumu arī norādīja (sk. 135. apsvērumu), ka saskaņā ar Vācijas aprēķiniem *LEAG* paredzamās negūtās peļņas neto pašreizējā vērtība ("NPV") nepārsniegtu kompensācijas summas NPV, kas paredzēta scenārijā, kurā *LEAG* nepaplašinātu savas ieguves darbības, iekļaujot *Mühlrose* un *Welzow-Süd TA 2*. Tādējādi Komisija pauda šaubas par to, vai kompensācija *LEAG* ir samērīga.

3.4.4. Raktuvju sanācijas papildu izmaksas

(44) Lēmumā par procedūras sākšanu (sk. 137.–139. apsvērumu) Komisija pauda šaubas par papildu izmaksu summu, jo Vācijas iesniegtā *BET/EY* pētījuma pamatā ir slēgšanas datumi, kuri atšķiras no tiem, kas noteikti Izbeigšanas likumā, turklāt pētījuma pamatā ir publiski pieejama informācija un tajā atzīts, ka izmaksas var atšķirties.

(45) Attiecībā uz *LEAG* pasākumu Komisija arī apšaubīja, vai hipotētiskajā scenārijā, lai noteiktu papildu izmaksas, būtu jāparedz ieguves paplašināšana, iekļaujot *Mühlrose* un *Welzow-Süd TA 2*, jo minētajā pētījumā netiek pausts uzskats, ka šāda paplašināšana būtu nepieciešama, lai *LEAG* varētu nodrošināt pieprasījumu scenārijā, kurā nepiemēro Izbeigšanas likumu.

3.5. **Grozītais *RWE* pasākums / norises pēc lēmuma par procedūras sākšanu**

(46) Vācijas valdība un *RWE* 2022. gada 4. oktobrī vienojās par elektroenerģijas ražošanas no lignīta paātrinātu pārtraukšanu Reinzemes lignīta ieguves reģionā līdz 2030. gadam, nevis līdz 2038. gadam, kā bija paredzēts iepriekš ([29]). Vācija paziņoja, ka šī vienošanās palīdzēs sasniegt klimata aizsardzības mērķrādītājus, vienlaikus palielinot piegādes drošību pašreizējās enerģētikas krīzes apstākļos ([30]). Tāpēc Vācijas iestādes ir grozījušas Izbeigšanas likumu, pieņemot Grozījumu likumu un noslēdzot grozījumu līgumu ar *RWE*.

([29]) Sk. Vācijas ministrijas 2022. gada 4. oktobrī izdoto dokumentu ar šā līguma galvenajiem elementiem, pieejams vācu valodā šeit: https://www.bmwk.de/Redaktion/DE/Downloads/Energie/221004-Eckpunktepapier-RWE-Kohleausstieg.html.

([30]) Sk. Vācijas ministrijas 2022. gada 4. oktobra paziņojumu presei, kas vācu valodā pieejams šeit: https://www.bmwk.de/Redaktion/DE/Pressemitteilungen/2022/10/20221004-bundeswirtschaftsminister-habeck-landesministerin-neubaur-und-rwe-verstandigen-sich-auf-beschleunigten-kohleausstieg-2030.html.

(47) Papildus Grozījumu likumam un grozījumu līgumam Komisija arī norāda, ka daži lēmumā par procedūras sākšanu izklāstītie fakti un apstākļi, kas saistīti ar elektroenerģijas tirgu, mainījās pēc minētā lēmuma pieņemšanas. Proti, pēdējā laikā ir mainījušās elektroenerģijas cenas. Vidējā nākamās dienas elektroenerģijas cena Vācijas tirgū palielinājās no 30,5 EUR/MWh 2020. gadā līdz 96,8 EUR/MWh 2021. gadā. Šī tendence turpinājās 2022. gadā, kad vidējā nākamās dienas cena sasniedza 235,4 EUR/MWh un tirgus vide kļuva ļoti svārstīga – mēneša vidējās cenas svārstījās no 129 EUR/MWh līdz 465 EUR/MWh ([31]). Elektroenerģijas cenu ārkārtējo pieaugumu un svārstīgumu cita starpā ietekmēja tādi faktori kā neprovocētais un nepamatotais Krievijas agresijas karš pret Ukrainu, kas sākās 2022. gada 24. februārī, un Krievijas apzinātā gāzes plūsmu izmantošana par ieroci. Turklāt arī emisijas kvotu cenām bija tendence pieaugt – no vidēji 25 EUR/tCO_2 2020. gadā līdz 53 EUR/tCO_2 2021. gadā un līdz 81 EUR/tCO_2 2022. gadā ([32]).

(48) Vācija arī informēja Komisiju, ka kopš 2020. gada saskaņā ar Izbeigšanas likumā noteikto grafiku *RWE* ir slēgusi sešas lignīta iekārtas.

2. tabula

RWE iekārtas, kas slēgtas kopš 2020. gada

Operators	Iekārtas nosaukums	MW (neto)	Datums, kad pārcelta uz atliktās slēgšanas mehānismu	Slēgšanas datums
RWE	*Niederaußem D*	297	—	31.12.2020.
RWE	*Niederaußem C*	295	—	31.12.2021.
RWE	*Neurath B*	294	—	31.12.2021.
RWE	*Veisveilers E*	321	—	31.12.2021.
RWE	*Neurath A*	294	—	1.4.2022.
RWE	*Frechen/Wachtberg* (*Brikettierung*)	120 (no 176)	—	31.12.2022.

(49) Grozītā *RWE* pasākuma galvenās iezīmes ir apkopotas 50.–62. apsvērumā. Vācija paskaidro, ka pārējie noteikumi (piemēram, par nodokļu režīmu, līdzekļu nodrošināšanu rekultivācijai, noteikumi par bezstrīdus procedūru) paliek nemainīgi.

3.5.1. Divu iekārtu galīgās dezekspluatācijas atlikšana no 2022. gada beigām uz 2024. gada martu

(50) Divas iekārtas (*Neurath D* un *Neurath E*, katra ar aptuveni 600 MW lielu jaudu), kuras saskaņā ar Izbeigšanas likumu un 2021. gada līgumu bija plānots slēgt līdz 2022. gada 31. decembrim, paliks tirgū līdz 2024. gada 31. martam. Vācija apgalvo, ka mērķis ir vēl vairāk mazināt pašreizējās enerģētikas krīzes ietekmi, ietaupīt gāzi elektroenerģijas nozarē un tādējādi palielināt piegādes drošību.

(51) Vācijas valdība līdz 2023. gada 30. septembrim var nolemt, vai saglabāt šīs iekārtas tirgū līdz 2025. gada 31. martam vai pārcelt tās uz jaunu rezervi (*Reserve*). Šāda jauna rezerve vēl nav noteikta, un šis lēmums uz to neattiecas. Ciktāl šāda jauna rezerve attiecas uz valsts atbalstu, Vācija par to paziņotu saskaņā ar pienākumu, kas noteikts LESD 108. panta 3. punktā.

([31]) Avots: *ENTSO-E* pārredzamības platforma, pieejama tīmekļvietnē https://transparency.entsoe.eu.
([32]) Avots: *Platts Market Data* dati.

(52) Pamatojoties uz grozījumu līguma 3. punktu, ja Vācija nolemtu turpināt šo divu iekārtu darbību vēl vienu gadu (no 2024. gada 1. aprīļa līdz 2025. gada 31. martam), kā aprakstīts iepriekš 51. apsvērumā, *RWE* segtu iekārtu modernizācijas, personāla plānošanas, pamatdarbības izmaksas, kā arī CO_2 emisijas kvotu izmaksas. Vienlaikus ieņēmumi no elektroenerģijas tirdzniecības paliek *RWE*, ievērojot tirgus ieņēmumu griestus, kas elektroenerģijas ražotājiem noteikti Vācijas Likumā par elektroenerģijas cenu pieauguma bremzēšanu (*Gesetz zur Einführung einer Strompreisbremse und zur Änderung weiterer energierechtlicher Bestimmungen vom 20. Dezember 2022*) un paredzēti, lai palīdzētu finansēt pasākumus, kuri mazina augstās elektroenerģijas cenas galapatērētājiem ([33]).

(53) Grozītā tabula ar slēgšanas datumiem, kas iekļauta Grozījumu likuma 1. panta 9. punktā un grozījumu līguma pielikumā, ir šāda:

3. tabula

Lignīta iekārtas: pievienošanās atliktās slēgšanas mehānismam un slēgšanas datumi (pārskatītie datumi ir izcelti treknrakstā) ([34])

Operators	Iekārtas nosaukums	MW (neto)	Datums, kad pārcelta uz atliktās slēgšanas mehānismu	Slēgšanas datums
RWE	*Niederaußem D*	297	—	31.12.2020.
RWE	*Niederaußem C*	295	—	31.12.2021.
RWE	*Neurath B*	294	—	31.12.2021.
RWE	*Weisweiler E* vai *Weisweiler F* ([35])	321	—	31.12.2021.
RWE	*Neurath A*	294	—	1.4.2022.
RWE	*Frechen/Wachtberg* (*Brikettierung*)	120 (no 176)	—	31.12.2022.
RWE	**Neurath D**	**607**	—	**31.3.2024.**
RWE	**Neurath E**	**604**	—	**31.3.2024.**
RWE	*Weisweiler E* vai *Weisweiler F* ([36])	321	—	1.1.2025.
LEAG	*Jänschwalde A*	465	31.12.2025.	31.12.2028.
LEAG	*Jänschwalde B*	465	31.12.2027.	31.12.2028.
RWE	*Weisweiler G* vai *Weisweiler H*	663 vai 656	—	1.4.2028.
LEAG	*Jänschwalde C*	465	—	31.12.2028.
LEAG	*Jänschwalde D*	465	—	31.12.2028.
RWE	*Weisweiler G* vai *Weisweiler H*	663 vai 656	—	1.4.2029.

([33]) Lignīta elektrostacijām ieņēmumu griesti ir noteikti, pamatojoties uz formulu, kurā ņemtas vērā to pastāvīgās un pamatdarbības izmaksas.
([34]) Izmaiņas salīdzinājumā ar lēmuma par procedūras sākšanu 2. tabulu ir izceltas treknrakstā.
([35]) Galu galā tika nolemts šajā datumā izbeigt E iekārtas darbību.
([36]) Galu galā tika nolemts šajā datumā izbeigt F iekārtas darbību.

Operators	Iekārtas nosaukums	MW (neto)	Datums, kad pārcelta uz atliktās slēgšanas mehānismu	Slēgšanas datums
LEAG	*Boxberg N*	465	—	31.12.2029.
LEAG	*Boxberg P*	465	—	31.12.2029.
RWE	*Niederaußem G* vai *Niederaußem H*	628 vai 648	—	31.12.2029.
RWE	**Niederaußem K**	**944**	—	**31.3.2030.**
RWE	**Neurath F (BoA 2)**	**1 060**	—	**31.3.2030.**
RWE	**Neurath G (BoA 3)**	**1 060**	—	**31.3.2030.**
RWE	*Niederaußem G* vai *Niederaußem H*	628 vai 648	31.12.2029.	31.12.2033.
Saale Energie ([37])	*Schkopau A*	450	—	31.12.2034.
Saale Energie	*Schkopau B*	450	—	31.12.2034.
LEAG	*Lippendorfa R*	875	—	31.12.2035.
EnBW	*Lippendorf S*	875	—	31.12.2035.
LEAG	*Schwarze Pumpe A*	750	—	31.12.2038.
LEAG	*Schwarze Pumpe B*	750	—	31.12.2038.
LEAG	*Boxberg R*	640	—	31.12.2038.
LEAG	*Boxberg Q*	857	—	31.12.2038.

(54) Vācija iesniedza arī datus par *RWE* elektrostaciju sākotnējās atvēršanas un slēgšanas datumiem, kas norādīti 4. tabulā. Lielākā daļa (13 no 16) *RWE* iekārtu tika atvērtas laikposmā no 20. gs. sešdesmito gadu vidus līdz septiņdesmito gadu vidum, kas nozīmē, ka līdz šim šīs iekārtas ir darbojušās aptuveni 50–60 gadus. No 16 iekārtām trīs ir jaunākas un ir atvērtas šādi: *Niederaußem K* (atvērta 2003. gadā); *Neurath F* (*BoA 2*) (atvērta 2012. gadā); *Neurath G* (*BoA 3*) (atvērta 2012. gadā).

(55) Vācija apgalvo, ka saskaņā ar datiem, ko *RWE* iesniedza Vācijas iestādēm, līdz Izbeigšanas likumā noteiktajam slēgšanas datumam 14 vecākajām (no 16) *RWE* elektrostacijām izmaksas bija (varētu būt) amortizētas atbilstīgi *RWE* grāmatvedības uzskaites noteikumiem.

(56) Turklāt Vācija apgalvo, ka saskaņā ar *RWE* iesniegtajiem datiem 2030. gada 31. martā elektrostacijas iekārtām *Neurath F* un *Neurath G* uzskaites vērtība kopumā būtu aptuveni 570 miljoni EUR. Šī uzskaites vērtība atspoguļo amortizētās izmaksas un neietver īpašumu (zemi). Vācija arī norādīja, ka amortizācijas grafiks ir pielāgots, lai atspoguļotu pienākumu veikt elektrostaciju dezekspluatāciju saskaņā ar Izbeigšanas likumu. Iepriekš minētas vērtības atspoguļo uzskaites vērtības, kas varētu rasties, ja tiktu turpināts sākotnējais amortizācijas grafiks. Turklāt nav ņemti vērā kapitālizdevumi par pārbaužu izmaksām. Parasti ik pēc četriem gadiem abās elektrostacijās tiek veiktas regulāras pārbaudes un uzlabojumi, un katrā šie pasākumi izmaksā 60–70 miljonus EUR. Pēdējā *Neurath F* pārbaude notika 2023. gadā, bet *Neurath G* pārbaude – 2021. gadā.

([37]) *Saale Energie* un *EnBW* nesaņems kompensāciju par agrīnu slēgšanu, jo to elektrostacijas (attiecīgi *Schkopau A* un *Schkopau B*, un *Lippendorf S*) netiks slēgtas agrāk, kā uzņēmumi bija plānojuši.

4. tabula

RWE lignīta iekārtas: atvēršanas datums un slēgšanas datums

Operators	Iekārtas nosaukums	Atvēršanas / ekspluatācijas sākuma datums	Slēgšanas datums
RWE	*Niederaußem D*	1968. g.	31.12.2020.
RWE	*Niederaußem C*	1965. g.	31.12.2021.
RWE	*Neurath B*	1972. g.	31.12.2021.
RWE	*Weisweiler E* vai *Weisweiler F* ([38])	1965. g., 1967. g.	31.12.2021.
RWE	*Neurath A*	1972. g.	1.4.2022.
RWE	*Frechen/Wachtberg* (*Brikettierung*)	1962. g.	31.12.2022.
RWE	*Neurath D*	1975. g.	31.3.2024.
RWE	*Neurath E*	1976. g.	31.3.2024.
RWE	*Weisweiler E* vai *Weisweiler F* ([39])	1965. g., 1967. g.	1.1.2025.
RWE	*Weisweiler G* vai *Weisweiler H*	1974. g., 1975. g.	1.4.2028.
RWE	*Weisweiler G* vai *Weisweiler H*	1974. g., 1975. g.	1.4.2029.
RWE	*Niederaußem G* vai *Niederaußem H*	1974. g., 1974. g.	31.12.2029.
RWE	*Niederaußem K*	2003. g.	31.3.2030.
RWE	*Neurath F* (*BoA 2*)	2012. g.	31.3.2030.
RWE	*Neurath G* (*BoA 3*)	2012. g.	31.3.2030.
RWE	*Niederaußem G* vai *Niederaußem H*	1974. g., 1974. g.	31.12.2033.

3.5.2. Trīs elektrostaciju dezekspluatācijas paātrināšana – no 2038. gada uz 2030. gadu

(57) Trīs iekārtu (*Niederaußem K*, *Neurath F* un *Neurath G*, katras jauda aptuveni 1 000 MW) slēgšana tiks pārcelta no 2038. gada 31. decembra uz 2030. gada 31. martu. Vācija apgalvo, ka tas nozīmē par gandrīz 50 % samazināt atlikušo 3 GW darbības laiku jaunākajās un efektīvākajās *RWE* elektrostacijās.

(58) Vācija norāda, ka agrāki slēgšanas datumi būtiski ietekmē arī raktuves, kas apgādā šīs trīs iekārtas, kuras plānots slēgt agrāk, nekā sākotnēji paredzēts. Konkrētāk, grozītā *RWE* pasākuma ietvaros tika panākta vienošanās, ka turpmākajos gados raktuves *Garzweiler* ražos ievērojami mazāk lignīta.

([38]) Galu galā tika nolemts šajā datumā izbeigt E iekārtas darbību.
([39]) Galu galā tika nolemts šajā datumā izbeigt F iekārtas darbību.

(59) Vācijas valdība līdz 2026. gada 15. augustam var nolemt, vai pārcelt šīs trīs iekārtas uz rezervi (*Reserve*) līdz 2033. gada 31. decembrim. Šāda jauna rezerve vēl nav noteikta, un šis lēmums uz to neattiecas. Ciktāl šāda jauna rezerve attiecas uz valsts atbalstu, Vācija par to paziņotu saskaņā ar pienākumu, kas noteikts LESD 108. panta 3. punktā. Ja šīs iekārtas būs vajadzīgas šādai rezervei, virszemes raktuvju plānošanas procesā nebūs jāveic vairāk izmaiņu kā tad, ja šīs iekārtas tiks pilnībā slēgtas līdz 2030. gadam. Turklāt arī sanācija, kas sāksies 2030. gadā, nemainīsies.

3.5.3. Nekādas papildu kompensācijas RWE

(60) Grozītais *RWE* pasākums neparedz *RWE* papildu kompensāciju, kas pārsniedz 2021. gada līgumā noteikto, bet gan apstiprina summu 2,6 miljardu EUR apmērā.

(61) Vācija uzskata, ka laikposmā no 2030. gada līdz 2038. gadam ieņēmumu zaudējumus, ko rada aptuveni 3 GW jaudas ekspluatācija, un papildu izmaksas, kas saistītas ar grafika maiņu, cita starpā kompensē lielāki ieņēmumi, nekā gaidīts, no *Neurath D* un *Neurath E* papildu darbības 15 mēnešu laikposmā no 2023. gada līdz 2024. gada 1. ceturksnim.

(62) Grozījumu likums (1. panta 4. punkts) un grozījumu līgums (4. punkts) paredz, ka maksājumu skaits kompensācijas izmaksai *RWE* tiek samazināts no 15 uz 10 un ka maksājumi nav vienādi, kā paredzēts iepriekš. Gada maksājumi 2020.–2023. gadā būs 173 miljoni EUR, savukārt gada maksājumi 2024.–2029. gadā būs 318 miljoni EUR. Saskaņā ar Grozījumu likumu un grozījumu līgumu pirmais maksājums *RWE* ir veicams 2020. gada 31. decembrī, ievērojot nogaidīšanas klauzulu, proti, tad, kad *RWE* slēdz savu pirmo elektrostaciju.

3.6. **Pārskatītais aprēķins**

(63) Kopā ar apsvērumiem Vācija 2022. gada 23. decembrī iesniedza Komisijai pārskatītus negūtās peļņas aprēķinus deviņām *RWE* iekārtām, kuras jau ir slēgtas vai kuras ir plānots slēgt līdz 2025. gada 31. martam ([40]) saskaņā ar Grozījumu likumu (1. panta 9. punkts) ("pārskatītais aprēķins"). Šo 2022. gada 16. decembra aprēķinu veica *r2b energy consulting*.

(64) Pamatojoties uz šo aprēķinu, astoņu *RWE* elektrostaciju (kuras tiks slēgtas laikposmā no 2021. gada 31. decembra līdz 2025. gada 31. martam) negūtās peļņas NPV ir aptuveni 2,2 miljardi EUR (2,3 miljardi EUR nominālā izteiksmē) un tādējādi lielāka nekā apstiprinātās *RWE* kompensācijas NPV, kas ir 1,7 miljardi EUR (2,6 miljardi EUR nominālā izteiksmē) ([41]). Tāpēc, ņemot vērā šo aprēķinu, Vācija apgalvo, ka kompensācijas summa ir pamatota.

(65) Pārskatītais aprēķins liecina, ka astoņām no deviņām *RWE* iekārtām, kas iekļautas pārskatītajā aprēķinā, laikposmā no 2021. gada līdz 2026. gadam būs negūta peļņa. No astoņām iekārtām, kurām ir negūta peļņa, piecas iekārtas jau bija slēgtas laikposmā no 2021. gada līdz 2022. gadam (*Neurath A* un *Neurath B*, *Niederaußem C*, *Weisweiler E* un *Frechen/Wachtberg*), savukārt pārējās trīs iekārtas (*Weisweiler F* un *Neurath D*, un *Neurath E*) ir plānots slēgt ne vēlāk kā 2025. gadā. Pārskatītajā aprēķinā visām deviņām iekārtām negūtā peļņa tika aprēķināta tikai par laikposmu no to slēgšanas līdz 2026. gada beigām. Negūtā peļņa nekad netiek noteikta par periodu, kas ilgāks par trim gadiem pēc katras attiecīgās elektrostacijas plānotā slēgšanas datuma. Devītajai elektrostacijai, kura iekļauta pārskatītajā aprēķinā (*Niederaußem D*) un kura kā pirmā iekārta tika slēgta 2020. gada 31. decembrī, negūtā peļņa nav noteikta.

(66) Septiņām iekārtām, kuras plānots slēgt pēc 2026. gada (*Weissweiler G* un *Weissweiler H*, *Niederaußem H*, *Niederaußem K* un *Niederaußem G*, *Neurath F* un *Neurath G*), pārskatītajā aprēķinā negūtā peļņa nav iekļauta, jo tās tiks dezekspluatētas pēc 2026. gada.

([40]) Pārskatītā aprēķina vajadzībām ir pieņemts, ka iekārtas *Neurath D* un *Neurath E*, kuras 3. tabulā norādītas kā slēgtas 2024. gada 31. martā, tiks slēgtas 2025. gada 31. martā, it kā federālā valdība jau būtu nolēmusi tās paturēt tirgū vēl vienu gadu (sk. 47. apsvērumu). Vācija uzskata, ka tas padara pārskatīto aprēķinu piesardzīgāku, jo pieņemtais ilgākais darbības periods samazina aplēsto negūto peļņu.

([41]) Aplūkojot kompensācijas summu nominālā izteiksmē, tā šķiet lielāka nekā negūtā peļņa, jo kompensācijas maksājumi ir sadalīti ilgākā laikposmā (līdz 2030. gadam) nekā negūtā pelņa (līdz 2026. gadam).

(67) Pārskatītajā aprēķinā izmanto šādus galvenos parametrus, lai aplēstu negūto peļņu deviņām iekārtām, par kurām ir iesniegti dati:

1) aprēķinā ir pieņemts, ka elektrostaciju vienīgais ieņēmumu avots ir pamatslodzes elektroenerģija, ko tās pārdod par tirgus cenām, kura atbilst cenām Vācijas *EEX* preču biržā. Konkrēti:

a) iekārtām, kas jau bija slēgtas dienā, kad Komisijai tika iesniegts pārskatītais aprēķins (*Neurath A* un *Neurath B*, *Niederaußem C* un *Niederaußem D*, *Weisweiler E*), aprēķinos izmantots pieņēmums par elektroenerģijas un CO_2 cenām, inflāciju un normatīvo vidi ([42]) saskaņā ar tirgus prognozēm tieši pirms attiecīgajiem slēgšanas datumiem. Attiecībā uz elektroenerģijas un CO_2 cenām aprēķinā izmantotas tādas vidējās nākotnes piegādes cenas attiecīgajā mēnesī, ceturksnī vai gadā (atkarībā no produkta pieejamības) laikposmā no 2021. gada līdz 2026. gadam, kas *EEX* biržā reģistrētas divās nedēļās pirms attiecīgajiem slēgšanas datumiem;

b) četrām iekārtām, kuras tiek slēgtas laikposmā no 2022. gada 31. decembra līdz 2025. gada 31. martam (*Frechen/Wachtberg*, *Weisweiler F*, *Neurath D* un *Neurath E*), pieņēmumi par elektroenerģijas un CO_2 cenām, inflāciju un normatīvo vidi ([43]) tika izdarīti saskaņā ar jaunākajām tirgus prognozēm, kas bija pieejamas dienā, kad tika iesniegts pārskatītais aprēķins. Attiecībā uz elektroenerģijas un CO_2 cenām aprēķinā izmantotas tādas vidējās nākotnes piegādes cenas attiecīgajā mēnesī, ceturksnī vai gadā (atkarībā no produkta pieejamības) laikposmā no 2021. gada līdz 2026. gadam, kas *EEX* biržā reģistrētas laikposmā no 2022. gada 21. oktobra līdz 2022. gada 4. novembrim;

2) attiecībā uz lignīta piegādes kurināmā izmaksām lignīta ieguves mainīgās izmaksas tika pieņemtas 1,5 EUR/MWh(t) apmērā, savukārt lignīta ieguves fiksētās izmaksas tika pieņemtas 4,7 EUR/MWh(t) apmērā. Šie pieņēmumi tika izdarīti, pamatojoties uz neatkarīgu pētījumu, ko veica *Öko-Institut* un kas tika publicēts 2022. gada janvārī ([44]). Tiek pieņemts, ka dalījumā uz ražošanas iekārtām kopējās ieguves izmaksas ir stabilas, ņemot vērā hipotētiskā scenārija īso termiņu. Fiksētajām izmaksām, kas veido lielāko daļu no kopējām ieguves izmaksām, parasti ir vajadzīgs ilgāks laiks, lai pielāgotos mainīgajiem izlaides apjomiem.

(68) Aprēķinā izmantoti katras elektrostacijas galvenie tehniskie raksturlielumi, piemēram, efektivitāte, elektroenerģijas izlaide, fiksētās izmaksas, parastā pieejamība un izmantošanas rādītāji. Fiksēto izmaksu pamatā bija attiecīgās elektrostacijas klases reprezentatīvās vērtības, un tās atbilst *Öko-Institut* pētījuma konstatējumiem.

(69) Pārskatītajos aprēķinos netika iekļauti ieņēmumi no siltuma ražošanas un balansēšanas tirgus.

(70) Iekārtām, kas slēgtas laikposmā no 2022. gada 31. decembra līdz 2025. gada 31. martam, aprēķinā piemēro tirgus ieņēmumu griestus laikposmā no 2022. gada 1. decembra līdz 2024. gada 30. aprīlim. Juridiskais pamats tirgus ieņēmumu griestu piemērošanai ir noteikts Vācijas Likumā par elektroenerģijas cenu pieauguma bremzēšanu. Ja paredzamās elektroenerģijas cenas pārsniedz griestus, Vācijas valsts iekasē 90 % no tirgus ieņēmumu pārpalikuma, kas pārsniedz šos griestus. Maksimālo griestu līmeni, kas noteikts Vācijas Likumā par elektroenerģijas cenu pieauguma bremzēšanu, ietekmē CO_2 kvotu izmaksas. CO_2 cena 81 EUR/t (kas bija vidējā tūlītējā darījumu tirgus cena 2022. gadā) rada maksimālo griestu līmeni aptuveni 160 EUR/MWh apmērā. Vācijas Likums par elektroenerģijas cenu pieauguma bremzēšanu paredz piemērot maksimālo griestu līmeni laikposmā no 2022. gada 1. decembra līdz 2023. gada 30. jūnijam un iespēju to pagarināt līdz 2024. gada 30. aprīlim, ja Vācijas valdība pieņems lēmumu. Galu galā Vācijas valdība nolēma nepagarināt maksimālā griestu līmeņa piemērošanu pēc 2023. gada 30. jūnija. Vācijas iestādes norāda, ka tirgus ieņēmumu griesti ietekmē tikai vienas rūpnīcas (*Frechen/Wachtberg*) negūto peļņu, jo citas *RWE* lignīta iekārtas vai nu tiek slēgtas drīz pēc griestu ieviešanas perioda beigām, vai arī tika slēgtas, pirms Vācijas valdība pieņēma konkrētus plānus attiecībā uz griestiem.

([42]) Tas attiecas uz tirgus ieņēmumu griestu piemērošanu.

([43]) Tas attiecas uz tirgus ieņēmumu griestu piemērošanu.

([44]) *Öko-Institut* (2022): *Die deutsche Braunkohlenwirtschaft 2021. Historische Entwicklungen, Ressourcen, Technik, wirtschaftliche Strukturen und Umweltauswirkungen. Studie im Auftrag von Agora Energiewende und der Eiropas Klimata fonds*. Pieejams ššeit: https://www.oeko.de/publikationen/p-details/die-deutsche-braunkohlenwirtschaft-2021. Pētījums ir iepriekšējo pētījumu atjauninājums (kurā ietverti dati par laikposmu līdz 2021. gadam), kuros pētīts lignīta ieguves un elektroenerģijas ražošanas no lignīta ekonomiskais izdevīgums, un tas papildināja Ogļu komisijas faktu noskaidrošanas pasākumus.

(71) Attiecībā uz *Neurath D* un *Neurath E*, kuru slēgšana tika atlikta uz 2024. gada 31. martu ar iespēju pagarināt slēgšanas datumu līdz 2025. gada 31. martam, aprēķinā ir ņemta vērā tikai negūtā peļņa līdz 2025. gada 31. martam.

(72) Vidējā svērtā kapitāla cena ("*WACC*" ([45])), ko izmanto, lai diskontētu negūto peļņu un kompensācijas maksājumus, tika noteikta 7,5 miljonu apmērā.

(73) Tā kā elektroenerģijas ražošanas no lignīta agrīnas pārtraukšanas dēļ no tirgus ir izņemts liels ražošanas jaudas apjoms, tiek ņemta vērā tās sistēmiskā ietekme uz elektroenerģijas cenām Vācijā. Proti, hipotētiskajā scenārijā elektroenerģijas cenas ir zemākas nekā faktiskajā scenārijā, jo pirmajā gadījumā darbojas vairāk iekārtu un lielāku pieprasījumu var apmierināt ar salīdzinoši lētākām ražošanas jaudām. Lai kvantitatīvi noteiktu ietekmi, pārskatītajā aprēķinā izmantoti rezultāti, kas iegūti divās analīzēs, kurās novērtēta divu atomelektrostaciju (*Isar 2* un *Neckarwestheim 2*) darbības pārtraukšanas ietekme uz Vācijas elektroenerģijas tirgu ([46]). Vācijas iestādes apgalvo, ka aplēsto ietekmi uz cenām Vācijas tirgū varētu izmantot kā reprezentatīvu arī attiecībā uz elektroenerģijas ražošanu no lignīta, jo abām tehnoloģijām ir salīdzinoši līdzīgas pozīcijas izdevīguma secībā, un tām parasti ir augsti izmantošanas rādītāji. Agrīnas slēgšanas ietekme sākotnēji ir samērā vāja (jo pirmās iekārtas, kas tika slēgtas saskaņā ar grafiku, ir salīdzinoši mazas), bet kļūst spēcīgāka, jo gadu gaitā tiek slēgts arvien vairāk jaudas. Tāpēc hipotētiskajā scenārijā elektroenerģijas cenas 2023. gadā ir par 1,7 % zemākas un 2026. gadā par 3,2 % zemākas nekā faktiskajā scenārijā.

(74) Vācija apgalvoja, ka, ņemot vērā piemēroto metodiku, pārskatītā aprēķina atjauninājums nav jāiesniedz, pamatojoties uz jaunākajiem pieejamajiem datiem (no 2023. gada otrā ceturkšņa) par trim iekārtām, kas tiks slēgtas 2025. gada janvārī un martā (*Weisweiler F*, *Neurath D* un *Neurath E*) ([47]). Aprēķinos divi galvenie parametri, kas būtiski ietekmē ieņēmumus un izmaksas un kas ir nenoteikti un bieži svārstās, ir cenas, kas noteiktas elektroenerģijas nākotnes produktiem un CO_2 kvotām, ko lignīta elektrostaciju operatori parasti iegādājas, lai nodrošinātu (vai ierobežotu) savu peļņas normu nākamajiem mēnešiem un gadiem. Vācijas elektroenerģijas tirgus, kas ir viens no attīstītākajiem tirgiem ar lielāko likviditāti Eiropā, ļauj tirgus dalībniekiem nodrošināt šādu risku pietiekamā apjomā līdz pat trim gadiem pirms faktiskās piegādes ([48]). Attiecīgi Vācija paskaidroja, ka hipotētiskajā scenārijā trīs iekārtas varētu ienākt tirgū laikposmā no 2022. gada 21. oktobra līdz 2022. gada 4. novembrim (kad pārskatītā aprēķina vajadzībām tika iegūti dati no šo iekārtu tirgus) un ierobežot savu peļņas normu uz vairākiem darbības mēnešiem vai gadiem pēc faktiskajā scenārijā plānotā slēgšanas datuma. Tas tiktu darīts, pārdodot plānotos saražotās elektroenerģijas apjomus un iegādājoties atbilstošu daudzumu vai emisijas kvotas, lai segtu saražotās elektroenerģijas oglekļa pēdu. Tāpēc Vācija apgalvoja, ka pārskatītais aprēķins nav jāatjaunina, jo trīs *RWE* iekārtas būtu varējušas izmantot standarta tirgus instrumentus, lai nodrošinātu aprēķināto negūto peļņu dienā, kad tika iegūti dati pārskatītajam aprēķinam.

([45]) *WACC* ir uzņēmuma kapitāla cena, kas katrai kapitāla kategorijai piešķir samērīgu svērumu. *WACC* aprēķina, reizinot katra kapitāla avota (parāda un pašu kapitāla) cenu ar attiecīgo svērumu atkarībā no tirgus vērtības, pēc tam saskaitot produktus kopā, lai noteiktu kopsummu. *WACC* izmanto arī kā diskonta likmi nākotnes naudas plūsmām diskontētās naudas plūsmas analīzē.

([46]) Šo analīžu rezultātus publicēja *Öko-Institut* 2022. gada 6. septembrī (https://blog.oeko.de/atomausstieg-mythen-zu-streckbetrieb-und-laufzeitverlaengerung/) un *enervis* 2022. gada 29. septembrī (https://enervis.de/wp-content/uploads/2022/09/20220929_enervis-Pressemitteilung_AKW-Weiterbetrieb-erhoeht-Versorgungssicherheit-und-reduziert-Gasverbrauch.pdf). Abu atomelektrostaciju kopējā jauda bija 2,8 GW, savukārt šajā gadījumā lignīta iekārtas ar kopējo jaudu 3,2 GW tiks slēgtas līdz 2026. gada beigām, kas ir pārskatītā aprēķina beigu punkts.

([47]) Šo trīs iekārtu ieguldījums kopējā negūtās peļņas summā pārskatītajā aprēķinā ir 22 % (jeb 479 miljoni EUR), kas izteikti kā NPV. No tiem 348 miljoni EUR 2025. gadā un 131 miljons EUR 2026. gadā.

([48]) Sk., piemēram, *BloombergNEF European Utility Hedging Profiles 2021*, 2021. gada 21. aprīlis, tiešsaistē: https://about.bnef.com/.

(75) Turklāt Vācija apgalvo, ka grozītajā *RWE* pasākumā nav pamatoti ieviest mehānismu kompensācijas aprēķina atjaunināšanai, pamatojoties uz jaunākajiem pieņēmumiem, jo pieņēmumi, kas izmantoti, lai aprēķinātu negūto peļņu pārskatītajā aprēķinā, tika izdarīti tuvu šo iekārtu faktiskajai slēgšanai (sk. 67. apsvēruma 1) punktu). Vācija norāda, ka principā saskaņā ar *CEEAG* 433. punktu atjaunināšanas mehānisms būtu nepieciešams tikai tad, ja elektrostacijas tiktu slēgtas vairāk nekā trīs gadus pēc tam, kad tika piešķirta kompensācija par šādu slēgšanu. Saskaņā ar Vācijas sniegto informāciju tas nodrošina, ka pieņēmumi, kas ir aprēķinu pamatā, ir aktuāli elektrostaciju faktiskās slēgšanas dienā. Attiecībā uz tām elektrostacijām, kas jau bija slēgtas dienā, kad Komisijai tika iesniegts pārskatītais aprēķins, Vācija norāda, ka tā ir aprēķinājusi negūto peļņu, pamatojoties uz pieņēmumiem un tirgus prognozēm, kas bija pieejamas tieši pirms attiecīgajiem slēgšanas datumiem. Pārējās iekārtas, kuru negūtā peļņa tika aprēķināta, tiks slēgtas laikposmā no 2022. gada 31. decembra līdz 2025. gada 31. martam. Vācija apgalvo, ka tas nebūs ilgāk par trim gadiem pēc Komisijas lēmuma paziņošanas un tas būs atbalsta piešķiršanas brīdis (sk. 78. apsvērumu). Tāpēc Vācija uzskata, ka atjaunināšanas mehānisms nav vajadzīgs.

3.7. **Budžets**

(76) Grozītā *RWE* pasākuma budžets ir 2,6 miljardi EUR, un to finansēs no Vācijas federālā budžeta. Kompensāciju izmaksās 10 gada maksājumos: 2020.–2023. gadam maksājums būs 173 miljoni EUR, savukārt 2024.–2029. gadam – 318 miljoni EUR.

3.8. **Piešķiršanas brīdis un ilgums**

(77) Grozītā *RWE* pasākuma piešķiršanas brīdis ir Komisijas lēmuma paziņošana. Līdzekļu pēdējā izmaksa būs 2029. gada 31. decembrī.

3.9. **Atbalsta saņēmējs**

(78) Paziņotais pasākums ir dotācija *RWE Power AG*. *RWE Power AG* nodarbina 8 800 darbinieku, un no šīm darbvietām aptuveni 7 500 ir saistītas ar lignīta nozari. *RWE Power AG* ir *RWE AG* pilnībā piederošs meitasuzņēmums. Saskaņā ar publiski pieejamo informāciju 2023. gada 15. martā aptuveni 87 % *RWE AG* akciju piederēja institucionālajiem investoriem un 13 % – privātpersonām (tostarp darbiniekiem). Kopš 2023. gada 15. marta *RWE AG* vienīgais lielākais akcionārs ir *Qatar Holding LLC* ar 9,1 % akciju.

(79) *RWE AG* ir Vācijas enerģētikas uzņēmums, kas nodarbojas ar elektroenerģijas ražošanu un tirdzniecību. Saskaņā ar Vācijas Konkurences iestādes veikto tirgus apsekojumu 2020. gadā *RWE AG* saražoja aptuveni 25 % elektroenerģijas Vācijas un Luksemburgas tirgus zonā, kas padarīja to par ražotāju ar lielāko ražošanas jaudu 67,8 TWh apmērā ([49]). 2021. gadā *RWE AG* kopējie ieņēmumi bija aptuveni 24,5 miljardi EUR.

(80) Vācijas iestādes apstiprina, ka ne *RWE AG*, ne *RWE Power AG* nav grūtībās nonākuši uzņēmumi, kā definēts Komisijas Pamatnostādnēs par valsts atbalstu grūtībās nonākušu uzņēmumu glābšanai un pārstrukturēšanai ([50]).

(81) Vācijas iestādes arī apstiprina, ka ne uz *RWE AG*, ne *RWE Power AG* neattiecas neizpildīts atgūšanas rīkojums, kas izdots pēc Komisijas iepriekšējā lēmuma, ar kuru atbalstu paziņoja par nelikumīgu un nesaderīgu ar iekšējo tirgu ([51]).

([49]) Tiešsaistē: https://www.bundeskartellamt.de/SharedDocs/Publikation/DE/Berichte/Marktmachtbericht_2021.pdf?__blob=publicationFile&v=3.

([50]) Komisijas paziņojums – Pamatnostādnes par valsts atbalstu grūtībās nonākušu uzņēmumu glābšanai un pārstrukturēšanai (OV C 249, 31.7.2014., 1. lpp.).

([51]) Sk. Pirmās instances tiesas 1995. gada 13. septembra spriedumu *TWD*/Komisija, lietas T-244/93 un T-486/93, ECLI:EU:T:1995:160, 56. punkts. Sk. arī Komisijas paziņojumu – Komisijas paziņojums par nelikumīga un nesaderīga valsts atbalsta atgūšanu (OV C 247, 23.7.2019., 1. lpp.).

3.10. **Kumulācija un pārredzamība**

(82) Vācija apstiprina, ka tā ievēros *CEEAG* 56. un 57. punktu. Atbalstu saskaņā ar paziņoto pasākumu nedrīkst kumulēt ar *ad hoc* vai *de minimis* atbalstu vai ar Savienības finansējumu tām pašām attiecināmajām izmaksām.

(83) Vācija nodrošinās *CEEAG* 58.–61. punktā noteikto pārredzamības prasību izpildi. Attiecīgie dati par paziņoto pasākumu tiks publicēti valsts tīmekļvietnē, kurā būs saite uz Komisijas Pārredzamības reģistru: https://webgate.ec.europa.eu/competition/transparency.

4. **TREŠO PERSONU PIEZĪMES**

(84) Pēc lēmuma par procedūras sākšanu, sabiedriskās apspriešanas un lēmuma par procedūras paplašināšanu publicēšanas piezīmes iesniedza daudzas trešās personas.

(85) Pēc lēmuma par procedūras sākšanu publicēšanas piezīmes iesniedza daudzas trešās personas (27). Piezīmes iesniedza abi atbalsta saņēmēji (*LEAG* un *RWE*), *LEAG* akcionāri (*EPH* un *PPF Investments – PPFI*) un *LEAG* grupas Uzņēmumu padome (*Konzernbetriebsrat*). Uzņēmumu piezīmes iesniedza *GPE*, identiskas piezīmes iesniedza astoņi vietējie enerģētikas uzņēmumi ("astoņi vietējie uzņēmumi"), kā arī vēl divi citi vietējie enerģētikas uzņēmumi ("divi vietējie uzņēmumi"). Piezīmes iesniedza septiņas NVO, kā arī trīs Vācijas pavalstis, kurās atrodas *LEAG* un *RWE* ieguves lauki, t. i., Ziemeļreina-Vestfālene, Saksija un Brandenburga. Piezīmes iesniedza arī pašvaldību apvienība (*Lausitzrunde*), kurā atrodas *LEAG* ieguves lauki, un apvienība, kas pārstāv Vācijas lignīta ražošanas nozari ("*DEBRIV*").

(86) Pēc sabiedriskās apspriešanas publicēšanas piezīmes iesniedza daudzas trešās personas (19). Piezīmes iesniedza abi atbalsta saņēmēji (*LEAG* un *RWE*), *LEAG* akcionāri (*EPH* un *PPFI*) un *LEAG* grupas Uzņēmumu padome. Uzņēmumu piezīmes iesniedza *GPE*, identiskas piezīmes iesniedza astoņi vietējie uzņēmumi, kā arī vēl divi citi vietējie uzņēmumi. Piezīmes iesniedza arī *DEBRIV*, Eiropas Vides birojs ("*EEB*"), *Greenpeace* un *ClientEarth*.

(87) Komisija 2022. gada 16. novembrī no astoņiem vietējiem uzņēmumiem saņēma spontānas identiskas piezīmes par grozīto *RWE* pasākumu.

(88) Pēc lēmuma par procedūras paplašināšanu publicēšanas piezīmes iesniedza vairākas trešās personas (12). Piezīmes iesniedza abi atbalsta saņēmēji (*LEAG* un *RWE*), identiskas piezīmes iesniedza astoņi vietējie uzņēmumi, *GPE* un *ClientEarth*.

(89) Trešo personu iesniegtās piezīmes ir apkopotas šādās kategorijās: i) piezīmes par atbalsta esību (sk. 4.1. iedaļu), ii) piezīmes par saderības juridisko pamatu (sk. 4.2. iedaļu) un iii) piezīmes par atbalsta saderību (sk. 4.3. iedaļu).

(90) Šajā lēmumā galvenā uzmanība tiks pievērsta trešo personu piezīmēm par šā lēmuma darbības jomu.

4.1. **Atbalsta esība**

4.1.1. RWE

(91) *RWE* piezīmēs par lēmumu par procedūras sākšanu norādīja, ka pasākums nav valsts atbalsts. *RWE* apgalvoja, ka tā ir kompensācija par zaudējumiem, jo ar Izbeigšanas likumu tika pārkāptas *RWE* tiesības uz īpašumu, un ka *RWE* nav piešķirta ekonomiska priekšrocība.

(92) *RWE* uzskata, ka šāds tiesību uz īpašumu aizskārums ir saderīgs ar Vācijas Konstitucionālā likuma (*Grundgesetz*, "*GG*") 14. pantu tikai tad, ja valsts par to nodrošina pienācīgu kompensāciju. Kompensācijas summa ir atkarīga no skarto juridisko interešu ekonomiskās nozīmes, t. i., īpašuma pozīciju vērtības un atsavināto īpašumtiesību vērtības, kā arī no papildu apgrūtinājumiem, kas saistīti ar iejaukšanos. *GG* 14. pantā paredzētā aizsardzība attiecas uz i) elektrostaciju un zemes īpašumtiesībām un elektrostaciju un raktuvju attiecīgu izmantojamību elektroenerģijas ražošanai un tādējādi peļņas gūšanai; ii) tiesības izveidot un ekspluatēt visu uzņēmumu "elektroenerģijas ražošanai no lignīta" (*RWE* norādīja, ka analoģijai var izmantot kodolenerģijas izmantošanas pārtraukšanu Vācijā); iii) neatsaucams raktuvju īpašums, kas ir pilnībā zaudējis vērtību dezekspluatācijas pienākumu dēļ; un iv) neierobežotas darbības licences saskaņā ar Vācijas Emisiju kontroles likumu elektrostacijām un raktuvēm, uz kurām attiecas Izbeigšanas likums.

(93) *RWE* apgalvoja, ka, atzīstot ilgtermiņa kapitāla saistības un personāla un ieguldījumu plānus, kas nepieciešami šāda veida un apjoma projektiem, tam ir pastiprināta un ievērojama tiesiskā paļāvība konstitucionālā līmenī. Elektroenerģijas ražošanai no lignīta ir raksturīga ilgtermiņa perspektīva. Šī īpaši stingrā tiesiskās paļāvības aizsardzība būtiski palielina *RWE* īpašuma pozīciju aizskāruma intensitāti.

(94) *RWE* apgalvoja, ka tas ir izpildījis savus pienākumus saistībā ar ES ETS, kas, pēc tā domām, izsmeļoši reglamentē attiecīgo elektrostaciju CO_2 emisiju samazināšanu. Tomēr Izbeigšanas likumā noteiktais dezekspluatācijas pienākums nozīmē, ka *RWE* elektrostacijām ir jāveic papildu ieguldījums klimata aizsardzībā, kas rada ārkārtas slogu (*Sonderopfer*), kurš jāņem vērā, piešķirot kompensāciju.

(95) *RWE* arī apgalvoja, ka Vācija, parakstot 2021. gada līgumu ar operatoriem, ir rīkojusies kā tirgus ekonomikas dalībniece. Vācijai no *ex ante* perspektīvas bija jānovērtē, vai līgumā paredzētais elektroenerģijas ražošanas no oglēm pārtraukšanas risinājums bija vēlams vai vismaz līdzvērtīgs tīri reglamentētam risinājumam, kura konstitucionālā forma vai izpildāmība arī bija jānovērtē *ex ante*. *RWE* apgalvo, ka Vācija šajā saistībā rīkojās kā racionāla tirgus dalībniece, noslēdzot līgumu, kas tai piešķir tajā paredzētās tiesības, un vienlaikus ar juridisko noteiktību atbrīvojot to no pienākuma maksāt kompensāciju, ko tā citādi būtu bijusi spiesta maksāt saskaņā ar valsts vai starptautiskajām tiesībām. Tāpēc *RWE* uzskata, ka valsts atbalsta elementa nav.

(96) Piezīmēs par lēmumu par procedūras paplašināšanu *RWE* vēlreiz apgalvoja, ka pasākums nav atbalsts. Tas uzskata, ka kopējā kompensācija ir mazāka par *RWE* nodarīto kopējo kaitējumu un tādēļ *RWE* nav piešķirta priekšrocība.

4.1.2. *LEAG*

(97) Piezīmēs par lēmumu par procedūras sākšanu un par sabiedrisko apspriešanu *LEAG* pauda šaubas par to, vai pasākums ir kvalificējams kā valsts atbalsts LESD 107. panta 1. punkta nozīmē. Proti, *LEAG* uzskata, ka pasākums nepiešķir tam ekonomisku priekšrocību, jo kompensācija ir mazāka par finansiālo kaitējumu, ko radījis Izbeigšanas likums. Ja Vācijas iestādes nebūtu piešķīrušas pienācīgu kompensāciju, operatoriem būtu tiesības saņemt kompensāciju par kaitējumu, jo tie uzskata, ka ar Izbeigšanas likumu ir pārkāptas *GG* 14. panta 1. punkta 2. teikumā un Eiropas Cilvēktiesību konvencijas ("ECT") 1. pantā, kā arī Enerģētikas hartas nolīguma ("EHN") 13. pantā paredzētās tiesības uz īpašumu. *LEAG* uzskata, ka tā īpašuma izmantojamība ir padarīta pilnīgi neiespējama, kas ir īpaši smags tā tiesību aizskārums, un tāpēc uz noteikumiem par saturu un ierobežojumiem attiecas pastiprinātas samērīguma prasības.

(98) Piezīmēs par lēmumu par procedūras sākšanu *LEAG* apgalvoja, ka lignīta operatoru tiesiskā paļāvība, kas tika atspoguļota arī apstiprinātajos lignīta ieguves plānos virszemes raktuvēm, tiek kavēta ar likumā paredzēto elektroenerģijas ražošanas no oglēm agrīnu pārtraukšanu pēc tam, kad operatori bija pieņēmuši izšķirošus lēmumus par ieguldījumiem elektrostaciju būvniecībā un virszemes raktuvju izstrādē. Tādējādi *LEAG* apgalvoja, ka pastāv tiesiskā paļāvība turpināt lignīta ieguves darbības un elektroenerģijas ražošanu lignīta elektrostacijās.

(99) Turklāt *LEAG* piezīmēs par lēmumu par procedūras sākšanu apgalvoja, ka pārejas periods, kas šajā gadījumā piešķirts elektroenerģijas ražošanas no lignīta pārtraukšanai, nav pietiekams. Tas uzskata, ka lignīta elektrostaciju agrīna slēgšana, kas paredzēta Izbeigšanas likumā, pati par sevi nav piemērota, lai kliedētu konstitucionālās bažas. Tāpēc Vācijai ir jānodrošina finansiāla kompensācija, lai panāktu skarto īpašuma pozīciju aizskāruma samērīgumu. *LEAG* apgalvo, ka finansiālajai kompensācijai ir jānodrošina lignīta elektrostaciju un virszemes raktuvju operatoriem vismaz tāds pats stāvoklis, kādā tie būtu, ja būtu piešķirts pārejas periods, kas noteikts saskaņā ar attiecīgajiem standartiem. *LEAG* uzskata, ka attiecīgajā standartā attiecībā uz kompensāciju par virszemes raktuvēm ir jāņem vērā ražošanas apjoms, kas nepieciešams, lai varētu amortizēt veiktos un vēl veicamos ieguldījumus virszemes raktuvēs (tostarp atjaunošanas izmaksas) un gūt atbilstošu peļņu, un vienlaikus panākt, ka virszemes raktuvju galīgais stāvoklis ir tāds, kāds apstiprināts ar tiesas galīgo lēmumu (nepieciešamais atlikušais ražošanas apjoms). Tāpēc tam nepieciešamais laiks ir nosakāms, pamatojoties uz tehniski iespējamo ieguves ātrumu un lignīta elektrostaciju vajadzībām pēc kurināmā. Lignīta elektrostacijām ir jābūt ieņēmumiem, kas vajadzīgi, lai varētu amortizēt būvniecības un modernizācijas izmaksas un gūt atbilstošu peļņu. Lignīta elektrostacija var radīt ienākumus tikai tad, ja tai piegādā kurināmo no savienotām virszemes raktuvēm. Tādēļ, ja nepieciešamais pārejas periods tiek izmantots pilnīgi, virszemes raktuves, kas nodrošina piegādi, var attiecīgajā laikposmā turpināt darboties ekonomiski izdevīgi, tostarp segt raktuvju sanācijas izmaksas. Attiecīgi kompensācijas summai ir jābūt vismaz atbilstošai ieņēmumiem, ko varētu gūt pārejas periodā.

(100) *LEAG* arī apgalvoja, ka papildu izmaksas ir kaitējums, ko izraisījusi elektroenerģijas ražošanas no oglēm obligātā agrīnā pārtraukšana, jo izmaksas rada tieši piespiedu atsavināšana (vai iejaukšanās, kas līdzvērtīga piespiedu atsavināšanai). Tas uzskata, ka nodarītais kaitējums ir kaitējums īpašumam, kas neizraisa tiesību vai satura zaudēšanu, bet ir ārkārtas slogs (*Sonderopfer*), piemēram, vērtības samazināšanās dēļ.

(101) Piezīmēs par sabiedrisko apspriešanu un par lēmumu par procedūras paplašināšanu *LEAG* atkārtoti pauda viedokli, ka pasākums nav kvalificējams kā valsts atbalsts.

(102) *LEAG* mātesuzņēmumi *EPH* un *PPFI* arī iesniedza piezīmes par lēmumu par procedūras sākšanu, kurās tie piekrita, ka pasākumu nevar kvalificēt kā valsts atbalstu, jo tas tikai kompensē tiesību, īpašuma un uzņēmējdarbības iespēju zaudējumu. Proti, *EPH* un *PPFI* uzskata, ka, nesaņemot kompensāciju no Vācijas, operatori jebkurā gadījumā būtu saņēmuši kompensāciju par slēgšanu saskaņā ar EHN.

4.1.3. Uzņēmumi

(103) Piezīmēs par lēmumu par procedūras sākšanu *GPE* pauda uzskatu, ka kompensācija ir valsts atbalsts, un pauda nožēlu, ka priekšrocības un selektivitātes nosacījumi tika novērtēti kopā kā viens nosacījums.

(104) Piezīmēs par lēmumu par procedūras sākšanu astoņi vietējie uzņēmumi apgalvoja, ka kompensācija ir valsts atbalsts. Uzņēmumi apgalvo, ka kompensācija pārsniedz vienkāršu kompensāciju par kaitējumu un tādējādi sniedz *RWE* selektīvu priekšrocību. Tie atzīst, ka saskaņā ar *GG* kompensācija par kaitējumu principā ir iespējama, bet vienīgi ārkārtējos apstākļos, kad rodas ārkārtas slogs (*Sonderopfer*). Tie apgalvo, ka nav tiesību tikt pasargātam no tiesiskā regulējuma izmaiņām, kamēr visi ieguldījumi nav pilnībā amortizēti ([52]). Tie norāda uz Vācijas parlamenta Zinātniskā dienesta (*Wissenschaftlicher Dienst*) 2018. gadā publicēto juridisko dokumentu, kurā, pamatojoties uz Konstitucionālās tiesas spriedumu par kodoliekārtu slēgšanu, secināts, ka saskaņā ar Vācijas tiesību aktiem principā vajadzētu būt iespējai bez kompensācijas slēgt vecākas iekārtas, kas jau ir amortizētas. ([53]) Saskaņā ar to sniegto informāciju 13 no 16 *RWE* iekārtām sāka darboties pirms 1976. gada, tāpēc tām šobrīd būtu jābūt amortizētām.

([52]) *Standige Rechtsprechung des Bundesverfassungsgerichts (BVerfG), siehe nur das Urteil zum Atomausstieg BverfGE 143, 246ff., zuvor schon BverfGE 58, 137 ff.; BverfGE 100, 226 ff; s. auch BverfG NVwZ 2012, 429 (430 f.); BGH NVwZ 2010, 1444 (1447).*

([53]) *Ausarbeitung, Wissenschaftliche Dienste, Deutscher Bundestag (WD 3 – 3000 – 360/18); Stilllegung von Kraftwerken, Kurzinformation, Wissenschaftliche Dienste, Deutscher Bundestag (WD 3 – 3000 – 360/19).*

(105) Piezīmēs par lēmumu par procedūras sākšanu abi vietējie uzņēmumi piekrita, ka kompensācija ir valsts atbalsts, kas pārsniedz vienkāršu kompensāciju par kaitējumu un tādējādi piešķir *RWE* selektīvu priekšrocību. Tie norāda, ka *GG* 14. pantā nostiprinātās īpašumtiesības neaizsargā nākotnes ieņēmumus vai peļņas perspektīvas. Lai gan tie atzīst, ka īpašuma izmantošanas ierobežojums ir aizsargāts saskaņā ar *GG* un attiecas uz ražošanas iekārtām, tas pats neattiecas uz ieguves darbībām. Tie paskaidro, ka atļaujas (*Hauptbetriebspläne*) parasti piešķir tikai uz diviem līdz trim gadiem un tādējādi īpašuma izmantošana raktuvju gadījumā nepārsniedz šos apstiprinājuma periodus. Tie arī apgalvo, ka diskusijas par elektroenerģijas ražošanas no oglēm pārtraukšanu turpinās kādu laiku un ka tāpēc uzņēmumi nevarēja gaidīt, ka labvēlīgā regulatīvā situācija saglabāsies. Tie arī paskaidro, ka tikai ārkārtas slogs (*Sonderopfer*) vai grūtības (*Härtefall*) uzņēmumam, kura īpašuma izmantošana ir ierobežota, piešķir tiesības uz kompensāciju. Ilgie pārejas periodi, iespēja pāriet uz citas paaudzes kurināmo un tas, ka daudzas iekārtas ir amortizētas, rada situāciju, kad šādu grūtību nav.

4.1.4. Apvienības/NVO

(106) Piezīmēs par lēmumu par procedūras sākšanu *ClientEarth* apgalvoja, ka kompensācija ir valsts atbalsts. Tas uzskata, ka *RWE* ir piešķirta selektīva priekšrocība, jo ir maz ticams, ka valsts tiesa piespriestu kaitējuma atlīdzību, kas atbilstu summām, kuras Vācijas iestādes apsolīja *RWE*. Kompensācija par kaitējumu saskaņā ar Vācijas *GG* būtu pieņemama tikai tad, ja valsts iejaukšanās radītu ārkārtas slogu. *GG* 14. pants neattiecas uz i) tādu atļauju grozīšanu, anulēšanu vai termiņa izbeigšanos, kas piešķirtas saskaņā ar Emisiju kontroles likumu (*Bundesimmissionsschutzgesetz*) vai Kalnrūpniecības likumu (*Bundesberggesetz*) ([54]); ii) pilnībā amortizētiem ieguldījumiem ([55]); iii) neizmantotām pārdošanas iespējām un negūtu peļņu vai citiem plāniem, kuru pamatā ir cerības, ka labvēlīga tiesiskā situācija nemainīsies ([56]). Turklāt *ClientEarth* apgalvo, ka jauno noteikumu negatīvo ietekmi uz aktīvu vērtību nevar kompensēt pēc ieguldījumu amortizācijas ([57]), piebilstot, ka lignīta operatoriem būtu jāpamato, ka tiem bija tiesiskā paļāvība turpināt savu darbību un ka likumīgas elektroenerģijas ražošanas no oglēm pārtraukšanas dēļ tiem bija ārkārtīgi smagas nepamatotas ekonomiskas grūtības. *ClientEarth* norāda uz Vācijas parlamenta Zinātniskā dienesta dokumentu un Vides ministrijas pasūtīto pētījumu ([58]), kurā sniegta sīkāka informācija par tiesisko regulējumu attiecībā uz kompensācijām saistībā ar elektroenerģijas ražošanas no oglēm pārtraukšanu.

(107) Piezīmēs par sabiedrisko apspriešanu *DEBRIV* apgalvoja, ka pasākums nepiešķir priekšrocību attiecīgajiem lignīta uzņēmumiem. Gluži pretēji, lignīta uzņēmumi būtu varējuši pieprasīt kompensāciju saskaņā ar Vācijas konstitucionālajām tiesībām, ECTK un EHN, ja tiem nebūtu piešķirta pienācīga kompensācija saskaņā ar Izbeigšanas likumu vai 2021. gada līgumu. Kompensācijas prasījumu summa par negūto peļņu un izmaksām, kaitējumu, papildu izdevumiem un ekonomisko neizdevīgumu, ko izraisījusi elektroenerģijas ražošanas no lignīta pārtraukšana, ir vismaz vienāda ar piešķirto kompensāciju vai pat ievērojami lielāka par to.

4.1.5. Vācijas pavalstis

(108) Trīs Vācijas pavalstis (Brandenburga, Saksija un Ziemeļreina-Vestfālene) iesniedza piezīmes pēc lēmuma par procedūras sākšanu. Piezīmes, kas attiecas tikai uz *LEAG* pasākumu, šajā lēmumā netiks sīki izklāstītas, jo *LEAG* pasākums neietilpst šā lēmuma darbības jomā (sk. 13. un 14. apsvērumu).

([54]) *Vgl. Urteil des Bundesverfassungsgerichts vom 6.12.2016, 1 BvR 2821/11, 1 BvR 321/12, 1 BvR 1456/23, Rn. 231 für atomrechtliche Genehmigungen.*

([55]) *Vgl. m.w.N. Klinskim, S. 4. Jedoch können haushaltsrechtliche Gründe (dazu unter 2) auch bei der verfassungsrechtlichen Betrachtung in Einzelfällen und in der Zusammenschau mit anderen Gründen eine Reduzierung der Entschädigung, z.B. für einen Ausgleich unter dem Verkehrswert, begründen, m.w.N. Schomerus/Franßen, S. 317f.*

([56]) *Urteil des Bundesverfassungsgerichts vom 6.12.2016, 1 BvR 2821/11, 1 BvR 321/12, 1 BvR 1456/23, Rn. 270; Jarass, in: Jarass/Pieroth, GG, 15. Auflage 2018, Art. 14 Rn. 19.*

([57]) *BVerwG NVwZ 2009, S. 1443.*

([58]) *Schomerus/Franßen: Klimaschutz und die rechtliche Zulässigkeit der Stilllegung von Braun- und Steinkohlekraftwerken.* 13.12.2018., https://www.bet-energie.de/fileadmin/redaktion/PDF/Studien_und_Gutachten/Gutachten_Folgekosten/Gutachten_Folgekosten_Braunkohleausstieg_Abschlussbericht.pdf.

(109) Ziemeļreina-Vestfālene norādīja, ka pašreizējais *RWE* noteiktais elektroenerģijas ražošanas no lignīta pārtraukšanas termiņš ir daudz agrāks, nekā bija paredzēts uzņēmumam, pamatojoties uz tā elektrostaciju pēdējām darbības licencēm. Šis likumā noteiktais darbības aizliegums ne vēlāk kā no 2038. gada (vai no 2035. gada, ja tiek īstenots sagatavotas dezekspluatācijas risinājums) ir iejaukšanās *RWE* pārvaldībā. Saskaņā ar Ziemeļreinas-Vestfālenes teikto konstitucionālajā tiesā *RWE* noteikti varētu apstrīdēt šo iejaukšanos tā uzņēmējdarbībā un uzņēmuma aktīvu vērtības samazināšanu, atsaucoties uz *GG* garantēto īpašuma aizsardzību.

4.2. **Saderības juridiskais pamats**

4.2.1. RWE

(110) Piezīmēs par sabiedrisko apspriešanu *RWE* pauda uzskatu, ka *CEEAG* nav piemērojamas divu iemeslu dēļ. Pirmkārt, *RWE* atsaucas uz savām piezīmēm par lēmumu par procedūras sākšanu, kurās *RWE* apgalvoja, ka pasākums nav valsts atbalsts (sk. (92). un turpmākos apsvērumus). Ņemot vērā to, ka *CEEAG* ir izklāstīti kritēriji, ko Komisija izmanto, lai pārbaudītu to pasākumu saderību, kurus uzskata par valsts atbalstu, *CEEAG* stāšanās spēkā nav būtiska kompensācijas novērtēšanā.

(111) Otrkārt, *RWE* apgalvo, ka *CEEAG* nav piemērojamas pamatnostādņu laika ierobežojuma dēļ. Saskaņā ar *CEEAG* 466. punktu Komisija plāno piemērot pamatnostādnes visam paziņojamajam atbalstam, kas piešķirts vai ko paredzēts piešķirt no 2022. gada 27. janvāra, taču nav skaidra noteikuma par to, vai un kad *CEEAG* būtu jāpiemēro arī atbalstam, kas jau paziņots pirms minētā datuma. *RWE* norāda, ka par pasākumu tika paziņots pirms 2022. gada 27. janvāra, kas nozīmē, ka *CEEAG* nav piemērojamas. *RWE* uzskata, ka pasākums tika īstenots jau 2020. gadā, kad sākās *RWE* slēgšanas process, stājoties spēkā Izbeigšanas likumam. Pirmie gada maksājumu termiņi bija 2020. gada decembris un 2021. gada decembris, taču šie maksājumi ir apturēti saskaņā ar LESD 108. panta 3. punktā noteikto nogaidīšanas pienākumu. Tāpēc *RWE* uzskata, ka iespējamais atbalsts tika piešķirts pirms 2022. gada 27. janvāra un ka ir izpildīts nogaidīšanas pienākums.

(112) Piezīmēs par lēmumu par procedūras paplašināšanu *RWE* apgalvoja, ka, pat ja pasākums tiktu klasificēts kā valsts atbalsts, tas tomēr būtu saderīgs ar iekšējo tirgu saskaņā ar LESD 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu neatkarīgi no tā, vai *CEEAG* ir vai nav piemērojamas. *RWE* apgalvoja, ka *CEEAG* neattiecas uz pasākumu, un norādīja, ka *CEEAG* tika pieņemtas tikai pēc lēmuma par procedūras sākšanu pieņemšanas.

4.2.2. LEAG

(113) Piezīmēs pēc sabiedriskās apspriešanas *LEAG* atzina, ka, lai gan šajā lietā *CEEAG* var piemērot ar atpakaļejošu spēku, to piemērošana nav pamatota. Novērtējumam saskaņā ar *CEEAG* ir būtiski trūkumi, un tas rada šaubas par procedūras ātru pabeigšanu.

(114) Piezīmēs par lēmumu par procedūras paplašināšanu *LEAG* atkārtoja, ka *CEEAG* nav piemērojamas, jo saskaņā ar *CEEAG* 466. punktu tās attiecas vienīgi uz atbalstu, kas piešķirts no 2022. gada 27. janvāra. Pat ja pasākums būtu uzskatāms par atbalstu, tas jebkurā gadījumā būtu piešķirts pirms 2022. gada 27. janvāra, jo Izbeigšanas likums un 2021. gada līgums stājās spēkā pirms *CEEAG* pieņemšanas. *LEAG* arī apgalvoja, ka pat tad, ja pasākums būtu uzskatāms par valsts atbalstu un ja tas tiktu novērtēts saskaņā ar *CEEAG*, tas būtu saderīgs ar *CEEAG* 4.12. iedaļu.

(115) *LEAG* atsaucas arī uz judikatūru, kas nošķir atbalsta piešķiršanas un izmaksas brīdi ([59]). *LEAG* apgalvo, ka, tā kā kompensācija nav faktiski izmaksāta, kas šajā gadījumā arī ir jāapstiprina Komisijai saskaņā ar Izbeigšanas likuma 10. pantu, nav pārkāpts arī īstenošanas aizliegums saskaņā ar Valsts atbalsta procedūras regulas 3. pantu. Īstenošanas aizlieguma formulējums norāda uz šādu atšķirību starp kompensācijas prasības iesniegšanu un faktisko maksājumu, jo saskaņā ar šīs regulas 3. pantu atbalstu nedrīkst īstenot, kamēr Komisija nav pieņēmusi lēmumu, ar kuru atļauj šādu atbalstu, vai kamēr nav uzskatāms, ka šāds lēmums ir pieņemts.

([59]) Tiesas 2013. gada 21. marta spriedums lietā *Magdeburger Mühlenwerke GmbH / Finanzamt Magdeburg*, C-129/12, ECLI:EU:C:2013:200, 40. punkts.

(116) Piezīmēs par sabiedrisko apspriešanu *LEAG* akcionāri (*EPH* un *PPFI*) pauda viedokli, ka *CEEAG* nav piemērojamas, jo kompensācija nav kvalificējama kā valsts atbalsts. Pat ja tas būtu valsts atbalsts, tas tika piešķirts pirms *CEEAG* stāšanās spēkā, jo attiecīgie notikumi ir Izbeigšanas likuma stāšanās spēkā (2020. gada augusts) vai 2021. gada līguma noslēgšana (2021. gada februāris). Pat ja *CEEAG* būtu piemērojamas, pasākums jebkurā gadījumā būtu saderīgs ar iekšējo tirgu, jo ir izpildīti visi *CEEAG* 3. un 4.12. iedaļas nosacījumi.

(117) Piezīmēs par sabiedrisko apspriešanu *LEAG* grupas Uzņēmumu padome (*Konzernbetriebsrat*) norādīja, ka šajā lietā *CEEAG* nav piemērojamas.

4.2.3. Uzņēmumi

(118) Piezīmēs par lēmumu par procedūras sākšanu *GPE* apgalvoja, ka LESD 107. panta 3. punkta c) apakšpunkta izmantošana par novērtējuma juridisko pamatu ir apšaubāma, jo šis noteikums attiecas uz atbalstu, kas veicina konkrētu saimniecisko darbību vai konkrētu tautsaimniecības jomu attīstību. Tomēr šajā gadījumā notiek nevis saimnieciskās darbības / teritorijas attīstība, bet gan saimnieciskās darbības izbeigšana. Lai vēl vairāk ilustrētu LESD 107. panta 3. punkta c) apakšpunkta iespējamo nepiemērojamību, *GPE* atsaucās uz Padomes 2010. gada 10. decembra Lēmumu par nekonkurētspējīgu ogļraktuvju slēgšanu ([60]), kura juridiskais pamats bija LESD 107. panta 3. punkta e) apakšpunkts. *GPE* arī norādīja, ka tas vien, ka iepriekšējās Pamatnostādnēs par valsts atbalstu klimatam, vides aizsardzībai un enerģētikai ([61]) nav noteikumu par slēgšanas atbalstu, nenozīmē, ka LESD 107. panta 3. punkta c) apakšpunkts noteikti un automātiski ir pareizais juridiskais pamats šādam pasākumam.

(119) Piezīmēs pēc sabiedriskās apspriešanas *GPE* norādīja uz *CEEAG* 466. punktu un apgalvoja, ka atbalsts kā kompensācija *RWE* un *LEAG* tika piešķirts dienā, kad 2020. gadā tika pieņemts Izbeigšanas likums, un vēlākais tad, kad Vācija un *RWE* noslēdza 2021. gada līgumu (2021. gada februāris), tāpēc *CEEAG* nav piemērojamas. Šajā saistībā *GPE* atsaucas uz *Magdeburg* judikatūru ([62]), kurā noteikts, ka atbalsts ir piešķirts brīdī, kad ir piešķirtas juridiskas tiesības to saņemt. Tāpēc, ņemot vērā to, ka *CEEAG* tika pieņemtas pēc iespējamas atbalsta piešķiršanas, *GPE* pauda uzskatu, ka novērtējums būtu jāveic tieši saskaņā ar Līgumu.

(120) Piezīmēs par lēmumu par procedūras paplašināšanu *GPE* atkārtoja 120. apsvērumā apkopotos viedokļus un piebilda, ka tas, ka ar Grozījumu līgumu ir veiktas dažas izmaiņas, nemaina pasākuma galvenos elementus, kas būtu jāvērtē tieši saskaņā ar Līgumu.

(121) Piezīmēs pēc sabiedriskās apspriešanas astoņi vietējie uzņēmumi apgalvoja, ka *CEEAG* apstiprina atbalsta nelikumību, tāpēc šie uzņēmumi pēc lēmuma par procedūras sākšanu izteica kritiku.

(122) Piezīmēs par sabiedrisko apspriešanu abi vietējie uzņēmumi norādīja, ka *CEEAG* ir piemērojamas. Tie atsaucas uz *CEEAG* 466. punktu un 2021. gada līguma nogaidīšanas klauzulu un norāda, ka, tā kā kompensācija šajā lietā vēl nav izmaksāta, jo tā ir juridiski atkarīga no Komisijas apstiprinājuma, ir piemērojama *CEEAG* darbības joma *CEEAG* 466. punkta nozīmē.

([60]) Padomes Lēmums 2010/787/ES (2010. gada 10. decembris) par valsts atbalstu nekonkurētspējīgu ogļraktuvju slēgšanas atvieglošanai (OV L 336, 21.12.2010., 24. lpp.).

([61]) Komisijas paziņojums – Pamatnostādnes par valsts atbalstu vides aizsardzībai un enerģētikai 2014.–2020. gadam (OV C 200, 28.6.2014., 1. lpp.).

([62]) Tiesas 2013. gada 21. marta spriedums lietā *Magdeburger Mühlenwerke GmbH / Finanzamt Magdeburg*, C-129/12, ECLI:EU:C:2013:200.

4.2.4. Apvienības/NVO

(123) Piezīmēs par sabiedrisko apspriešanu *DEBRIV* apgalvoja, ka, pat ja pasākums ir valsts atbalsts (*quod non*, sk. 108. apsvērumu), *CEEAG* nav piemērojamas, jo tās attiecas tikai uz atbalstu, kas piešķirts no 2022. gada 27. janvāra. Šajā gadījumā, ja tiktu pieņemts, ka pasākums ir atbalsts, tas jebkurā gadījumā būtu piešķirts pirms 2022. gada 27. janvāra, jo Izbeigšanas likums stājās spēkā jau 2020. gada 14. augustā, savukārt 2021. gada līgums tika noslēgts 2021. gada 10. februārī. Saskaņā ar judikatūru ([63]) vienīgais atbilstošais atbalsta piešķiršanas brīdis ir tad, kad atbalsta saņēmējs iegūst likumīgas tiesības uz atbalstu saskaņā ar piemērojamiem valsts tiesību aktiem, tādējādi atbalsts jau bija piešķirts šo tiesību rašanās dienā. Turklāt, pat ja Komisija uzskatītu, ka *CEEAG* ir piemērojamas, pasākums jebkurā gadījumā būtu saderīgs ar iekšējo tirgu un būtu jāvērtē saskaņā ar 4.12.1. iedaļu, jo pasākums attiecas rentablām darbībām ar oglēm un ne *RWE*, ne *LEAG* nav grūtībās nonākuši uzņēmumi Komisijas Pamatnostādņu par valsts atbalstu grūtībās nonākušu uzņēmumu glābšanai un pārstrukturēšanai ([64]) nozīmē. *CEEAG* 425. punkts pilnībā attiecas gan uz negūto peļņu, gan uz papildu kaitējumu un ekonomisko neizdevīgumu, un tādējādi kompensācijas elementi šajā lietā ietilpst *CEEAG* darbības jomā.

(124) Piezīmēs par sabiedrisko apspriešanu *ClientEarth* apgalvoja, ka atbalsts, kas bija paredzēts Izbeigšanas likumā, tika piešķirts, jau noslēdzot 2021. gada līgumu. Lai gan līgumā ir iekļauta klauzula ar atsauci uz Komisijas apstiprinājumu, šā līguma juridiskā spēkā esība tehniski nav atkarīga no valsts atbalsta apstiprinājuma un tādējādi tas piešķir *RWE* tiesības saņemt kompensāciju saskaņā ar judikatūru ([65]). Grozījumu līgums nemaina šīs tiesības. Tā kā *CEEAG* nav piemērojamas iepriekš 124. apsvērumā izklāstīto iemeslu dēļ, vienīgais iespējamais saderības juridiskais pamats ir LESD 107. panta 3. punkta c) apakšpunkts. Tomēr šis noteikums pieļauj tikai tādus atbalsta pasākumus, kas ir vērsti uz saimnieciskās darbības attīstību, un pasākums neatbilst šim kritērijam, jo ir paredzēts darbību slēgšanai. Vienīgā saimnieciskā darbība, kas tiek atbalstīta ar pasākumu, ir pāreja no elektroenerģijas ražošanas no oglēm uz atjaunīgajiem energoresursiem, taču uz šādiem pasākumiem attiecas citi īpaši noteikumi publiskā atbalsta saderības novērtēšanai, kas šajā gadījumā nav izpildīti. *ClientEarth* arī norādīja, ka vēl viena iespēja būtu izmantot LESD 107. panta 3. punkta e) apakšpunktu, kurā paredzēta iespēja Padomei pieņemt noteikumus par citu atbalsta kategoriju saderību, ko var precizēt ar Padomes lēmumu pēc Komisijas priekšlikuma.

(125) Piezīmēs par lēmumu par procedūras paplašināšanu *ClientEarth* atkārtoja, ka *CEEAG* nebūtu piemērojamas. Tas uzskata, ka atsauce uz spriedumu lietā *Freistaat Sachsen* ([66]), lai pamatotu *CEEAG* piemērojamību, nozīmē šā sprieduma kļūdainu interpretāciju. Tomēr saskaņā ar minētā sprieduma 44. punktu Savienības materiālo tiesību normas ir jāinterpretē kā piemērojamas situācijās, kas pastāvēja pirms to stāšanās spēkā tikai tiktāl, cik no to redakcijas, mērķiem vai struktūras skaidri izriet, ka tām ir jāpiešķir šāda iedarbība. Šajā gadījumā Vācijas iestādes nolēma kompensēt *RWE* lignīta elektrostaciju slēgšanu, pilnībā apzinoties, ka nav Komisijas pamatnostādņu par šāda veida atbalsta saderību. Tādējādi dienā, kad *RWE* tika piešķirta kompensācija, Vācija zināja, ka šīs iejaukšanās novērtējums tiks veikts tieši saskaņā ar Līgumu. Turklāt, atsaucoties uz minētā sprieduma 46. punktu, *ClientEarth* apgalvo, ka jēdzieni "spēkā stāšanās" un "atbalsta piešķiršana" ir jānošķir. Minētā sprieduma 49. punktā Tiesa norādīja, ka Valsts atbalsta procedūras regulas 4. panta 1. punkts, kurā paredzēts, ka Komisijai ir jāveic paziņojuma pārbaude, tiklīdz tas ir saņemts, vienkārši nosaka šai iestādei pienākumu ievērot pienācīgu rūpību, un tādējādi tā nav norma par paziņoto atbalsta projektu saderības ar kopēju tirgu izvērtēšanas kritēriju *ratione temporis* piemērošanu.

([63]) Tiesas 2013. gada 21. marta spriedums lietā *Magdeburger Mühlenwerke GmbH* / *Finanzamt Magdeburg*, C-129/12, ECLI:EU:C:2013:200, 40. punkts.

([64]) Komisijas paziņojums – Pamatnostādnes par valsts atbalstu grūtībās nonākušu uzņēmumu glābšanai un pārstrukturēšanai (OV C 249, 31.7.2014., 1. lpp.).

([65]) Tiesas 2013. gada 21. marta spriedums lietā *Magdeburger Mühlenwerke GmbH* / *Finanzamt Magdeburg*, C-129/12, ECLI:EU:C:2013:200, 41. punkts.

([66]) Tiesas 2008. gada 11. decembra spriedums lietā Komisija / *Freistaat Sachsen*, C-334/07 P, ECLI:EU:C:2008:709.

(126) Piezīmēs par sabiedrisko apspriešanu *Greenpeace* apgalvoja, ka *CEEAG* nepiemēro pasākumam *CEEAG* 466. punkta dēļ, jo Izbeigšanas likums stājās spēkā jau 2020. gada 21. decembrī, tāpēc novērtējums ir jāveic tieši saskaņā ar LESD 107. panta 3. punktu. Tas uzskata, ka atbalsts varētu ietilpt *CEEAG* 4.12.1. iedaļas darbības jomā, taču tas nav nepieciešams, piemērots un samērīgs. *CEEAG* 4.12.2. iedaļu nepiemēro, jo viss Ogļu komisijas process un Izbeigšanas likuma paskaidrojuma raksts ir pretrunā tās piemērošanai.

4.3. **Atbalsta saderība**

4.3.1. Saimnieciskās darbības attīstība

4.3.1.1. RWE

(127) *RWE* apgalvoja, ka pasākums sniedz būtisku ieguldījumu saimnieciskās darbības attīstības veicināšanā LESD 107. panta 3. punkta c) apakšpunkta nozīmē.

(128) Piezīmēs par lēmumu par procedūras sākšanu *RWE* atsaucās uz Komisijas lēmumu par elektroenerģijas ražošanas no akmeņoglēm pārtraukšanu Vācijā ([67]) un norādīja, ka tas pats arguments attiecas uz elektroenerģijas ražošanas no lignīta pārtraukšanu un pat vēl lielākā mērā, jo elektroenerģijas ražošanas no lignīta paātrinātas pārtraukšanas ieguldījums vides jomā ir vēl lielāks. No vienas puses, CO_2 emisijas, ko rada elektroenerģijas ražošana no lignīta, ir lielākas nekā tās, ko rada elektroenerģijas ražošana no akmeņoglēm. No otras puses, elektroenerģijas ražošanas izmaksas lignīta elektrostacijās ir zemākas, tāpēc atjaunīgās enerģijas staciju turpmāka paplašināšana bez papildu valdības pasākumiem būtu pasākums, kas vismazākā mērā izspiestu no tirgus lignīta elektrostacijas. Turklāt Vācijas apņemšanās atcelt ietaupītās CO_2 emisijas kvotas (sk. 19. apsvērumu) izslēdz iespēju novirzīt emisijas uz citām nozarēm vai citām dalībvalstīm, kas vēl vairāk stiprina elektroenerģijas ražošanas no oglēm pārtraukšanas efektivitāti Vācijā.

(129) Turklāt *RWE* apgalvoja, ka pasākums nodrošina paredzamību un juridisko noteiktību un tāpēc veicina ne tikai elektroenerģijas ražošanas no lignīta attīstību, bet arī enerģētikas nozares attīstību kopumā, jo visiem tirgus dalībniekiem ir jāvar uzticēties lignīta dezekspluatācijas plānam, lai tie varētu pieņemt turpmākus lēmumus par ieguldījumiem. Tas attiecas uz uzņēmumiem, kuri ražo elektroenerģiju no lignīta un kuriem ir jāmaina virszemes raktuvju plānošana ilgtermiņā, kā arī uz tiem tirgus dalībniekiem, kuri vēlas izmantot jaudas nepietiekamību kā iespēju veikt jaunus ieguldījumus, jo arī tie uzņemtos nevajadzīgus ieguldījumu riskus un, iespējams, atturētos no ieguldījumiem, ja juridiski noteikta slēgšanas plāna izpildāmība jau gadiem ilgi būtu apšaubāma juridisku strīdu dēļ. Šī nenoteiktība radītu riskus arī citos vērtības ķēdes posmos enerģētikas nozarē, piemēram, ja dezekspluatācijas plāns paliktu neskaidrs, tiktu apdraudēta arī uzticama tīkla plānošana.

(130) Turklāt *RWE* norādīja, ka Vācija, izstrādājot dezekspluatācijas plānu, ir ņēmusi vērā piegādes drošību, jo tā koordinēja ar uzņēmumiem, kas darbojas, rīcību attiecībā uz vispārējo piegādes sistēmu un nodrošināja to ar līgumu, tādējādi sniedzot uzticamus ieguldījumu stimulus ražošanas jaudas palielināšanai. Tādējādi pasākums palīdz paātrināt enerģētikas pārkārtošanu, vienlaikus nodrošinot piegādes drošību.

(131) Piezīmēs par sabiedrisko apspriešanu *RWE* atsaucās uz saviem apsvērumiem pēc lēmuma par procedūras sākšanu, kas ir apkopoti iepriekš 129.–131. apsvērumā, un norādīja, ka *RWE* pasākums atbilst *CEEAG* 426. punktam. Piezīmēs par lēmumu par procedūras paplašināšanu *RWE* atkārtoja, ka grozītais *RWE* pasākums sniedz būtisku ieguldījumu paātrinātā dekarbonizācijā un enerģētikas nozares pārveidē un tādējādi veicina saimnieciskās darbības attīstību atbilstoši *CEEAG* 426. punktam.

4.3.1.2. LEAG

(132) Piezīmēs par sabiedrisko apspriešanu *LEAG* norādīja, ka elektroenerģijas ražošanas no lignīta pārtraukšana veicinās papildu elektroenerģijas ražošanas jaudas attīstību, izmantojot citas tehnoloģijas, jo īpaši atjaunīgos energoresursus. Turklāt *LEAG* uzskata, ka pasākums labvēlīgi ietekmēs vidi un nodrošinās lignīta elektrostaciju agrīnas slēgšanas paredzamību.

([67]) Lēmums par elektroenerģijas ražošanas no akmeņoglēm pārtraukšanu Vācijā, 100.–109. apsvērums.

4.3.1.3. Uzņēmumi

(133) Piezīmēs par lēmumu par procedūras sākšanu *GPE* apgalvoja, ka atbalstu nevar uzskatīt par atbalstu saimnieciskai darbībai, jo notiek nevis saimnieciskās darbības / teritorijas attīstība, bet gan saimnieciskās darbības izbeigšana. Piezīmēs par sabiedrisko apspriešanu *GPE* norādīja, ka nav skaidrs, kuru saimniecisko darbību veicina kompensācija. Ja kompensācija attiecas uz izmaksām, kas saistītas ar ogļu elektrostacijas slēgšanu agrāk, nekā paredzēts, rodas šaubas par to, cik lielā mērā darbības izbeigšanu var uzskatīt par saimnieciskās darbības veicināšanu. Turklāt *GPE* norādīja, ka, ja kompensācija nav *de facto* saistīta ar elektrostacijas slēgšanas izmaksām un tiks izmantota ieguldījumiem atjaunīgas enerģijas ražošanā, valsts atbalsta saderība būtu jāvērtē, pamatojoties uz noteikumiem, kas piemērojami elektroenerģijas ražošanai no atjaunīgiem energoresursiem. Piezīmēs par lēmumu par procedūras paplašināšanu *GPE* atkārtoti pauda viedokli, ka atbalstu nevar uzskatīt par atbalstu saimnieciskai darbībai.

4.3.1.4. Apvienības/NVO

(134) Piezīmēs par lēmumu par procedūras sākšanu, sabiedrisko apspriešanu un lēmumu par procedūras paplašināšanu *ClientEarth* pauda šaubas par to, vai atbalsts saimnieciskās darbības agrīnai slēgšanai atbilst LESD 107. panta 3. punkta c) apakšpunkta nosacījumam, ka atbalstam jābūt vērstam uz saimnieciskās darbības attīstību, jo slēgšanas atbalsta tiešais mērķis ir izbeigt darbību pat tad, ja šāda slēgšana var netieši veicināt jaunu darbību attīstību.

(135) *EEB* piezīmēs pēc sabiedriskās apspriešanas norādīja, ka Vācijas valdība nav identificējusi saimnieciskās darbības, kas tiks veicinātas ar atbalstu.

4.3.2. Stimulējoša ietekme

4.3.2.1. RWE

(136) Piezīmēs par lēmumu par procedūras sākšanu *RWE* apgalvoja, ka pasākumam ir stimulējoša ietekme. Ja nebūtu valsts iejaukšanās vai līgumiskas vienošanās ar Vācijas valdību, *RWE* būtu turpinājis ražot elektroenerģiju no lignīta daudz lielākā apjomā, nekā tagad ir atļauts, lai sasniegtu papildu ieguldījumu normas un varētu saglabāt sākotnējo virszemes raktuvju plānu. Bez kompensācijas, kas noteikta Izbeigšanas likumā un apstiprināta 2021. gada līgumā, *RWE* nebūtu piekritis elektroenerģijas ražošanas no lignīta agrīnai pārtraukšanai. *RWE* būtu apstrīdējis tiesā attiecīgu reglamentētu slēgšanu.

(137) Piezīmēs par sabiedrisko apspriešanu *RWE* atkārtoja šos argumentus un apgalvoja, ka pasākums atbilst *CEEAG* 427. punktam. *RWE* uzskata, ka kompensācija ir daudz mazāka par kopējo kaitējumu, ko agrīnas slēgšanas dēļ tai radījusi zaudētā peļņa un papildu izmaksas, salīdzinājumā ar hipotētisko scenāriju. Salīdzinot ar hipotētisko scenāriju, kurā elektroenerģijas ražošana no lignīta netiek pārtraukta, *RWE* netiek atbrīvots no sloga darbībai, kas *RWE* būtu jāveic jebkurā gadījumā, kā arī netiek kompensēts parastais uzņēmējdarbības risks. Gluži pretēji, par valsts iejaukšanās radīto kaitējumu tiek piešķirta tikai daļēja kompensācija.

(138) Piezīmēs par lēmumu par procedūras paplašināšanu *RWE* atkārtoja, ka kopš 2020. gada tas nebūtu agrīni slēdzis nevienu lignīta elektrostaciju un nebūtu agrīni slēdzis nevienu citu elektrostaciju, ja nebūtu līgumiskas vienošanās un juridiskas kārtības elektroenerģijas ražošanas no lignīta pilnīgai pārtraukšanai apmaiņā pret kompensāciju. *RWE* uzskata, ka tirgus attīstība liecina, ka *RWE* ir izdevīga elektroenerģijas ražošana no lignīta. Ņemot vērā zemās mainīgās izmaksas, ilgtermiņā augstās gāzes cenas un kodolenerģijas izmantošanas pārtraukšanu Vācijā, uzskatāms, ka elektroenerģijas ražošana no lignīta ir konkurētspējīgākā tehnoloģija. Tas īpaši attiecas uz esošo iekārtu darbības turpināšanu, jo, ņemot vērā ieguldījumu izmaksas, kas jau radušās virszemes raktuvēs un spēkstacijās, šīs izmaksas neietekmē lēmumu par darbību.

4.3.2.2. LEAG

(139) Piezīmēs par sabiedrisko apspriešanu *LEAG* apgalvoja, ka pasākumam ir stimulējoša ietekme, jo tas mudina mainīt saimniecisko darbību tā, lai elektrostacijas tiktu slēgtas agrāk, nekā sākotnēji paredzēts, sakārtotākā un paredzamākā veidā.

4.3.2.3. Uzņēmumi

(140) Piezīmēs par sabiedrisko apspriešanu *GPE* pauda uzskatu, ka konkrētu ogļu spēkstaciju slēgšana bija paredzēta pirms pasākuma ieviešanas, tāpēc jautājums par stimulējošo ietekmi bija īpaši nozīmīgs. Piezīmēs pēc lēmuma par procedūras paplašināšanu *GPE* pauda uzskatu, ka finansiālie šķēršļi lignīta elektrostaciju darbībai (t. i., tikai ETS cenu pieaugums vien) būtu bijis iemesls *RWE* slēgt elektrostacijas agrāk, nekā paredzēts, iespējams, pirms 2030. gada. Tāpēc *GPE* pauda uzskatu, ka kompensācijai nav stimulējošas ietekmes.

(141) Piezīmēs par lēmumu par procedūras sākšanu un sabiedrisko apspriešanu abi vietējie uzņēmumi pauda uzskatu, ka pasākums nestimulē *RWE* mainīt savu rīcību tā, lai tiktu uzlabota vides aizsardzība. Gluži pretēji, uzņēmumi norāda, ka maksājuma ietekme būtu pretēja iecerētajam, jo lignīta elektrostacijas turpinātu darboties, pateicoties izmaksātajai kompensācijai. Uzņēmumi uzskata, ka bez kompensācijas maksājumiem elektrostacijas jau sen nebūtu tīklā ([68]).

4.3.2.4. Apvienības/NVO

(142) *DEBRIV* piezīmēs par sabiedrisko apspriešanu norādīja, ka pasākumam ir stimulējoša ietekme saskaņā ar *CEEAG* 427. punktu. Aktīvu saimnieciskās izmantošanas laiks, kas tika izmantots arī negūtās peļņas aprēķina modelī, ir daudz ilgāks par slēgšanas datumu 2038. gadā, kas ir vēlākais Izbeigšanas likumā un 2021. gada līgumā noteiktais slēgšanas datums. Tāpēc pasākumam ir stimulējoša ietekme *CEEAG* nozīmē, jo tas mudina attiecīgos uzņēmumus slēgt savas elektrostacijas agrāk, nekā paredzēts, un maina rīcību, kas pretējā gadījumā nemainītos bez pasākuma.

(143) *Greenpeace* piezīmēs par lēmumu par procedūras sākšanu norādīja, ka pasākumam nav stimulējošas ietekmes, jo tas nemaina rīcību.

(144) *ClientEarth* piezīmēs par lēmumu par procedūras paplašināšanu apgalvoja, ka pasākumam nav stimulējošas ietekmes, un norādīja uz lēmuma par procedūras paplašināšanu 70. apsvērumu, saskaņā ar kuru *RWE* negūtā peļņa pagātnē un tuvākajā nākotnē jau pārsniedz *RWE* piešķiramo kompensāciju un tāpēc to pamato. Tas uzskata, ka, ja tas tā ir, loģisks apsvērums ir tāds, ka *RWE* saņem kompensāciju par tam jau nodarīto kaitējumu negūtās peļņas veidā un ka tādējādi ar kompensāciju netiek veicināta elektrostaciju slēgšana, bet gan tikai mērķis palīdzēt segt noteiktu *RWE* elektrostaciju slēgšanas izmaksas.

(145) Piezīmēs pēc sabiedriskās apspriešanas *EEB* apstrīdēja to, ka atbalsta saņēmēji bez kompensācijas nebūtu mainījuši savu rīcību, jo abi uzņēmumi jau ir pārejas procesā uz tīrākām enerģijas ražošanas tehnoloģijām, un to apliecina publiskie paziņojumi. Ņemot vērā atšķirīgos tirgus scenārijus, var pieņemt, ka lignīta iekārtas un raktuves kādā brīdī tiktu slēgtas. Tāpēc atbalsta saņēmēju uzņēmējdarbības plānos bija jāparedz ne tikai izmaksas un peļņa, kas saistīta ar raktuvju atvēršanu un izmantošanu, bet arī ar to slēgšanu un atjaunošanu.

4.3.3. Savienības tiesību aktu pārkāpums

4.3.3.1. RWE

(146) Piezīmēs par lēmumu par procedūras sākšanu *RWE* apgalvoja, ka izmaksas, kas rastos arī hipotētiskajā scenārijā, nav iekļautas kopējā kaitējuma aprēķinā. Tāpēc trešo personu izvirzītais arguments, ka ieguves izmaksu kompensācija var būt pretrunā principam "piesārņotājs maksā" (lēmuma par procedūras sākšanu 83. apsvērums), nav pamatots, jo ir jākompensē tikai tās papildu ieguves izmaksas, kas nebūtu radušās, ja nebūtu valsts iejaukšanās.

([68]) *Öko-Institut*, Novērtējums par plānotajiem kompensācijas maksājumiem par Vācijas lignīta elektrostaciju dezekspluatāciju, ņemot vērā pašreizējās norises, 2020. gada 29. jūnijs, 30. lpp., pieejams šeit: https://www.oeko.de/publikationen/p-details/assessment-of-the-planned-compensation-payments-for-decommissioning-german-lignite-power-plants-in-the-context-of-current-developments;
Sandbag, viedāka klimata politika, *"The cash cow has stopped giving: Are Germany's lignite plants now worthless?"*, pieejams šeit: https://ember-climate.org/insights/research/the-cash-cow-has-stopped-giving/.

4.3.3.2. Uzņēmumi

(147) Piezīmēs par lēmumu par procedūras sākšanu *GPE* apgalvoja, ka ar kompensāciju tiek pārkāpts LESD 191. pantā noteiktais princips "piesārņotājs maksā". Piezīmēs par lēmumu par procedūras paplašināšanu *GPE* precizēja, ka izmaksas un ieņēmumus, kas ņemti vērā, nosakot kompensāciju, nevar noteikt, pamatojoties uz Vācijā pieejamo vai Komisijas lēmumā sniegto informāciju. Nevar izslēgt, ka šīs izmaksas, kuras *RWE* būs jāfinansē un kuras ir saistītas ar principa "piesārņotājs maksā" ievērošanu, tiek segtas no kompensācijas. Tas ir pretrunā principam "piesārņotājs maksā" un apdraud iespēju uzskatīt šādu atbalsta pasākumu par saderīgu ar LESD noteikumiem. *GPE* arī pauda uzskatu, ka kompensācija ir pretrunā ES klimata aizsardzības pasākumiem, jo padara taksonomiju mazāk efektīvu.

4.3.3.3. Apvienības/NVO

(148) Piezīmēs par lēmumu par procedūras sākšanu un par sabiedrisko apspriešanu *Greenpeace* apgalvoja, ka ar pasākumu tiek pārkāpts princips "piesārņotājs maksā", ja kompensācija sedz arī ieguves izmaksas.

(149) Piezīmēs par lēmumu par procedūras sākšanu *ClientEarth* norādīja, ka raktuvju sanācijas izmaksas ir jāsedz raktuvju operatoriem saskaņā ar principu "piesārņotājs maksā". Slēgšanas kompensāciju atbilstība principam "piesārņotājs maksā" pati par sevi ir problēma, kas jāskata atsevišķi no kompensācijas daļas, kuras mērķis ir atlīdzināt operatoriem to negūto peļņu un citus zaudējumus. Jebkurš valsts maksājums par izmaksām, kas saistītas ar piesārņojuma pārvaldību, atbrīvo saņēmēju no izmaksām, kuras tam parasti būtu jāsedz ([69]). *ClientEarth* arī apgalvoja, ka raktuvju operatori ir identificēti un juridiski atbildīgi par virszemes raktuvju sanācijas izmaksām visā to ekspluatācijas laikā un pēc to slēgšanas.

(150) Piezīmēs par lēmumu par procedūras sākšanu *EEB* pauda uzskatu, ka kompensācija ir pretrunā LESD 191. panta 2. punktā noteiktajam principam "piesārņotājs maksā" un no tā izrietošajiem vides tiesību aktiem. Kompensācija nav saistīta ar oglekļa emisiju cenas pieaugumu, kas notiks, ņemot vērā jaunos ES 2030. gada mērķrādītājus (saskaņā ar paketi "Gatavi mērķrādītājam 55 %") un ES starptautiskās saistības saskaņā ar Parīzes nolīgumu. Līdz 2039. gadam *RWE* oglekļa kvotu izmaksas būs 19,5 miljardi EUR, bet *LEAG* – 39 miljardi EUR, un tādējādi nekāda peļņa nebūs iespējama. Attiecīgi kompensācijai nav pienācīga pamata un tā ir pretrunā principam "piesārņotājs maksā". *EEB* arī pauda uzskatu, ka princips "piesārņotājs maksā" ir pārkāpts, jo ir paredzēta kompensācija piesārņotājiem, lai gan nav skaidrības par aprēķiniem, vienlaikus to darbības negatīvā ārējā ietekme netiek ņemta vērā. Nav internalizētas gaisa piesārņojuma nodarītā kaitējuma izmaksas, ko reglamentē Rūpniecisko emisiju direktīva ("RED") ([70]). Ievērojot ES labākos pieejamos tehniskos paņēmienus ("LPTP") lielām sadedzināšanas stacijām ("LSS"), pašlaik tiek pārsniegts LPTP noteiktais dzīvsudraba piesārņojuma līmenis gaisā, un, ja lielākajām lignīta elektrostacijām būtu jāievēro stingrāki snieguma rādītāji, kas panākti, izmantojot LPTP, kaitējumu veselībai, ko radītu lignīta turpmāka izmantošana, varētu samazināt, sedzot izdevumus veselības aprūpes vajadzībām, kā arī citas ar gaisa piesārņojumu saistītas izmaksas, kuras būtu mērāmas miljardos gadā. Turklāt *EEB* apgalvoja, ka Vācijas iestādes nav ievērojušas Komisijas Īstenošanas noteikumus 2018/1135 par ziņošanu par RED īstenošanu; dati par 2017. un 2018. pārskata gadu. Visbeidzot, ūdens lietošanas maksas un kaitējuma izmaksas nav internalizētas, un nodokļu maksātāji, sedzot veselības aprūpes izmaksas, būtībā uzņemas *RWE* un *LEAG* uzņēmējdarbības slogu lignīta nozarē. Attiecīgās Vācijas pavalstis nav noteikušas ūdens izmaksas saskaņā ar Ūdens pamatdirektīvas ([71]) 9. pantu, un neviena Vācijas pavalsts neinternalizē vides izmaksas.

([69]) Komisijas 2004. gada 1. decembra lēmums par valsts atbalstu C 39/2004 – Kodoliekārtu dezekspluatācijas aģentūra (OV C 315, 21.12.2004., 4. lpp.).

([70]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2010/75/ES (2010. gada 24. novembris) par rūpnieciskajām emisijām (piesārņojuma integrēta novēršana un kontrole) (OV L 334, 17.12.2010., 17. lpp.).

([71]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2000/60/EK (2000. gada 23. oktobris), ar ko izveido sistēmu Kopienas rīcībai ūdens resursu politikas jomā (OV L 327, 22.12.2000., 1. lpp.).

(151) Veselības un vides alianse ("*HEAL*") piezīmēs par lēmumu par procedūras sākšanu norādīja, ka Vācijas valdība nav izmantojusi visus līdzekļus, lai nodrošinātu, ka lignīta operatori pēc iespējas samazina piesārņojumu līdz elektroenerģijas ražošanas no lignīta pārtraukšanai. Tā norādīja, ka to pastiprina nolēmums lietā *Hinkley Point C* ([72]) un ka ir jāņem vērā zaļā kursa klimatneitralitātes, piesārņojuma un taisnīgas pārkārtošanās mērķi.

4.3.4. Nepieciešamība

4.3.4.1. RWE

(152) Piezīmēs par lēmumu par procedūras sākšanu *RWE* apgalvoja, ka valsts iejaukšanās ar Izbeigšanas likumu un 2021. gada līgumu ir nepieciešama, lai panāktu elektroenerģijas ražošanas no lignīta agrīnu pārtraukšanu un lai lignīta nozare sniegtu būtisku papildu ieguldījumu CO_2 emisiju samazināšanā, jo bez šīs iejaukšanās *RWE* būtu turpinājis dedzināt lignītu līdz gadsimta vidum, jo tam bija atļauts to darīt.

(153) Turklāt *RWE* atsaucās uz elektroenerģijas ražošanas no akmeņoglēm pārtraukšanu Vācijā un apgalvoja, ka Komisijas novērtējums minētajā lēmumā ([73]), proti, ka ir maz ticams, ka šāds elektroenerģijas ražošanas no oglēm jaudas apjoms būtu mazināts tirgū bez valsts iejaukšanās, attiecas arī uz elektroenerģijas ražošanas no lignīta pārtraukšanu. Tas ir tāpēc, ka elektroenerģijas ražošana no lignīta ir konkurētspējīgāka nekā elektroenerģijas ražošana no akmeņoglēm, un tādējādi lignīta elektrostacijas būtu pēdējās, kas pamestu tirgu. Operatori ir veikuši būtiskus ieguldījumus (virszemes raktuvēs un elektrostacijās), kas jebkurā gadījumā ir fiksētas izmaksas neatkarīgi no elektrostaciju izmantošanas. Attiecībā uz esošajām elektrostacijām augsto nemainīgo izmaksu un zemo mainīgo izmaksu apvienojums nodrošina, ka elektroenerģijas ražošana esošajās stacijās joprojām ir ekonomiski izdevīga pat tad, ja jauni ieguldījumi vairs nav lietderīgi.

(154) *RWE* arī apgalvoja, ka, ja nebūtu valsts iejaukšanās, lignīta elektrostacijas nepamestu tirgu, ņemot vērā arī ietekmi uz raktuvēm. Ja ievērojami samazinās elektroenerģijā pārvērsto ogļu daudzums, raktuvju plānojums ir jāmaina, un šāda raktuvju plānojuma pielāgošana rada milzīgas papildu izmaksas. Tāpēc, aplūkojot atsevišķi, varētu būt ekonomiski izdevīgāk pieņemt nepietiekamas ieguldījumu normas, nevis samazināt elektroenerģijas ražošanu.

(155) *RWE* uzskata, ka pasākums ir nepieciešams arī kā kompensēta tirgus iejaukšanās, jo izstāšanās bez kompensācijas būtu pretrunā konstitūcijai. Bez 2021. gada līguma nebūtu juridiski iespējams pārtraukt elektroenerģijas ražošanu no lignīta, ņemot vērā ietekmi uz ogļu ieguves reģioniem, darbiniekiem un piegādes drošību, kā arī ietekmi uz enerģētikas pārkārtošanas panākumiem.

(156) Piezīmēs par sabiedrisko apspriešanu un lēmumu par procedūras paplašināšanu *RWE* atkārtoja viedokli, ka pasākums ir nepieciešams, un apgalvoja, ka tas atbilst *CEEAG* 428. punktam.

4.3.4.2. LEAG

(157) Piezīmēs par sabiedrisko apspriešanu *LEAG* apgalvoja, ka bez pasākuma elektroenerģijas tirgus pats par sevi nesasniegtu salīdzināmus ietaupījumus, tāpēc pasākums ir nepieciešams attiecīgo mērķu sasniegšanai. Tā kā Vācijā tiek pārtraukta kodolenerģijas izmantošana un turpinās atteikšanās no Krievijas nodrošinātās energoapgādes, elektroenerģijas ražošana no lignīta joprojām būs konkurētspējīga, pat ja ievērojami pieaugs enerģijas ražošana no atjaunīgiem energoresursiem, tāpēc lignīta elektrostaciju operatoriem nebūs stimula tās slēgt pirms 2038. gada. Kā norādīts lēmumā par procedūras sākšanu (4. apsvērums), 2018. gadā lignīta elektrostacijas emitēja 130,74 miljonus tonnu CO_2. Tas atbilst aptuveni 40 % no enerģētikas nozares CO_2 emisijām attiecīgajā gadā. Izbeigšanas likums un 2021. gada līgums sniedz juridisko noteiktību un paredzamību, ka Vācijā šie CO_2 emisiju ietaupījumi tiks sasniegti.

([72]) 2020. gada 22. septembra spriedums lietā Austrija/Komisija, C-594/18 P, ECLI:EU:C:2020:742.
([73]) Lēmums par elektroenerģijas ražošanas no akmeņoglēm pārtraukšanu Vācijā, 110.–117. apsvērums.

4.3.4.3. Uzņēmumi

(158) Piezīmēs par lēmumu par procedūras sākšanu un sabiedrisko apspriešanu *GPE* norādīja, ka Vācijas iestādes ir noteikušas elektrostacijas, kurām ir tiesības saņemt kompensāciju, neņemot vērā elektrostacijas faktisko vecumu, amortizācijas līmeni un paredzamo slēgšanas datumu. Pasākums nav nepieciešams, jo jebkurā gadījumā normāli funkcionējošā tirgū ogļu elektrostacijas tiktu slēgtas, ņemot vērā to, ka: i) priekšlikums slēgt ogļu elektrostacijas jau kādu laiku ir ticis publiski apspriests un uzņēmumiem šāda politika bija jāņem vērā, izstrādājot savus uzņēmējdarbības/ieguldījumu plānus; ii) dažas iekārtas novecoja un to slēgšana jau bija plānota. Piezīmēs par lēmumu par procedūras paplašināšanu *GPE* piebilda, ka arī klimata politikas ietekme, visiem elektroenerģijas ražotājiem piemērojamie ieņēmumu griesti, pieaugošā cena un gaidāmais ETS licenču trūkums, tīrāku enerģijas avotu strauja un efektīva attīstība īstermiņā būtu veicinājuši lignīta elektrostaciju iziešanu no tirgus, tādējādi padarot valsts iejaukšanos nevajadzīgu.

(159) Astoņi vietējie uzņēmumi piezīmēs par lēmumu par procedūras sākšanu pauda uzskatu, ka tirgus mehānismi (t. i., oglekļa emisiju atļauju izmaksu pieaugums) būtu izraisījuši lignīta elektrostaciju agrīnu slēgšanu ([74]).

(160) Piezīmēs par lēmumu par procedūras sākšanu un sabiedrisko apspriešanu abi vietējie uzņēmumi apgalvoja, ka pasākums nav nepieciešams, un sniedza piemērus tam, kā citas dalībvalstis pārtraukušas elektroenerģijas ražošanu no oglēm bez kompensācijas ([75]).

4.3.4.4. Apvienības/NVO

(161) Piezīmēs par sabiedrisko apspriešanu *DEBRIV* apgalvoja, ka pasākums ir nepieciešams un tāpēc atbilst *CEEAG* prasībām, jo bez pasākuma elektroenerģijas tirgus pats neradītu salīdzināmus emisiju ietaupījumus. Tā kā Vācijā tiek pārtraukta kodolenerģijas izmantošana un notiek atteikšanās no Krievijas nodrošinātās energoapgādes, elektroenerģijas ražošana no lignīta joprojām būs konkurētspējīga pat tad, ja strauji pieaugs elektroenerģijas ražošana no atjaunīgiem energoresursiem, tāpēc elektrostaciju operatoriem nav stimula tās slēgt līdz 2038. gadam. Tāpēc pasākums ir vērsts uz situāciju, kad ar to var panākt būtiskus uzlabojumus, kurus tirgus pats nevar nodrošināt.

(162) Piezīmēs par lēmumu par procedūras sākšanu *Greenpeace* apgalvoja, ka pasākums nav nepieciešams, jo: i) lai Izbeigšanas likums atbilstu pamattiesībām, kompensācija nebija nepieciešama vai pietiktu ar kompensāciju ierobežotā apmērā; un ii) atbalsts nevar radīt būtiskus uzlabojumus, ko tirgus nevar pats panākt. Lai gan Izbeigšanas likums sekmē paredzamu un nepārprotamu ogļu izmantošanas enerģētikas vajadzībām pārtraukšanu, atbalstam tajā nav nekādas nozīmes.

(163) Piezīmēs par lēmumu par procedūras sākšanu *ClientEarth* apgalvoja, ka pasākums nav vajadzīgs. Tirgus ekonomikas apstākļos (jo īpaši tāpēc, ka pieaug vidiskās atbilstības nodrošināšanas izmaksas un ETS cenas) lignīta elektrostacijas un saistītās raktuves pašas aizvērtos vēl līdz 2038. gadam, un tādējādi pasākums tikai aizkavēs elektroenerģijas ražošanas no lignīta pilnīgu pārtraukšanu Vācijā. Piezīmēs par lēmumu par procedūras paplašināšanu *ClientEarth* piebilda, ka klimata politikas ietekme un izmaiņas elektroenerģijas tirgū drīzumā būtu izspiedušas lignīta elektrostacijas no tirgus. *ClientEarth* atsaucās arī uz Lēmumu SA.54537 par aizliegumu izmantot ogles elektroenerģijas ražošanai Nīderlandē, kurā Nīderlandes iestādes piešķīra kompensāciju vienīgajai rūpnīcai – *Hemweg* –, kas atšķirībā no citām elektrostacijām, uz kurām attiecās Izbeigšanas likums, neguva labumu no pārejas perioda. ([76])

([74]) *Öko-Institut*, Novērtējums par plānotajiem kompensācijas maksājumiem par Vācijas lignīta elektrostaciju dezekspluatāciju, ņemot vērā pašreizējās norises, 2020. gada 29. jūnijs, 25. un turpmākās lpp., pieejams šeit: https://www.oeko.de/publikationen/p-details/assessment-of-the-planned-compensation-payments-for-decommissioning-german-lignite-power-plants-in-the-context-of-current-developments.

([75]) *Power Engineering International*, *Spain's remaining coal-fired plants likely to be phased out by 2025*, 2020. gada 5. augusts, tiešsaistē: https://www.powerengineeringint.com/coal- fired/spains-remaining-coal-fired-plants-likely-to-be-phased-out-by-2025/.

([76]) Komisijas 2020. gada 12. maija lēmums par valsts atbalstu SA.54537 (2020/NN) – Nīderlande – Aizliegums izmantot ogles elektroenerģijas ražošanai Nīderlandē (OV C 220, 3.7.2020., 1. lpp.) Sk. Vispārējās tiesas 2022. gada 16. novembra spriedumu lietā Nīderlandes Karaliste / Eiropas Komisija, T-469/20, ECLI:EU:T:2022:713. Spriedums ir pārsūdzēts Tiesā (lieta C-40/23 P).

(164) *EEB* piezīmēs par lēmumu par procedūras sākšanu norādīja, ka vēsturiski pasaulē ogļu elektrostaciju vidējais saimnieciskās izmantošanas laiks ir bijis 46 gadi, un tas aprēķināja, ka kompensācija paredz agrāku slēgšanas datumu, nekā plānots, 3 no 15 *RWE* iekārtām un 7 no 11 *LEAG* iekārtām. Tāpēc pārējām iekārtām nevajadzētu būt tiesībām uz kompensāciju, jo tām vai nu jau bija jābūt slēgtām, vai tās būtu jāslēdz drīzumā, lai ierobežotu zaudējumus, ko rada aizvien nabadzīgākā ogļu ekonomika. Turklāt, kā izklāstīts 151. apsvērumā, *EEB* arī apgalvoja, ka kompensācija neatspoguļo pieaugošo oglekļa emisiju cenu.

(165) Piezīmēs par lēmumu par procedūras sākšanu *CAN* pauda uzskatu, ka tirgus dinamika varētu būt pietiekama, lai slēgtu ogļu elektrostacijas. *CAN* atsaucās uz pieaugošajām ES ETS cenām un norādīja, ka pašreizējo ES ETS cenu tiešā ietekme ir tāda, ka tās gandrīz uz pusi samazina moderno lignīta elektrostaciju rentabilitāti Vācijā pēc 2024. gada ([77]), tāpēc gandrīz puse valsts lignīta elektrostaciju zaudē naudu, pamatojoties uz pašreizējām prognozēm.

4.3.5. Piemērotība

4.3.5.1. RWE

(166) *RWE* piezīmēs par lēmumu par procedūras sākšanu norādīja, ka pasākums ir piemērots un ka Ogļu komisija un pēc tam Vācijas valdība ir rūpīgi izsvērušas lēmumu par labu instrumentam, kas – pretstatā citiem pasākumiem – paredz juridiski un līgumiski nodrošinātu plānu elektroenerģijas ražošanas no lignīta pārtraukšanai. Lēmumā par elektroenerģijas ražošanas no akmeņoglēm pārtraukšanu ([78]) Komisija norādīja uz priekšrocībām, ko sniedz ar līgumu nodrošināta un kompensēta elektroenerģijas ražošanas no oglēm pārtraukšana salīdzinājumā ar citiem instrumentiem, piemēram, ES ETS, minimālo CO_2 cenu vai tīri reglamentētu iejaukšanos. Līgumiskā risinājuma galvenā priekšrocība ir iespēja mērķorientēti īstenot pārtraukšanas plānu, ņemot vērā piegādes drošību un skartās darbvietas, un nodrošināt to likumīgi. Bija vajadzīgs risinājums, kurā būtu noteikts individuāls dezekspluatācijas plāns, kas kopumā būtu saskaņots un ko varētu īstenot attiecīgajās ražošanas sistēmās no tehniskā un regulatīvo tiesību viedokļa, un kam būtu zemākās iespējamās darbības, ekonomiskās un sociālās izmaksas.

(167) Piezīmēs par sabiedrisko apspriešanu un lēmumu par procedūras paplašināšanu *RWE* atkārtoti uzsvēra, ka pasākums ir piemērots, jo izvēlētā pieeja holistiska dezekspluatācijas plāna noteikšanai no sākuma līdz beigām, apspriežoties ar attiecīgajiem uzņēmumiem, un tā izstrādei juridiski drošā veidā, lai novērstu sistēmas darbības pārtraukumus un pārslodzes skartajos ogļu ieguves reģionos, pilnībā atbilst *CEEAG* 429. punktam.

4.3.5.2. LEAG

(168) Piezīmēs par sabiedrisko apspriešanu *LEAG* apgalvoja, ka pasākums ir piemērots. Ogļu komisijai veicot savu darbu, Vācija bija analizējusi dažādus scenārijus un alternatīvas CO_2 emisiju samazināšanai un izvēlējās šo risinājumu, ņemot vērā juridisko nenoteiktību, kas varētu rasties elektrostaciju operatoriem iespējamo zaudējumu atlīdzināšanas prasību dēļ.

4.3.5.3. Uzņēmumi

(169) Piezīmēs par lēmumu par procedūras sākšanu, sabiedrisko apspriešanu un lēmumu par procedūras paplašināšanu *GPE* norādīja, ka Komisija nav pienācīgi analizējusi pasākuma piemērotību, un apgalvoja, ka pasākums, kas nodrošina kompensāciju par negūto peļņu, nenošķirot dažādās iekārtas, nevar būt piemērots. *GPE* atsaucās arī uz Polijas valsts atbalsta lietu par atbalstu ogļraktuvju slēgšanai, kurā Komisija konstatēja, ka atbalsts ārkārtas sociālajām un vides izmaksām ir saderīgs ([79]), un norādīja, ka nav skaidrs, vai izmaksas, kas ņemtas vērā attiecībā uz *RWE* pasākumu, atbilst ārkārtas sociālajām un vides izmaksām, kā tas bija Polijas gadījumā, vai arī tās ir cita veida izmaksas.

([77]) No 2024. gada mūsdienīgo Vācijas lignīta elektrostaciju peļņas normas samazinās uz pusi | *Argus Media*.
([78]) Lēmums par elektroenerģijas ražošanas no akmeņoglēm pārtraukšanu Vācijā, 118. apsvērums.
([79]) Komisijas lēmums par valsts atbalstu SA.100533 (2021/NN) – Polija – Grozījumi Polijas ogļraktuvju slēgšanas plānā (OV C 231, 30.6.2023., 8. lpp.).

(170) Piezīmēs par lēmumu par procedūras sākšanu astoņi vietējie uzņēmumi apgalvoja, ka tas, ka maksājumi ir nemainīgi un nekādā veidā nav dinamiski, nav piemēroti un ka dinamisks cenu noteikšanas modelis būtu bijis piemērotāks, lai nodrošinātu elektroenerģijas ražošanas no oglēm pārtraukšanu, vienlaikus ierobežojot kompensāciju līdz nepieciešamajam līmenim.

(171) Piezīmēs par sabiedrisko apspriešanu abi vietējie uzņēmumi norādīja, ka ir piemērotākas alternatīvas, kas ir vienlīdz efektīvas klimata aizsardzības mērķa sasniegšanai, un ka vispirms būtu jāpārbauda, vai var izmantot citas rīcībpolitikas un pasākumus, piemēram, CO_2 nodevas vai cenu mehānismus, piemēram, ETS. Uzņēmumi arī sniedza piemērus tam, kā citas dalībvalstis ir pārtraukušas elektroenerģijas ražošanu no oglēm bez kompensācijas. ([80])

4.3.5.4. Apvienības/NVO

(172) Piezīmēs par sabiedrisko apspriešanu *DEBRIV* apgalvoja, ka pasākums ir piemērots saskaņā ar *CEEAG* 429. punktu. *DEBRIV* norādīja, ka Vācija ir izskatījusi alternatīvas, lai panāktu plānotos CO_2 emisiju samazinājumus (sk. 25. apsvērumu), un ka pasākums ir vispiemērotākais, lai sasniegtu izvirzīto mērķi (t. i., juridiski drošu un uzticamu CO_2 emisiju samazinājumu).

(173) *ClientEarth* piezīmēs par lēmumu par procedūras sākšanu, par sabiedrisko apspriešanu un lēmumu par procedūras paplašināšanu norādīja, ka pasākums nav piemērots. Lai gan var būt gadījumi, kad Komisija uzskata, ka sarunas par kompensāciju saskaņā ar līgumu, lai nodrošinātu juridisko noteiktību un izvairītos no dārgām tiesas procedūrām, ir piemērots atbalsta veids ([81]), šajā gadījumā tas tā nav, jo: i) slēgšana jebkurā gadījumā būtu notikusi arī bez kompensācijas, jo lielākā daļa iekārtu tiktu slēgtas tirgus spēku ietekmē; ii) Vācijas tiesību aktos nav paredzēta šāda kompensācija par operatora īpašumtiesību pārdefinēšanu šajā lietā, tāpēc slēgšanas pienākuma likumību varēja nodrošināt bez finansiālas kompensācijas (sk. 107. apsvērumu par atbalsta esību); iii) labi izstrādāti konkursi būtu piemērotāks atbalsta veids nekā vienreizēja kompensācija; iv) ja šajā gadījumā konkursi nebūtu piemērots atbalsta veids, piemērotāka būtu kompensācija, pamatojoties uz korekcijas parametriem (tas attiecas arī uz atbalsta samērīgumu). *GPE* atsaucās arī uz Polijas valsts atbalsta lietu par atbalstu ogļraktuvju slēgšanai, kurā Komisija konstatēja, ka atbalsts ārkārtas sociālajām un vides izmaksām ir saderīgs ([82]), un norādīja, ka tas, ka lignīta raktuves ir cieši saistītas ar elektrostacijām, pats par sevi nepamato to iekļaušanu kompensācijas aprēķinā un ka nav skaidrs, vai attiecībā uz *RWE* pasākumu vērā ņemtās izmaksas atbilst ārkārtas sociālajām un vides izmaksām, kā tas bija Polijas gadījumā, vai arī tās ir cita veida izmaksas.

(174) *EEB* piezīmēs par lēmumu par procedūras sākšanu iesniedza divas alternatīvas, ko Vācijas valdība būtu varējusi izmantot. Pirmkārt, Vācijas valdība nav nopietni izskatījusi minimālo oglekļa cenu kā rentablāku pieeju, lai sasniegtu tādu pašu rezultātu, vienlaikus īstenojot principu "piesārņotājs maksā" un neizmantojot valsts atbalstu. Otrkārt, kompensācijai vajadzētu būt atkarīgai no tā, vai pilnībā tiek īstenoti Savienības standarti, piemēram, LPTP lielām sadedzināšanas stacijām, kā arī no energoefektivitātes rādītājiem. Šajā saistībā *EEB* veic salīdzinājumu ar Nīderlandes pieeju iepriekš minētajā Nīderlandes ogļu kompensācijas lietā ([83]), kur Izbeigšanas likumā bija noteikti saistoši elektroefektivitātes līmeņi. *EEB* uzskata, ka Vācija būtu varējusi noteikt atbilstību ar LPTP saistītajiem energoefektivitātes līmeņiem kā priekšnoteikumu kompensācijas saņemšanai un ka būtu bijis lietderīgāk izmantot uz sniegumu balstītu pieeju un vispirms slēgt iekārtas ar lielāku SEG intensitāti.

([80]) *Power Engineering International, Spain's remaining coal-fired plants likely to be phased out by 2025*, 2020. gada 5. augusts, tiešsaistē: https://www.powerengineeringint.com/coal- fired/spains-remaining-coal-fired-plants-likely-to-be-phased-out-by-2025/.

([81]) Sk., piemēram, par atbalstu *Fessenheimas* atomelektrostacijas agrīnai slēgšanai Francijā.

([82]) Komisijas lēmums par valsts atbalstu SA.100533 (2021/NN) – Polija – Grozījumi Polijas ogļraktuvju slēgšanas plānā (OV C 231, 30.6.2023., 8. lpp.).

([83]) Komisijas 2020. gada 12. maija lēmums par valsts atbalstu SA.54537 (2020/NN) – Nīderlande – Aizliegums izmantot ogles elektroenerģijas ražošanai Nīderlandē (OV C 220, 3.7.2020., 1. lpp.).

4.3.6. Samērīgums

4.3.6.1. RWE

(175) Piezīmēs par lēmumu par procedūras sākšanu *RWE* apgalvoja, ka pasākums neizraisa pārmērīgu kompensāciju un tāpēc ir samērīgs. Pirmkārt, kompensācija nepārsniedz kopējo kaitējumu, jo visi *RWE* zaudējumi (*RWE* aprēķināja agrīnas slēgšanas nodarītā kaitējuma kopējo summu 8,7 miljardu EUR apmērā) pārsniedz *RWE* izmaksātās kompensācijas summu. *RWE* arī apgalvoja, ka lignīta gadījumā konkursa procedūra nav risinājums, jo tā nebūtu radījusi efektīvu konkurenci, ņemot vērā to, ka Vācijas tirgū ir tikai daži dalībnieki un darbojas tikai dažas ražošanas sistēmas, ko veido elektrostacijas un virszemes raktuves.

(176) Piezīmēs par sabiedrisko apspriešanu *RWE* norādīja, ka pasākums joprojām ir samērīgs arī saskaņā ar *CEEAG* šādu iemeslu dēļ:

a) saskaņā ar *CEEAG* 430. punktu konkursa procedūra nebūtu piemērota, ņemot vērā to, ka ir tikai divi operatori un maz ražošanas sistēmu, kā arī sistēmas pārrāvumu risku;

b) saskaņā ar *CEEAG* 432. punktu summas mērķis ir kompensēt negūto peļņu un papildu izmaksas, kas *RWE* radušās agrīnas slēgšanas dēļ. *RWE* 2019. gadā aprēķinātais kopējais kaitējums, ko nodarīja agrīna slēgšana, bija 8,7 miljardi EUR: 5,5 miljardi EUR zaudētas peļņas un 3,2 miljardi EUR papildu izmaksu;

c) atjauninašanas mehānisms atbilstoši *CEEAG* 433. punktam nav nepieciešams un samērīgs, lai novērstu pārmērīgu kompensāciju, jo pārmērīgu kompensāciju jau novērš tas, ka kompensācijas summa ir daudz mazāka par *RWE* faktiskajiem ekonomiskajiem zaudējumiem. Atjauninašanas mehānisms nav piemērots arī Vācijas izvēlētajam elektroenerģijas ražošanas no lignīta pilnīgas pārtraukšanas modelim, kas ir plānots un par ko ir panākta juridiska un līgumiska vienošanās ilgtermiņā, jo ar šo mehānismu tiktu likvidēta ar šo modeli panāktā juridiskā noteiktība. Turklāt šādu mehānismu nevar piemērot papildu izmaksām, jo šīs izmaksas rodas nevis atsevišķu elektrostaciju slēgšanas dēļ, bet gan raktuvju pastāvīgas pārplānošanas dēļ, un tāpēc atsevišķie dezekspluatācijas laiki nav piemērots brīdis, lai izdarītu "jaunākos pieņēmumus" *CEEAG* 433. punkta nozīmē. *RWE* arī norādīja, ka, ieviešot šādu mehānismu *ex post*, tiktu likvidēts uzņēmējdarbības pamats vienprātīgai elektroenerģijas ražošanai no lignīta pārtraukšanai tad, kad *RWE* jau ir slēdzis savas pirmās iekārtas un sācis ieguves darbību pārplānošanu. Turklāt Izbeigšanas likums un 2021. gada līgums tika apspriesti un saskaņoti ilgu laiku pirms *CEEAG* un tās prasību par atjauninašanas mehānismu īstenošanas, tāpēc tā ieviešana tagad pārkāptu *RWE* tiesisko paļāvību. Visbeidzot, šāds mehānisms nav saistīts ar publisko tiesību kompensācijas pasākumu. Ja *RWE* būtu saņēmis kompensāciju valsts tiesas procesā, valsts tiesa nebūtu noteikusi, ka kompensācijas summa ir atkarīga no valsts iejaukšanās turpmākajā attīstībā.

(177) Savās piezīmēs par lēmumu par procedūras paplašināšanu *RWE* norādīja, ka i) konkursa procedūra būtu nepiemērota iepriekš minēto iemeslu dēļ; ii) Vācijas veiktais kopējā kaitējuma un uzkrātās peļņas daļas aprēķins tikai līdz 2026. gadam liecina, ka *RWE* izmaksātā kompensācija ir daudz mazāka par kopējo nodarīto kaitējumu; iii) *RWE* sniedz vēl vienu būtisku ieguldījumu dekarbonizācijā, pārtraucot elektroenerģijas ražošanu no lignīta līdz 2030. gadam; un iv) atjauninašanas mehānisms nav vajadzīgs, jo kompensācijas maksājumi jau ir pamatoti ar ekonomisko neizdevīgumu, kas rodas iepriekš minētajā trīs gadu laikposmā. Tas nebūtu nepieciešams pat tad, ja 2025. un 2026. gadā zaudētā peļņa tiktu novērtēta un ņemta vērā arī attiecībā uz 2021. un 2022. gadā slēgtajām iekārtām, ņemot vērā to, ka *CEEAG* attiecas tikai uz laikposmu starp atbalsta piešķiršanas brīdi un slēgšanas dienu, bet ne uz laikposmu starp atbalsta piešķiršanas brīdi un kompensētā kaitējuma rašanās dienu, kā arī ņemot vērā to, ka Vācijas aprēķini līdz 2026. gadam ir balstīti uz faktiskiem un tādējādi ticamiem tirgus datiem, tāpēc arī šajā ziņā nav nepieciešams pārskatīt kompensācijas summu.

(178) Īpaši attiecībā uz Komisijas šaubām, kas paustas lēmumā par procedūras sākšanu, *RWE* piezīmēs par lēmumu par procedūras paplašināšanu norādīja, ka:

a) pārskatītais *RWE* negūtās peļņas aprēķins, kas ir par īsāku periodu un piesardzīgāks, kliedēja lēmumā par procedūras sākšanu paustās šaubas par nenoteiktību saistībā ar ilgtermiņa prognozēm un par lignīta iekārtu ekspluatācijas ilgumu. Visas pārskatītajā aprēķinā iekļautās iekārtas varēja viegli turpināt darbību vēl trīs gadus (un ilgāk). Ir kliedētas arī Komisijas šaubas par *Niederaußem D* saimnieciskās izmantošanas laiku (sk. lēmuma par procedūras sākšanu 127. apsvērumu), jo šī elektrostacija netika ņemta vērā *RWE* negūtās peļņas pārskatītajā aprēķinā;

b) nav neskaidrības par elektroenerģijas un CO_2 cenām, jo pārskatītajā aprēķinā Vācija varēja izmantot faktiskos tirgus datus, kas sniedz ticamu informāciju par cenu un CO_2 izmaksām, par kādām elektrostacijas operators attiecīgajā laikā būtu varējis pārdot savas jaudas. Atsaucoties uz lēmuma par procedūras paplašināšanu 115. apsvērumu, *RWE* piekrīt, ka Komisija pamatoti norādīja, ka jaudas pārdošana nākotnes tirgū faktiski notiek un ka šādu faktisko tirgus datu izmantošana ļauj veikt pamatotus aprēķinus;

c) jutīguma analīze nav nepieciešama, jo elektroenerģijas cenas un CO_2 izmaksas netika iegūtas, modelējot tirgu, pamatojoties uz, iespējams, neskaidriem pieņēmumiem;

d) ja izmanto faktiskos tirgus datus, aprēķinu rezultātu būtiski ietekmē divi faktori: brīdis un attiecīgais laikposms. Vācija ir izvēlējusies abus faktorus tā, lai aprēķinātā negūtā peļņa tiktu novērtēta daudz par zemu, tāpēc Vācijas pieeja ir piesardzīga. Ekspluatācijas periods, kas saīsināts līdz trim gadiem, ir ļoti ierobežojošs un īsāks nekā *Sicherheitsbereitschaft* gadījumā ([84]), kad Komisija apstiprināja kompensāciju par četros elektrostacijas ekspluatācijas gados negūto peļņu. Pat piesardzīgā minimālā kaitējuma aprēķinā, kas būtu jāpamato tikai ar faktiskajiem elektroenerģijas tirgus datiem, būtu lietderīgāk pieņemt, ka 2021. un 2022. gadā slēgtās iekārtas būtu turpinājušas darboties vismaz 2025. un 2026. gadā;

e) attiecībā uz izvēlēto divu nedēļu laikposmu no 2022. gada 21. oktobra līdz 4. novembrim vispirms jānorāda, ka tas ir salīdzinoši nesens laikposms, kas diez vai būtu bijis aktuālāks aprēķinos, ko 2022. gada 16. decembrī veica *r2b energy consulting*. Šķiet arī ticami izmantot divu nedēļu vidējās vērtības, lai līdzsvarotu mērķi panākt pēc iespējas labāku datu kvalitāti, mēģinot izmantot jēgpilnu vērtību, ko neietekmē nejaušs īstermiņa cenu kāpums vai kritums.

f) Kompensācija par agrīnu slēgšanu saskaņā ar pasākumu un atliktās slēgšanas mehānisms jau no paša sākuma tika iecerēti kā divi dažādi instrumenti, kas nepārklājoties kompensēja dažādus ekonomiskos trūkumus. Vācijas konstatētā 2021.–2026. gadā negūtā peļņa nav saistīta ar *Niederaußem G* vai *Niederaußem H* ekspluatācijas ierobežojumiem pēc 2029. gada.

g) Pat grozītā slēgšanas grafika gadījumā radīsies papildu izmaksas agrīnas pārtraukšanas dēļ, piemēram, ievērojami izdevumi izmainītā raktuvju plānojuma un būtiskas personāla pārstrukturēšanas dēļ. Tomēr *RWE* ņēma vērā to, ka Komisija šajā posmā neuzskata par nepieciešamu sīkāk izvērtēt šīs papildu izmaksas, lai noteiktu grozītā *RWE* pasākuma saderību, jo daļējs kaitējums, ko Vācija konstatēja kā 2021.–2026. gadā gūto peļņu, ir pietiekams, lai nodrošinātu, ka kompensācija nav pārmērīga.

h) Pārskatītais aprēķins ir piesardzīgs ne tikai šajā apsvērumā izklāstīto iemeslu dēļ, bet arī tāpēc, ka tas ir tikai daļēja kaitējuma aprēķins, jo nav ņemtas vērā vairākas citas izmaksas, t. i., negūtā peļņa no iekārtām, kas slēgtas pēc 2026. gada, ieņēmumi no siltumapgādes un balansēšanas tirgus, kā arī *RWE* ievērojamās papildu izmaksas.

([84]) Komisijas 2016. gada 27. maija lēmums par valsts atbalstu SA.42536 – Vācija – Vācijas lignīta elektrostaciju slēgšana (OV C 258, 15.7.2016., 1. lpp.).

4.3.6.2. LEAG

(179) *LEAG* apgalvoja, ka Komisijas lēmumu pieņemšanas prakse nodrošina atbilstošu analoģiju gan attiecībā uz samērīgumu, gan piemērotību, proti, lignīta elektrostaciju slēgšanu Vācijā 2016. gadā ([85]), *Fessenheimas* atomelektrostacijas agrīnu slēgšanu ([86]) un kodolenerģijas izmantošanas pārtraukšanu Vācijā. Lai gan šis pasākums būtiski atšķiras, dažas norādes uz attiecīgās kompensācijas summas samērīgumu tomēr var būt balstītas uz Komisijas 2016. gada lēmumu, kurā Vācija uzņēmās izmaksas aptuveni 1,6 miljardu EUR apmērā par šīm iekārtām ([87]). Turklāt šajā lietā pilnīga elektroenerģijas ražošanas no lignīta pārtraukšana ir iemesls ne tikai lielāku un jaunāku elektrostaciju agrīnai slēgšanai salīdzinājumā ar iekārtām, uz kurām attiecas Komisijas 2016. gada lēmums, bet galvenokārt izraisa virszemes raktuvju ekspluatācijas agrīnu pārtraukšanu. Tāpēc kompensācijas summās jāiekļauj arī ievērojami ieguldījumi virszemes raktuvēs un papildu izmaksas, ko rada virszemes raktuvju ekspluatācijas agrīna pārtraukšana ([88]).

(180) Atšķirībā no apstiprinātās slēgšanas 2016. gadā, kad atsevišķas elektrostaciju iekārtas slēdza uz četriem gadiem pirms galīgās dezekspluatācijas, šajā gadījumā ir jāņem vērā ilgāks kompensācijas periods līdz galīgajai dezekspluatācijai 2038. gadā. Šis ilgais laikposms šajā gadījumā ir pamatots, jo hipotētiskais scenārijs ir izšķirošs, lai aprēķinātu negūto peļņu, t. i., peļņu, ko elektrostacijas būtu guvušas elektroenerģijas tirgū, ja nebūtu likumā noteiktās elektroenerģijas ražošanas no lignīta pārtraukšanas. Šī pieeja atbilst arī Komisijas 2021. gada lēmumam, ar ko apstiprina Francijas valsts atbalstu *EDF* attiecībā uz *Fessenheimas* atomelektrostacijas agrīnu slēgšanu ([89]), kurā Komisija konstatēja, ka summa ir samērīga, ciktāl tā kompensēja *EDF* radušās un pierādītās izmaksas un neizdevīgumu.

(181) Turklāt *LEAG* uzskata, ka pastāv paralēles starp šo gadījumu un kompensāciju kodolspēkstaciju operatoriem par kodolenerģijas izmantošanas pārtraukšanu. Vācijas valdība 2021. gada 5. martā vienojās ar *E.ON*, *RWE*, *EnBW* un *Vattenfall*, ka operatori saņems finansiālu kompensāciju aptuveni 2,4 miljardu EUR apmērā par elektroenerģijas apjomiem, kurus nevar izmantot, un ieguldījumiem, kas zaudējuši vērtību. Savukārt uzņēmumi apņēmās izbeigt visus juridiskos strīdus, kas vēl nebija atrisināti saistībā ar kodolenerģijas izmantošanas pārtraukšanu, kā arī uzsāktos administratīvos procesus. Tie arī vienojās par pilnīgu atteikšanos no tiesiskās aizsardzības līdzekļiem. Šajā nolūkā Vācijas valdība pieņēma *AtG* 18. grozījuma projektu, ar kuru tika apstiprināta publisko tiesību līguma parakstīšana. Ar to tiek īstenots Federālās Konstitucionālās tiesas 2016. gada 6. decembra nolēmums par *AtG* 13. grozījumu, ņemot vērā 2020. gada 29. septembra lēmumu par *AtG* 16. grozījumu. Šajā spriedumā Tiesa atzina kodolenerģijas izmantošanas pārtraukšanu par pieļaujamu, bet vienlaikus piešķīra kodolspēkstaciju operatoriem atbilstošu kompensāciju, ko Vācijas valdība tiem iepriekš to nepiešķīra vai piešķīra nepietiekamā apmērā.

(182) *LEAG* apgalvoja, ka kompensācija kodolenerģijas operatoriem ir daudz lielāka nekā kompensācija, kas piešķirta ar Izbeigšanas likumu un 2021. gada līgumu lignīta elektrostaciju operatoriem, ņemot vērā EUR/MWh, lai gan dokumentētais un pārbaudāmais kaitējuma apmērs, ko rada elektroenerģijas ražošanas no lignīta agrīna pārtraukšana, ir daudz lielāks nekā kaitējums, kas radās kodolenerģijas ražošanas agrīnas pārtraukšanas dēļ. Lai gan *AtG-ÄndG* 18. sanāksmes projektā īpašā kompensācija ir robežās no 28,7 EUR/MWh līdz 33,2 EUR/MWh, […]. Attiecīgi, pat tieši salīdzinot ar *AtG* paredzēto kompensāciju atomelektrostaciju operatoriem, lignīta operatoriem paredzētā kompensācija nav nedz nesamērīga, nedz nepamatota. Gluži pretēji, kompensācijas apmērs ir mazākais, kāds noteikts likumā.

([85]) Komisijas 2016. gada 27. maija lēmums par valsts atbalstu SA.42536 – Vācija – Vācijas lignīta elektrostaciju slēgšana (OV C 258, 15.7.2016., 1. lpp.), 11. apsvērums.

([86]) Komisijas 2021. gada 23. marta lēmums par valsts atbalstu SA.61116 – Francija – *Fessenheimas* atomelektrostacijas agrīna slēgšana Francijā (OV C 275, 9.7.2021., 1. lpp.).

([87]) Komisijas 2016. gada 27. maija lēmums par valsts atbalstu SA.42536 – Vācija – Vācijas lignīta elektrostaciju slēgšana (OV C 258, 15.7.2016., 1. lpp.), 15. apsvērums.

([88]) Par pienākumu kompensēt izrietošos zaudējumus sk. *Papier* šeit: *Maunz/Dürig, GG* (2018. gada janvārī), 14. panta 631. punkts un turpmākie punkti.

([89]) Komisija, *Daily News,* 2021. gada 23. marts, tiešsaistē: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/mex_21_1347.

(183) Turklāt *LEAG* apgalvoja, ka atlīdzība saskaņā ar atliktās slēgšanas mehānismu attiecas uz papildu pakalpojumu, tā ir neatkarīga un tāpēc to nedrīkst jaukt ar kompensāciju par agrīnu slēgšanu.

(184) Savās piezīmēs par sabiedrisko apspriešanu *LEAG* apgalvoja, ka, novērtējot kompensācijas samērīgumu, ir jāņem vērā arī citi faktori un aspekti, tostarp 2021. gada līgumā paredzētā visaptverošā atteikšanās no tiesiskās aizsardzības līdzekļiem, kas ļauj izvairīties no sarežģītas un ilgstošas tiesvedības.

(185) *LEAG* apgalvoja, ka attiecīgais laiks salīdzināšanai ar hipotētisko scenāriju ir pasākuma paziņošanas diena. Attiecībā uz *CEEAG* 432. punkta piemērošanu elektroenerģijas ražošanas no oglēm pārtraukšanai Vācijā, ņemot vērā šāda pārtraukšanas procesa kopējo ilgumu un attiecīgo tirgu svārstīgumu, šķiet lietderīgi, ka Komisija pieņem pienācīgi pamatotos pieņēmumus, kas apspriesti un saskaņoti ar atbalsta saņēmējiem un iesniegti Vācijai paziņošanas dienā. Pretējā gadījumā Komisija galu galā iejauktos līgumā paredzētajā riska sadalē arī valsts atbalsta procedūras ilguma dēļ: nākotnē tirgus prognozes vienmēr var mainīties, un tad kompensācija var izrādīties pārāk liela vai pārāk maza. Tomēr līguma mērķis tieši ir panākt pēc iespējas galīgu vienošanos par šādu risku sadali. Šāda interpretācija atbilst vispārējam valsts atbalsta tiesību principam, saskaņā ar kuru par pasākuma atbilstību ir jālemj *ex ante* pirms pasākuma īstenošanas ([90]).

(186) *LEAG* uzskata, ka nepieciešamajai sociāli pieņemamas elektroenerģijas ražošanas no oglēm pārtraukšanas plānošanai ir vajadzīgi vairāki gadi. Lai izvairītos no ekonomiskiem un sociālpolitiskiem strukturāliem traucējumiem, ko skartajiem uzņēmumiem un reģioniem rada politiski noteiktā elektroenerģijas ražošanas no oglēm agrīna pārtraukšana, pēc ilgām un intensīvām diskusijām Ogļu komisijā ar visām skartajām ieinteresētajām personām Vācija Izbeigšanas likumā un 2021. gada līgumā nolēma Vācijā pakāpeniski pārtraukt elektroenerģijas ražošanu no akmeņoglēm un lignīta, vēlākais līdz 2038. gadam. Lai neapdraudētu šo ilgstošo un sarežģīto procesu, ir nepieciešams, lai procesa pamatotie pieņēmumi un prognozētie lēmumi netiktu atkal apšaubīti vēlāko neskaidro norišu dēļ. Pretējā gadījumā novērtējums būtu atkarīgs no neparedzamiem nākotnes notikumiem, kuri atkal apdraudētu juridisko un plānošanas noteiktību, kas ir jāpanāk šādos sarežģītos procesos. Šādas laika nejaušības risks pašlaik ir acīmredzams, piemēram, elektroenerģijas cenās aktuāltirgos un nākotnes tirgos, kas ir ievērojami augstākas nekā paredzamās elektroenerģijas cenas paziņošanas dienā. Turklāt attiecīgās puses ir vienojušās par pilnīgu atteikšanos no pārsūdzības. Ja hipotētiska scenārija attiecīgais novērtējuma datums mainītos salīdzinājumā ar nolīgumu, elektroenerģijas cenu svārstību dēļ tiktu apdraudēta visa pakete un no tā izrietošā juridiskā un plānošanas noteiktība.

(187) Turklāt *LEAG* apgalvoja, ka nav vajadzīgs atjaunināšanas mehānisms, kā noteikts *CEEAG* 433. punktā, jo ir piemērojams izņēmums attiecībā uz ārkārtējiem apstākļiem. Tā kā *CEEAG* nav sniegta šādu apstākļu definīcija, *LEAG* atsaucas uz judikatūru, saskaņā ar kuru apstākļi ir ārkārtēji, ja apstākļu raksturs un apmērs ir neparasts un neparedzams ([91]). *LEAG* apgalvo, ka šī situācija ir ārkārtēji apstākļi šādu iemeslu dēļ:

a) Izbeigšanas likums un 2021. gada līgums reglamentē elektroenerģijas ražošanas no lignīta pārtraukšanu visās lignīta elektrostacijās un virszemes raktuvēs Vācijā – tas rada tālejošas un daļēji neparedzamas sekas veselos reģionos. […];

b) kompensācija elektrostaciju operatoriem, kas ir sadalīta 15 gada maksājumos, ir paredzēta, lai, no vienas puses, sadalītu federālās valdības budžeta slogu un, no otras puses, […]. Tas tiek nodrošināts tikai […] gadījumā, kas ļaus reģionam un uzņēmumiem […];

([90]) Sk. Komisijas paziņojumu par Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. panta 1. punktā minēto valsts atbalsta jēdzienu, C/2016/2946 (OV C 262, 19.7.2016., 1. lpp.), 78. punkts, saskaņā ar kuru pārbaude par to, vai valsts iejaukšanās atbilst tirgus nosacījumiem, ir jāveic *ex ante* perspektīvā, ņemot vērā informāciju, kas bija pieejama dienā, kad tika lemts par iejaukšanos

([91]) Tiesas 2013. gada 4. decembra spriedums lietā Eiropas Komisija / Eiropas Savienības Padome, C-118/10, ECLI:EU:C:2013:787, 105. punkts. Tiesas 2013. gada 4. decembra spriedums lietā Eiropas Komisija / Eiropas Savienības Padome, C-117/10, ECLI:EU:C:2013:786, 114. punkts.

c) notiekošā elektroenerģijas ražošanas no lignīta pārtraukšanas procesā […]. Pasākuma atbalsta saņēmējiem ir jāsniedz būtisks ieguldījums, […];

d) kompensācijas nolīgums starp dalībvalstīm un skartajiem uzņēmumiem ir paredzēts arī tam, lai izvairītos no ilgstošas tiesvedības, izmantojot izlīgumu, kas minēts arī *CEEAG* 424. punktā. […];

e) Likumīgās intereses izvairīties no konkurences izkropļojumiem pārmērīgas kompensācijas dēļ ir jālīdzsvaro ar skarto uzņēmumu likumīgajām interesēm […]. Jāņem vērā, ka iemesls, kāpēc valsts izmaksā kompensāciju, parasti nav uzņēmuma vēlme saņemt klasisku ieguldījumu atbalstu uzņēmējdarbības veicināšanai un paplašināšanai. […].

(188) *LEAG* akcionāri (*EPH* un *PPFI*) savās piezīmēs par lēmumu par procedūras sākšanu norādīja, ka tie pilnībā atbalsta *LEAG* nostāju, ka pasākums ir saderīgs atbalsts saskaņā ar LESD 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu, jo tas ir samērīgs un nepiešķir *LEAG* pārmērīgu kompensāciju. Piezīmēs par sabiedrisko apspriešanu tie pauda viedokli, ka pasākums ir samērīgs, jo negūtās peļņas un papildu zaudējumu summa ievērojami pārsniedz kompensācijas summu. Attiecīgajam laikam, lai salīdzinātu faktiskos apstākļus ar hipotētisko scenāriju, vajadzētu būt Vācijas paziņojuma dienai, jo jebkura cita pieeja varētu radīt risku, ka varētu atjaunoties elektroenerģijas ražošanas no oglēm un lignīta pārtraukšanas pamats. Visbeidzot, atjaunināšanas mehānisms nav vajadzīgs (*CEEAG* 433. punkts), jo šajā gadījumā ir piemērojams ārkārtēju apstākļu izņēmums, jo elektroenerģijas ražošanas no lignīta pārtraukšana Vācijā neapšaubāmi ir neparasts un neparedzams notikums.

4.3.6.3. Uzņēmumi

(189) Piezīmēs par sabiedrisko apspriešanu astoņi vietējie uzņēmumi apgalvoja, ka pasākums nav samērīgs, jo tas piešķir daudz lielāku kompensāciju nekā tikai negūtā peļņa un papildu izmaksas, kas saistītas ar ogļu elektrostaciju slēgšanu, kā atļauts *CEEAG* 425. punktā. Uzņēmumi arī apgalvoja, ka konkursa neesība nav pamatota, jo nav apstākļu, kas attaisnotu izņēmumu no noteikuma par konkursa procedūru. Proti, nebija īpašas situācijas, kas neļautu attiecīgos konkursos piešķirt *RWE* tiesības slēgt līgumu par lielākajām lignīta elektrostacijām, kā arī mazākām lignīta elektrostacijām. Tie arī apgalvoja, ka atbalsts *RWE* neatbilst *CEEAG* prasībām arī tāpēc, ka tā pamatā bija (*ex ante*) nereāla rentabilitātes prognoze, un tā netika salīdzināta ar hipotētisko scenāriju. *CEEAG* 55. punkts skaidri apliecina dinamiska pasākuma nepieciešamību, un tas nav paredzēts ne Izbeigšanas likumā, ne 2021. gada līgumā. 2021. gada līguma 20. un 21. punkta noteikumi par būtiskām regulatīvām izmaiņām šajā ziņā nepalīdz, jo tie neattiecas uz tirgus izmaiņām.

(190) Astoņi vietējie uzņēmumi 2022. gada 16. novembra apsvērumos apgalvoja, ka grozītais *RWE* pasākums vēlreiz pierāda, ka *RWE* kompensācija ir noteikta nepārredzamā un noteiktā veidā, t. i., neņemot vērā iespējamās turpmākās izmaiņas. Uzņēmumi apšaubīja to, ka *RWE* piešķiramās kompensācijas apjoms paliktu nemainīgs, neraugoties uz izmaiņām grozītajā *RWE* pasākumā un krasajām izmaiņām enerģijas tirgus situācijā. Tie uzskata, ka Vācija savu aplēsi par *RWE* negūto peļņu agrīnas slēgšanas dēļ pamatoja ar neskaidrām rentabilitātes prognozēm un neņēma vērā elektroenerģijas un CO_2 cenu dinamiskās izmaiņas. Tie uzskata, ka nākotnē jau ir paredzams, ka, no vienas puses, pēc 2030. gada pieprasījums pēc elektroenerģijas, kas ražota no fosilā kurināmā, samazināsies un, no otras puses, būtiski palielināsies CO_2 izmaksas.

(191) Piezīmēs par lēmumu par procedūras paplašināšanu astoņi vietējie uzņēmumi apgalvoja, ka pārskatītais aprēķins un kompensācijas summas pamatojums joprojām nav pietiekami. Pārskatītais aprēķins nepierāda, ka *RWE* piešķirtās priekšrocības apmērs faktiski nepārsniedz to, kas ir pieļaujams saskaņā ar tiesību aktiem par valsts atbalstu. Tā vietā tas kompensē *RWE* stratēģiski kļūdainos lēmumus un vēl vairāk nostiprina tā ietekmi tirgū, izmantojot valsts finansējumu pārejai uz citu kurināmo. Augstās elektroenerģijas cenas, ko izraisījis Krievijas karš pret Ukrainu, tiek izmantotas kā pamatojums atbalstam, kas solīts ar pilnīgi atšķirīgiem nosacījumiem un kam nav nekāda sakara ar *RWE* tiesisko paļāvību uz peļņu, kuru aizsargā īpašumtiesības. Pārskatītais aprēķins, kas tagad atpaliek no enerģētikas krīzes attīstības, ir metodiski neatbilstošs un ietver nereālas rentabilitātes prognozes.

(192) Turklāt selektīvās peļņas prognožu aprēķināšana atsevišķām elektrostacijām piemērotā atsauces periodā vien neaizstāj prasīto vispārējo priekšstatu par elektrostaciju stāvokli. Aprēķins arī neleģitimizē priekšrocības pilnīgu ietekmi, jo netiek ņemts vērā valsts atbalsts ūdeņradim gatavu gāzes elektrostaciju paplašināšanai slēgtās lignīta iekārtās, kas ir ārkārtīgi svarīgi investoriem kapitāla tirgos un *RWE* finansēšanas nosacījumiem. Tāpēc pēc grozījumu līguma noslēgšanas ir jāaizliedz izmaksāt *RWE* 2,6 miljardus EUR, kā arī jāliedz iespēja atbalstīt pāreju uz ūdeņradim gatavām gāzes elektrostacijām.

(193) Piezīmēs par lēmumu par procedūras paplašināšanu *GPE* norādīja, ka no minētajā lēmumā sniegtās informācijas nav skaidrs, kāpēc netiek pieprasīta negūtā peļņa pēc 2026. gada; nav sniegts paskaidrojums par šā datuma izmantošanas iemeslu un ietekmi uz kompensācijas summu. Turklāt Vācijas likums par virspeļņas nodokli ([92]) izraisījis situāciju, ka dažu lignīta elektrostaciju operatoriem piemērojamā maksimālā cena ir par 20 EUR/MWh augstāka nekā citām lignīta elektrostacijām. Šie augstākie cenas griesti apvienojumā ar jau paredzēto kompensāciju var radīt pārmērīgus maksājumus un pārmērīgu kompensāciju. Turklāt *GPE* iesniedza Vācijas institūta *Forum Ökologische Soziale Marktwirtschaft* pētījumu, kurā apgalvots, ka, izņemot kompensāciju par agrīnu slēgšanu, lignīta ieguve un elektroenerģijas ražošana no lignīta Vācijā tiek subsidēta, izmantojot vairākus pasākumus, piemēram, pētniecības finansējumu, atbrīvojumu no ieguves nodevas, atbrīvojumu no ūdens ieguves nodevām, enerģijas nodokļa atvieglojumus.

(194) *GPE* arī norādīja, ka saskaņā ar *CEEAG* 433. punktu ir vajadzīgs atjaunināšanas mehānisms. Pirmkārt, aprēķini ir pārskatīti mazāk nekā divu gadu laikā, kas parāda, cik nestabilas un jutīgas ir šāda veida aplēses, un tādējādi risks, ka atbalsts būs nesamērīgs un izraisīs pārmērīgu kompensāciju, ir ievērojams. Otrkārt, tā kā Komisija ir atzinusi, ka konkursa procedūra nenotiks, būtu jāveic sīka un rūpīga analīze, kurai nevajadzētu būt pamatotai tikai ar to, kas saskaņā ar lēmuma par procedūras paplašināšanu 102. apsvērumu "šķiet saprātīgi". Kompensācija aptver ilgu laikposmu, un tā ietver ievērojamu atbalsta summu piešķiršanu regulārās un iepriekš noteiktās daļās. Šie elementi vien pamato atjaunināšanas mehānisma iekļaušanu.

(195) *GPE* arī apgalvoja, ka Komisija, šķiet, nav pārbaudījusi, kādu ietekmi rada dažu iekārtu iespējamā iekļaušana atliktās slēgšanas mehānisma procedūrā. *GPE* arī norādīja, ka, pat ja ir skaidri minēts, ka šāda iekļaušana nav šīs lietas daļa, tā tomēr var būtiski ietekmēt kompensācijas summu, ko varētu piešķirt *RWE*. Tomēr *GPE* nepaskaidroja, kāda būtu šī ietekme vai kā tā rastos. Visbeidzot, lēmuma par procedūras paplašināšanu 34. apsvērumā Komisija paskaidro, ka Vācijas valdība var nolemt līdz 2033. gada beigām pārcelt uz rezervi trīs iekārtas (*Niederaußem K*, *Neurath F* un *Neurath G*). Ja valdība pieņemtu šādu lēmumu, galīgā dezekspluatācija notiktu tikai 2033. gadā, nevis 2030. gadā, un tā ietekmētu negūtos ieņēmumus.

(196) Piezīmēs par lēmumu par procedūras sākšanu abi vietējie uzņēmumi apgalvoja, ka kompensācija nav samērīga, ņemot vērā turpmāk minēto.

a) Negūtā peļņa nav izmaksas, kas izriet no elektroenerģijas ražošanas no oglēm agrīnas pārtraukšanas. Pirmkārt, rodas šaubas par to, vai lignīta iekārtu ekspluatācija nākotnē vispār būtu rentabla, jo īpaši, ņemot vērā oglekļa cenu pieaugumu. Otrkārt, šaubas par to, vai elektroenerģijas ražošanas no oglēm agrīna pārtraukšana vispār rada papildu izmaksas saistībā ar virszemes raktuvēm. Tas ir tāpēc, ka vienmēr pastāv risks, ka virszemes raktuves vairs netiks ekspluatētas, jo virszemes raktuvju ekspluatācijas atļaujas parasti tiek piešķirtas tikai uz diviem līdz trim gadiem. Treškārt, nav skaidrs, vai, aprēķinot kompensācijas maksājumu, tika ņemti vērā arī nevajadzīgi ieguldījumi un uzturēšanas izmaksas, no kurām operatori izvairījušies, pārtraucot elektroenerģijas ražošanu no oglēm.

([92]) *Gesetz zur Einführung einer Strompreisbremse (Strompreisbremsegesetz – StromPBG)*, tiešsaistē: https://www.gesetze-im-internet.de/strompbg/BJNR251210022.html.

b) Kompensācijas summa netika noteikta pareizi, jo kompensācijas aprēķinā tika izmantoti nepareizi kompensācijas periodi un tika izmantotas stingras un novecojušas CO_2 kvotu un fiksēto izmaksu vērtības. Valstij vajadzēja sīkāk izpētīt konkrētos tirgus apstākļus.

c) Tika piemērota nepareiza maksimālā atbalsta intensitāte. Saskaņā ar 1. pielikumu Komisijas Pamatnostādnēm par valsts atbalstu vides aizsardzībai un enerģētikai 2014.–2020. gadam ([93]) atbalsts uzņēmumiem, kuri uzlabo vides aizsardzību, pārsniedzot to, kas prasīts Savienības standartos, var segt 40–50 % no attiecināmajām izmaksām. Tas nozīmē, ka pat tad, ja kompensācija par negūto peļņu un papildu izmaksām tiktu uzskatīta par pieļaujamu, varētu subsidēt tikai gandrīz pusi no izmaksām.

(197) Abi vietējie uzņēmumi arī apgalvoja, ka tas, ka kompensācija tika noteikta bez pārredzamas procedūras attiecībā uz rentabilitātes aprēķiniem un tirgus prognozēm, ir pretrunā valsts atbalsta principiem. Pretstatā pārredzamam konkursa mehānismam valsts un atbalsta saņēmējs ir individuāli vienojušies par kompensāciju. Attiecībā uz lignītu nevar būt konkursa procedūra, kas paredzēta tikai diviem lignīta elektrostaciju operatoriem ar saistītām virszemes raktuvēm, jo īpaši, ņemot vērā kompensāciju par virszemes raktuvju gaidāmo peļņu. Tomēr rentabilitātes aprēķinus varētu veikt vismaz attiecībā uz atbalsta saņēmēja elektrostacijām, pamatojoties uz izmērāmiem rādītājiem, – piemēram, konkrēto nodošanas ekspluatācijā datumu, izmantošanas laiku, efektivitāti, jau veikto amortizāciju utt. –, lai salīdzinātu un novērtētu tos attiecībā pret citām ogļu elektrostacijām. Turklāt – neatkarīgi no būtiskajām atšķirībām elektrostacijas raksturlielumos un izmaksu struktūrā – saskaņā ar Izbeigšanas likuma 43. pantu konkursos par mazu akmeņogļu elektrostaciju dezekspluatāciju bija iespējams iekļaut mazas lignīta elektrostacijas.

4.3.6.4. Apvienības/NVO

(198) Piezīmēs par lēmumu par procedūras sākšanu *DEBRIV* apgalvoja, ka pienācīgai kompensācijai ir jāaptver ne tikai zaudētā peļņa, bet arī ievērojamās papildu izmaksas visā virszemes raktuvju vērtības ķēdē, transportēšana uz elektrostaciju, elektrostacijas izmaksas un ar to saistītās pārveidošanas izmaksas, ciktāl tās rada ar likumu noteiktā agrīnā slēgšana. Turklāt, novērtējot kompensācijas samērīgumu, ir jāņem vērā pasākuma radītās papildu sociālā nodrošinājuma izmaksas. *DEBRIV* arī norāda, ka kompensācijas maksājumi pilnībā nesegs zaudējumus un kaitējumu, ko faktiski konstatējuši operatori.

(199) Piezīmēs par sabiedrisko apspriešanu *DEBRIV* apgalvoja, ka pasākums ir samērīgs saskaņā ar *CEEAG* 4.12.1.5. iedaļu. Tas, ka nav konkursa procedūras, ir pamatoti, jo tirgū ir tikai divi galvenie dalībnieki (*RWE* un *LEAG*), un lignīta ieguve un elektroenerģijas ražošana no lignīta ir cieši savstarpēji saistītas. Attiecībā uz pasākuma radītajām papildu izmaksām un izraisīto ekonomisko neizdevīgumu, papildus izmaksām, kas saistītas ar virszemes lignīta raktuvēm (tostarp papildu izmaksām saistībā ar atjaunošanas darbībām un saistītajiem procentiem un finansējuma zaudējumiem), jāņem vērā arī viss (agrīnais) kaitējums, ko operatoriem nodarījusi elektroenerģijas ražošanas no lignīta agrīna pārtraukšana, kuru noteica valsts, kā arī papildu izmaksas saistībā ar pārplānošanu un pārveidošanu un ekonomiskais (aktīvu) neizdevīgums. Turklāt būtu jāņem vērā arī atteikšanās no tiesiskās aizsardzības līdzekļiem, kas paziņoti Izbeigšanas likumā.

(200) *DEBRIV* uzskata, ka *CEEAG* 433. punktā paredzētais atjaunināšanas mehānisms šajā gadījumā nav pamatots, jo elektroenerģijas ražošanas no lignīta pārtraukšanai Vācijā ir ārkārtas un neparedzams mērogs, t. i., pastāv ārkārtēji apstākļi. Pirmkārt, Izbeigšanas likums un 2021. gada līgums reglamentē nevis konkrētas atsevišķas iekārtas, bet gan elektroenerģijas ražošanas no lignīta pārtraukšanu visās lignīta elektrostacijās un virszemes raktuvēs Vācijā, radot tālejošas un dažkārt neparedzamas sekas veselos reģionos. Lai varētu īstenot tik plašu iejaukšanos, ir nepieciešama sabiedrības vienprātība, kas panākta, izveidojot Ogļu komisiju un izskatot tās priekšlikumus. Bez šādas vienprātības, tostarp kompensācijas maksājumiem, nebūtu iespējams pārtraukt elektroenerģijas ražošanu no oglēm tādā veidā, lai tā attiektos uz visu elektroenerģiju, ko Vācijā ražo no lignīta. Ieviešot atjaunināšanas mehānismu, tiktu apdraudēta sabiedrībā panāktā vispārējā vienprātība. Otrkārt, nepastāv pārmērīgas kompensācijas risks, no kura ir paredzēts izvairīties, izmantojot atjaunināšanas mehānismu, jo izmaksas vai kaitējums, ko rada elektroenerģijas ražošanas no lignīta pārtraukšana, ir lielāks nekā apstiprinātā kompensācijas summa.

([93]) OV C 200, 28.6.2014., 1. lpp.

(201) Visbeidzot, *DEBRIV* apgalvoja, ka likumīgās intereses izvairīties no konkurences izkropļojumiem pārmērīgas kompensācijas dēļ ir jālīdzsvaro ar attiecīgo uzņēmumu leģitīmajām interesēm plānošanas un ieguldījumu stabilitātes jomā. Jāatceras, ka šajā lietā valsts kompensācijas mehānisms nav lignīta nozares uzņēmumu vēlme saņemt ieguldījumu atbalstu. Gluži pretēji, galvenā uzmanība ir pievērsta tam, lai kompensētu valsts iejaukšanos uzņēmumu aizsargātajā tiesiskajā stāvoklī un izbeigtu iepriekšējo likumīgo ar lignītu saistīto uzņēmējdarbību. Šā iemesla dēļ nebūtu pamatoti attiecīgajiem lignīta uzņēmumiem vienpusēji piemērot atjaunināšanas mehānismu. Tādējādi ir skaidrs, ka pastāvošo ārkārtējo apstākļu dēļ ir jāatturas no atjaunināšanas mehānisma ieviešanas Vācijas elektroenerģijas ražošanas no lignīta pārtraukšanas procedūrā.

(202) Piezīmēs par lēmumu par procedūras sākšanu *Greenpeace* apgalvoja, ka pasākums nav samērīgs, jo Vācijas iestāžu izmantotie parametri kompensācijas aprēķināšanai ir nereāli un nepārliecinoši. Proti, problemātiski ir trīs galvenie pieņēmumi, kuru dēļ kompensācija tiek sistemātiski pārvērtēta. Pirmkārt, pieņēmumi par elektroenerģijas un CO_2 cenām ir patvaļīgi, jo lignīta elektrostaciju rentabilitāte laika gaitā ir pastāvīgi samazinājusies. Otrkārt, elektrostaciju vai virszemes raktuvju slēgšana var samazināt pastāvīgās izmaksas, taču tas netiek ņemts vērā. Dezekspluatācija ļaus ietaupīt gandrīz visas fiksētās elektrostaciju izmaksas un aptuveni 20 % no fiksētajām izmaksām, kas saistītas ar raktuvēm. Tas vien samazinātu kompensācijas apmēru vairāk nekā uz pusi. Treškārt, agrīnai slēgšanai ir paredzēts kompensācijas periods, taču Vācijas aprēķini attiecas uz pārāk ilgu laikposmu, jo tā paredz kompensāciju uz četriem vai pieciem gadiem atkarībā no iekārtas slēgšanas datuma, taču šis pieņēmums nav pamatots. Pamatojoties uz *Öko-Institut* veikto pētījumu, kompensācija būtu jāierobežo līdz trim gadiem ([94]). Katrs no šiem trim pieņēmumiem, tos aplūkojot atsevišķi, krasi samazinātu kompensācijas summu, lai gan, tos aplūkojot kopā, tie samazina kompensāciju no 4,4 miljardiem EUR līdz ne vairāk kā 154 miljoniem EUR *RWE* un 189 miljoniem EUR *LEAG*.

(203) Piezīmēs par sabiedrisko apspriešanu *Greenpeace* piebilda, ka nav skaidri nodalīta kompensācija par elektrostaciju darbībām un ieguves darbībām un tas ir pretrunā valsts atbalsta noteikumiem. ES valsts atbalsta pārredzamība ietver ne tikai norādi par izmaksātās kompensācijas kopējo summu, bet arī kompensācijas summas noteikšanas pamatā esošo pieņēmumu publicēšanu un skaidrojumu. Piešķirtais atbalsts nekādā gadījumā nedrīkst kompensēt rīcību, kas nākotnē būs ekonomiski neizdevīga gaidāmā CO_2 cenu pieauguma dēļ. Turklāt nedrīkst apdraudēt emisijas kvotu tirdzniecības mērķus. Nav bijis arī konkursa – tas ir pretrunā *CEEAG* principiem. Izskatot katru gadījumu atsevišķi saskaņā ar *CEEAG* 432. punktu, pasākuma samērīguma novērtējums (sk. 199. un 204. apsvērumu) liecina, ka pasākums jebkurā gadījumā ir pārmērīgs.

(204) Piezīmēs par lēmumu par procedūras sākšanu *ClientEarth* apgalvoja, ka pasākums nav samērīgs. Nav skaidrs, vai kompensācija ir noteikta, pamatojoties uz sarunām vai formulu. *ClientEarth*, līdzīgi kā *Greenpeace* (sk. 203. apsvērumu), apgalvo, ka daži parametri ir problemātiski: elektroenerģijas un CO_2 cenas tika izvēlētas patvaļīgi; tika pieņemts, ka ar agrīnu slēgšanu netiks ietaupītas fiksētās izmaksas un ka lignīta operatori saņems kompensāciju 4–5 gadus pēc elektrostaciju slēgšanas, kas ir pārāk ilgs periods, piemēram, *Öko-institut* iesaka periodu, kas nepārsniedz trīs gadus ([95]). Turklāt *ClientEarth* norādīja, ka aprēķinā būtu jāņem vērā arī i) atliktās slēgšanas mehānisms; un ii) tas, ka visām ogļu elektrostacijām, kas minētas Izbeigšanas likuma 2. pielikumā un tiks slēgtas līdz 2025. gadam, tiks aiztaupītas iespējamās ieguldījumu izmaksas, kas būtu vajadzīgas, lai panāktu atbilstību zemākām emisiju robežvērtībām, t. i., tām tiks aiztaupīti obligātie ieguldījumi, kas būtu vajadzīgi, lai nodrošinātu, ka emisijas nepārsniedz likumā noteikto līmeni. Tas uzskata, ka kompensācijā būtu jāietver mainīgi parametri, lai novērstu pārmērīgas kompensācijas risku. Tā kā slēgšanas datumi līdz šim ir noteikti nākotnē (līdz 2038. gadam) un tā kā ir plānots, ka kompensāciju katram operatoram izmaksās 15 gada maksājumos, maksājumus un atbalsta kopējo summu var un vajadzētu koriģēt atbilstoši faktiskajai paredzamajai elektrostaciju negūtajai peļņai, kas atjaunināta, mainoties tirgus apstākļiem, un kam noteikta ierobežota summa. Tādējādi *ClientEarth* kritizēja atjaunināšanas mehānisma trūkumu.

([94]) *Öko-Institut*, Novērtējums par plānotajiem kompensācijas maksājumiem par Vācijas lignīta elektrostaciju dezekspluatāciju, ņemot vērā pašreizējās norises, 2020. gada 29. jūnijs, 30. lpp., pieejams šeit: https://www.oeko.de/publikationen/p-details/assessment-of-the-planned-compensation-payments-for-decommissioning-german-lignite-power-plants-in-the-context-of-current-developments.

([95]) https://www.oeko.de/fileadmin/oekodoc/Einordnung-der-geplanten-Entschaedigungszahlungen-fuer-deutsche-Braunkohlekraftwerke.pdf.

(205) *ClientEarth* apgalvoja, ka Vācijā nav piegādes drošības problēmu, kā to apgalvoja Vācija, lai pamatotu gan slēgšanas grafika ilgo termiņu, gan atliktās slēgšanas mehānisma esību. Vācijas enerģijas tirgū ir jaudas pārpalikums, un Vācijā ir vairāki piegādes nodrošināšanas pasākumi, lai novērstu jebkādu risku. Pat ja būtu pierādījumi par piegādes drošības problēmu un nepieciešamību pieņemt atbilstīgus pasākumus, tas būtu jādara saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Elektroenerģijas tirgus regulu (ES) 2019/943 ([96]). Dažu *LEAG* un *RWE* iekārtu slēgšanas mākslīga atlikšana vai atlikšana pēc to dabiskā slēgšanas datuma (saskaņā ar ierasto scenāriju, ko virza tirgus spēki), lai nodrošinātu, ka tās veicina piegādes drošību, ir attiecīgo noteikumu apiešana.

(206) Visbeidzot, *ClientEarth* apgalvoja, ka saistībā ar pasākumu varētu rasties iespējamas kumulācijas problēmas. Pirmkārt, 2016. gadā *Sicherheitsbereitschaft* netika veikts pielāgošanas maksājums (*Anpassungsgeld* ("*APG*")) ([97]). Tagad šo korekcijas maksājumu izmaksā tieši darba ņēmējiem, kas vecāki par 58 gadiem, kad viņi zaudē darbu tāpēc, ka tiek pārtraukta elektroenerģijas ražošana no oglēm. *Sicherheitsbereitschaft* gadījumā fiksētās personāla izmaksas netika atskaitītas no elektroenerģijas tirgus ieņēmumiem, jo tās netika uzskatītas par īstermiņa robežizmaksām. Faktiski uzņēmumiem tika piešķirti arī maksājumi par izmaksām saistībā ar personāla korekcijām, izmantojot maksājumus *Sicherheitsbereitschaft*. Tomēr, tā kā personāla korekciju izmaksas tagad tiek segtas, izmantojot *APG*, tās nebūtu jāiekļauj operatoriem izmaksājamās slēgšanas kompensācijās. Tās veido aptuveni 29 % no operatoru izmaksām ([98]). Otrkārt, Izbeigšanas likuma 50. pantā ir noteikts, ka ir jābūt atliktās slēgšanas mehānismam (*Zeitlich gestreckte Stilllegung*), kura pamatā ir *Sicherheitsbereitschaft* modelis saskaņā ar Enerģētikas nozares likuma (*EnWG*) 13.g pantu ([99]). Arī atliktās slēgšanas mehānisma gadījumā elektroenerģijas tirgus ieņēmumi tiek atlīdzināti šā mehānisma darbības laikā. Šī kompensācija ir jāizmaksā papildus kompensācijām par agrīnu pārtraukšanu, un tā ir divkārša kompensācija, jo tās pašas ieguldījumu normas jau tika atmaksātas kā daļa no noteiktajiem 4,35 miljardiem EUR. Tādējādi operatoriem papildus slēgšanas mehānismam nebūtu jāsaņem kompensācija par atlikto slēgšanas mehānismu. Piezīmēs par lēmumu par procedūras paplašināšanu *ClientEarth* arī apgalvoja, ka Komisija nav izskatījusi nevienu iespējamu jautājumu par kumulāciju ar citiem atbalsta pasākumiem, piemēram, jaudas mehānismiem utt.

(207) Piezīmēs par lēmumu par procedūras paplašināšanu *ClientEarth* atkārtoti uzsvēra, ka būtu vajadzīgs atjaunināšanas mehānisms, jo īpaši ņemot vērā aprēķinus, kas jau vienreiz ir pārskatīti, un ņemot vērā globālās pārmaiņas elektroenerģijas tirgū. Mehānisms, kas ļauj koriģēt kompensācijas, pamatojoties uz faktiski negūto peļņu un slēgšanas izmaksām, ļautu izvairīties no pārmērīgas kompensācijas riska. *ClientEarth* izvirzīja jautājumus, kas ir līdzīgi tiem, kurus *GPE* izvirzīja attiecībā uz lēmumu par procedūras paplašināšanu (sk. 194.–196. apsvērumu), un arī norādīja, ka, lai izvairītos no pārmērīgas kompensācijas, būtu jāņem vērā visi pārējie attiecīgie pasākumi enerģētikas jomā, tostarp enerģijas cenu griesti un fakts, ka dažas *RWE* ogļu elektrostacijas pašlaik gūst labumu no Aizvietotāju elektrostaciju uzturēšanas likuma (*Ersatzkraftwerkebereithaltungsgesetz*). *ClientEarth* apgalvoja, ka nav iespējams noteikt, vai būs atgūšanas mehānisms, lai izvairītos no pārmērīgas kompensācijas. Tas atsaucās arī uz Lēmumu SA.54537 ([100]) un Komisijas vispārējo pieeju attiecībā uz samērīgumu šajā lēmumā. Visbeidzot, *ClientEarth* apšaubīja, kāpēc divu iekārtu (*Neurath D* un *Neurath E*) dezekspluatācija ir atlikta uz diviem gadiem, un norādīja, ka Komisijas veiktā analīze par to nav bijusi pietiekama un nav ņemta vērā iespējamā ietekme uz kompensācijas aprēķinu.

([96]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/943 (2019. gada 5. jūnijs) par elektroenerģijas iekšējo tirgu (OV L 158, 14.6.2019., 54. lpp.).

([97]) Sk. Izbeigšanas likuma 57. pantu.

([98]) *Öko-Institut* (2017): *Die deutsche Braunkohlenwirtschaft. Historische Entwicklungen, Ressourcen, Technik, wirtschaftliche Strukturen und Umweltauswirkungen. Studie im Auftrag von Agora Energiewende und der Eiropas Klimata fonds.* https://www.agora-energiewende.de/projekte/die-deutsche-braunkohlenwirtschaft/, 8.–3. tabula, 112. lpp.

([99]) Kompensācijas formula *EnWG* pielikumā lielā mērā atbilst kompensācijas formulai *KVBG* 2. pielikumā.

([100]) Komisijas 2020. gada 12. maija lēmums par valsts atbalstu SA.54537 (2020/NN) – Nīderlande – Aizliegums izmantot ogles elektroenerģijas ražošanai Nīderlandē (OV C 220, 3.7.2020., 1. lpp.). Minētajā lēmumā Komisija veica novērtējumu tieši saskaņā ar LESD 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu. Kompensācijas pamatā bija negūtā peļņa, un šī summa tikai noteikta, pamatojoties uz sarunām starp atbalsta saņēmēju un ministriju, piedaloties neatkarīgiem ekspertiem. Komisija pārbaudīja aprēķinu pamatā esošos pieņēmumus un atzina tos par pamatotiem.

(208) Piezīmēs pēc sabiedriskās apspriešanas *EEB* apgalvoja, ka hipotētiskajā scenārijā būtu bijis jāizmanto alternatīvi un reālistiskāki pieņēmumi, jo īpaši ticamāka oglekļa cena. Turklāt *EEB* atkārtoti pauž *Greenpeace* bažas par to, ka trīs galveno pieņēmumu dēļ kompensācijas maksājumi tika sistemātiski pārvērtēti (sk. 204. apsvērumu).

(209) Piezīmēs par lēmumu par procedūras sākšanu *HEAL* atzina, ka kompensācijas aprēķins nav veikts pārredzamā un atbildīgā veidā un pilsoniskā sabiedrība netika iesaistīta. Tas arī pauda uzskatu, ka negūtās peļņas aprēķinā un raktuvju sanācijas izmaksās nav ņemtas vērā ar elektroenerģijas ražošanu no oglēm saistītās ārējās veselības aprūpes izmaksas. Prognozētās veselības aprūpes izmaksas, ko rada piesārņojums, bija jāatskaita no negūtās peļņas izvēlētajā laikposmā, lai ārējās izmaksas tiktu internalizētas un tādējādi varētu noteikt reālistiskas cenas.

(210) Piezīmēs par lēmumu par procedūras sākšanu *CAN* norādīja, ka pastāv jautājums par kompensācijas summu pārredzamību. Kompensācijas summas veido negūtā peļņa, rekultivācijas izmaksas un atteikšanās no juridiskiem strīdiem, taču joprojām nav skaidrs, kāda summa tiek maksāta un vai rezultāts ir balstīts uz formulu. Var uzskatīt, ka summas nav samērīgas ar rekultivācijas izmaksām, jo īpaši *LEAG* gadījumā ([101]).

4.3.6.5. Vācijas pavalstis

(211) Saksija apgalvoja, ka, lai izvērtētu kompensācijas samērīgumu, būtu jāņem vērā viss uzņēmumiem, ko ietekmē elektroenerģijas ražošanas no lignīta pārtraukšana, radītais ekonomiskais neizdevīgums – kas ir tieši saistīts ar CO_2 emisiju samazināšanu elektroenerģijas ražošanā no lignīta –, jo īpaši izmaksas, kas saistītas ar sociāli pieņemamām personāla korekcijām.

(212) Ziemeļreina-Vestfālene norādīja, ka savā 2021. gada 23. marta galvenajā lēmumā par Izbeigšanas likuma noteikumiem attiecībā uz pavalsts teritorijas plānošanu tā uzsvēra Izbeigšanas likuma noteikumu nozīmi zemes izmantošanas plānošanā valstī. Visām virszemes raktuvēm jāatbilst pienācīgas atjaunošanas prasībām Federālā Ieguves likuma nozīmē. Nav šaubu par to, vai kompensācija, par kuru līgumā ir panākta vienošanās starp federālo valdību un *RWE* un kuru ir apstiprinājis Vācijas Bundestāgs kā likumdevējs, ir likumīga kompensācija par papildu izmaksām, kas uzņēmumam ir radušās saistībā ar likumā noteikto elektroenerģijas ražošanas no lignīta pārtraukšanu līdz 2038. gadam vai līdz 2035. gadam. Pienācīga kompensācija *RWE* ir būtiska Ziemeļreinas-Vestfālenes federālās zemes sabiedrības interesēm, jo tā ir priekšnoteikums labai un tālredzīgai *Rheinisches Revier* lignīta ieguves reģiona attīstībai. Ir svarīgi, lai uzņēmums varētu izpildīt savus tiesību aktos noteiktos pienākumus atjaunot teritorijā nodarīto kaitējumu.

4.3.7. Izvairīšanās no nepamatotas negatīvas ietekmes uz konkurenci un tirdzniecību

4.3.7.1. RWE

(213) Piezīmēs par lēmumu par procedūras sākšanu *RWE* norādīja, ka *RWE* ekonomiskais neizdevīgums ir lielāks nekā piešķirtais kompensācijas maksājums un tādējādi kompensācija nerada konkurences izkropļojumus, bet, gluži pretēji, vismaz zināmā mērā ir izraisījusi to, ka konkurences izkropļojumus kompensē kaitējums, ko *RWE* nodarījusi elektroenerģijas ražošanas no lignīta agrīna pārtraukšana.

([101]) https://www.bet-energie.de/fileadmin/redaktion/PDF/Studien_und_Gutachten/Gutachten_Folgekosten/Gutachten_Folgekosten_Braunkohleausstieg_Abschlussbericht.pdf.

(214) Piezīmēs par lēmumu par procedūras paplašināšanu *RWE* atkārtoja, ka grozītā *RWE* pasākuma pozitīvā ietekme lielā mērā pārsniedz iespējamo negatīvo ietekmi. Grozītais *RWE* pasākums ļaus droši samazināt CO_2 emisijas un veicinās enerģētikas nozares pārveidi, radot drošus nosacījumus ieguldījumiem jaunās, klimatam draudzīgās tehnoloģijās. Tieši izstāšanās procesa līgumiskā garantija rada noteiktību visiem tirgus dalībniekiem attiecībā uz ieguldījumiem, jo lignīta elektrostaciju jaudas neizmantošana nav atkarīga no tā, cik gadi būtu veltāmi tiesvedībai, kura būtu gaidāma, ja Vācija būtu noteikusi slēgšanas aizliegumu, izmantojot tikai reglamentētus līdzekļus. Pārtraukšanas sagatavošana līdz 2030. gadam vēl vairāk palielina grozītā *RWE* pasākuma ietekmi. Šo pozitīvo ietekmi nelīdzsvaro negatīvā ietekme uz konkurenci, ko varētu radīt kompensācijas izmaksa. Kompensācija ir aprēķināta tā, lai kompensētu tikai daļu no kaitējuma, kas *RWE* nodarīts ar elektroenerģijas ražošanas no lignīta agrīnu pārtraukšanu, un tāpēc *RWE* elektroenerģijas ražošanas no lignīta agrīna pārtraukšana joprojām ir ekonomiski nerentabla uzņēmējdarbība. Turklāt tā jau stiprina visus konkurentus, jo slēgšanas izraisītais piegādes deficīts ietekmē cenas.

4.3.7.2. LEAG

(215) Savās piezīmēs par sabiedrisko apspriešanu *LEAG* apgalvoja, ka pat tad, ja Komisija, pamatojoties uz šā kritērija plašo darbības jomu, uzskatītu, ka pasākums rada konkurences izkropļojumus, jo tirgū dalībnieki konkurētu ar citiem operatoriem, kā norādīts, piemēram, procedūras sākšanas 110.–113. apsvērumā, pasākumam jebkurā gadījumā nebūtu būtiskas negatīvas ietekmes. Tā kā lignīta elektrostacijas tiktu slēgtas, operatora stāvoklis tirgū pat pasliktinātos.

(216) Turklāt hipotētiskā scenārijā iespējamās *LEAG* priekšrocības acīmredzami būtu sekundāras, ņemot vērā pasākuma milzīgo pozitīvo ietekmi, jo īpaši attiecībā uz CO_2 emisiju samazināšanu. Elektroenerģijas ražošanas no lignīta pārtraukšana veicinās papildu elektroenerģijas ražošanas jaudas attīstību, izmantojot citas tehnoloģijas, jo īpaši atjaunīgos energoresursus. Turklāt pasākums labvēlīgi ietekmēs vidi un nodrošinās lignīta elektrostaciju agrīnas slēgšanas paredzamību. Tāpēc pasākums nemaina tirdzniecības apstākļus tādā mērā, kas būtu pretrunā kopīgām interesēm, tādējādi pasākuma pozitīvā ietekme jebkurā gadījumā atsvērtu jebkādu negatīvu ietekmi uz konkurenci un tirdzniecību.

4.3.7.3. Uzņēmumi

(217) *GPE* savās piezīmēs par lēmumu par procedūras sākšanu atsaucas uz trešās personas veiktu analīzi par pasākuma iespējamo kropļojošo ietekmi. Pirmais iespējamais kropļojošās ietekmes risks ir tāds, ka *RWE* un *LEAG* varēs iekļūt vai nostiprināt savas pozīcijas kaimiņu tirgos, kaitējot konkurentiem, jo īpaši, ja tie ieguldītu kapitālietilpīgās elektrostacijās, lai tajās varētu izmanto atjaunīgos energoresursus. Otrkārt, pastāv bažas par to, ka kompensācija aizkavētu elektroenerģijas ražošanas no lignīta pārtraukšanu, ko virzītu tirgus un kas notiktu daudz agrāk. Piezīmēs par sabiedrisko apspriešanu *GPE* piebilda, ka Komisijai bija jānovērtē, vai pasākums ir radījis iespējamu negatīvu ietekmi uz konkurenci, un ka kompensācijas maksājuma ietekmes analīze bija jāveic ne tikai tirgū, kur elektroenerģiju ražo ogļu elektrostacijās, bet arī blakus esošajos tirgos, piemēram, tirgū, kur elektroenerģiju ražo no atjaunīgiem energoresursiem.

(218) Visbeidzot, piezīmēs par lēmumu par procedūras paplašināšanu *GPE* apgalvoja, ka regulārie iepriekš noteiktie kompensācijas maksājumi tieši stiprinās *RWE* ietekmi tirgū un tiks izmantoti kropļojošā veidā zaļās elektroenerģijas tirgos. *GPE* norāda, ka tirgus dalībniekiem, veicot ieguldījumus atjaunīgos energoresursos, parasti ir jāpārvar divi galvenie šķēršļi: i) jāatrod projektiem piemērotas teritorijas un ii) jāfinansē iekārtas. *RWE* (un *LEAG*) jau izmanto priekšrocības, ko sniedz vieglāka piekļuve teritorijām jauniem vēja un saules enerģijas parkiem, t. i., izmantojot zemi, kas iepriekš bija paredzēta lignīta ieguvei. Turklāt gada maksājumi nodrošina *RWE* (un *LEAG*) finanšu likviditāti ieguldījumu veikšanai.

(219) Piezīmēs par lēmumu par procedūras sākšanu astoņi vietējie uzņēmumi norādīja, ka atbalsta piešķiršana lignīta operatoriem ir pretrunā ES konkurences tiesību pamatprincipiem, jo īstermiņā elektroenerģijas vairumtirdzniecības tirgū šie uzņēmumi tieši konkurē ar *RWE*. Dezekspluatācijas prēmijas maksājums, kas noteikts, neņemot vērā konkurenci, ar vienotu likmi un pārāk lielā apmērā, ir pretrunā LESD 106. pantam saistībā ar 102. pantu šādu iemeslu dēļ: i) tas ar finanšu resursu palīdzību konsolidē tirgū dominējošā elektroenerģijas ražotāja *RWE* stāvokli situācijā, kad tirgus jebkurā gadījumā sašaurinās par labu *RWE*; ii) tas rada strukturāli nevienlīdzīgus konkurences apstākļus tirgū; tas palielina iespēju, ka *RWE* var izmantot savu elektrostaciju stratēģisko potenciālu sākotnējā pārdošanas tirgū salīdzinājumā ar citiem konkurentiem un paplašināt savu vadošo ietekmi atjaunīgo energoresursu jomā, tāpēc iii) pastāv lielāks risks, ka konkurenti tiks izstumti. Šie uzņēmumi apgalvoja, ka situācija, kurā dalībvalsts rada nevienlīdzīgus konkurences apstākļus, kas var veicināt tirgus varas nodošanu un ļaunprātīgu izmantošanu, saskaņā ar Komisijas un Eiropas Savienības Tiesas precedentu tiek uzskatīta par primāro tiesību aktu konkurences noteikumu pārkāpumu ([102]).

(220) Astoņi vietējie uzņēmumi 2022. gada 16. novembra apsvērumos apgalvoja, ka grozītais *RWE* pasākums kropļojošā veidā atbalsta *RWE* dominējošo stāvokli un zaļo pārkārtošanos. Tie apgalvo, ka grozītā *RWE* pasākuma mērķis ir saglabāt *RWE* tirgus varu jaunajā zaļās elektroenerģijas tirgū un ka *RWE* kurināmā maiņu subsidē Vācijas valsts, savukārt citiem ražotājiem ir jākonkurē par šādu pārkārtošanos. Tie īpaši atsaucas uz *RWE* plāniem būvēt ūdeņradim gatavas gāzes elektrostacijas ar aptuveni 3 GW lielu jaudu lignīta elektrostacijās, kas tiks slēgtas 2030. gadā, un Vācijas valsts iespējamo apņemšanos atbalstīt šādu elektrostaciju būvniecību pat tad, ja notiks konkursi.

(221) Argumentus, kas apkopoti 220. apsvērumā, izvirzīja arī abi vietējie uzņēmumi piezīmēs par lēmumu par procedūras sākšanu. Piezīmēs par sabiedrisko apspriešanu tie piebilda, ka pasākums kaitēs mazākiem AER elektroenerģijas ražotājiem un mākslīgi palielinās elektroenerģijas cenas. Visbeidzot, uzņēmumi pauda uzskatu, ka kompensācijas pozitīvo ietekmi nevar līdzsvarot ar negatīvo ietekmi, ko rada ietekme uz konkurenci un iespējamā pārmērīgā kompensācija (sk. piezīmes 4.3.6. iedaļā).

4.3.7.4. Apvienības/NVO

(222) *DEBRIV* savās piezīmēs par sabiedrisko apspriešanu norādīja, ka nav pierādījumu par konkurences un tirdzniecības izkropļojumiem kompensācijas dēļ. Pirmkārt, pasākums rada izmērāmus ieguvumus videi, jo pakāpeniska šo elektrostaciju slēgšana attiecīgajā periodā samazinās CO_2 emisijas. Otrkārt, lignīta uzņēmumiem izmaksātā kompensācija ir kompensācija vienīgi par negūto peļņu, papildu zaudējumiem un ekonomisko neizdevīgumu, tāpēc tā nesniedz uzņēmumiem konkurences priekšrocības.

(223) Piezīmēs par lēmumu par procedūras sākšanu *Greenpeace* norādīja, ka nesamērīgā atbalsta summa, kas minēta 199. apsvērumā, radīs plašus tirgus izkropļojumus.

(224) Piezīmēs par lēmumu par procedūras sākšanu *ClientEarth* norādīja, ka pasākums kropļo konkurenci un nerada būtiskus ieguvumus videi, lai līdzsvarotu konkurences izkropļojumus. Tas uzskata, ka operatori var ar šķērssubsīdijām atbalstīt citas darbības, jo īpaši enerģijas ražošanu no tīrākiem energoresursiem. Turklāt elektrostaciju slēgšanas aizkavēšanās Izbeigšanas likumā noteiktā grafika dēļ pēc būtības arī rada neizdevīgus konkurences apstākļus tīrākiem energoresursiem, kas ienāks tirgū ar lielākām grūtībām vai lēnāk, nekā tas būtu, ja lignīta elektrostacijas tiktu slēgtas parastos uzņēmējdarbības apstākļos un ja tām būtu jāsedz visas slēgšanas izmaksas.

([102]) Piemēram, valsts pasākums, kas ietekmē Grieķijas enerģijas tirgu, ar kuru tirgū dominējošajam Grieķijas (lignīta) elektroenerģijas ražotājam *Dimosia Epicheirisi Ilektrismou AE* (“*DEI*”) tika piešķirtas ekskluzīvas ieguves tiesības un tādējādi priekšrocības salīdzinājumā ar citiem ražotājiem, tika uzskatīts par acīmredzamu LESD 106. panta apvienojumā ar LESD 102. pantu (vai iepriekš spēkā esošo noteikumu) pārkāpumu. Sk. Tiesas 2014. gada 17. jūlija spriedumu lietā C-553/12 P, Rezerve Nr. 41 – *Dimosia Epicheirisi Ilektrismou AE* / Komisija, kas apstiprina Eiropas Komisijas 2008. gada 5. februāra lēmumu lietā C(2008) 824, galīgā redakcija.

(225) Turklāt *ClientEarth* atsaucās uz Vācijas Konstitucionālās tiesas 2021. gada 24. marta tā saukto "klimata nolēmumu" ([103]), kas liek šaubīties par to, vai pasākums palīdz efektīvi sasniegt Vācijas mērķi samazināt SEG emisijas. Izbeigšanas likuma 2. panta 1. punktā ir noteikts, ka elektroenerģijas ražošanas no oglēm pārtraukšanas galvenais mērķis ir samazināt SEG emisijas Vācijā. Tomēr Konstitucionālā tiesa nolēma, ka ar pašreizējiem pasākumiem, tostarp Izbeigšanas likumu, Vācija nepilda savu pienākumu samazināt emisijas un veikt efektīvus pasākumus, lai novērstu klimata pārmaiņas. Tāpēc varētu teikt, ka negatīvā ietekme pārsniedz pozitīvo ietekmi, jo pasākums nepalīdz sasniegt nepieciešamos Vācijas mērķrādītājus klimata jomā. Reaģējot uz šo nolēmumu, Vācijas valdība ierosināja līdz 2030. gadam noteikt valsts samazināšanas mērķrādītāju 65 % apmērā, kas nozīmē, ka elektroenerģijas ražošana no oglēm būtu jāpārtrauc nevis līdz 2038. gadam, bet līdz 2030. gadam.

(226) *ClientEarth* apgalvoja, ka būtu jāievieš papildu pasākumi, lai izvairītos no konkurences izkropļojumiem, un minēja kā piemēru *British Energy plc* pārstrukturēšanas lietu ([104]). Nepieciešamie pasākumi būtu aizliegums ar šķērssubsīdijām atbalstīt dažādo uzņēmējdarbību (lignīta ražošana, ar lignītu nesaistīta ražošana, pārdošana vairumtirgū, tiešais piedāvājums uzņēmumiem utt.), lai izvairītos no slēgšanas atbalsta ļaunprātīgas izmantošanas jaunu darbību attīstīšanai.

(227) Piezīmēs par lēmumu par procedūras paplašināšanu *ClientEarth* arī norādīja, ka minētais lēmums apstiprina bažas par konkurences izkropļojumiem, jo pats *RWE* norādīja, ka tas veiks apjomīgus ieguldījumus enerģētikas pārkārtošanā, proti, kopumā ieguldīs vairāk nekā 50 miljardu EUR zaļās pamatdarbības paplašināšanā visā pasaulē – 15 miljardi EUR ir paredzēti Vācijai (sk. lēmuma par procedūras paplašināšanu 22. apsvērumu). Ja kompensācija faktiski tiek izmantota atjaunīgās enerģijas ražošanas izvēršanai, novērtējums būtu jāveic saskaņā ar Komisijas izdotajiem īpašajiem noteikumiem, kas paredzēti atbalsta piešķiršanas izvērtēšanai šādām darbībām. Šāds novērtējums nav ietverts lēmumā par procedūras paplašināšanu.

(228) Pēc sabiedriskās apspriešanas *EEB* iesniedza piezīmes par to, ka publisko līdzekļu piešķiršana tik lielā apmērā tikai diviem dalībniekiem ievērojami izkropļotu iekšējo tirgu un ietekmētu konkurenci un tirdzniecību valsts un ES līmenī, ņemot vērā *RWE* un *LEAG* dimensiju. *EEB* pauda uzskatu, ka *RWE* un *LEAG* saņems palīdzību, lai saglabātu to varu, un ka konkurenti, kas pieņēma stratēģiskus lēmumus par tīrākas enerģijas ražošanu, tiks izstumti no tirgus.

5. **VĀCIJAS PIEZĪMES**

(229) Pēc lēmuma par procedūras sākšanu un lēmuma par procedūras paplašināšanu Vācijas iestādes iesniedza piezīmes, kas ir apkopotas turpmāk šajā iedaļā.

5.1. **Atbalsta esība**

(230) Pēc lēmuma par procedūras sākšanu Vācijas iestādes 2021. gada 1. aprīļa piezīmēs norādīja, ka jautājumu par atbalsta esību var atstāt atklātu, jo pasākums jebkurā gadījumā ir samērīgs. Tāpēc Vācija nesniedza novērtējumu par to, vai *RWE* un *LEAG* ir piešķirta priekšrocība.

(231) 2021. gada 6. septembra piezīmēs par trešo personu apsvērumiem Vācijas iestādes kā nepareizu noraidīja dažu trešo personu pausto viedokli, ka apstiprinātā kompensācija piešķir *RWE* un *LEAG* priekšrocību, kas ir lielāka par summu, kuru tie būtu ieguvuši, ja notiktu likumā noteikta slēgšana ar vēlāku strīda izšķiršanu tiesā. Tika uzsvērts, ka šāds uzskats neņem vērā daudzās priekšrocības, ko sniedz sarunu ceļā panāktais risinājums, kas izvēlēts, lai pārtrauktu elektroenerģijas ražošanu no lignīta. Vācija atsaucās uz Ogļu komisiju, kas pēc ilgām un intensīvām diskusijām cita starpā ieteica vienprātīgi nolemt pārtraukt elektroenerģijas ražošanu lignīta elektrostacijās. Vācijas valdība šo ieteikumu ievēroja vairāku iemeslu dēļ.

([103]) *BVerfG*, Pirmā Senāta 2021. gada 24. marta lēmums – 1 BvR 2656/18 –, Rn. 1-270, vietne http://www.bverfg.de/e/rs20210324_1bvr265618.html.

([104]) Komisijas 2002. gada 27. novembra lēmums par valsts atbalstu NN 101/2002 – Apvienotās Karalistes glābšanas atbalsts *British Energy plc*.

(232) Sociālā samierināšana. Sarunās panāktais risinājums bija svarīgs, lai apstiprinātu elektroenerģijas ražošanas no oglēm pārtraukšanu visā Vācijā. Pretējā gadījumā bez vienprātības dažādi dalībnieki varētu būt neapmierināti ar plānoto pārtraukšanu, un tas būtu padarījis daudz sarežģītāku sociālo un politisko īstenošanu un izpildi.

(233) Nodrošina juridisko noteiktību un paredzamību. Panāktais risinājums nodrošina savlaicīgu juridisko noteiktību un paredzamību visām iesaistītajām pusēm. Elektroenerģijas ražošanas no lignīta samazināšana Vācijā ir būtiska strukturāla problēma, jo īpaši Vidusvācijā un Austrumvācijā, kur lignīta elektrostaciju un raktuvju operatoriem ir būtiska nozīme kā darba devējiem un ekonomikas ietekmētājiem. Lai elektroenerģijas ražošanas no lignīta samazināšana būtu saskaņā ar strukturālo un sociālo politiku, svarīgs ir uzticams dezekspluatācijas plāns.

(234) Lignīts kā vispārēja elektrostaciju un virszemes raktuvju sistēma. Lignīta gadījumā pastāv tieša operatīva saikne starp elektrostacijām un virszemes raktuvēm. Tāpēc ir cieši jākoordinē elektrostaciju slēgšana un virszemes raktuvju plānošana un loģistika. Piemēram, īpaši sarežģīta ir atlikušo urbumu pārvaldība, virszemes raktuvju teritoriju atgūšana vai pārmērīga sloga pārvaldība. Sarunās panāktajā risinājumā par lignīta elektrostaciju dezekspluatāciju ir pienācīgi ņemtas vērā šīs problēmas un nodrošināts, ka elektroenerģijas ražošanas no lignīta samazināšana ir pēc iespējas efektīvāka visā sistēmā.

(235) Atsevišķus noteikumus iespējams paredzēt vienīgi līgumā. Vienošanās starp Vāciju un operatoriem (t. i., 2021. gada līgums) ir publisko tiesību līgums, kas papildus elektrostaciju slēgšanai reglamentē citas līgumslēdzēju pušu tiesības un pienākumus. 2021. gada līgumā cita starpā ir iekļauti i) visaptveroši tiesiskās aizsardzības līdzekļi, ii) noteikumi, kas nodrošina kompensāciju par virszemes raktuvju atjaunošanu, un iii) iespēja paātrināt izmantošanas izbeigšanu par trim gadiem bez papildu kompensācijas. Šiem noteikumiem ir monetāra vērtība, un tie nebūtu īstenojami vai nebūtu īstenojami tādā pašā veidā, ja risinājums būtu juridisks.

(236) Visaptveroši tiesiskās aizsardzības līdzekļi. 2021. gada līgumā operatori paziņo par pilnīgu atteikšanos no tiesiskās aizsardzības līdzekļiem gan valstu tiesās, gan starptautiskajās šķīrējtiesās. Pat ja šādas atteikšanās ekonomisko vērtību ir grūti noteikt, tai ir būtiska politiska un ekonomiska nozīme, jo Vācija iegūst juridisko noteiktību un tai nav jābaidās no jebkādiem budžeta riskiem, kas izriet no iespējamas tiesvedības. Turklāt 2021. gada līgumā ir ietverti noteikumi par līgumu līdzvērtību attiecībā uz turpmākām izmaiņām regulatīvajos apstākļos un pasākuma pārskatīšanu.

(237) Kompensācijas nodrošināšana par virszemes raktuvju atjaunošanu. 2021. gada līgumā ir ietverti visaptveroši noteikumi, lai nodrošinātu kompensācijas summas par virszemes raktuvju sanāciju. Šie noteikumi atšķiras attiecībā uz *RWE* un *LEAG*, jo abu uzņēmumu situācija ir atšķirīga, ņemot vērā grupas struktūru un ieguves rūpniecības iestāžu īstenotos aizsardzības instrumentus. Tāpēc saistībā ar *RWE* galvenā uzmanība ir pievērsta grupas struktūrai un ir ieviesti aizsardzības pasākumi gadījumā, ja grupā notiek būtiskas izmaiņas. *LEAG* gadījumā kompensācijas summa tiek izmaksāta jau pastāvošām īpašam nolūkam dibinātām sabiedrībām, kas ir ieķīlātas par labu Brandenburgas un Saksijas federālajām zemēm, tāpēc kompensācijas summa tiek pārskaitīta uz īpašu fondu.

(238) Sagatavotas dezekspluatācijas risinājums. 2021. gada līgums reglamentē agrīnu risinājumu. 21. gs. 30. gados visas elektrostacijas var slēgt trīs gadus agrāk, nekā paredzēts slēgšanas plānā, nesaņemot kompensāciju, ar nosacījumu, ka Vācija to pieprasa ne vēlāk kā piecus gadus pirms agrīnas slēgšanas datuma. Operatori to pieņem, nesaņemot nekādu papildu kompensāciju. Tāpēc apstiprinātajās kompensācijas summās ir iekļauts agrīnas dezekspluatācijas risinājums. Vācijas valdībai šis risinājums sniedz papildu ieguvumu, jo tas dod tai lielāku rīcības brīvību nākotnē, lai samazinātu CO_2, un vienlaikus netraucē sasniegt citus politikas mērķus vai jomas, piemēram, piegādes drošību, sociālekonomisko situāciju skartajās teritorijās u. c. Maz ticams, ka šādu risinājumu bez kompensācijas varētu reglamentēt ar juridisku noteiktību likumā.

(239) Ticams CO_2 samazinājums. Sarunu ceļā panāktais risinājums ļauj ticami sasniegt pasākuma CO_2 samazināšanas mērķi. Nav iemesla baidīties, ka *RWE* vai *LEAG* apstrīdēs elektrostaciju slēgšanu valsts tiesā. Tāpēc nevar rasties situācija, kad apstiprināta slēgšana nenotiktu vai tiktu atlikta un tādējādi tiktu emitēts pārmērīgs CO_2 daudzums.

(240) Savās piezīmēs par lēmumu par procedūras paplašināšanu Vācija saglabāja savu sākotnējo viedokli, ka jautājumu par to, vai grozītais *RWE* pasākums ir klasificējams kā atbalsts, var atstāt atklātu, jo kompensācijas pašreizējā vērtība ir mazāka par aplēsto negūto peļņu.

5.2. **Saderības pamats**

(241) Vācija neiesniedza piezīmes pēc sabiedriskās apspriešanas par *CEEAG* piemērojamību un piemērošanu šajā lietā, kā arī neiesniedza piezīmes par minētajā apspriešanā iesniegtajiem trešo personu apsvērumiem.

5.3. **Atbalsta saderība**

5.3.1. Stimulējoša ietekme

(242) Vācija apgalvo, ka grozītais *RWE* pasākums nerada šaubas par to, ka *RWE* pasākumam bija stimulējošo ietekme uz *RWE*, kurš kopš 2020. gada slēdzis sešas iekārtas.

(243) *RWE* jau ir slēdzis sešas iekārtas atbilstīgi elektroenerģijas ražošanas no lignīta pārtraukšanai, kas noteikta Izbeigšanas likumā un 2021. gada līgumā. Tomēr līdz šim kompensācija *RWE* nav piešķirta Izbeigšanas likuma 10. panta klauzulas ar atliekošiem nosacījumiem dēļ. *RWE* slēdza minētās iekārtas tikai tāpēc, ka tas bija vienojies ar Vāciju, ka par agrīno slēgšanu tiks samaksāta kompensācija. Citiem vārdiem sakot, slēdzot iekārtas, *RWE* cerēja, ka Vācija samaksās likumā paredzēto kompensāciju. *RWE* cerības uz kompensāciju pastiprināja juridiski saistošais publisko tiesību līgums, kas tika noslēgts ar Vāciju, t. i., 2021. gada līgums. Papildus Izbeigšanas likumam, kas stājās spēkā 2020. gada augustā, šajā līgumā ir noteikts, ka *RWE* ir tiesības uz kompensāciju par elektrostaciju agrīnu slēgšanu. Līgumā noteiktās kompensācijas dēļ *RWE* būs motivācija turpināt slēgšanu. Tāpēc *RWE* pasākumam, kāds tas sākotnēji bija paredzēts un grozīts, ir stimulējoša ietekme uz *RWE*.

(244) Attiecībā uz *CEEAG* 427. punktu Vācijas iestādes apgalvoja, ka elektroenerģijas ražošanas no lignīta pārtraukšanas paātrināšana Reinzemes lignīta ieguves reģionā nav ne atbalsta pasākums piegādes drošības palielināšanai saskaņā ar *CEAAG* 325.–370. punktu, ne šo noteikumu apiešana. *RWE* elektroenerģijas ražošanas no lignīta pārtraukšanas paātrināšana nav pasākums, ar ko novērš ilgtermiņa vai īstermiņa grūtības saistībā ar piegādes drošību elektroenerģijas nozarē. Vācijas Federālās tīklu aģentūras ziņojumā par pašreizējo stāvokli un piegādes drošības izmaiņām, kas publicēts 2023. gada sākumā (“*Versorgungssicherheitsbericht Strom*”), ir norādīts, ka līdz 2030. gadam ir iespējams pārtraukt elektroenerģijas ražošanu no oglēm Vācijā, neietekmējot piegādes drošību tirgū vai tīklā.

(245) Vācija piebilda, ka grozītais *RWE* pasākums nepārprotami ir vērsts uz *RWE* lignīta elektrostaciju agrīnu un galīgu dezekspluatāciju. Kompensācija ir paredzēta tieši par šo elektrostaciju galīgu slēgšanu, un jaudas maksājums netiek piešķirts. Sākotnēji apstiprināto *Neurath D* un *Neurath E* dezekspluatācijas termiņu atlikšana par diviem gadiem nav pretrunā šim novērtējumam, jo kompensācija *RWE* tika samaksāta nevis par šo pagarinājumu, bet gan par elektrostaciju agrīnu dezekspluatāciju. Tā kā dabasgāzes ietaupījums divu iekārtu ilgākas ekspluatācijas dēļ *de facto* palīdz nodrošināt piegādes drošību citās nozarēs, kompensācija par to nav paredzēta. Turklāt Vācijas valdības tiesības vēlākā posmā izlemt, vai konkrētas *RWE* iekārtas iekļaut rezervē (sk. 278. apsvērumu), nemaina grozītā *RWE* pasākuma kā dezekspluatācijas pasākuma novērtējumu.

5.3.2. Savienības tiesību aktu pārkāpums

(246) Vācija 2021. gada 6. septembrī iesniegtajās piezīmēs norādīja, ka pasākums nav pretrunā principam "piesārņotājs maksā", ņemot vērā turpmāk minēto.

(247) Operatoru pienākumi saskaņā ar ieguves rūpniecības tiesību aktiem netiek skarti un izdevumi netiek ietaupīti (sk. arī 2021. gada līguma 7. punktu). Vienlaikus uzņēmumi nav "radījuši" papildu izmaksas, ko izraisa elektroenerģijas ražošanas no lignīta agrīna pārtraukšana. Tāpēc šādas papildu izmaksas tika ņemtas vērā, nosakot kompensācijas apmēru.

(248) Papildu ieguves izmaksas ir saistītas ar virszemes raktuvju papildu izmaksām, kas rodas agrīnas slēgšanas rezultātā, piemēram, uzkrājumu izveides atlikšanu (procentu likmju ietekme) un papildu izdevumiem, piemēram, nepieciešamās pārplānošanas dēļ. No otras puses, virszemes raktuvju papildu izmaksas nav virszemes raktuvju parastas atjaunošanas izmaksas, kas uzņēmumiem jebkurā gadījumā būtu jāsedz, ja elektroenerģijas ražošana no lignīta tiktu pārtraukta.

(249) 2021. gada līgumā ir ietverti papildu aizsardzības pasākumi virszemes raktuvju izmantošanai. Papildus spēkā esošajiem operatoru juridiskajiem pienākumiem līgumā ir iekļauti atsevišķi aizsardzības pasākumi, kas izstrādāti abiem operatoriem, lai samazinātu risku, ka uzņēmumi pilnībā nesegs ar virszemes raktuvēm saistītās izmaksas un ka netiks pievērsta uzmanība būtiskajam slogam cilvēku veselībai un videi.

5.3.3. Piemērotība

(250) 2021. gada 6. septembrī iesniegtajās piezīmēs Vācija norādīja, ka pasākums ir piemērots, lai pārtrauktu elektroenerģijas ražošanu no lignīta rentablā, paredzamā, sociāli pieņemamā un juridiski drošā veidā. Alternatīvi un vienlīdz piemēroti pasākumi nav acīmredzami. Vācija norādīja uz turpmāk minēto.

(251) Elektroenerģijas ražošanas no akmeņoglēm pārtraukšana citās ES dalībvalstīs (piemēram, Nīderlandē vai Spānijā) nav salīdzināma ar elektroenerģijas ražošanas no lignīta pārtraukšanu Vācijā. Minētajās valstīs visas elektrostacijas izmanto akmeņogles, ko ekonomiski izdevīgi var iegūt pasaules tirgū, un tajās nav virszemes raktuvju. Tomēr Vācija uzskata, ka tieši elektrostaciju un virszemes raktuvju savienošana sistēmiskā vienībā padara elektroenerģijas ražošanas no lignīta pārtraukšanu sevišķi apgrūtinošu un sarežģītu arī tāpēc, ka liela nozīme ir reģionālajai ekonomikai un ir grūti sasaistīt pakāpenisku un sakārtotu pārtraukšanu ar struktūrpolitiku. Turklāt oglēm kā enerģijas avotam Spānijā un Nīderlandē ir mazāka nozīme nekā Vācijas energoresursu struktūrā.

(252) Attiecībā uz lignītu apstiprinātajam risinājumam ir daudz priekšrocību, piemēram, sociālā samierināšana, juridiskā noteiktība un paredzamība (sk. 232. apsvērumu).

5.3.4. Samērīgums

(253) Piezīmēs par lēmumu par procedūras sākšanu Vācija norādīja, ka negūtā peļņa vien jau ir lielāka par kompensācijas summām un tāpēc kompensācija nav pārmērīga.

(254) Piezīmēs par lēmumu par procedūras paplašināšanu Vācija ņēma vērā Komisijas sākotnējo secinājumu par grozītā *RWE* pasākuma samērīgumu.

(255) Vācijas iestādes apgalvo, ka kompensācija *RWE* tiek maksāta par dažādiem aspektiem, tostarp jo īpaši par negūto peļņu un par papildu izmaksām, kas uzņēmumam *RWE* bija un ir jāsedz, jo tas piekrita slēgt savas elektrostacijas klimata aizsardzības apsvērumu dēļ, pirms šīs elektrostacijas būs sasniegušas sava tehniskās/saimnieciskās izmantošanas laika beigas. Pretējā gadījumā uzņēmums būtu varējis gūt ieņēmumus, tirgū pārdodot elektrostaciju ražoto elektroenerģiju, un papildu izmaksas nebūtu radušās.

(256) Vācija apgalvo, ka *RWE* negūtā peļņa jau pārsniedz un tādējādi pamato *RWE* kompensāciju. Lai to pierādītu, *r2b Energy consultation GmbH* Vācijas ministrijas vajadzībām sagatavoja attiecībā uz *RWE* elektrostacijām pārskatītos aprēķinus, kuros negūtā peļņa tika salīdzināta ar *RWE* izmaksāto kompensāciju, lai pierādītu, ka kompensācija nav pārmērīga (šis aprēķins ir izklāstīts 63.–75. apsvērumā).

(257) Aprēķins liecina, ka negūtās peļņas NPV 2022.–2025. gadā (aptuveni 2,03 miljardi EUR), kas aprēķināta, izmantojot elektroenerģijas un CO_2 cenas, kuras prognozētas tirgū turpmākajos gados pēc slēgšanas, jau ir lielāka nekā *RWE* izmaksājamās kompensācijas NPV (aptuveni 1,72 miljardi EUR). Ja iekļauj 2026. gadu, negūtajai peļņai pievieno papildu 131 miljonu EUR (2022. gada NPV).

(258) Vācija arī norāda, ka aprēķins tika veikts piesardzīgi, pārāk zemu novērtējot peļņu, kuru slēgtās iekārtas būtu varējušas gūt hipotētiskajā scenārijā. Precīzāk:

1) aprēķinā ir pieņemts, ka elektroenerģijas ražotāju tirgus ieņēmumu griesti, kas pārskatītā aprēķina dienā bija spēkā līdz 2023. gada 30. jūnijam, tiek pagarināti līdz 2024. gada 30. aprīlim, tādējādi samazinās *Frechen/Wachtberg* elektrostacijas negūtā peļņa. Galu galā Vācijas valdība nolēma nepagarināt tirgus ieņēmumu griestu piemērošanu pēc 2023. gada 30. jūnija. Ja tas būtu ņemts vērā pārskatītajā aprēķinā, *Frechen/Wachtberg* elektrostacijas negūtās peļņas NPV būtu bijusi par 181 miljonu EUR lielāka.

2) Aprēķinā ir pieņemts, ka iekārtas *Neurath D* un *Neurath E* tiks slēgtas 2025. gada 31. martā un ka tās negūs peļņu tikai no minētā datuma, lai gan patiesībā tās varēja slēgt gadu agrāk un tādējādi negūtā peļņa būtu lielāka, ja vien Vācijas valdība atsevišķi nenolemtu paturēt iekārtas līdz 2025. gada 31. martam (sk. 51. apsvērumu).

3) Aprēķinā nav ņemti vērā ieņēmumi no siltumapgādes un balansēšanas tirgus, kas vēl vairāk samazina negūto peļņu.

(259) Vācija arī norāda, ka pārskatītais aprēķins ir veikts tā, lai holistiski atspoguļotu lignīta elektroenerģijas ražošanas ekonomisko izdevīgumu un to, ka raktuves nav atdalāmas no elektrostacijām. Tādējādi pārskatītajā aprēķinā ir ņemtas vērā ne tikai mainīgās ieguves izmaksas, bet arī lignīta raktuvju fiksētās izmaksas, kas ir daudz augstākas nekā mainīgās ieguves izmaksas, novērtējot uz vienu elektroenerģijas ražošanas iekārtu. Tas ievērojami palielina kopējās kurināmā izmaksas uz vienu ražošanas iekārtu un vēl vairāk samazina negūto peļņu.

(260) Attiecībā uz lēmumā par procedūras sākšanu paustajām šaubām Vācija apgalvo, ka šīs šaubas attiecībā uz *RWE* vairs nav būtiskas, ņemot vērā pārskatīto aprēķinu (sk. 63.–75. apsvērumu), jo īpaši tāpēc, ka aprēķins izslēdz visaptverošas ilgtermiņa modelēšanas pieejas nepieciešamību.

(261) Konkrētāk, Vācija apgalvo, ka lēmumā par procedūras sākšanu paustās šaubas par peļņu, kas tiks sasniegta tālā nākotnē (sk. lēmuma par procedūras sākšanu 123.–132. apsvērumu), vairs nav būtiskas attiecībā uz grozīto *RWE* pasākumu, jo pārskatītajā aprēķinā ir ņemta vērā tikai negūtā peļņa, kura mērīta ierobežotā skaitā gadu, kas nav tālu no slēgšanas datumiem, un tāpēc, ka šāda negūtā peļņa jau pārsniedz kompensāciju.

(262) Vācija arī apgalvo, ka Komisijas šaubas par ieguldījumu izmaksām (sk. lēmuma par procedūras sākšanu 126. un 127. apsvērumu) saistībā ar elektrostaciju modernizāciju, lai sasniegtu ilgu saimnieciskās izmantošanas laiku, vairs nav būtiskas attiecībā uz grozīto *RWE* pasākumu, jo prognozētā negūtā peļņa tiek ņemta vērā daudz īsākā laikposmā. Attiecībā uz *Niederaußem D*, par kuru Komisija pauda šaubas, vai tā varētu darboties pēc 2020. gada, ņemot vērā atbilstību Rūpniecisko emisiju direktīvai (2010/75/ES) un saistītajiem stingrākajiem standartiem, kas piemērojami lielām sadedzināšanas stacijām attiecībā uz pamatprocesiem elektrostacijās, Vācija apgalvo, ka šīs šaubas vairs nav būtiskas attiecībā uz grozīto *RWE* pasākumu, jo pārskatītajā aprēķinā nav norādīta šīs konkrētās iekārtas negūtā peļņa (sk. 65. apsvērumu).

(263) Turklāt attiecībā uz lēmuma par procedūras sākšanu 129. apsvērumā paustajām šaubām par to, vai diskonta likmē 7,5 % apmērā ir pietiekami ņemti vērā augstie riski un neskaidrības, kas saistītas ar ilgo prognožu periodu, un vai būtu jāparedz papildu korekcijas mehānismi, Vācija apgalvo, ka diskonta likme 7,5 % apmērā ir piemērota. Saskaņā ar *KPMG* pētījumu ([105]) nozares vidējā *WACC* ir 5,2 %, savukārt *RWE* paša aprēķinos izmantotais rādītājs ir 3,5 %. Vācija apgalvo, ka šīs šaubas vairs nav būtiskas attiecībā uz grozīto *RWE* pasākumu, jo vērtējamais periods ir īss un *WACC*, pat ja tā ir zemāka vai augstāka, nemaina negūtās peļņas un kompensācijas salīdzinājuma rezultātu. Tas galvenokārt ir saistīts ar īso periodu, kurā noteikta iespējamā negūtā peļņa, kuras neto pašreizējo vērtību būtiski neietekmē *WACC* izmaiņas, apvienojumā ar to, ka ikgadējo kompensācijas maksājumu neto pašreizējo vērtību, kas noteikta ilgākā periodā, samazina arī inflācijas ietekme (saskaņā ar Eiropas Centrālās bankas mērķrādītāju tiek prognozēta 2 % apmērā pēc 2025. gada ([106])).

(264) Attiecībā uz šaubām par kurināmā un CO_2 cenām nākotnē, kas, pēc Komisijas domām, bija novecojušas (sk. lēmuma par procedūras sākšanu 130. apsvērumu), Vācija apgalvo, ka arī šis jautājums vairs nav aktuāls attiecībā uz grozīto *RWE* pasākumu, jo pārskatītajā aprēķinā negūtā peļņa grozītajā *RWE* pasākumā ir balstīta uz neatkarīgi noteiktām tirgus prognozēm iekārtu slēgšanas dienā (ja iekārtas jau ir slēgtas) vai uz nesen neatkarīgi noteiktām kurināmā un CO_2 cenu tirgus prognozēm (attiecībā uz iekārtām, kas slēgtas pēc pārskatītā aprēķina iesniegšanas).

(265) Turklāt Vācija uzskata, ka attiecībā uz grozīto *RWE* pasākumu ir kliedētas šaubas, kas paustas lēmuma par procedūras sākšanu 131. apsvērumā, kur Komisija norāda, ka tā nav saņēmusi datus par katru iekārtu, ko plānots slēgt, jo pārskatītajā aprēķinā ir iekļauti dati par katru *RWE* iekārtu, kuru plānots slēgt un kura jau ir slēgta vai par kuru ir paredzams, ka tuvākajā nākotnē līdz 2026. gadam tā negūs peļņu ([107]).

(266) Vācija apgalvo, ka arī Komisijas šaubas par jutīguma analīzes neveikšanu, kas paustas lēmuma par procedūras sākšanu 132. apsvērumā, ir kliedētas attiecībā uz grozīto *RWE* pasākumu, ņemot vērā to, ka tā vietā, lai izmantotu iepriekš iesniegto elektroenerģijas tirgus modeli ar pieņemtiem parametriem, piemēram, elektroenerģijas, kurināmā un CO_2 cenām, pārskatītajā negūtās peļņas aprēķinā attiecībā uz grozīto *RWE* pasākumu ir izmantotas faktiskās tirgus prognozes, ko izteikuši neatkarīgi avoti, un ir piemērota plaši iedibināta nozares prakse, saskaņā ar kuru elektrostacijas ierobežo savu peļņas normu, izmantojot finanšu produktus, kas iegādāti preču biržās (sk. 75. apsvērumu).

(267) Vācija uzskata, ka arī Komisijas šaubas par Vācijas iesniegtajiem alternatīvajiem scenārijiem, kas paustas lēmuma par procedūras sākšanu 134. apsvērumā, ir kliedētas attiecībā uz grozīto *RWE* pasākumu. Tas ir tāpēc, ka, pamatojoties uz grozīto *RWE* pasākumu, *RWE* elektrostaciju galīgā slēgšana ir pārcelta no 2038. gada uz 2030. gadu. Tādējādi dezekspluatācijas risinājums (t. i., risinājums, kas paredz pārcelt slēgšanu no 2038. gada uz 2035. gadu) vairs nav atbilstošs un nav ņemts vērā, pārskatot *RWE* negūtās peļņas aprēķinu (sk. 63.–75. apsvērumu).

(268) Attiecībā uz *RWE* raktuvju sanācijas papildu izmaksām (sk. lēmuma par procedūras sākšanu 136.–138. apsvērumu) Vācija norāda, ka pārskatītajā aprēķinā ir ņemta vērā tikai *RWE* elektrostaciju negūtā peļņa (sk. 63.–75. apsvērumu), neņemot vērā raktuvju sanācijas papildu izmaksas. Pārskatītajā aprēķinā šādas raktuvju sanācijas izmaksas netika ņemtas vērā, jo *RWE* negūtā peļņa jau pārsniedz šim uzņēmumam paredzētās kompensācijas summu, tādējādi ar to ir pietiekami, lai pamatotu kompensāciju. Tomēr Vācija uzsvēra, ka raktuvju sanācijas papildu izmaksas kopumā būtu pamats tam, lai pamatotu kompensācijas maksājumus *RWE*.

([105]) *KPMG* "*Cost of Capital Study 2019*".

([106]) Tiešsaistē: https://www.ecb.europa.eu/pub/projections/html/ecb.projections202309_ecbstaff~4eb3c5960e.en.html#:~:text=Overall%2c%20with%20medium-term%20inflation%2cthe%20third%20quarter%20of%202025.

([107]) Vācija neiesniedza konkrētus ilgtermiņa aprēķinus par septiņām iekārtām, kuras tiks slēgtas pēc 2027. gada, jo tā uzskata, ka esošie dati un aprēķini par iekārtām, kas slēgtas pirms 2027. gada, jau ir pietiekami, lai pamatotu grozītajā *RWE* pasākumā paredzēto kompensācijas summu.

(269) Vācija norāda, ka pārskatītais aprēķins un izvirzītie argumenti ir vērsti tikai uz grozīto *RWE* pasākumu un attiecas vienīgi uz grozītā *RWE* pasākuma situāciju.

(270) Visbeidzot, Vācija norāda, ka mazāku lignīta elektrostaciju situācija ir atšķirīga, jo to īpašumtiesības ir daudzveidīgākas (Vācijā darbojas aptuveni 45 dažādas mazākas lignīta iekārtas), kuras parasti veido rūpnieciskie lietotāji, kas patērē paši savu elektroenerģiju (un bieži arī siltumenerģiju). Faktiski dažām mazākām iekārtām, kas ražo siltumenerģiju arī koģenerācijā, ekspluatācijas izbeigšanas datums bija noteikts citā dekarbonizācijas instrumentā (*Kraft-Wärme Kopplungsgesetz*, Likums par siltumenerģijas un elektroenerģijas koģenerāciju).

(271) Savās piezīmēs par trešo personu piezīmēm par lēmumu par procedūras paplašināšanu Vācija apgalvoja, ka kritika par metodi negūtās peļņas aprēķināšanai pārskatītajā aprēķinā nav pārliecinoša. Vācija savos apsvērumos ir pierādījusi, ka *RWE* negūtās peļņas NPV ir lielāka nekā kompensācijas NPV. Pārskatītais aprēķins liecina, ka kompensācijas summa ir ierobežota līdz nepieciešamajam minimumam un ka kompensācija nav pārmērīga.

(272) Turklāt Vācija norādīja, ka Vācijas valdība nav garantējusi *RWE* valsts atbalstu ūdeņradim gatavu gāzes elektrostaciju paplašināšanai slēgto lignīta iekārtu vietā. Vācijas iestādes piekrīt, ka saistībā ar elektroenerģijas ražošanas no oglēm pārtraukšanu Vācijas valdība izstrādā dažādus jaunus pasākumus, lai nodrošinātu pāreju uz klimatneitrālu elektroenerģijas ražošanu. Tomēr tas nenozīmē, ka *RWE* ir garantēts atbalsts. Tā kā Vācija plāno piešķirt prēmijas par šādu atbalstu, izmantojot vispārējus un pārredzamus konkursus, kuros var piedalīties visi tirgus dalībnieki, *RWE* nav garantijas, ka tas saņems atbalstu saskaņā ar jaunajiem pasākumiem. Turklāt Vācija norāda, ka šādi pasākumi nav saistīti ne ar *RWE* pasākumu, ne grozīto *RWE* pasākumu un šo procedūru.

5.3.5. Izvairīšanās no nepamatotas ietekmes uz konkurenci un tirdzniecību

(273) Vācija 2021. gada 6. septembrī iesniegtajās piezīmēs apstrīd trešo personu apsvērumus par to, ka kompensācija sniedz labumu *RWE* un *LEAG* gan salīdzinājumā ar konkurentiem Vācijas tirgū, gan salīdzinājumā ar konkurentiem Eiropas tirgū, un apgalvo, ka pasākums nekropļo un nedraud izkropļot konkurenci un neietekmē tirdzniecību starp dalībvalstīm.

(274) Turklāt Vācija uzskata par nepamatotu trešās personas apgalvojumu par iespējamu LESD 106. panta 1. punkta pārkāpumu saistībā ar 102. pantu, kā izklāstīts 220. apsvērumā. Šāds pārkāpums paredz, ka uzņēmumam, kuram dalībvalsts piešķir īpašas vai ekskluzīvas tiesības, ir dominējošs stāvoklis tirgū. Tomēr šajā lietā vairākos lēmumos par koncentrāciju iestādes jau ir konstatējušas, ka *RWE* nav dominējoša stāvokļa attiecīgajā produktu un ģeogrāfiskajā tirgū ([108]).

5.3.6. Atliktās slēgšanas mehānisms

(275) Vācija apgalvo, ka atliktās slēgšanas mehānisms būtu jānošķir no grozītā *RWE* pasākuma, jo tie ir dažādi instrumenti, kas attiecas uz dažādiem laikposmiem, un tiem ir atšķirīga loģika. Kompensācija *RWE* par agrīnu slēgšanu ir noteikta Izbeigšanas likumā un 2021. gada līgumā. Tā tika aprēķināta, pamatojoties uz peļņu, kas netika gūta pēc konkrētās iekārtas galīgās slēgšanas. Aprēķinot negūto peļņu, netiek ņemts vērā laikposms, kurā attiecībā uz konkrēto iekārtu varētu būt piemērots atliktās slēgšanas mehānisms (t. i., starp provizorisko un galīgo slēgšanas datumu).

(276) No otras puses, atlīdzību par atlikto slēgšanu aprēķina, pamatojoties uz kompensācijas formulu attiecīgajai iekārtai, un tikai par periodu, kurā attiecībā uz iekārtu ir piemērots atliktās slēgšanas mehānisms. Tādējādi šī atlīdzība nav būtiska, aprēķinot negūto peļņu, lai noteiktu kompensāciju saskaņā ar grozīto *RWE* pasākumu, un tā nebūtu jāņem vērā grozītā *RWE* pasākuma samērīguma novērtējumā.

([108]) *BKartA*, 2019. gada 26. februāra lēmums, atsauce B8–28/19; ES Komisija, 2019. gada 26. februāra lēmums lietā M.8871 – *RWE / E.ON Assets*; sk. arī ES Komisijas 2019. gada 17. septembra lēmumu lietā M.8870 – *E.ON / Innogy*.

5.3.7. Jaunas potenciālās rezerves

(277) Visbeidzot, attiecībā uz citām potenciālajām rezervēm (*Reserve*), kas minētas grozītajā *RWE* pasākumā (sk. 51. un 59. apsvērumu), Vācija apgalvo, ka šie rezervju risinājumi nav paredzēti ne Grozījumu likumā, ne grozījumu līgumā. Ja Vācija vēlētos tos īstenot, Vācijai un *RWE* vispirms būtu jānosaka šie risinājumi. Šajā posmā šie rezervju risinājumi vēl nav juridiski sīki noteikti. Tā kā šo rezervju vēl nav un vēl nav skaidrs, vai nākotnē risinājumi tiks izmantoti, Vācija apgalvo, ka šie risinājumi nav būtiski, novērtējot grozīto *RWE* pasākumu. Ja Vācijas valdība lemtu par labu rezervei, tas būtu jauns pasākums. Atkarībā no to struktūras Vācija par šādiem pasākumiem paziņotu atsevišķi saskaņā ar ES tiesību aktiem valsts atbalsta jomā.

6. PAZIŅOTĀ PASĀKUMA NOVĒRTĒŠANA

6.1. Atbalsta esība

(278) LESD 107. panta 1. punkts paredz, ka "ar kopējo tirgu nav saderīgs nekāds atbalsts, ko piešķir dalībvalstis vai ko jebkādā citā veidā piešķir no valsts līdzekļiem un kas rada vai draud radīt konkurences izkropļojumus, dodot priekšroku konkrētiem uzņēmumiem vai konkrētu preču ražošana, ciktāl tāds atbalsts iespaido tirdzniecību starp dalībvalstīm".

(279) Tādēļ, lai pasākumu kvalificētu kā atbalstu šā noteikuma nozīmē, ir jāizpilda šādi kumulatīvi nosacījumi: i) pasākumam jābūt attiecināmam uz valsti un finansētam no valsts līdzekļiem; ii) tam jārada priekšrocība saņēmējam; iii) piešķirtajai priekšrocībai jābūt selektīvai; un iv) atbalstam jārada konkurences izkropļojumi vai jārada draudi tos radīt un jāiespaido tirdzniecība starp dalībvalstīm.

(280) Komisija jau lēmumā par procedūras sākšanu pēc *RWE* pasākuma analīzes (sk. lēmuma par procedūras sākšanu 94.–112. apsvērumu) provizoriski secināja, ka *RWE* pasākums ir atbalsts. Lēmumā par procedūras paplašināšanu Komisija provizoriski secināja, ka grozītais *RWE* pasākums arī ir atbalsts (sk. lēmuma par procedūras paplašināšanu 80.–88. apsvērumu).

6.1.1. Attiecināmība un valsts līdzekļu iesaistīšana

(281) Lai pasākumu uzskatītu par tādu, ko piešķir dalībvalsts vai ko piešķir no valsts līdzekļiem, tam i) ir jābūt tieši vai netieši piešķirtam no valsts līdzekļiem un ii) tam ir jābūt attiecināmam uz valsti.

(282) Šajā gadījumā kompensāciju no valsts budžeta izmaksās *RWE* saskaņā ar Grozījumu likuma un grozījumu līguma noteikumiem (sk. 77. apsvērumu).

(283) Tāpēc Komisija secina, ka grozītais *RWE* pasākums ir attiecināms uz valsti un tajā ir iesaistīti valsts līdzekļi LESD 107. panta 1. punkta nozīmē.

6.1.2. Priekšrocības esība

(284) Priekšrocība LESD 107. panta 1. punkta nozīmē ir ikviens saimnieciskais labums, ko uzņēmums nevarētu iegūt parastos tirgus apstākļos, tas ir, bez valsts iejaukšanās ([109]). LESD 107. panta 1. punktā ir arī noteikts, ka, lai pasākumu varētu definēt kā valsts atbalstu, tam ir jābūt selektīvam tādā nozīmē, ka tas dod priekšroku "konkrētiem uzņēmumiem vai konkrētu preču ražošanai".

(285) Komisija uzskata, ka pasākums piešķir *RWE* priekšrocību, ko tas nebūtu ieguvis parastos tirgus apstākļos, jo tas saņems finansiālu kompensāciju 2,6 miljardu EUR apmērā, ko tas nebūtu saņēmis, ja pasākums netiktu īstenots.

([109]) Tiesas 1996. gada 11. jūlija spriedums lietā *SFEI* un citi, C-39/94, ECLI:EU:C:1996:285, 60. punkts; Tiesas 1999. gada 29. aprīļa spriedums lietā Spānija/Komisija, C-342/96, ECLI:EU:C:1999:210, 41. punkts.

(286) Vairākas trešās personas apgalvoja, ka pasākums piešķir priekšrocību (104.–107. apsvērums). *RWE* kā atbalsta saņēmējs norādīja, ka kompensācijas apmērs nesasniedz *RWE* kopējo zaudējumu apmēru un ka tādējādi *RWE* nav piešķirta priekšrocība (92.–97. apsvērums). *RWE* aprēķināja, ka tā kopējie zaudējumi, ko radīja agrīna slēgšana, bija 8,7 miljardi EUR, ko veidoja zaudētā peļņa 5,5 miljardu EUR apmērā un papildu izmaksas 3,2 miljardu EUR apmērā (177. apsvērums). Turklāt *RWE* norādīja, ka paziņotais pasākums ir kompensācija par zaudējumiem, jo ar Izbeigšanas likumu tika pārkāptas *RWE* tiesības uz īpašumu, un ka *RWE* nav piešķirta ekonomiska priekšrocība. Šo viedokli atbalstīja arī dažas trešās personas (108. apsvērums).

(287) Vācijas iestādes apgalvoja, ka apstiprinātā kompensācija nepiešķir *RWE* priekšrocību, kas ir lielāka par summu, kuru *RWE* būtu ieguvis, ja slēgšana būtu noteikta ar likumu un vēlāk apstrīdēta tiesā (sk. 231.–241. apsvērumu).

6.1.2.1. Kompensācija saskaņā ar piemērojamiem valsts tiesību aktiem

(288) Trešās personas apgalvoja, ka elektroenerģijas ražošanas no lignīta agrīna pārtraukšana ir *RWE* īpašumtiesību aizskārums saskaņā ar *GG* 14. panta 1. punktu un ka tā nav piespiedu atsavināšana saskaņā ar *GG* 14. panta 3. punktu. Tomēr trešās personas nepiekrita tam, ka par šādu iejaukšanos būtu jāpiešķir kompensācija (93., 100., 103., 105., 106. apsvērums). Dažas trešās personas apgalvoja, ka *RWE* varētu aizsargāt savas īpašumtiesības konstitucionālajā tiesā (sk. 108. un 110. apsvērumu).

(289) Lai noteiktu, vai paziņotais pasākums piešķir *RWE* priekšrocību, Komisijai ir jānovērtē, kāds ir minimālais kompensācijas apmērs, kas Vācijai būtu jāpiešķir *RWE* saskaņā ar valsts tiesību aktiem gadījumā, ja Vācija būtu noteikusi, ka slēgšana ir obligāta, neslēdzot līgumu ar skartajiem operatoriem. Ja paziņotais pasākums pārsniedz šo minimālo pieprasītās kompensācijas apmēru, paziņotais pasākums piešķir priekšrocību skartajiem operatoriem un tādējādi ir valsts atbalsts, ja ir kumulatīvi izpildīti citi kritēriji.

6.1.2.1.1. Īpašuma aizsardzības apjoms saskaņā ar *GG* 14. pantu

6.1.2.1.1.1. Pasākums ietilpst publisko tiesību jomā

(290) Pastāv būtiska atšķirība starp konstitucionālo kompensāciju (*Entschädigung*) saskaņā ar *GG* 14. pantu un zaudējumu atlīdzību (*Schadensersatz*), piemēram, civiltiesību tiesiskajā regulējumā.

(291) Zaudējumu atlīdzināšanas principi civiltiesībās, kas nav piemērojami šajā lietā, un kompensācija par individuālo īpašumtiesību pārkāpumu saskaņā ar *GG* un publiskajām tiesībām ir divi dažādi juridiskie instrumenti, un tiem ir atšķirīga loģika. Zaudējumu atlīdzināšana civiltiesībās (piemēram, *BGB* 249. panta 1. punkta ([110]) nozīmē) nozīmē, ka ir jārada stāvoklis, kādā cietusī persona būtu gadījumā, ja kaitējums nebūtu noticis ([111]). Tas nozīmē, ka pats kaitējums ir starpība starp aktīva stāvokli, ja kaitējošā notikuma nebūtu (hipotētiska situācija), un faktisko situāciju, t. i., aktīva faktisko stāvokli (reālo stāvokli) ([112]).

([110]) *BGB* 249. panta 1. punkts: "Personai, kas ir atbildīga par zaudējumu atlīdzināšanu, ir jāatjauno stāvoklis, kāds pastāvētu, ja nebūtu iestājušies apstākļi, kuru dēļ tai ir jāatlīdzina zaudējumi."

([111]) Nosaukums oriģinālvalodā: *Schomerus/Franßen: Klimaschutz und die rechtliche Zulässigkeit der Stilllegung von Braun- und Steinkohle-kraftwerken*. 13.12.2018., tiešsaistē: http://fox.leuphana.de/portal/files/13307575/wbs_gutachten_bf.pdf, 308. lpp.

([112]) *Oetker*, 249. pants, *MünchKomm BGB* (9. izd., 2022. gads).

(292) Tomēr šāds kompensācijas apmērs nav nepieciešams situācijā, kad valsts publisko tiesību kontekstā paredz noteikumus par saturu un ierobežojumiem. Konstitucionāla kompensācija nozīmē atbilstošu kompensāciju par tiešajiem zaudējumiem, kas radušies tādas iejaukšanās nekustamajā īpašumā dēļ, kura radījusi finansiālus zaudējumus. Tā ir noteikta, pamatojoties uz aizskartajām tiesībām, un ir paredzēta, lai pienācīgi kompensētu šo aizskārumu ([113]), taču tās mērķis nav pilnīga, vispārēja restitūcija.

6.1.2.1.1.2. *GG* 14. panta piemērošanas joma

(293) Saskaņā ar doktrīnu pastāv divu veidu iejaukšanās īpašuma tiesībās, ko aizsargā *GG* 14. pants. Pirmkārt, piespiedu atsavināšana saskaņā ar *GG* 14. panta 3. punktu un, otrkārt, noteikums par īpašuma saturu un ierobežojumiem saskaņā ar *GG* 14. panta 1. punkta otro teikumu ([114]). Abas situācijas nevar būt vienlaikus – piemēro vai nu piespiedu atsavināšanas noteikumu, vai noteikumu par saturu un ierobežojumiem ([115]). Komisija piekrīt trešām personām, ka elektroenerģijas ražošanas no lignīta agrīna pārtraukšana nav piespiedu atsavināšana saskaņā ar *GG* 14. panta 3. punktu (sk. 289. apsvērumu). Tas ir tāpēc, ka operatori nezaudēs iekārtu un apkārtējās infrastruktūras īpašumtiesības, kas ir piespiedu atsavināšanas priekšnoteikums. Piespiedu atsavināšanā ir divi komponenti: no vienas puses, īpašuma tiesību atņemšana un, no otras puses, preču piesavināšanās ([116]). Vācijas Konstitucionālā tiesa ("Vācijas tiesa") ir nolēmusi, ka īpašumtiesību izmantošanas un atsavināšanas ierobežojumi paši par sevi nevar būt piespiedu atsavināšana ([117]). Tāpēc šajā gadījumā, kad ar pasākumu tiek vienīgi ierobežota iespējamā īpašuma izmantošana, bet netiek nodotas tiesības, Komisija uzskata, ka elektroenerģijas ražošanas no lignīta pārtraukšana hipotētiskā scenārijā, kad Vācija ir noteikusi, ka slēgšana ir obligāta, neslēdzot līgumu ar skartajiem operatoriem, varētu būt iejaukšanās operatora īpašuma tiesībās kā noteikums par saturu un ierobežojumiem saskaņā ar *GG* 14. panta 1. punkta otro teikumu, taču uz to neattiecas *GG* 14. panta 3. punkts.

(294) Komisija saprot, ka noteikums par saturu un ierobežojumiem īpašuma īpašniekam principā ir jāpieņem bez kompensācijas īpašuma sociālo saišu dēļ ([118]). Noteikumiem par saturu un ierobežojumiem ir jāatbilst samērīguma un vienlīdzības principam. Tomēr īpašos gadījumos, kad noteikumos par saturu un ierobežojumiem nav ievērots samērīguma un vienlīdzības princips, varētu būt jāpiešķir kompensācija. Proti, noteikums par saturu un ierobežojumiem izņēmuma kārtā var uzlikt pienākumu izmaksāt kompensāciju īpašu grūtību gadījumā (*besonderer Härtefall*). Īpašu grūtību situācijas ir "īpaši" grūtību gadījumi, kad konkrētā gadījumā tiesību aktu piemērošana rada pārāk bargu, nepamatotu vai ļoti negodīgu situāciju, t. i., atsevišķus gadījumus, kas rada nesamērīgu slogu (*unzumutbare Belastung*), pat ja tiek ņemts vērā likuma mērķis ([119]). Šādos izņēmuma apstākļos, lai izpildītu samērīguma principa prasības un kompensētu īpašuma īpašnieka ārkārtas slogu (*Sonderopfer*), var būt vajadzīgi ārkārtas kompensācijas pasākumi. Ir iespējams, ka noteikumi, kas paši par sevi ir samērīgi, rada ārkārtas slogu netipiskos gadījumos, taču likumdevējs arī uzskata, ka šajos gadījumos īpašuma ierobežošanas pasākums ir nepieciešams sabiedrības interesēs. Šajā saistībā var pieprasīt kompensāciju, lai īpašuma īpašniekam kompensētu pasākuma nesamērīgumu vai nevienlīdzību ([120]).

([113]) Nosaukums oriģinālvalodā: *Schomerus/Franßen: Klimaschutz und die rechtliche Zulässigkeit der Stilllegung von Braun- und Steinkohlekraftwerken*. 13.12.2018., tiešsaistē: http://fox.leuphana.de/portal/files/13307575/wbs_gutachten_bf.pdf, 308. lpp.

([114]) *Von Prof. Dr. Lege*, "*Art 14 GG für Fortgeschrittene 45 Fragen zum Eigentum, die Sie nicht überall founden. Unter besonderer Berücksichtigung des Baurechts*", tiešsaistē: https://www.zjs-online.com/dat/artikel/2012_1_517.pdf.

([115]) *BeckOK Grundgesetz, Epping/Hillgruber* 55. izdevums, publicēts: 15.5.2023., *GG* 14. pants [*Eigentum, Erbrecht und Enteignung*], *Rn 77–81*.

([116]) Nosaukums oriģinālvalodā: *Schomerus/Franßen: Klimaschutz und die rechtliche Zulässigkeit der Stilllegung von Braun- und Steinkohlekraftwerken*. 13.12.2018., tiešsaistē: http://fox.leuphana.de/portal/files/13307575/wbs_gutachten_bf.pdf, 122. lpp.

([117]) *Vgl. BVerfG, Beschl.*, 16.2.2000.–*1 BvR 242/91 und 315/99*, *BVerfGE 102, 1, 16, juris, Rn. 43*.

([118]) *BeckOK Grundgesetz, Epping/Hillgruber* 55. izdevums, publicēts: 15.05.2023., *GG* 14. pants [*Eigentum, Erbrecht und Enteignung*], *Rn 72*.

([119]) *BVerwG 5 C 11.18, Beschl.*, 20.05.2021., *Rn 69–70*.

([120]) *BeckOK Grundgesetz, Epping/Hillgruber 55*. izdevums, publicēts: 15.5.2023., *GG* 14. pants [*Eigentum, Erbrecht und Enteignung*], *Rn 104–106*.

(295) Ciktāl noteikumi par saturu un ierobežojumiem sašaurina esošās juridiskās nostājas, rodas jautājums, cik lielā mērā samērīguma pārbaudē ir jāņem vērā tiesiskās paļāvības aizsardzības aspekts un cik lielā mērā izņēmuma kārtā ir nepieciešami pārejas noteikumi un klauzulas par grūtībām (*Härteklauseln*) ([121]). Vācijas tiesa ir konstatējusi, ka likumdevējam principā nav liegts īstenot īpašumtiesību ierobežošanas pasākumus pat īpašu grūtību gadījumā (*Härtefälle*), ja likumdevējs, veicot kompensējošus piesardzības pasākumus, izvairās no nesamērīga vai nevienlīdzīga sloga īpašniekam un pienācīgi ņem vērā tiesisko paļāvību. Tāpēc tiesiskās paļāvības aizsardzības apsvērumu dēļ var būt nepieciešami pārejas pasākumi un klauzulas par grūtībām. Tas, vai un cik lielā mērā ir nepieciešami pārejas pasākumi un klauzulas par grūtībām, ir atkarīgs no tā, cik nopietna ir ar pasākumu ieviestā noteikuma par saturu un ierobežojumiem iejaukšanās tiesībās, kas aizsargātas ar *GG* 14. panta 1. punktu, un no tā, cik nozīmīgas ir vispārējās intereses, kas tiek īstenotas ar noteikumu par saturu un ierobežojumiem ([122]). Šajā ziņā ir vērts atzīmēt, ka Vācijas tiesa ir konstatējusi, ka sabiedriskās kārtības mērķis vides aizsardzības jomā var būt svarīgāks par privātīpašnieka interesēm neierobežoti izmantot īpašumu ([123]).

(296) Noteikums par saturu un ierobežojumiem, kas paredz kompensāciju, ir piemērojams tikai gadījumos, kad iejaukšanās īpašuma stāvoklī ir īpaši intensīva. Kompensācijas prasības noteicošais faktors ir tas, vai noteikums par saturu un ierobežojumiem ir nesaprātīgs attiecībā uz īpašuma īpašnieku, ņemot vērā tā smagumu, intensitāti un ilgumu, un uzliek īpašniekam ārkārtas slogu (*Sonderopfer*) ([124]). Tas, vai šāds ārkārtas slogs tiek uzlikts, ir jāizvērtē, ņemot vērā, vai un cik lielā mērā potenciāli nesamērīgu slogu (*unverhältnismäßige Belastung*) varētu novērst ar citiem līdzekļiem, piemēram, pārejas pasākumiem un klauzulām par grūtībām (*Übergangsregelungen und Härteklauseln*).

(297) Tiesības uz kompensāciju, pamatojoties uz konstitucionālo tiesību pārkāpumu, var rasties tikai tad, ja ar noteikumu par saturu un ierobežojumiem tiek radīts ārkārtas slogs. Šādā gadījumā atbilstošai kompensācijai ir jābūt samērīgai ar tiešajiem zaudējumiem, ko radījusi iejaukšanās īpašumā, kuras dēļ radušies finansiāli zaudējumi, ciktāl tā pārsniedz saprātīgu apmēru, ko var pamatot, ņemot vērā atšķirīgās likumīgās intereses. Tomēr šādas iespējamas kompensācijas mērķis nedrīkstētu būt pilnīga, vispārēja restitūciju (sk. 293. apsvērumu).

6.1.2.1.1.3. Komisijas apsvērumi

(298) *RWE* apgalvoja, ka elektroenerģijas ražošanas no lignīta agrīna pārtraukšana apvienojumā ar *RWE* pienākumiem saistībā ar ES ETS rada tam ārkārtas slogu (95. apsvērums), savukārt *LEAG* apgalvoja, ka papildu izmaksas ir īpašumam nodarīts kaitējums, kas neizraisa tiesību vai satura zudumu, bet rada ārkārtas slogu, piemēram, vērtības samazinājumu (101. apsvērums). Citas trešās personas apgalvoja, ka ilgie pārejas periodi, iespēja pāriet uz citas paaudzes kurināmo un tas, ka daudzas lignīta iekārtas, kuras paredzēts slēgt, ir amortizētas, liek secināt, ka šāda ārkārtas sloga nav (105. un 106. apsvērums). Vācija nesniedza piezīmes par ārkārtas slogu. Izbeigšanas likumā nav sniegtas norādes par to, vai Vācija uzskata, ka elektroenerģijas ražošanas no lignīta pārtraukšana ir ārkārtas slogs skartajiem operatoriem, kuri pieprasa kompensāciju.

([121]) Izņēmuma gadījumos klauzulas par grūtībām ļauj atkāpties no regulas vai nolīguma, lai izvairītos no netaisnīgām sekām tiem, kurus skar šādi ārkārtas, individuāli gadījumi.

([122]) *BeckOK Grundgesetz, Epping/Hillgruber* 55. izdevums, publicēts: 15.5.2023., *GG* 14. pants [*Eigentum, Erbrecht und Enteignung*], *Rn 98–103*.

([123]) Sk. *BVerfGE 102*, 1 (18) un *BeckOK Grundgesetz, Epping/Hillgruber* 55. izdevums, publicēts: 15.5.2023., *GG* 14. pants [*Eigentum, Erbrecht und Enteignung*], *Rn 88–91*.

([124]) *BeckOK Grundgesetz, Epping/Hillgruber* 55. izdevums, publicēts: 15.5.2023., *GG* 14. pants [*Eigentum, Erbrecht und Enteignung*], *Rn 104–106*.

(299) Kā minēts 295. apsvērumā, iejaukšanās, kas ir nevis piespiedu atsavināšana, bet tikai īpašumtiesību izmantošanas ierobežojums, principā var būt samērīga arī tad, ja netiek piešķirta kompensācija īpašuma īpašniekam, kura īpašumtiesības ietekmē valsts iejaukšanās. Tomēr Komisija saprot, ka saskaņā ar Vācijas tiesību aktiem tas neizslēdz īpašus ārkārtējus apstākļus, kuros kompensāciju var pamatot ar īpašumtiesību izmantošanas ierobežojumiem. Tas attiecas, piemēram, uz gadījumiem, kad īpašumtiesību izmantošanas ierobežojums ir īpaši traucējošs un rada ārkārtas slogu (*Sonderopfer*) īpašniekam. Lai gan pasākumi tiek veikti vispārējās interesēs, būtiskā negatīvā ietekme var būt jāsedz tikai dažiem īpašuma īpašniekiem, kas var būt nesamērīgi. Šādos gadījumos Vācijas tiesību aktu vispārējie tiesību principi paredz, ka valstij jau no paša sākuma ir jāiekļauj pasākumā kompensācijas mehānisms, lai nodrošinātu pasākuma samērīgumu ([125]). Tomēr attiecībā uz kompensācijas pasākumiem Komisija no Vācijas tiesību aktiem saprot, ka pirms finansiālas kompensācijas apsvēršanas būtu jāapsver citi kompensācijas veidi, piemēram, pārejas pasākumi.

(300) Analizējot elektroenerģijas ražošanas no lignīta pārtraukšanu saskaņā ar *GG* 14. pantu, jāievēro šāda struktūra: pirmkārt, jānovērtē, vai noteikums par saturu un ierobežojumiem ir samērīgs; otrkārt, ja tas tā nav, tas var radīt īpašas grūtības (*besonderer Härtefall*) un ārkārtas slogu (*Sonderopfer*) īpašuma īpašniekam; treškārt, ārkārtas sloga gadījumā naudas kompensācija ir tikai galējais līdzeklis pēc tam, kad ir īstenoti citi ietekmes mazināšanas līdzekļi, piemēram, pārejas pasākumi.

(301) Kā izklāstīts 296. apsvērumā, Vācijas tiesa ir nospriedusi, ka sabiedrībai nozīmīgais mērķis aizsargāt vidi ir svarīgāks par privātajām interesēm neierobežoti izmantot īpašumu. *RWE* lignīta iekārtu slēgšanai ir vides aizsardzības mērķis, jo samazinās CO_2 emisijas (18. apsvērums), kas nozīmē, ka obligātu elektroenerģijas ražošanas no lignīta pārtraukšanu var pamatot ar valsts politikas interesēm.

(302) Saskaņā ar samērīguma novērtējumu būtu arī jāizvērtē, vai pastāv operatora tiesiskā paļāvība, kas jālīdzsvaro ar sabiedrības interesēm vides aizsardzības jomā. Šajā saistībā Komisija konstatē, ka no attiecīgās Vācijas judikatūras izriet, ka neviena persona nav pasargāta no juridiskām izmaiņām, kas ietekmē esošos ieguldījumus.

(303) Komisija atgādina, ka – kā izklāstīts lēmuma par procedūras sākšanu 104. apsvērumā – Vācijas tiesa 2009. gada spriedumā ([126]) analizēja, vai persona būtu pasargāta no juridiskām izmaiņām esošu ieguldījumu gadījumā, un tiesiskās paļāvības aizsardzības tvērumu tiesiskā regulējuma izmaiņu gadījumā. Minētajā lietā dalībniekiem bija domstarpības par to, vai vēlāk piemērojamās stingrākās prasības attiecībā uz dējējvistu labturību bija tieši piemērojamas arī prasītāja ražotnei, kurš bija saņēmis ekspluatācijas atļauju pirms stingrāko prasību stāšanās spēkā un bija paredzējis, ka tā ieguldījumi atmaksāsies pēc 15–20 darbības gadiem. Vācijas tiesa noraidīja apelācijas sūdzību un secināja, ka Vācijas tiesību akti neparedz tiesības tikt pasargātam no tiesiskām izmaiņām līdz brīdim, kad ieguldījumu izmaksas ir amortizētas un iekārtas ir norakstītas. Turklāt Vācijas tiesa norādīja, ka pietiekams pārejas periods palīdz nostiprināt šo principu. Apstākļi saistībā ar dējējvistu labturību tika apspriesti jau tad, kad pieteikuma iesniedzējs bija saņēmis sākotnējo atļauju. Vācijas tiesa uzskata, ka prasītājs nevarēja turpināt atsaukties uz to, ka joprojām pastāv dzīvnieku labturības prasību standarts, kas bija spēkā atļaujas piešķiršanas brīdī. Attiecīgi nozarei bija jāspēj paredzēt un gaidīt izmaiņas tiesību aktos.

([125]) Vācijas tiesībās minēts princips "*ausgleichspflichtige Inhalts- und Schrankenbestimmung*".

([126]) *BVerwG NVwZ, Urteil vom 30.4.2009 – 7 C 14.08, S. 1443*. Tas ir norādīts arī pētījumā par dezekspluatāciju: tā kā nav tiesību uz šādu aizsardzību, skartie operatori nevar atsaukties uz esošās un tiesiskās paļāvības īpašu aizsardzību, lai izvairītos no (turpmākām) prasībām attiecībā uz siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanu, lai aizsargātu klimatu pasaulē.

(304) Šajā gadījumā apstākļi, kas saistīti ar lignīta operatoriem, ir līdzīgi. Operatori ir veikuši ieguldījumus lignīta iekārtās, kas bija jāslēdz, pirms tika noteikts tiesiskais regulējums elektroenerģijas ražošanas no lignīta pārtraukšanai. Tomēr, kā izriet no Vācijas Tiesas 2009. gada sprieduma, kas minēts 304. apsvērumā, operatori nevar paļauties uz *status quo* pastāvīgu esību, t. i., nevar gaidīt, ka tie tiks aizsargāti no juridiskām izmaiņām, kamēr to ieguldījumi nav pilnībā amortizēti. Turklāt publiskajā telpā ir acīmredzams, ka pirms Ogļu komisijas darbības sākuma lignīta operatoriem bija jāzina par Vācijas enerģētikas politiku, kas paredz, ka ogles un lignīts tiks aizstāti ar mazāk piesārņojošu kurināmo vai atjaunīgo enerģiju. Lai gan Ogļu komisija sāka darboties 2018. gadā, Vācija jau iepriekš uzņēmās starptautiskās klimata aizsardzības saistības. Piemēram, Vācija pieņēma pirmo valsts klimata politikas mērķrādītāju jau 1995. gadā un 2007. gadā konkrēti nolēma līdz 2020. gadam samazināt SEG emisijas vismaz par 40 % (salīdzinājumā ar 1990. gadu) (sk. 17. un 18. apsvērumu). Vācijas Klimatrīcības plānā 2016. gadā tika pieņemta koncepcija par SEG neitralitāti līdz 2050. gadam ([127]). Tādējādi, ņemot vērā to, ka Vācijas tiesību akti neparedz tiesības tikt pasargātam no tiesiskām izmaiņām – pat tad, ja ieguldījumu izmaksas nav amortizētas –, ir ticams, ka lignīta elektrostacijas operators nevarētu tiesiski paļauties uz savu ieguldījumu aizsardzību, kas būtu svarīgāka par sabiedrības interesēm.

(305) Attiecībā uz *RWE* argumentu, ka elektroenerģijas ražošanas no lignīta agrīna pārtraukšana apvienojumā ar *RWE* pienākumiem saistībā ar ES ETS rada tam ārkārtas slogu (95. apsvērums), Komisija norāda, ka ES ETS ietekmē daudzas nozares un piesārņotājus, ne tikai *RWE* vai lignīta operatorus. Komisija saprot Vācijas judikatūru tā, ka jautājums par to, vai pasākums, kas ierobežo īpašumu, rada ārkārtas slogu, tiek izskatīts saistībā ar šo konkrēto pasākumu. Tāpēc Komisija uzskata, ka ES ETS nevar ņemt vērā jautājumā par to, vai politikas pasākums, kas attiecas konkrēti uz lignītu, rada ārkārtas slogu.

(306) Turklāt Komisija saprot Vācijas judikatūru tā, ka pirms finansiālas kompensācijas pieprasīšanas saskaņā ar valsts tiesību aktiem ir jāapsver, vai nesamērīgu ārkārtas slogu nevar novērst ar citiem līdzekļiem, piemēram, pārejas pasākumiem. Piemēram, *RWE* joprojām ir zemes un esošās infrastruktūras īpašnieks, tāpēc *RWE* ir iespēja izmantot šos aktīvus elektroenerģijas ražošanai, izmantojot citu kurināmo, vai citiem mērķiem. Turklāt, kā izklāstīts 302. apsvērumā, šajā gadījumā lielākajai daļai *RWE* lignīta iekārtu pirms to slēgšanas ir noteikts pārejas periods, un vienīgi *Niederaußem D* tika uzdots slēgt nekavējoties līdz 2020. gada beigām.

6.1.2.1.2. Attiecīgo Vācijas pētījumu rezultāti

(307) Komisija arī norāda, ka ir publiski pieejami pētījumi, kas apkopoti 309.–312. apsvērumā un kas neizslēdz iespēju, ka elektroenerģijas ražošanas no lignīta agrīna pārtraukšana bez finansiālas kompensācijas ir iespējama. Komisija ir īpaši analizējusi divus pētījumus, kas atbilst Vācijas Tiesas viedoklim un juridiskajai literatūrai un kas izklāstīti 291.–299. apsvērumā. Komisija šos pētījumus ir ņēmusi vērā turpmāk minēto iemeslu dēļ. Pirmkārt, tie abi ir salīdzinoši neseni – sagatavoti 2018. gadā. Otrkārt, tos abus ir sagatavojuši zinātnisko aprindu pārstāvji. Vācijas Bundestāga pētniecības iestāde, kas sagatavoja 309. apsvērumā minēto pirmo pētījumu, veic zinātniskus pētījumus Vācijas parlamenta deputātu vajadzībām, lai gan tās ziņojumi nav paredzēti, lai pārstāvētu Vācijas Bundestāga, tā struktūru vai administrācijas viedokli. Otro 310.–312. apsvērumā minēto pētījumu Federālā Vides, dabas aizsardzības, kodoldrošības un patērētāju aizsardzības ministrija ("*BMUV*") uzdeva sagatavot profesoram *Dr. Thomas Schomerus*, tiesību speciālistam un publisko tiesību ekspertam, kā arī advokātam *Gregor Franßen*.

([127]) Tiešsaistē: https://epub.wupperinst.org/frontdoor/deliver/index/docId/7265/file/7265_Phasing_Out_Coal.pdf, 40. lpp.

6.1.2.1.2.1. Konstatējumu apraksts

(308) Vācijas Bundestāga pētniecības iestāde 2018. gadā veica pētījumu, lai pārbaudītu konstitucionālās prasības attiecībā uz likumā noteikto ogļu elektrostaciju dezekspluatāciju ("Vācijas Bundestāga pētījums") ([128]). Vācijas Bundestāga pētījumā tika konstatēts, ka ogļu elektrostaciju slēgšana nav piespiedu atsavināšana saskaņā ar *GG* 14. panta 3. punktu un ka slēgšanai būtu piemērojams noteikums par saturu un ierobežojumiem saskaņā ar *GG* 14. panta 1. punktu. Vācijas Bundestāga pētījumā pētniecības iestāde secināja, ka kompensācija būtu jāpiešķir tikai par tām atsevišķām iekārtām, saistībā ar kurām neatkarīgi no pārejas un ārkārtas pasākumiem uzņēmums saskaras ar ārkārtas slogu (*Sonderopfer*). Vācijas Bundestāga pētījumā arī pausts viedoklis, ka vecākas iekārtas, kas jau ir pilnībā amortizētas, varētu dezekspluatēt bez kompensācijas.

(309) Turklāt *BMUV* pasūtītajā pētījumā "Klimata aizsardzība un juridiskās iespējas dezekspluatēt lignīta un akmeņogļu elektrostacijas" ([129]) ("pētījums par dezekspluatāciju") tika konstatēts, ka noteikumi par ogļu elektrostaciju dezekspluatāciju nav piespiedu atsavināšana saskaņā ar *GG* 14. panta 3. punktu. Turklāt saskaņā ar pētījumu uz dezekspluatāciju attiecas noteikumi par saturu un ierobežojumiem saskaņā ar *GG* 14. panta 1. punktu, un saskaņā ar *GG* 14. panta 2. punktu likumdevēja rīcības brīvība ietver arī pilnvaras pilnībā atcelt iepriekš pastāvējušos tiesiskos stāvokļus, ko aizsargā īpašumtiesības, ar nosacījumu, ka šāda rīcība ir pamatota ar attiecīgiem izsvērtiem sabiedrības interešu apsvērumiem.

(310) Pētījumā par dezekspluatāciju tika konstatēts, ka noteikumi par saturu un ierobežojumiem ir konstitucionāli un nerada pārmērīgu ekonomisko slogu. Proti, noteikumi par ogļu vai lignīta elektrostaciju dezekspluatāciju klimata aizsardzības apsvērumu dēļ ir konstitucionāli, jo tie ir piemēroti, nepieciešami un samērīgi. Tajā īpaši norādīts, ka nopietni vispārējo sabiedrības interešu apsvērumi, proti, nepieciešamība aizsargāt klimatu un panākt oglekļneitralitāti, atsver skartajiem operatoriem radīto konkrēto ekonomisko slogu. Tādējādi, ja skartie operatori turpina ekspluatēt iekārtas, tie zaudē iespēju nākotnē gūt peļņu no ieguldītā kapitāla. Turklāt pētījumā par dezekspluatāciju tika norādīts, ka *GG* nenoteic, ka ieguldītajam kapitālam jābūt pilnīgi amortizētam, lai varētu juridiski pamatoti pārtraukt elektroenerģijas ražošanu no lignīta. Tomēr, izstrādājot Izbeigšanas likumu, būtu pienācīgi jāņem vērā ietekmēto personu ekonomiskās intereses. Pētījumā par dezekspluatāciju arī norādīts, ka ne tikai naudas kompensācija, bet arī pārejas pasākumi, piemēram, pārejas periods, ir kompensācijas pasākums, ar ko var kompensēt iejaukšanos skarto operatoru darbībās. Attiecībā uz amortizācijas grafiku pētījumā par dezekspluatāciju tika sniegti vairāki piemēri. Piemēram, dažos literatūras avotos norādīts, ka amortizācija ir iespējama 20 gados ([130]). Turklāt, atsaucoties uz Vācijas Vides aģentūras (*Umweltbundesamt*) aprēķiniem, paredzams, ka sākotnējie ieguldījumi ogļu vai lignīta elektrostacijās tiks amortizēti pēc aptuveni 15–20 gadiem; vēlākais pēc 25 gadiem aktīvu ieguldījumi varētu būt ne tikai amortizēti, bet arī dot peļņu, kas līdzvērtīga peļņai no valsts obligācijām ([131]). Paredzams, ka iekārtas, kas 2017. gadā bija krietni vecākas par 25 gadiem, jau ir amortizētas ([132]). Saskaņā ar pētījumu par dezekspluatāciju un minētajiem avotiem lignīta iekārtas vidējais amortizācijas laiks tādējādi būtu aptuveni 25 gadi ([133]). Pētījumā par dezekspluatāciju tika secināts, ka, ciktāl ieguldījumi ogļu vai lignīta elektrostacijās ir pilnībā amortizēti, ogļu elektrostaciju Izbeigšanas likums neparedz kompensāciju. Tomēr tajā

([128]) *Stilllegung von Kraftwerken, Ausarbeitung, Wissenschaftliche Dienste, Deutscher Bundestag* (WD 3 – 3000 – 360/18). Tiešsaistē: https://www.bundestag.de/resource/blob/579426/79b26fd54662407f696a224c9aa1955a/WD-3-360-18-pdf-data.pdf.

([129]) Nosaukums oriģinālvalodā: *Schomerus/Franßen: Klimaschutz und die rechtliche Zulässigkeit der Stilllegung von Braun- und Steinkohlekraftwerken*. 13.12.2018., tiešsaistē: http://fox.leuphana.de/portal/files/13307575/wbs_gutachten_bf.pdf.

([130]) Pētījums par dezekspluatāciju, 157. lpp., 408. zemsvītras piezīme: *Siehe etwa Buttermann/Baten, Wirtschaftlichkeit des Neubaus von Braunkohlekraftwerken, Tabelle 1* (*Kapitalbindungsdauer*), *ET 2013, S. 46 (47)*; *Deutsches Institut für Wirtschaftsforschung, Die Zukunft der Braunkohle in Deutschland im Rahmen der Energiewende, 2012, S. 18*; *und erneut bestätigt hinsichtlich der bilanziellen Abschreibung: Deutsches Wirtschaftsinstitut, Braunkohleausstieg – Gestaltungsoptionen im Rahmen der Energiewende*, 2014; *Umweltbundesamt, Klimaschutz und Versorgungssicherheit – Entwicklung einer nachhaltigen Stromversorgung, Climate Change 13/2009, S. 8*; *so auch Däuper/Michaels, EnWZ 2017, S. 211 (217)*; *Ziehm, ZNER 2017, 7 (10)*.

([131]) Pētījums par dezekspluatāciju, 158. lpp., 409. zemsvītras piezīme: *So Ziehm, ZNER 2017, 7 (10), unter Berufung auf Umweltbundesamt, Klimaschutz und Versorgungssicherheit – Entwicklung einer nachhaltigen Stromversorgung, Climate Change 13/2009, S. 23*.

([132]) Pētījums par dezekspluatāciju, 158. lpp., 412. zemsvītras piezīme: *BET Büro für Energiewirtschaft und technische Planung GmbH, Kurzstudie "Amortisationszeiten bestehender Kohlekraftwerke" vom 03.11.2017., S. 16*.

([133]) Pētījums par dezekspluatāciju, 157. un 158. lpp.

secināts, ka, lai nodrošinātos arī attiecībā uz amortizētajām iekārtām, būtu jāpiešķir pārejas periods no viena līdz diviem gadiem, lai operatori varētu pielāgoties.

(311) Pētījumā par dezekspluatāciju tika izskatīts arī jautājums, vai obligāta ogļu elektrostaciju slēgšana kaitē tiesiskajai paļāvībai gadījumā, ja elektrostacijas nav pilnībā amortizētas. Pētījumā secināts, ka īpašuma tiesības netiek īpaši aizsargātas attiecībā uz ieguldījumiem, kas veikti pēc 2010. gada. 2010. gadā federālā valdība bija apsvērusi, ka fosilās enerģijas ražošana galu galā ietvers tikai balansēšanas un rezerves jaudas nodrošināšanu elastīgā elektrostaciju parkā. Tādējādi no tā brīža ir tikai neliela nepieciešamība šajā ziņā aizsargāt tiesisko paļāvību un uzticēšanos. ([134]) Katrā ziņā pēc šā datuma nevarēja pamatoti uzskatīt, ka šādas iekārtas nākotnē vienkārši turpinās darboties neierobežotā veidā.

6.1.2.1.3. Komisijas apsvērumi un secinājums par kompensāciju saskaņā ar piemērojamiem valsts tiesību aktiem

(312) Ņemot vērā iepriekš minēto, Komisija pauž šādus apsvērumus.

(313) Saskaņā ar Vācijas tiesību aktiem ir iespējams ierobežot īpašuma izmantošanu sabiedriskās kārtības apsvērumu dēļ un noteikt slēgšanas datumu. Tas izriet no īpašuma sociālajām saitēm vai sociālajām saistībām. Vides apsvērumi ir pamatots iemesls, kurš piemērojams lignīta gadījumā, kas ir ļoti piesārņojošs kurināmais elektroenerģijas ražošanai. Tādējādi principā Vācijas tiesību akti ne vienmēr prasa kompensāciju šajā gadījumā.

(314) Lai gan ir taisnība, ka īpašuma īpašnieka tiesiskā paļāvība uz to, ka ieguldījumi netiks zaudēti, var būt pretrunā sabiedrības interesēm, Komisija uzskata, ka pat pirms Ogļu komisijas darbības sākuma 2018. gadā politikas virziens bija kļuvis konkrētāks attiecībā uz mērķrādītāju noteikšanu klimata jomā un ļoti piesārņojošu fosilo kurināmo, vienlaikus dodot priekšroku elektroenerģijas ražošanai no atjaunīgiem energoresursiem. Lai gan tas varētu būt bijis pakāpenisks process, Komisija piekrīt citētajiem literatūras avotiem, ka tiesiskās paļāvības aizsardzība ir kļuvusi ierobežota daudz agrāk nekā 2018. gadā. Komisija norāda, ka šajā saistībā pētījumā par dezekspluatāciju 2010. gads ir īpaši nozīmīgs datums.

(315) Turklāt šķiet, ka īpašnieku intereses, kuras varētu tikt aizsargātas, nekādā gadījumā neattiektos uz periodu pēc attiecīgo ieguldījumu amortizācijas laika. Kā apstiprinājusi Vācija, amortizēto iekārtu gadījumā 14 no 16 *RWE* lignīta iekārtām to slēgšanas dienā būtu pilnībā amortizētas (sk. 55. apsvērumu), jo šādas iekārtas darbojas aptuveni 50–60 gadus un *Niederaußem K* gadījumā – 28 gadus. Šie ekspluatācijas periodi krietni pārsniedz 25 gadus ilgo vidējo amortizācijas periodu, kas minēts 310. apsvērumā (sk. 4. tabulu un 54. apsvērumu).

(316) Turklāt Komisija saprot, ka saskaņā ar Vācijas tiesību aktiem, ja kompensācija būtu obligāta, priekšroka būtu jādod pārejas pasākumiem, nevis finansiālai kompensācijai. Visām šīm pilnībā amortizētajām elektrostacijām, izņemot vienu, bija noteikti pārejas periodi, sākot no Izbeigšanas likuma spēkā stāšanās dienas (sk. 3. tabulu). Tāpēc Komisija saprot, ka saskaņā ar Vācijas tiesību aktiem attiecībā uz šīm elektrostacijām finansiāla kompensācija nebūtu nepieciešama.

([134]) Pētījums par dezekspluatāciju, 201.–203. lpp.

(317) Vienlaikus divas no 16 lignīta iekārtām līdz to slēgšanas dienai varētu nebūt pilnībā amortizētas, jo tās ir darbojušās mazāk nekā 25 gadus. Tas attiecas uz *Neurath F* (*BoA 2*) un *Neurath G* (*BoA 3*) (atklātas 2012. gadā). Tomēr, ņemot vērā iepriekš minēto, līdz šo iekārtu atvēršanas dienai *RWE* vajadzētu būt zināmam, ka iekārtu potenciālais saimnieciskās izmantošanas laiks var būt ierobežots un operators varētu nespēt pilnībā amortizēt šīs iekārtas (sk. 312. apsvērumu). Sākot ar 2022. gada oktobri, šīm divām iekārtām ir noteikts septiņus ar pusi gadus ilgs pārejas periods. Tāpēc attiecībā uz šīm divām iekārtām, kuras, iespējams, vēl nav pilnībā amortizētas, Komisija uzskata, ka pārejas periods pats par sevi ir pietiekams kompensācijas veids un ka papildu finansiāla kompensācija nav pamatota. Un, pat ja tas tā nebūtu, saskaņā ar Vācijas sniegto informāciju šo divu iekārtu kopējā uzskaites vērtība 2030. gada 31. martā būtu 570 miljoni EUR (sk. 57. apsvērumu).

(318) Kopumā Komisija uzskata, ka var izslēgt, ka saskaņā ar Vācijas tiesību aktiem par obligātu slēgšanu Vācijas noteiktajos termiņos būtu bijusi nepieciešama finansiāla kompensācija. Lai gan iekārtai *Niederaußem D* netika noteikts vienu gadu ilgs pārejas periods pirms slēgšanas, Komisija norāda, ka paziņojumā Vācija to nav iekļāvusi aprēķinos, lai pierādītu negūto peļņu, un ka iekārta ir darbojusies ilgāk par vidējo laiku, kas vajadzīgs, lai sasniegtu amortizācijas beigu datumu.

(319) Tāpēc Komisija secina, ka hipotētiskā scenārijā, kad starp valsti un operatoru nebūtu noslēgta vienošanās, saskaņā ar piemērojamo valsts tiesisko regulējumu kompensācija nebūtu nepieciešama. Tāpēc apstiprinātās summas sniedz *RWE* priekšrocību, ko tas nebūtu saņēmis parastos tirgus apstākļos, t. i., ja slēgšana būt obligāta un bez kompensācijas.

(320) Pat ja pieņemtu, ka bez paziņotā pasākuma Vācijas valsts tiesām būtu jāpiešķir zināma kompensācija *RWE*, šāda kompensācija, visticamāk, attiektos tikai uz tām divām elektrostacijām, kuras līdz 2030. gadam netiktu pilnībā amortizētas (t. i., *Neurath F* (*BoA 2*) un *Neurath G* (*BoA 3*)). Jebkurā gadījumā šāda hipotētiska kompensācija, ko varētu piešķirt pēc ilgām un nenoteiktām juridiskām procedūrām, nesasniegtu 2,6 miljardus EUR (sk. 55. un 56. apsvērumu). Tāpēc, pat ja pastāvētu tiesības uz kompensāciju (*quod non*), Komisija uzskata, ka jebkurā gadījumā kompensācija saskaņā ar paziņoto pasākumu pārsniedz to, kas varētu būt noteikta valsts tiesību aktos. Turklāt paziņotais pasākums neparedz, ka *RWE* ir jāiesaistās ilgstošās juridiskās procedūrās ar nenoteiktu rezultātu, kas citādi būtu jādara.

(321) Šajā saistībā Komisija norāda, ka paziņotais pasākums, proti, 2,6 miljardi EUR nominālā izteiksmē, Izbeigšanas likumā, kā arī grozījumu līgumā ir norādīts kā viena summa un nav sadalīts vai piešķirts atsevišķu iekārtu slēgšanai. Tādējādi atsevišķas elektrostacijas nav atdalāmas atbalsta piešķiršanas nolūkā, to slēgšana tika plānota vienlaikus un bija paredzama, lai kompensētu *RWE* elektroenerģijas ražošanas no lignīta pārtraukšanu, un *RWE* kā uzņēmuma apstākļi nemainījās. Tāpēc Komisija secina, ka, pat ja saskaņā ar Vācijas tiesību aktiem tikai daļa no kompensācijas summas varētu būt obligāta kā finansiāla kompensācija, pasākumu nevar mākslīgi sadalīt vairākos posmos, tāpēc visa paziņotā summa ir jākvalificē kā atbalsts.

(322) Attiecīgi Komisija uzskata, ka pat tad, ja saskaņā ar valsts tiesību aktiem pastāvētu pienākums izmaksāt finansiālu kompensāciju, šāda iespējamā kompensācija būtu mazāka par paziņoto summu 2,6 miljardu EUR apmērā. Paziņotā summa ir aprēķināta, par pamatu izmantojot šo atsevišķo iekārtu negūto peļņu ar agrākiem slēgšanas datumiem *RWE* slēgšanas plānā, t. i., no 2021. līdz 2025. gadam. Aprēķinos izmantotā negūtā peļņa ir aprēķināta no attiecīgā slēgšanas datuma līdz 2026. gadam. Šajā aprēķinā nav ņemta vērā kompensācija, kas kā pārejas periodi varētu būt piešķirta kopš 2020. gada, kad tiesību aktos tika noteikta agrīna slēgšana. Tajā nav ņemts vērā arī tas, ka attiecīgās iekārtas varētu būt amortizētas līdz slēgšanas datumam.

(323) Ņemot vērā iepriekš minēto, Komisija secina, ka *RWE* nebūtu tiesību uz finansiālu kompensāciju saskaņā ar piemērojamiem valsts tiesību aktiem vai jebkurā gadījumā finansiālās kompensācijas summa, uz kuru tam būtu bijušas tiesības saskaņā ar piemērojamiem valsts tiesību aktiem, nebūtu vienāda vai lielāka par paziņoto pasākumu 2,6 miljardu EUR apmērā. Tāpēc ir gaidāms, ka *RWE* saskaņā ar paziņoto pasākumu saņems kompensāciju, kas pārsniedz *GG* noteikto. Tādējādi *RWE* saņems priekšrocību, ko tas nesaņemtu parastos tirgus apstākļos.

6.1.2.2. Vācijas kodolenerģijas izmantošanas pārtraukšanu nevar izmantot kā analoģiju

(324) Trešās personas norādīja, ka Vācijas kodolenerģijas izmantošanas pārtraukšanu var izmantot kā analoģiju šajā lietā, tāpēc lignīta operatoriem būtu jānodrošina papildu aizsardzība saskaņā ar *GG* (sk. 93., 182. un 183. apsvērumu).

(325) Komisija nepiekrīt šim trešo personu viedoklim un uzskata, ka kodolenerģijas izmantošanas pārtraukšanu nevar izmantot kā tiešu analoģiju elektroenerģijas ražošanas no lignīta pārtraukšanai turpmāk minēto iemeslu dēļ. Pirmkārt, Komisija norāda, ka, pārtraucot kodolenerģijas izmantošanu, valsts ar likumu piešķīra ražotājiem juridisku solījumu, ka viņiem būs noteikts laiks turpināt ražot noteiktus elektroenerģijas daudzumus ("*Reststrommengen*"). Vācijas Tiesa 2016. gada spriedumā ([135]) pauda uzskatu, ka šīs garantijas pārkāpuma dēļ radās tiesības uz kompensāciju, ņemot vērā paļaušanos, ko radīja likumā paredzētā papildu ražošanas garantija. Tomēr šajā gadījumā šādas garantijas nav; lignīta elektrostacijām nav tiesiskās paļāvības, jo nav likuma, kas garantētu turpmāku noteikta daudzuma enerģijas ražošanu no lignīta. Tādējādi abu lietu apstākļi atšķiras, un kodolenerģijas izmantošanas pārtraukšanu šajā lietā nevar izmantota kā analoģiju.

(326) Otrkārt, saistībā ar kodolenerģijas izmantošanas pārtraukšanu Vācijas tiesa norādīja ([136]), ka nepastāv kompensācijas sistēma ieguldījumiem, kuru vērtība tika samazināta, atceļot atlikušos elektroenerģijas papildu daudzumus, t. i., *Reststrommengen*. Turklāt šajā tiesību aktā nebija noteikta konkrēta kompensācijas summa. Šajā gadījumā attiecīgais juridiskais pamats (t. i., Izbeigšanas likums) ietver konkrētu kompensācijas summu, un ir ieviests sīki izstrādāts kompensācijas pasākums, lai ražotājiem kompensētu elektroenerģijas ražošanas no lignīta pārtraukšanu, kam operatori piekrita 2021. gada līgumā un grozījumu līgumā (sk. 33. un 60. apsvērumu). Tādējādi abās lietās nav salīdzināmu apstākļu.

(327) Tāpēc Komisija uzskata, ka Vācijas kodolenerģijas izmantošanas pārtraukšana un elektroenerģijas ražošanas no lignīta pārtraukšana nav salīdzināmas, jo abu situāciju faktiskie apstākļi ir atšķirīgi.

6.1.3. Selektivitāte

(328) Paziņotais pasākums ir piešķirts un dod labumu vienīgi *RWE*, un tādējādi *RWE* priekšrocība pēc būtības ir selektīva.

6.1.4. Ietekme uz konkurenci un tirdzniecību starp dalībvalstīm

(329) Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru ([137]) par pasākumiem, kas ietekmē konkurenci un tirdzniecību, ir pietiekami, ka atbalsta saņēmējs konkurē ar citiem uzņēmumiem tirgos, kuri ir atvērti konkurencei.

(330) Ņemot vērā to, ka Vācijas elektroenerģijas tirgus ir daļa no liberalizēta tirgus, kas ir savienots ar kaimiņvalstu tirdzniecības zonām un tām pievienots, lignīta elektrostaciju operatori tieši konkurē ar citiem elektroenerģijas ražotājiem.

(331) Turklāt, pārtraucot elektroenerģijas ražošanu no lignīta, elektroenerģija, kas būtu ražota šajās iekārtās, tagad būs jāražo citiem ražotājiem, un tas, visticamāk, ietekmēs izdevīguma secību un tādējādi arī elektroenerģijas vairumtirdzniecības cenu.

(332) Tāpēc paziņotais pasākums ietekmē konkurenci un tirdzniecību starp dalībvalstīm.

([135]) *BVerfG*, Pirmā Senāta 2016. gada 6. decembra spriedums – 1 BvR 2821/11 -, 1.–407. punkts.
([136]) *BVerfG*, Pirmā Senāta 2020. gada 29. septembra rīkojums, 1 *BvR* 1550/19, 1.–86. punkts.
([137]) Pirmās instances tiesas 1998. gada 30. aprīļa spriedums lietā *Het Vlaamse Gewest* / Komisija, T-214/95, ECLI:EU:T:1998:77.

6.1.5. Secinājums par valsts atbalsta esību

(333) Ņemot vērā iepriekš šajā 6.1. iedaļā minēto, secināms, ka grozītais *RWE* pasākums piešķir *RWE* selektīvu priekšrocību, kas tiek gūta no valsts budžeta un ir attiecināma uz valsti, kā arī ietekmē konkurenci un tirdzniecību starp dalībvalstīm. Tāpēc paziņotais pasākums ir uzskatāms par valsts atbalstu LESD 107. panta 1. punkta nozīmē.

6.2. **Atbalsta likumība**

(334) Komisija norāda, ka Izbeigšanas likums (10. pants), 2021. gada līgums (25. panta 1. punkts) un Grozījumu likums (3. pants) ietver klauzulu ar atliekošiem nosacījumiem, saskaņā ar kuru grozīto *RWE* pasākumu var īstenot tikai tad, ja un ciktāl Komisija ir piešķīrusi apstiprinājumu saskaņā ar tiesību aktiem valsts atbalsta jomā (sk. 37. apsvērumu). Turklāt Vācija apstiprināja, ka *RWE* nav veikti nekādi maksājumi (sk. 37. apsvērumu).

(335) Tāpēc Komisija uzskata, ka, paziņojot grozīto *RWE* pasākumu pirms tā īstenošanas, Vācijas iestādes ir ievērojušas LESD 108. panta 3. punktā noteikto paziņošanas un nogaidīšanas pienākumu.

6.3. **Atbalsta saderība**

6.3.1. Novērtējuma juridiskais pamats

(336) LESD 107. panta 3. punkta c) apakšpunktā ir noteikts, ka Komisija var paziņot par saderīgu atbalstu, kas veicina konkrētu saimniecisko darbību vai konkrētu tautsaimniecības jomu attīstību, ja šādam atbalstam nav tāds nelabvēlīgs iespaids uz tirdzniecības apstākļiem, kas ir pretrunā kopīgām interesēm. Tādēļ saskaņā ar šo Līguma noteikumu saderīgam atbalstam ir jāveicina konkrētas saimnieciskās darbības attīstība ([138]). Turklāt atbalsts nedrīkstētu izkropļot konkurenci tādā veidā, kas ir pretrunā kopīgām interesēm.

(337) 2022. gada 27. janvārī Komisija pieņēma *CEEAG*. Saskaņā ar *CEEAG* 466. punktu Komisija izmantos minētās pamatnostādnes, lai novērtētu visu klimata, vides aizsardzības un enerģētikas paziņojamo atbalsta pasākumu saderību, kurš piešķirts vai kuru paredzēts piešķirt no 2022. gada 27. janvāra.

(338) Saskaņā ar Tiesas judikatūru atbalsts ir uzskatāms par piešķirtu dienā, kad saskaņā ar spēkā esošajiem valsts noteikumiem atbalsta saņēmējam tiek piešķirtas tiesības to saņemt. Lai noteiktu, kad atbalsts ir jāuzskata par piešķirtu, ir jāņem vērā visi valsts tiesību aktos paredzētie nosacījumi attiecīgā atbalsta saņemšanai ([139]).

(339) Komisija uzskata, ka atbalsts *RWE* vēl nav piešķirts, ņemot vērā klauzulu ar atliekošiem nosacījumiem, kas iekļauta paziņotā pasākuma valsts juridiskajā pamatā (37. apsvērums). Konkrētāk, Izbeigšanas likumā (10. pants), 2021. gada līgumā (25. panta 1. punkts) un Grozījumu likumā (3. pants) ir ietverta klauzula ar atliekošiem nosacījumiem, saskaņā ar kuru paziņoto pasākumu var īstenot tikai tad, ja un ciktāl Komisija ir piešķīrusi apstiprinājumu saskaņā ar tiesību aktiem valsts atbalsta jomā, un attiecībā uz grozījumu līgumu 2021. gada līguma sākotnējā klauzula ar atliekošiem nosacījumiem paliek spēkā. Tāpēc *RWE* likumīgās tiesības saņemt kompensāciju saskaņā ar Izbeigšanas likumu un līgumu (gan sākotnējo, gan grozīto) ir atkarīgas no Komisijas valsts atbalsta apstiprinājuma. Turklāt Vācija apstiprināja, ka *RWE* nav veikti nekādi maksājumi (37. apsvērumu).

([138]) 2020. gada 22. septembra spriedums lietā Austrija/Komisija, C-594/18 P, ECLI:EU:C:2020:742, 20. un 24. punkts.

([139]) Tiesas 2013. gada 21. marta spriedums lietā *Magdeburger Mühlenwerke GmbH / Finanzamt Magdeburg*, C-129/12, ECLI:EU:C:2013:200, 40. un 41. punkts.

(340) Komisija arī norāda, ka dalībvalsts ierosinātā valsts atbalsta pasākuma paziņojums nerada juridiski pilnīgi pabeigtu situāciju, kas nozīmētu, ka Komisija pieņem lēmumu par tā saderību, piemērojot šā paziņojuma sniegšanas dienā spēkā esošās normas. Gluži pretēji, Komisijai ir jāpiemēro noteikumi, kas bija spēkā tās lēmuma pieņemšanas dienā, pat ja par pasākumu tika paziņots saskaņā ar citu tiesisko regulējumu ([140]).

(341) Turklāt Tiesa ir noteikusi, ka, ja tiesiskais režīms, saskaņā ar kuru dalībvalsts veica paziņošanu par plānoto atbalstu, mainās, pirms Komisija pieņem lēmumu, tai, lai pieņemtu lēmumu, ir pienākums atbilstoši jaunajām normām pieprasīt trešām personām izteikt viedokli par šī atbalsta saderību ar jaunajām normām ([141]). Saskaņā ar Tiesas judikatūru Komisija rīkoja sabiedrisko apspriešanu, aicinot trešās personas iesniegt piezīmes par *CEEAG* piemērojamību un piemērošanu šajā lietā (sk. 5. apsvērumu).

(342) Ņemot vērā 338.–342. apsvērumu, Komisija uzskata, ka šajā gadījumā *CEEAG* ir piemērojamas, un Komisija ir novērtējusi grozītā *RWE* pasākuma saderību, attiecīgā gadījumā pamatojoties uz *CEEAG* vispārīgajiem noteikumiem par saderību (*CEEAG* 3. iedaļa) un īpašajiem saderības kritērijiem attiecībā uz atbalstu rentablu ogļu elektrostaciju agrīnai slēgšanai (*CEEAG* 4.12.1. iedaļa), kas attiecas arī uz lignītu. *CEEAG* 4.12.1. iedaļā ir izklāstīti noteikumi, ko Komisija piemēros, novērtējot saderības kritērijus attiecībā uz stimulējošu ietekmi, nepieciešamību, piemērotību, samērīgumu un izvairīšanos no nepamatotas negatīvas ietekmes uz konkurenci un tirdzniecību; attiecībā uz pārējiem saderības kritērijiem piemēro *CEEAG* 3. nodaļu (*CEEAG* 421. punkts).

(343) *RWE* uzskata, ka šajā gadījumā *CEEAG* nav piemērojamas, jo kompensācija nav valsts atbalsts un *RWE* pasākums tika īstenots jau 2020. gadā, kad sākās *RWE* slēgšanas plāna īstenošana (sk. 111.–113. apsvērumu). Vairākas trešās personas norādīja, ka attiecīgie notikumi *CEEAG* piemērošanai ir Izbeigšanas likuma stāšanās spēkā un 2021. gada līguma noslēgšana un, tā kā šie notikumi notika pirms *CEEAG* stāšanās spēkā, *CEEAG* nav piemērojamas paziņotajam pasākumam (sk. 120. un 121. apsvērumu, kā arī 124.–127. apsvērumu).

(344) Tomēr trešā persona norādīja, ka kompensācijas elementi atbilst *CEEAG*, jo paziņotais pasākums attiecas uz rentablu ogļu elektrostaciju slēgšanu un operatori nav grūtībās nonākuši uzņēmumi Komisijas Pamatnostādņu par valsts atbalstu grūtībās nonākušu uzņēmumu glābšanai un pārstrukturēšanai ([142]) nozīmē. Trešā persona uzskata, ka tāpēc ir piemērojams *CEEAG* 4.12.1. punkts (sk. 124. apsvērumu).

(345) Šajā saistībā Komisija norāda, ka Vācija īstenoja grozīto *RWE* pasākumu, lai paātrinātu *RWE* rentablo lignīta elektrostaciju slēgšanu un izmaksātu kompensāciju skartajiem operatoriem. Attiecīgi saskaņā ar *CEEAG* 425. punktu grozītais *RWE* pasākums atbilst *CEEAG* 4.12.1. iedaļai. Turklāt pretēji dažu trešo personu apgalvojumiem (sk. 197. apsvērumu) Komisija norāda, ka *CEEAG* 4.12.1. iedaļā ir atļauts kompensēt negūto peļņu gadījumos, kad tiek pieprasīta rentablas ogļu elektrostacijas agrīna slēgšana, un tā neierobežo atbalsta intensitāti.

(346) Visbeidzot, trešā persona atsaucās uz Padomes 2010. gada 10. decembra Lēmumu par nekonkurētspējīgu ogļraktuvju slēgšanu ([143]), kura juridiskais pamats bija LESD 107. panta 3. punkta e) apakšpunkts (sk. 119. apsvērumu). Komisija atzīmē, ka Padomes lēmums attiecas uz nekonkurētspējīgām ogļraktuvēm un noteiktām ogļu kategorijām (sk. Padomes lēmuma 1. panta a) punktu), savukārt šajā gadījumā paziņotais pasākums attiecas uz rentablām lignīta elektrostacijām. Turklāt LESD 107. panta 3. punkta e) apakšpunktā ir noteikts, ka Komisijai ir pienākums iesniegt Padomei priekšlikumu, kura šajā lietā nav. Tāpēc Komisija uzskata, ka Padomes lēmums nav piemērots juridiskais pamats.

([140]) Tiesas 2008. gada 11. decembra spriedums lietā Komisija / *Freistaat Sachsen*, C-334/07 P, ECLI:EU:C:2008:709, 51.–53. punkts.
([141]) Tiesas 2008. gada 11. decembra spriedums lietā Komisija / *Freistaat Sachsen*, C-334/07 P, ECLI:EU:C:2008:709, 56. punkts.
([142]) Komisijas paziņojums – Pamatnostādnes par valsts atbalstu grūtībās nonākušu uzņēmumu glābšanai un pārstrukturēšanai (OV C 249, 31.7.2014., 1. lpp.).
([143]) Lēmums 2010/787/ES.

6.3.2. Pozitīvais nosacījums: atbalstam ir jāveicina saimnieciskās darbības attīstība

6.3.2.1. Ar pasākumu veicinātās saimnieciskās darbības noteikšana, tās pozitīvā ietekme uz sabiedrību kopumā un – attiecīgā gadījumā – tās nozīmīgums konkrētām Savienības rīcībpolitikām.

(347) Saskaņā ar *CEEAG* 23.–25. punktu dalībvalstīm ir jānosaka saimnieciskās darbības, kuras tiks veicinātas, pateicoties atbalstam, un jāapraksta, vai un kā atbalsts veicinās Savienības rīcībpolitiku un mērķrādītāju sasniegšanu.

(348) Komisija *CEEAG* 426. punktā atzina, ka pasākumi rentablu ogļu elektrostaciju agrīnai slēgšanai var veicināt konkrētu saimniecisko darbību vai jomu attīstību, arī radot iespēju attīstīt citas elektroenerģijas ražošanas darbības saskaņā ar zaļo kursu, lai kompensētu agrīnas slēgšanas izraisīto elektroenerģijas ražošanas jaudas samazinājumu.

(349) Komisija norāda, ka paziņotā pasākuma mērķis ir mudināt *RWE* mainīt savu saimniecisko rīcību un slēgt lignīta elektrostacijas agrāk, nekā to paredzētu rentabilitāte, un tādējādi tiek samazināta elektroenerģijas ražošanas jauda. Pieņemot, ka elektroenerģijas pieprasījums saglabāsies nemainīgs vai pieaugs, saražotais apjoms būs nepietiekams ([144]). Tāpēc Komisija uzskata, ka, tā kā paziņotais pasākums attiecas uz tādu lignīta elektrostaciju slēgšanu, kuras citādi tirgū būtu darbojušās rentabli, tiek veicināta elektroenerģijas ražošana no alternatīviem avotiem.

(350) Nemainīgs beigu datums stiprinās citu dalībnieku cerības, ka pāreja uz klimatneitralitāti ir reāla un iespējama, un tādējādi tie varēs sākt ieguldīt klimatneitrālās tehnoloģijās, kas savukārt būs iemesls samazināt ierasto elektroenerģijas ražošanu no oglēm un lignīta elektrotīkla vajadzībām. Hipotētiskajā scenārijā, kurā paziņotais pasākums nebūtu veikts, šī saimnieciskā attīstība nenotiktu tādā pašā mērā. Tāpēc paziņotais pasākums veicina saimnieciskās darbības attīstību elektroenerģijas ražošanā no alternatīviem avotiem, piemēram, atjaunīgiem energoresursiem ([145]). Komisija piekrīt *RWE* argumentam, ka paziņotais pasākums veicina ne tikai AER ražošanas saimnieciskās darbības attīstību, bet arī enerģētikas ekonomikas nozares attīstību kopumā, jo visiem tirgus dalībniekiem ir jāvar uzticēties elektroenerģijas ražošanas no lignīta pārtraukšanas plānam, pieņemot turpmākus ieguldījumu lēmumus (128.–131. apsvērums).

(351) Turklāt situācijā, kad *RWE* lignīta iekārtas būtu jāslēdz bez kompensācijas, tas būtu radījis juridisku nenoteiktību attiecībā uz iespējamo kompensāciju. Tādējādi ar paziņoto pasākumu ieviestā paredzamība un juridiskā noteiktība palīdz veicināt elektroenerģijas ražošanas no lignīta saimniecisko darbību.

(352) Tāpēc Komisija uzskata, ka grozītais *RWE* pasākums veicina saimnieciskās darbības attīstību, kā noteikts LESD 107. panta 3. punkta c) apakšpunktā un saskaņā ar *CEEAG* 24. un 426. punktu.

([144]) Pētījumā, kas veikts Vācijas Enerģētikas aģentūras vajadzībām, konstatēts, ka elektroenerģijas patēriņš laikposmā no 2015. gada līdz 2040. gadam palielināsies vismaz par 8 %, ņemot vērā vispiesardzīgāko scenāriju (*dena-Leitstudie*). *Integrierte Energiewende. Impulse für die Gestaltung des Energiesystems bis 2050*, 195. lpp. Turklāt Vācijas pārvades sistēmu operatoru prognozes paredz lielāku elektroenerģijas pieprasījumu nākotnē. Savā vispiesardzīgākajā scenārijā tie prognozē, ka neto elektroenerģijas pieprasījums palielināsies no 513,1 TWh 2016. gadā līdz 581,6 TWh 2035. gadā (*Szenariorahmen zum Netzentwicklungsplan Strom 2035*, 2021. gada redakcija, *Entwurf der Übertragungsnetzbetreiber*, 54. lpp.).

([145]) Sk. arī lēmumu par elektroenerģijas ražošanas no akmeņoglēm pārtraukšanu Vācijā, 101. apsvērums.

(353) Turklāt Komisija norāda, ka elektroenerģijas ražošanas no alternatīviem avotiem, piemēram, atjaunīgiem energoresursiem, saimnieciskās darbības attīstība radīs pozitīvu ietekmi uz vidi. Paziņojumā par Ilgtspējīgas Eiropas investīciju plānu, kas ir daļa no Eiropas zaļā kursa, Komisija ir atzinusi, ka ogļu elektrostaciju slēgšana ir joma, kas ir būtiska, lai panāktu pāreju uz klimatneitrālu ekonomiku ([146]). Līdz ar *RWE* lignīta elektrostaciju pakāpenisku slēgšanu paziņotais pasākums pakāpeniski samazinās elektroenerģijas ražošanas negatīvo ietekmi uz klimatu vai vidi un veicinās elektroenerģijas ražošanas no atjaunīgiem energoresursiem attīstību, tādējādi palielinot elektroenerģijas ražošanas nozares ilgtspēju.

(354) Komisija norāda, ka, veicinot elektroenerģijas ražošanas no alternatīviem avotiem saimnieciskās darbības attīstību, paziņotais pasākums palīdzēs samazināt CO_2 emisijas Vācijā. Ņemot vērā ES mērķi laika gaitā pakāpeniski samazināt savas SEG emisijas, lai panāktu pāreju uz klimatneitrālu ekonomiku ([147]), un ņemot vērā Parīzes nolīgumu ([148]), Vācija plāno līdz 2045. gadam kļūt klimatneitrāla. Kā izklāstīts 16. apsvērumā, Vācija ir noteikusi arī starpposma mērķrādītājus, jo īpaši enerģētikas nozarei, kam būs jāsamazina emisijas no aptuveni 257 miljoniem tonnu CO_2 ekv. 2022. gadā ([149]) līdz 108 miljoniem tonnu CO_2 ekv. līdz 2030. gadam.

(355) Konkrētāk, pakāpeniska atteikšanās no elektroenerģijas ražošanas no lignīta ir būtisks Vācijas politikas pasākums, lai panāktu CO_2 neitralitāti. Vācija aplēsa, ka *RWE* lignīta iekārtas, kuras ietekmēja elektroenerģijas ražošanas pārtraukšana, 2018. gadā radīja aptuveni 67 miljonus tonnu CO_2 emisiju, savukārt 2019. gadā – aptuveni 52 miljonus tonnu CO_2 emisiju (18. apsvērums). Paziņotā pasākuma mērķis ir panākt CO_2 emisiju samazinājumu, aizstājot elektroenerģijas ražošanu no lignīta ar alternatīviem elektroenerģijas ražošanas avotiem. Tādējādi tas sniedz ieguldījumu Savienības klimata politikā, un paredzams, ka tas veicinās klimata pārmaiņu mazināšanu. Šajā saistībā Izbeigšanas likumā ir paredzēta regulāra pārskatīšana (plānota 2026., 2029. un 2032. gadā), lai novērtētu paziņotā pasākuma ieguldījumu Vācijas (un Savienības) klimata mērķu sasniegšanā.

(356) Tāpēc Komisija uzskata, ka dalībvalsts ir izklāstījusi, kā paziņotais pasākums veicina Savienības klimata politikas, vides politikas un enerģētikas politikas mērķu sasniegšanu saskaņā ar *CEEAG* 25. punktu.

(357) Visbeidzot, dažas trešās personas apgalvoja, ka, tā kā kompensācija ir novirzīta un paredzēta, lai kompensētu elektrostaciju slēgšanu, to nevar uzskatīt par atbalstu saimnieciskās darbības attīstības veicināšanai. Tā vietā saimnieciskā darbība, kuras attīstību veicina paziņotais pasākums, ir pāreja no elektroenerģijas ražošanas no oglēm uz elektroenerģijas ražošanu no atjaunīgiem energoresursiem (sk. 134. un 135. apsvērumu). Trešā persona arī apgalvoja, ka Vācijas valdība nav identificējusi saimnieciskās darbības, kas tiks veicinātas ar atbalstu, un to, kā paziņotais pasākums atbalsta šādas darbības (sk. 136. apsvērumu). Komisija nepiekrīt šo trešo personu paustajam viedoklim. Kā paskaidrots iepriekš 349.–357. apsvērumā, paziņotais pasākums veicinās elektroenerģijas ražošanas no lignīta saimniecisko darbību, pateicoties tā radītajai paredzamībai un juridiskajai noteiktībai, taču tas arī veicinās elektroenerģijas ražošanu no alternatīviem avotiem, jo *RWE* iekārtas agrīnas slēgšanas dēļ saražotais elektroenerģijas apjoms būs nepietiekams, tāpēc tiks radīti labvēlīgi apstākļi minētajai ražošanai.

6.3.2.2. Stimulējoša ietekme

(358) Saskaņā ar *CEEAG* 427. punktu pasākumam ir jāizraisa tādas izmaiņas operatoru saimnieciskajā rīcībā, lai tie savas ogļu iekārtas slēgtu pirms to saimnieciskās izmantošanas laika beigām. Lai noteiktu, vai tas tā ir, Komisija salīdzinās faktisko scenāriju (t. i., paziņotā pasākuma ietekmi) ar hipotētisko scenāriju (t. i., ja paziņotā pasākuma nebūtu).

([146]) Komisijas 2020. gada 14. janvāra paziņojums "Ilgtspējīgas Eiropas investīciju plāns. Eiropas zaļā kursa investīciju plāns".
([147]) Kā apstiprināts Eiropadomes 2019. gada 12. decembra sanāksmē. Secinājumi, *EUCO* 29/19.
([148]) https://unfccc.int/files/essential_background/convention/application/pdf/english_paris_agreement.pdf.
([149]) https://www.umweltbundesamt.de/daten/umweltindikatoren/indikator-emission-von-treibhausgasen#die-wichtigsten-fakten.

(359) Komisija uzskata, ka paziņotajam pasākumam ir stimulējoša ietekme, jo tas mudina *RWE* slēgt savas elektrostacijas agrāk, nekā tas notiktu tirgus apstākļos, un tādējādi maina *RWE* rīcību, ko tas nebūtu mainījis bez paziņotā pasākuma. Vācija veica *RWE* lignīta elektrostaciju paredzamās rentabilitātes novērtējumu. Saskaņā ar pārskatīto aprēķinu elektrostacijas ir rentablas un to negūtā peļņa pārsniedz kompensācijas summu (sk. 64.–65. apsvērumu). Pat ja Vācija atzīst, ka prognozes ir zināmā mērā nenoteiktas un trešās personas izvirza alternatīvus rentabilitātes scenārijus, hipotētiskajā scenārijā, t. i., ja nebūtu paziņotā pasākuma, *RWE*, visticamāk, turpinātu elektrostaciju ekspluatāciju. Saskaņā ar Vācijas iesniegtajiem aprēķiniem hipotētiskajā scenārijā *RWE* elektrostacijas turpinātu gūt peļņu un, ja nebūtu paziņotā pasākuma, *RWE* nebūtu stimula pārtraukt lignīta elektrostaciju slēgšanu. Ņemot vērā to, ka faktiskajā scenārijā paziņotajā pasākumā ir precizēta *RWE* rentablo iekārtu darbības pārtraukšana apmaiņā pret finansiālu atlīdzību, kā arī juridiskā noteiktība un paredzamība un citas priekšrocības, ko sniedz paziņotais pasākums (sk. 232. apsvērumu), pastāv nepārprotama stimulējoša ietekme uz *RWE*.

(360) Komisija arī uzskata, ka tas, ka *RWE* jau bija slēdzis sešas iekārtas ([150]), pirms Vācija 2022. gada decembrī iesniedza Komisijai grozīto *RWE* pasākumu, nerada šaubas par stimulu *RWE* slēgt šīs iekārtas. Tas ir tāpēc, ka *RWE*, slēdzot šīs sešas iekārtas, rīkojās, cerot, ka Vācija izmaksās kompensāciju, kas paredzēta Izbeigšanas likumā (kas tika pieņemts 2020. gada 8. augustā, pirms tika slēgta kāda elektrostacija, sk. 30. apsvērumu) un 2021. gada līgumā, saņēmis no Vācijas tik daudz garantiju par atbalsta piešķiršanu, cik no tās varēja likumīgi saņemt. Arī Vācija apgalvoja, ka *RWE* pasākumam, kāds tas bija sākotnēji paredzēts un grozīts, ir stimulējoša ietekme uz *RWE* (sk. 244. apsvērumu).

(361) Turklāt saskaņā ar *CEEAG* 427. punktu pasākums nedrīkstētu izraisīt piegādes drošības pasākumiem piemērojamo noteikumu apiešanu. Šajā saistībā Komisija norāda, ka paziņotā pasākuma mērķis nav risināt ilgtermiņa vai īstermiņa piegādes drošības jautājumus, kas izriet no tirgus vai regulējuma nepilnībām – to apstiprināja arī Vācijas iestādes (sk. 245. un 246. apsvērumu) –, bet tā mērķis ir pārtraukt lignīta elektrostaciju darbību, lai ievērojami samazinātu siltumnīcefekta gāzu emisijas elektroenerģijas nozarē un tādējādi Vācija sasniegtu savus mērķrādītājus klimata jomā 2030. un 2045. gadam (sk. 21. apsvērumu). Turklāt kompensācija, kas piešķirama *RWE* saskaņā ar paziņoto pasākumu, nav atlīdzība par pieejamo jaudu, bet gan kompensācija par *RWE* negūto peļņu, kas izriet no tā lignīta elektrostaciju obligātas agrīnas slēgšanas. Tāpēc paziņotais pasākums neizraisa to noteikumu apiešanu, kas piemērojami piegādes drošības pasākumiem saskaņā ar *CEEAG* 427. punktu.

(362) Tāpēc var secināt, ka grozītajam *RWE* pasākumam ir stimulējoša ietekme, kā noteikts *CEEAG* 427. punktā, jo tas mudina saņēmēju mainīt savu rīcību – proti, slēgt savas lignīta elektrostacijas agrāk, nekā plānots, un sakārtotākā un paredzamākā veidā –, ko atbalsta saņēmējs nedarītu bez atbalsta vai darītu mazākā mērā vai atšķirīgā veidā.

6.3.2.3. Nav pārkāpts neviens relevants Savienības tiesību akta noteikums

(363) Saskaņā ar *CEEAG* 33. punktu, ja atbalstītā darbība vai atbalsta pasākums vai ar to saistītie nosacījumi, tostarp tā finansēšanas metode, ja tā ir pasākuma neatņemama daļa, ir saistīti ar relevanta Savienības tiesību akta pārkāpumu, atbalstu nevar atzīt par saderīgu ar iekšējo tirgu.

(364) Šajā gadījumā Komisija ir īpaši izvērtējusi, vai paziņotais pasākums ir pretrunā LESD 191. panta 2. punktā noteiktajam principam "piesārņotājs maksā", kurā paredzēts: "Savienības politika attiecībā uz vidi tiecas panākt augsta līmeņa aizsardzību, ievērojot dažādu Savienības reģionu stāvokļa atšķirības. Tā pamatojas uz piesardzības un preventīvās darbības principu, uz principu, ka videi nodarīts kaitējums jālabo, pirmām kārtām novēršot tā cēloni, un uz principu, ka maksā piesārņotājs." *CEEAG* 19. punkta 58. apakšpunktā princips "piesārņotājs maksā" ir definēts šādi: "Piesārņojuma likvidēšanas pasākumu izmaksas būtu jāsedz piesārņojuma radītājam, kurš piesārņojumu izraisījis."

([150]) Pirmā iekārta (*Niederaußem D*) 2020. gada decembrī, t. i., pēc Izbeigšanas likuma pieņemšanas 2020. gada augustā, trīs iekārtas (*Neurath B*, *Niederaußem C*, *Weisweiler E*) līdz 2021. gada beigām un divas citas iekārtas 2022. gadā (*Neurath A*, *Frechen/Wachtberg*), sk. 2. tabulu.

(365) Komisija piekrīt Vācijai, kas apgalvoja (sk. 247. apsvērumu), ka princips "piesārņotājs maksā" ir ievērots, jo kompensējamās izmaksas rada agrīna slēgšana, nevis operatori. Citiem vārdiem sakot, kompensācija nesedz izmaksas, kas operatoriem jebkurā gadījumā būtu jāsedz tāda scenārija gadījumā, kad elektroenerģijas ražošana no lignīta netiktu agrīni pārtraukta.

(366) Tādējādi paziņotais pasākums nepārkāpj ne LESD 191. panta 2. punktu, ne *CEEAG* 19. punkta 58. apakšpunktā aprakstīto principu.

(367) Trešā persona apgalvoja, ka operatoru darbības pārkāpj Savienības sekundāros tiesību aktus, piemēram, Komisijas Īstenošanas noteikumus 2018/1135 par RED ziņošanu vai noteikumus par maksu par ūdeni un kaitējuma izmaksām (sk. 151. apsvērumu). Komisija uzskata, ka šie apgalvojumi nav saistīti ar konkrēto lietu to pašu iemeslu dēļ, kas norādīti 360. apsvērumā.

(368) Tāpēc Komisija secina, ka grozītais *RWE* pasākums nav pretrunā nevienam relevantajam Savienības tiesību aktu noteikumam vai vispārējiem principiem un atbilst *CEEAG* 33. punktam.

6.3.3. Negatīvais nosacījums: atbalsta pasākums nevar radīt tādu nepamatotu nelabvēlīgu iespaidu uz tirdzniecības apstākļiem, kas ir pretrunā kopīgām interesēm

6.3.3.1. Konkurences un tirdzniecības izkropļojumu minimalizēšana

(369) Paziņotais pasākums galvenokārt ietekmē elektroenerģijas tirgu Vācijā, kur savstarpēji konkurē vairāki piegādātāji. Tas varētu ietekmēt arī elektroenerģijas tirgus kaimiņvalstīs, ņemot vērā pārrobežu starpsavienojumus.

6.3.3.1.1. Atbalsta nepieciešamība

(370) Pamatojoties uz *CEEAG* 428. punktu, Komisija uzskata, ka pasākums ir nepieciešams, ja dalībvalsts var pierādīt, ka šis pasākums ir vērsts uz situāciju, kurā tas var panākt būtiskus uzlabojumus, ko tirgus vien nevar nodrošināt. Piemēram, pārtraucot elektroenerģijas ražošanu no oglēm un tādējādi palīdzot attīstīt elektroenerģijas ražošanu no alternatīviem resursiem kā saimniecisku darbību. Šis process bez pasākuma nenotiktu tādā pašā apmērā. Šajā kontekstā Komisija var arī apsvērt, vai pats tirgus bez pasākuma būtu panācis līdzīgu CO_2 emisiju samazinājumu, kā arī vai pasākums būtiski palīdz nodrošināt juridisko noteiktību un paredzamību, kas nebūtu nodrošināta, ja pasākuma nebūtu, un tādējādi veicina zaļo pārkārtošanos.

(371) Komisija uzskata, ka, tā kā *RWE* attiecīgās iekārtas ir rentablas (sk. 64. un 65. apsvērumu), tām nav stimula pamest tirgu vismaz tādā apmērā un termiņā, ko paredz paziņotais pasākums, un tādējādi tirgus pats nevar sasniegt paziņotā pasākuma paredzētos mērķus. Kā izklāstīts 21. apsvērumā, paziņotā pasākuma galvenais mērķis ir līdz 2045. gadam panākt klimatneitralitāti un sasniegt 2030. gada starpposma mērķrādītājus, dodot iespēju elektroenerģijas ražošanas tirgū vairāk attīstīt AER. Pakāpeniska elektroenerģijas ražošanas no lignīta pārtraukšana radīs vajadzību pēc papildu elektroenerģijas ražošanas iekārtām un jaudas, jo elektroenerģijas ražošanas no lignīta pārtraukšana samazinās pašreizējo Vācijas elektroenerģijas ražošanas jaudu, t. i., samazinās piedāvājumu, taču pieprasījums nemainīsies. Tas savukārt ļaus jauniem AER iekļūt tirgū un Vācijai samazināt CO_2 emisijas un līdz 2045. gadam panākt klimatneitralitāti. Vācija apgalvo, ka, lai sasniegtu Vācijas mērķrādītājus klimata jomā, neatkarīgi no AER izplatības pieauguma ir jāsamazina emisijas, kas saistītas ar elektroenerģijas ražošanas no lignīta pārtraukšanu (sk. 21. apsvērumu). Turklāt paziņotais pasākums nodrošina juridisko noteiktību un uzticamu dezekspluatācijas plānu, kas nebūtu bijis iespējams, ja nebūtu paziņotā pasākuma, un kas ir būtiski reģionos, kurus skar elektroenerģijas ražošanas no lignīta pārtraukšana.

(372) Tāpēc Komisija uzskata, ka paziņotais pasākums ir vērsts uz situāciju, kad ar to var panākt būtisku uzlabojumu, ko tirgus pats nevar laikus nodrošināt. Turklāt Komisija norāda, ka elektroenerģijas ražošanas no lignīta pārtraukšana veicina elektroenerģijas ražošanas no AER saimnieciskās darbības attīstību, kas bez paziņotā pasākuma nenotiktu tādā pašā mērā (sk. 350. un 351. apsvērumu).

(373) Ņemot vērā iepriekš minēto, Komisija secina, ka paziņotais pasākums ir nepieciešams, lai sasniegtu tā mērķi un veicinātu zaļo pārkārtošanos saskaņā ar *CEEAG* 428. punktu.

6.3.3.1.2. Piemērotība

(374) *CEEAG* 429. punkts noteic, ka dalībvalstij ir jāpierāda, ka pasākums ir atbilstošs rīcībpolitikas instruments, ar ko sasniegt paredzēto mērķi, proti, nedrīkst būt tāda mazāk kropļojoša rīcībpolitika un atbalsta instruments, ar ko varētu sasniegt tādus pašus rezultātus. Piemēram, vai pasākums ir labi mērķorientēts, lai sekmētu tādas elektroenerģijas ražošanas attīstību, kurā izmanto alternatīvus avotus, vienlaikus mazinot ietekmi uz elektroenerģijas tirgus darbību un nodarbinātību, un lai nodrošinātu slēgšanas paredzamību, vienlaikus palīdzot virzīties uz CO_2 emisiju samazināšanas mērķrādītājiem.

(375) Vācijas iestādes izvēlējās pārtraukt elektroenerģijas ražošanu no lignīta atbilstīgi sarunu ceļā panāktam risinājumam, ievērojot Ogļu komisijas ieteikumu (sk. 24. un 232. apsvērumu). Ogļu komisijas locekļi pārstāvēja plašu sabiedrības, politikas un ekonomikas dalībnieku loku un ierosināja izsoles kā piemērotāko turpmāko rīcību.

(376) Kā izklāstīts 25.–28. apsvērumā, pirms lēmuma pieņemšanas par paziņoto pasākumu Vācija izvērtēja dažādas politikas alternatīvas. Vācijas iestādes apsvēra trīs alternatīvus politikas scenārijus: i) paļaušanos uz esošo ES ETS un atjaunīgās enerģijas mērķrādītājiem, ii) valsts minimālo CO_2 cenu nozarēs, uz kurām jau attiecas ES ETS, iii) reglamentētu slēgšanu bez kompensācijas. Vācija uzskata, ka paziņotais pasākums ir piemērots politikas instruments, lai rentablā, paredzamā, sociāli pieņemamā un juridiski drošā veidā Vācijā pārtrauktu elektroenerģijas ražošanu no lignīta.

(377) Komisija ņem vērā Vācijas skaidrojumu, ka minētie citi politikas risinājumi netika paturēti, jo tie nebūtu ļāvuši līdzīgi mērķtiecīgi sasniegt elektroenerģijas ražošanas no alternatīviem avotiem saimnieciskās darbības attīstību un nebūtu bijis iespējams iepriekš noteikt pakāpeniskas slēgšanas plānu, kas negatīvi ietekmētu piegādes drošību un nozares darbiniekus. Komisija uzskata, ka, tā kā Vācijas iestāžu galvenais mērķis ir samazināt CO_2 emisijas, lai panāktu klimatneitralitāti, un tā kā lignīta elektrostacijas rada ievērojamas emisijas (piemēram, 2021. gadā lignīta elektrostacijas emitēja 110 miljonus tonnu CO_2, sk. 17. apsvērumu), Vācijas secinājums, ka klimatneitralitāti varētu panākt tikai tad, ja no lignīta ražotas elektroenerģijas nozarei tiktu pievērsta īpaša uzmanība, ir pamatots.

(378) Turklāt Komisija norāda, ka reglamentētas slēgšanas noteikšana no 2020. gada būtu bijusi spēcīgāka iejaukšanās *RWE* īpašuma tiesībās (sk. 6.1.2.1. iedaļu par principiem attiecībā uz iejaukšanās īpašumtiesībās saskaņā ar *GG*), kas, visticamāk, likvidētu uzņēmējdarbības pamatu saskaņotai elektroenerģijas ražošanas no lignīta pārtraukšanai, par kuru Vācijas valdība un operatori vienojās 2021. gada līgumā, kas ietver pilnīgu atteikumu no tiesiskās aizsardzības līdzekļiem (sk. 232. apsvērumu), un tādējādi varētu apdraudēt 2030. un 2045. gadam noteikto mērķrādītāju sasniegšanu klimata jomā. Tāpēc Komisija uzskata, ka pakāpeniska slēgšana ilgākā laikposmā ir pamatota.

(379) Komisija arī konstatē, ka neatmaksājama dotācija ir piemērotākais atbalsta instruments paredzētā mērķa sasniegšanai salīdzinājumā, piemēram, ar aizdevumu vai garantiju. Vienīgi dotācijas mērķis ir kompensēt *RWE* peļņu, ko tā būtu guvusi, ja nebūtu notikusi agrīna slēgšana.

(380) Trešās personas apgalvoja, ka kompensācija un tās aprēķins nav piemēroti, jo daudzas lignīta elektrostacijas jebkurā gadījumā tiktu slēgtas, t. i., bez kompensācijas, tirgus spēku ietekmē (170., 171. un 174. apsvērums). Šajā saistībā Komisija atsaucas uz Vācijas iesniegto pārskatīto aprēķinu, kas pierāda, ka tiek lēsts, ka astoņām no deviņām *RWE* iekārtām, par kurām ir iesniegti dati sadalījumā pa iekārtām, laikposmā no 2021. gada līdz 2026. gadam ir negūta peļņa un ka šīs negūtās peļņas NPV pārsniedz apstiprinātās *RWE* kompensācijas NPV (64. un 65. apsvērums).

(381) Dažas trešās personas atsaucās uz Polijas lietu par atbalstu ogļraktuvju slēgšanai ([151]) (sk. 170. un 174. apsvērumu). Komisija norāda, ka šis atbalsts tika apstiprināts saskaņā ar Padomes 2010. gada lēmumu, kas attiecas uz nekonkurētspējīgu ogļraktuvju slēgšanas gadījumiem. Tomēr šī lieta ir atšķirīga, jo paziņotā pasākuma mērķis ir kompensēt *RWE* negūto peļņu, kas saistīta ar elektrostaciju ekspluatāciju (sk. arī 430. apsvērumu). Tādējādi šajā lietā Polijas lieta par atbalstu nekonkurētspējīgu ogļraktuvju slēgšanai nevar tikt izmantota kā analoģija.

(382) Trešās personas arī norādīja, ka Spānija ir izvēlējusies citu pasākumu, lai pārtrauktu elektroenerģijas ražošanu no oglēm (172. apsvērums). Šajā ziņā Komisija norāda, ka tai nav pienākuma abstrakti izvērtēt visus iespējamos alternatīvos pasākumus, jo, lai gan attiecīgajai dalībvalstij ir sīki jāizklāsta iemesli, kuru dēļ tika pieņemts attiecīgais atbalsta pasākums, tai nav pienākuma pierādīt, ka cits iespējamais hipotētiskais pasākums ļautu efektīvāk sasniegt izvirzīto mērķi ([152]).

(383) Turklāt Komisija norāda, ka elektroenerģijas ražošanas no oglēm pārtraukšanas apstākļi Spānijā un Vācijā atšķiras. Pirmkārt, ir jānorāda, ka dalībvalstīm ir liela rīcības brīvība lemt par savu enerģētikas un klimata politiku. Tiesa apstiprināja dalībvalsts tiesības lemt par savu elektroenerģijas struktūru saskaņā ar LESD 194. pantu ([153]). Tāpēc Komisija paudīs bažas par izvēlēto pasākumu valsts atbalsta procedūras kontekstā tikai tad, ja būs skaidrs, ka pastāv mazāk kropļojoša politika un atbalsta instruments, kas sasniegtu tādus pašus rezultātus kā dalībvalsts paziņotais pasākums. Šajā gadījumā neviena no trešo personu minētajām dalībvalstīm nav salīdzināma ar Vāciju, jo īpaši tāpēc, ka elektroenerģijas ražošanai no lignīta nebija tik būtiska nozīme to energoresursu struktūrā. Turklāt Vācija ir pierādījusi, ka citi veidi, piemēram, oglekļa cenas minimālā robežvērtība, akcīzes nodokļi vai stingrāki emisiju intensitātes ierobežojumi, būtu devuši mazāk mērķorientētus rezultātus vai nebūtu ļāvuši valdībai tādā pašā veidā virzīt elektroenerģijas ražošanas no lignīta pārtraukšanu, kas īpaši veicinātu sociālo samierināšanu, nodrošinātu juridisko noteiktību un paredzamību, ņemtu vērā saikni starp lignīta elektrostacijām un raktuvēm un nodrošinātu, ka elektroenerģijas ražošanas no lignīta samazināšana ir pēc iespējas efektīvāka visā sistēmā (sk. 25.–29. apsvērumu un 232. apsvērumu). Tāpēc trešo personu izmantotās analoģijas nevar attiecināt uz paziņoto pasākumu.

(384) Visbeidzot, Komisija norāda, ka paziņotais pasākums ir ne tikai īstenots ar likumu, bet arī noteikts līgumā, kurā operatori ir atteikušies no savām juridiskajām tiesībām apstrīdēt kompensāciju. Tas valstij sniedz pārliecību, ka operatori neapstrīdēs Izbeigšanas likumu, bet to nebūtu bijis iespējams panākt tikai ar Izbeigšanas likumu.

(385) Visbeidzot, Komisija uzskata, ka paziņotais pasākums ir pietiekamā mērā vērsts uz to, lai attīstītu elektroenerģijas ražošanu no alternatīviem avotiem, vienlaikus mazinot ietekmi uz piegādes drošību, kā arī lai panāktu slēgšanas prognozējamību, vienlaikus veicinot Vācijas valsts emisiju samazināšanas mērķrādītāju sasniegšanu. Tāpēc paziņotais pasākums atbilst *CEEAG* 429. punktam un ir piemērots instruments, lai veicinātu konkrētu saimniecisko darbību attīstību.

6.3.3.1.3. Samērīgums

(386) *CEEAG* 430. punktā ir noteikts, ka atbalsts principā ir jāpiešķir konkurenci veicinošā konkursa procedūrā, pamatojoties uz skaidriem, pārredzamiem un nediskriminējošiem kritērijiem. Šī prasība neattiecas uz gadījumiem, kad dalībvalsts pierāda, ka konkursa procedūra, visticamāk, nebūs konkurenci veicinoša objektīvu iemeslu dēļ. Tā var notikt, piemēram, ja potenciālo dalībnieku skaits ir ierobežots, ja vien situācija nav radusies diskriminējošu atbilstības kritēriju rezultātā.

([151]) Komisijas lēmums par valsts atbalstu SA.100533 (2021/NN) – Polija – Grozījumi Polijas ogļraktuvju slēgšanas plānā (OV C 231, 30.6.2023., 8. lpp.).

([152]) Tiesas 2022. gada 21. decembra spriedums lietā *Breuninger*/Komisija, T-260/21, ECLI:EU:T:2022:833, 63. punkts.

([153]) Tiesas 2020. gada 22. septembra spriedumu lietā Austrija/Komisija, C-594/18 P, ECLI:EU:C:2020:742, 80. punkts.

(387) Vācija apgalvo, ka šajā gadījumā konkursa procedūra nebūtu jāpieprasa. Pirmkārt, Komisija atgādina lēmuma par procedūras sākšanu 14. apsvērumu un Vācijas lēmuma par elektroenerģija ražošanas no akmeņoglēm pārtraukšanu 16. apsvērumu, saskaņā ar kuru lignīta elektrostacijas ir nesaraujami saistītas ar ieguves iekārtām, tāpēc ir nepieciešama sistēmiskāka pieeja. Atšķirībā no Vācijas akmeņogļu elektrostacijām, kas iegūst ogles pasaules tirgū ārpus Vācijas, lignīta elektrostacijas atrodas netālu no raktuvēm. Lignīts nav pasaulē tirgota prece, jo tā salīdzinoši zemā siltumspēja padara ekonomiski neizdevīgu liela apjoma transportēšanu lielos attālumos. Tas attiecas arī uz Vācijas lignīta raktuvēm un elektrostacijām, kur viss process ir veidots tā, ka reģiona elektrostacijās tiek izmantots tajā pašā reģionā iegūtais lignīts. Vācija ir pierādījusi, ka lignīta ieguvei ir vajadzīgi ilgi telpiskās plānošanas periodi un sagatavošanās laiks izmaiņu plānošanai. Tāpēc iekārtu slēgšanas grafika izstrādē ir ņemti vērā arī tehniskie un plānošanas apsvērumi – tādējādi būtu grūti īstenot izsoli ar neskaidriem rezultātiem. Attiecībā uz Vācijas akmeņogļu elektrostacijām šādu telpiskās plānošanas apsvērumu nav (sk. 32. apsvērumu). Turklāt Reinzemes ieguves reģionā, kas apgādā visas lignīta elektrostacijas šajā apgabalā, *RWE* ir vienīgais raktuvju un lielāko elektrostaciju operators, tāpēc šīs elektrostacijas šajā apgabalā nevarēja izmantot konkursa procedūru (sk. 32. apsvērumu). Tāpēc Komisija piekrīt Vācijas iestādēm, ka šajā gadījumā nevar pieprasīt konkursa procedūru un elektroenerģijas ražošanas no lignīta pārtraukšanai ir vajadzīga sistēmiskāka pieeja.

(388) Dažas trešās personas nepiekrīt šim viedoklim un apgalvoja, ka, lai radītu konkurenci konkursos, mazas un lielākās iekārtas būtu varējušas piedalīties konkursā kopā (sk. 198. apsvērumu).

(389) Vācija norāda, ka mazāku lignīta elektrostaciju situācija ir atšķirīga, jo to īpašnieki ir daudzveidīgāki (*Vācijā darbojas aptuveni 45 dažādas mazākas lignīta iekārtas*) un parasti ir rūpnieciskie lietotāji, kuri patērē paši savu elektroenerģiju (un bieži arī siltumenerģiju). Faktiski dažām mazākām iekārtām, kas ražo siltumenerģiju arī koģenerācijā, ekspluatācijas izbeigšanas datums bija noteikts citā dekarbonizācijas instrumentā (*Kraft-Wärme Kopplungsgesetz*, Likums par siltumenerģijas un elektroenerģijas koģenerāciju) (sk. 271. apsvērumu) Turklāt mazo lignīta iekārtu iespējamai slēgšanai to nelielā apjoma dēļ nav tādas pašas ietekmes uz tuvējām raktuvēm, kāda ir lielo lignīta elektrostaciju slēgšanai ([154]). Tomēr attiecībā uz lignīta raktuvēm (kas pieder tiem pašiem īpašniekiem, kuriem pieder lielās lignīta elektrostacijas) nebija skaidra darbības pārtraukšanas trajektorija, kā norādīts paziņotajā pasākumā, savukārt mazākajām lignīta iekārtām, kas ir atkarīgas no raktuvēm, varētu būt grūti piekļūt kurināmajam. Tādējādi abas grupas (mazās un lielās elektrostacijas) nevarētu piedalīties vienās un tajās pašās izsolēs ar vienlīdzīgām iespējām.

(390) Tā kā šajā gadījumā nav konkursa procedūras, Komisija novērtēs samērīgumu katrā gadījumā atsevišķi, lai pārbaudītu, vai kompensācija ir ierobežota līdz nepieciešamajam minimumam saskaņā ar *CEEAG* 432. punktu. Šajā kontekstā Komisija sīki analizēs pieņēmumus, ko dalībvalsts izmantojusi, lai noteiktu negūto peļņu un papildu izmaksas, uz kuru pamata tika aprēķināta kompensācija par agrīnu slēgšanu, salīdzinot paredzamo rentabilitāti faktiskajā un hipotētiskajā scenārijā. Hipotētiskajam scenārijam jāpamatojas uz pienācīgi pamatotiem pieņēmumiem, reālistisku tirgus attīstību un jāatspoguļo katra attiecīgā subjekta prognozētie ieņēmumi un izmaksas, vienlaikus ņemot vērā iespējamās tiešās funkcionālās saiknes starp subjektiem.

(391) Komisija norāda, ka pēc lēmuma par procedūras sākšanu pieņemšanas Vācija iesniedza pārskatītu aprēķinu par to *RWE* elektrostaciju negūto peļņu (sk. 63.–75. apsvērumu), kuras ir plānots slēgt saskaņā ar Izbeigšanas likumu un Grozījumu likumu ([155]).

(392) Konkrētāk, attiecībā uz sešām jau slēgtām iekārtām pārskatītajos aprēķinos izmantotie pieņēmumi (piemēram, attiecībā uz elektroenerģijas un CO_2 cenām un inflāciju) ir pamatoti ar tirgus prognozēm un informāciju, kas bija pieejama tieši pirms šo iekārtu attiecīgajiem slēgšanas datumiem ([156]). Komisija uzskata, ka šī pieeja ir pamatota, jo tieši no šo peļņu *RWE* varētu negūt, slēdzot šīs iekārtas.

([154]) Kā aprakstīts Vācijas lēmuma par elektroenerģijas ražošanas no akmeņoglēm pārtraukšanu 26. apsvērumā, Vācija ir paredzējusi, ka visi mazie lignīta piedāvājumi kopā veidotu tikai 0,9 GW. Salīdzinājumam – vairākām atsevišķām *RWE* elektrostacijām (piemēram, *Niederaußem K*, *Neurath F* (*BoA 2*), *Neurath G* (*BoA 3*)) ir tāda pati vai pat lielāka jauda.

([155]) Vācija neiesniedza konkrētus ilgtermiņa aprēķinus par septiņām iekārtām, kuras tiks slēgtas pēc 2027. gada, jo esošie dati un aprēķini par iekārtām, kas slēgtas pirms 2027. gada, jau ir pietiekami, lai pamatotu grozītajā *RWE* pasākumā paredzēto kompensācijas summu.

([156]) Uzskatāms, ka tas attiecas arī uz *Frechen/Wachtberg* iekārtu, ko slēdza 2022. gada decembrī, saistībā ar kuru tirgus prognozes tika iegūtas divu nedēļu periodā divus mēnešus pirms faktiskās slēgšanas, ņemot vērā 2022. gada 23. decembrī iesniegto piezīmju praktisko aspektus.

(393) Attiecībā uz trim iekārtām, ko plānots slēgt 2025. gada janvārī un martā, pārskatītā aprēķina pamatā ir jaunākā informācija, kas bija pieejama pārskatītā aprēķina iesniegšanas dienā. Komisija uzskata, ka šī pieeja ir pamatota un atbilst Tiesas judikatūrai ([157]).

(394) Attiecībā uz jautājumu par to galveno pieņēmumu (CO_2 un elektroenerģijas cenas) atbilstību, kuri izmantoti attiecībā uz šīm trim iekārtām pārskatītajā aprēķinā, un tirgus norisēm, kas notikušas kopš pārskatītā aprēķina iesniegšanas un kopš lēmuma par procedūras paplašināšanu pieņemšanas, Komisija uzskata, ka Vācijas argumenti, ka šo pieņēmumu turpmāka atjaunināšana nav nepieciešama, ir saprātīgi un pamatoti (sk. 75. apsvērumu). Faktiski lignīta operatori parasti izmanto biržā tirgotu nākotnes līgumu produktus, lai turpmākajā periodā stabili un prognozējami finansiāli ierobežotu savas peļņas normas un izvairītos no lielām cenu svārstībām tūlītēju darījumu tirgū.

(395) Komisija norāda, ka lignīta rūpnīcu operatoru parasti izmantotais riska ierobežošanas periods ir trīs gadi un tas atbilst Vācijas elektroenerģijas tirgus likviditātes apjomam ([158]). Tādējādi hipotētiskajā scenārijā trīs iekārtas būtu varējušas ienākt tirgū laikposmā no 2022. gada 21. oktobra līdz 2022. gada 4. novembrim (kad tika iegūti dati no šo elektrostaciju tirgus, lai aprēķinātu negūto peļņu) un pakāpeniski pārdot elektroenerģiju, ko tās plānoja saražot vismaz daļā perioda pēc slēgšanas faktiskajā scenārijā un iegādāties atbilstošu emisijas kvotu apjomu. *RWE* piekrita, ka saražotās elektroenerģijas pārdošana nākotnes tirgū ir vispārēja uzņēmējdarbības prakse (sk. 179. apsvēruma b) punktu). Vācija apgalvoja, ka tāpēc tā ir ticama rīcība hipotētiskajā scenārijā.

(396) Komisija uzskata, ka, tā kā darījums būtu noticis 2022. gadā, ir ticams, ka *RWE* tajā brīdī būtu varējis pārdot elektroenerģiju, ko bija paredzēts piegādāt līdz 2025. gada beigām. Plānots, ka trīs iekārtas tiks slēgtas 2025. gada janvārī un martā. Tāpēc Komisija uzskata, ka ir ticams hipotētisks scenārijs šo trīs iekārtu negūtās peļņas aprēķināšanai pārējā 2025. gadā. Vācija norādīja šo iekārtu negūto peļņu arī 2026. gadā – 131 miljons EUR jeb 6 % no kopējās negūtās peļņas NPV izteiksmē (šīs trīs iekārtas ir vienīgās, kurām ir norādīta negūtā peļņa 2026. gadā, sk. 258. apsvērumu). Komisija norāda, ka pat bez triju iekārtu negūtās peļņas 2026. gadā negūtās peļņas atlikusī daļa (2,0 miljardi EUR NPV izteiksmē) joprojām ir lielāka nekā kompensācijas summa (1,7 miljardi EUR NPV izteiksmē). Tādējādi šāda piesardzīga pieeja būtiski nemainītu rezultātu, ka kompensācijas summas pašreizējā vērtība ir zemāka par negūtās peļņas pašreizējo vērtību.

(397) Pēc lēmuma par procedūras sākšanu pieņemšanas trešās personas pauda bažas par to, ka daži galvenie kompensācijas parametri bija nereāli vai nepiemēroti (sk. 190., 197., 203. un 205. apsvērumu) Komisija uzskata, ka pārskatītais aprēķins kliedē šīs bažas. Konkrētāk, skatīt 393.–396. apsvērumu, kā arī 410. un 411. apsvērumu par pieņēmumiem par elektroenerģijas un CO_2 cenām; 397., 403., 405. un 412. apsvērumu par tā perioda ilgumu, kurā ir aprēķināta negūtā peļņa; 399.–400. apsvērumu par atjauninašanas mehānisma neesību un 406. apsvērumu par fiksēto izmaksu iekļaušanu un apstrādi. Vairākas trešās personas kritizēja pasākuma pārredzamību, proti, pasākuma izstrādes procesu, piemēram, kompensācijas aprēķinus un konkrētas tādas darbības nenoteiktību, uz kuru attiecas kompensācija (sk. 193., 197., 203., 204. un 205. apsvērumu). Komisija uzskata, ka pārskatītais aprēķins kliedē šīs bažas, jo tas pierāda, ka konkrētas elektrostaciju grupas negūtā peļņa vien ir pietiekama, lai pamatotu kompensācijas summu (sk. 403. apsvērumu).

([157]) Tiesas 2016. gada 26. oktobra spriedums lietā *DEI*/Komisija, C-590/14 P, ECLI:EU:C:2016:797, 49. punkts. Sk. arī Tiesas 2021. gada 29. aprīļa spriedumu lietā *Achemos Grupė* un *Achema* / Komisija, C-847/19 P, ECLI:EU:C:2021:343, 43. punkts; un Tiesas 2021. gada 4. marta spriedumu lietā Komisija / *Fútbol Club Barcelona*, C-362/19 P, ECLI:EU:C:2021:169, 62.–64. punkts.

([158]) Sk., piemēram, *BloombergNEF: Mapping Power Sector Hedges in Europe,* 2019. gada 13. augusts, tiešsaistē: https://about.bnef.com/.

(398) Turklāt saskaņā ar *CEEAG* 433. punktu gadījumos, kad ogļu iekārtu slēgšana notiek vairāk nekā trīs gadus pēc kompensācijas piešķiršanas, dalībvalstij ir jāievieš mehānisms, kas aktualizē kompensācijas aprēķinu, pamatojoties uz jaunākajiem pieņēmumiem, izņemot gadījumus, kad tā var parādīt, kāpēc šāda mehānisma izmantošana ir nepamatota konkrētā gadījuma ārkārtējo apstākļu dēļ.

(399) Kā izklāstīts 76. apsvērumā, Vācija ir norādījusi, kāpēc šajā gadījumā atjauninašanas mehānisms nav vajadzīgs, jo elektrostaciju slēgšana notiks drīz. Komisija piekrīt Vācijai. Komisija norāda, ka attiecībā uz *RWE* iekārtām, kas jau ir slēgtas, izmantotie pieņēmumi ir pēc iespējas tuvāki faktiskajai elektrostaciju slēgšanai. Attiecībā uz iekārtām, kuras plānots slēgt nākotnē, trīs iekārtu, kas ņemtas vērā pārskatītajā aprēķinā, slēgšana ir plānota līdz 2025. gada 31. martam, t. i., mazāk nekā trīs gados no šodienas un no dienas, kad tika iegūti Komisijai iesniegtie pieņēmumi (t. i., 2022. gada oktobrī/novembrī), savukārt iekārtām, kuras plānots slēgt pēc minētā datuma, negūtā peļņa nav aprēķināta. Komisija arī atgādina, ka grozītā *RWE* pasākuma piešķiršanas diena ir Komisijas lēmuma paziņošana diena (sk. 78. apsvērumu), kas arī ir mazāk nekā trīs gadus pirms pēdējās no trim iekārtām plānotās slēgšanas. Tāpēc, kā arī ņemot vērā 396. apsvērumā izklāstītos argumentus par galvenajiem pieņēmumiem, Komisija uzskata, ka grozītajam *RWE* pasākumam atjauninašanas mehānisms nav vajadzīgs.

(400) Komisijas novērtējums par grozītajā *RWE* pasākumā paredzētās kompensācijas pārskatīto aprēķinu, ņemot vērā lēmumā par procedūras sākšanu paustās šaubas, ir šāds.

6.3.3.1.3.1. Negūtā peļņa tālā nākotnē

(401) Grozītā *RWE* pasākuma pārskatītajā aprēķinā aplēsts, ka *RWE* lignīta elektrostacijām, uz kurām attiecas agrīna slēgšana 2022. gadā, negūtā peļņa ir 2,2 miljardi EUR salīdzinājumā ar apstiprinātās kompensācijas NPV 1,7 miljardu EUR apmērā. Tāpēc kompensācijas NPV ir mazāka par aplēsto negūto peļņu.

(402) Komisija norāda, ka Vācijas pārskatītais aprēķins liecina, ka astoņām no 16 *RWE* iekārtām, kas iekļautas pārtraukšanas grafikā, laikposmā no 2021. gada līdz 2026. gadam būs negūta peļņa. Lai gan tas ir ievērojami īsāks termiņš nekā pirms lēmuma par procedūras sākšanu iesniegtajos datos norādītais termiņš un tas ir pamats piesardzīgākam un saprātīgākam novērtējumam, Komisija norāda, ka 396. un 397. apsvērumā minēto iemeslu dēļ tā neņems vērā Vācijas norādīto 2026. gadā negūto peļņu. Vācija neiesniedza aprēķinus par septiņām iekārtām, kuras tiks slēgtas pēc 2026. gada, jo tā uzskata, ka aprēķini par iekārtām, kas slēgtas pirms minētā datuma, ir pietiekami, lai pamatotu grozītajā *RWE* pasākumā paredzēto kompensācijas summu.

(403) Komisija norāda, ka jau slēgto elektrostaciju iekārtu negūtā peļņa lielā mērā ir atkarīga no elektroenerģijas un CO_2 cenu tirgus prognozēm attiecīgās slēgšanas dienā. Tāpēc ne visām *RWE* iekārtām, kas jau ir slēgtas, nav negūtas peļņas (sk. 66. apsvērumu).

(404) Komisija norāda, ka pretēji datiem, kas iesniegti pirms lēmuma par procedūras sākšanu, pārskatītajā aprēķinā ir ņemts vērā tikai ierobežots laikposms, kas ir īsāks par trim gadiem, lai aplēstu negūto peļņu piesardzīgā hipotētiskā scenārijā, un tas ir agrāk nekā iekārtu plānotie slēgšanas datumi. Tas ievērojami samazina nenoteiktību, kas saistīta ar prognozēm, jo īpaši attiecībā uz ievades parametriem, kuriem ir liela ietekme uz negūto peļņu, piemēram, CO_2 un elektroenerģijas cenām vai paredzamo iekārtu saimnieciskās izmantošanas laiku. Jo īsāks ir laikposms, jo mazāka ir negaidītu vai traucējošu notikumu vai tendenču izmaiņu iespējamība. Tas lielā mērā palīdz kliedēt šaubas, kas paustas lēmuma par procedūras sākšanu 123.–132. apsvērumā, kur Komisija apgalvoja, ka iesniegtie aprēķini attiecas uz tālu nākotni un nav noteikti.

(405) Attiecībā uz izmaksām pārskatītajā aprēķinā ir ietvertas ne tikai elektrostaciju fiksētās izmaksas, bet arī fiksētās ieguves izmaksas. Komisija norāda, ka tas, šķiet, atbilst nozares praksei, jo lignīta raktuves un elektrostacijas parasti tiek uzskatītas par vienas nedalāmas ekonomikas sistēmas daļu (sk. 67. un 259. apsvērumu). Aprēķinos, kas iesniegti pirms lēmuma par procedūras sākšanu, bija ietvertas tikai mainīgās ieguves izmaksas, kuru dēļ ražošanas izmaksas bija zemākas un tika pārvērtēta negūtā peļņa. Turpretī pārskatītajā aprēķinā ir iekļautas kopējās ieguves izmaksas (fiksētās un mainīgās), ko Komisija uzskata par reālistiskāku un saprātīgāku pieeju. Komisija arī uzskata, ka ieguves izmaksu stabilitāte uz vienu ražošanas iekārtu ir pamatots pieņēmums, ņemot vērā hipotētiskā scenārija īso termiņu.

(406) Attiecībā uz elektrostaciju ekspluatācijas ilgumu Izbeigšanas likuma neesības gadījumā un ar to saistītajām šaubām, kas paustas lēmuma par procedūras sākšanu 124. un 125. apsvērumā, Komisija norāda, ka pārskatītajā aprēķinā vairs nav pieņemts, ka saimnieciskās izmantošanas laiks ir līdz 70 gadiem. Tas skaidrojams ar to, ka pārskatītajā aprēķinā izmantotā negūtā peļņa ir noteikta daudz īsākā laikposmā. Turklāt, pamatojoties uz pārskatīto aprēķinu, nevienu elektrostaciju, kuras negūtā peļņa ir norādīta, nav plānots slēgt vairāk kā trīs gadus pēc pēdējā gada, kurā gūtā peļņa ir norādīta hipotētiskajā scenārijā; turklāt ir plānots, ka septiņas no astoņām iekārtām, kuru negūtā peļņa ir norādīta, darbosies tikai par diviem gadiem ilgāk, nekā tiek prasīts hipotētiskajā scenārijā (65. apsvērums). Tādējādi nelielā atšķirība starp faktisko un hipotētisko scenāriju pārskatītajā aprēķinā ļauj Komisijai uzskatīt, ka lēmuma par procedūras sākšanu 124. un 125. apsvērumā paustās šaubas ir novērstas, kā apgalvo Vācija (5.3.4. iedaļa).

(407) Turklāt attiecībā uz šaubām par nepieciešamajiem ieguldījumiem elektrostaciju ilgstošai ilgtermiņa ekspluatācijai (sk. lēmuma par procedūras sākšanu 126. un 127. apsvērumu) Komisija norāda, ka daudz īsākais pārskatītajā aprēķinā izmantotais prognozētās negūtās peļņas termiņš pietiekamā mērā kliedē šaubas, kā apgalvo Vācija (263. apsvērums). Attiecībā uz *Niederaußem D*, par kuru Komisija īpaši pauda šaubas, vai tā varētu darboties pēc 2020. gada, ņemot vērā atbilstību Rūpniecisko emisiju direktīvai (2010/75/ES) un saistītajiem stingrākajiem standartiem, kas piemērojami lielām sadedzināšanas stacijām, Komisija norāda, ka Vācija pārskatītajā aprēķinā nav noteikusi šīs konkrētās iekārtas negūto peļņu (sk. 263. apsvērumu).

(408) Komisija iepriekš bija paudusi šaubas par nenoteiktību saistībā ar nākotnes prognozēm (lēmuma par procedūras sākšanu 129. apsvērums). Komisija tagad norāda, ka pārskatītajā aprēķinā ir izmantoti pārbaudāmi un neatkarīgi uz tirgu balstīti dati, kas bija pieejami vai nu tieši pirms slēgšanas dienas (attiecībā uz slēgtajām iekārtām), vai arī pārskatītā aprēķina iesniegšanas dienā (attiecībā uz iekārtām, kas joprojām darbojas) (67. apsvērums). Pārskatītajā aprēķinā ir ņemts vērā arī tikai ierobežots laikposms negūtās peļņas noteikšanai, kas ievērojami samazina nākotnes prognožu nenoteiktību. Turklāt diskonta likme (*WACC* 7,5 %), ko piemēro, lai diskontētu gan negūto peļņu, gan kompensāciju, šķiet ticama, ņemot vērā negūtās peļņas īsāko termiņu (sk. 264. apsvērumu). Tāpēc Komisija secina, ka tās šaubas par nākotnes prognožu nenoteiktību ir kliedētas.

(409) Attiecībā uz šaubām par kurināmā un CO_2 cenām (sk. lēmuma par procedūras sākšanu 130. apsvērumu) Komisija norāda, ka Vācijas pārskatītajā aprēķinā ir ņemtas vērā atjauninātās un uz tirgu balstītās prognozes par CO_2, kurināmā un elektroenerģijas cenām ([159]). Šim aspektam ir būtiska nozīme attiecīgo elektrostaciju rentabilitātes novērtēšanā, jo elektroenerģijas cenas ietekmē ieņēmumus no elektroenerģijas pārdošanas, savukārt CO_2 cenas ietekmē svarīgāko un nenoteiktāko lignīta elektrostaciju ekspluatācijas izmaksu komponentu. Konkrētāk, attiecībā uz iekārtām, kas pārskatītā aprēķina iesniegšanas dienā jau ir slēgtas, pārskatītajā aprēķinā izmanto *EEX* biržā tirgoto nākotnes līgumu produktu vidējās cenas divu nedēļu periodā tieši pirms attiecīgajiem slēgšanas datumiem, savukārt attiecībā uz iekārtām, kas slēgtas pēc pārskatītā aprēķina iesniegšanas, aprēķinā izmanto vidējās cenas, kas reģistrētas no 2022. gada 21. oktobra līdz 2022. gada 4. novembrim.

([159]) Kurināmā (akmeņogļu un gāzes) cenas ietekmē elektroenerģijas cenu prognozes, jo ogļu un gāzes elektrostacijas parasti ir galvenie cenu noteicēji tirgū. Tāpēc elektroenerģijas cenu nākotnes līgumi netieši ietver prognozes par degvielas cenu izmaiņām.

(410) Komisija arī norāda, ka daudz īsākais laikposms, kurā tiek ņemta vērā negūtā peļņa, mazina prognozēto CO_2 un elektroenerģijas cenu nenoteiktību. Šis laikposms aptver tikai dažus gadus nākotnē pretēji aprēķiniem, ko Vācija iesniedza pirms lēmuma par procedūras sākšanu, kuri dažos gadījumos sasniedza 2061. gadu. Saīsinātais termiņš ļāva pārskatītajā aprēķinā izmantot uz tirgu balstītas un jaunākās cenu izmaiņu prognozes. Organizētais Vācijas elektroenerģijas tirgus ar pārredzamu cenu atklāšanas procesu, kura pamatā ir konkurētspējīgi piedāvājumi, sniedz iespēju nodrošināt elektroenerģijas riska ierobežošanas līgumus, piemēram, izmantojot *EEX* tirdzniecības platformu, ko izmanto *RWE*, lai finansiāli ierobežotu savu elektroenerģijas pārdošanas risku, iegādājoties to pašu produktu klāstu, ko izmantoja, lai aprēķinātu negūto peļņu hipotētiskajā scenārijā ([160]). Šo reālo un pārbaudāmo tirgus cenu datu izmantošana par pamatu negūtās peļņas aprēķinam hipotētiskajā scenārijā būtiski palielina pārskatītā aprēķina stabilitāti, jo tas atbilst *RWE* standarta riska ierobežošanas praksei ticamā laikposmā.

(411) Nesenāku cenu pieņēmumu un īsāku termiņu izmantošana pārskatītajos aprēķinos uzrādītās negūtās peļņas aprēķināšanai atbilst arī *CEEAG* 433. punktam, kas paredz atjaunināšanas mehānismu, ja kompensācija par ogļu elektrostaciju slēgšanu tiek piešķirta vairāk nekā trīs gadus pirms faktiskās slēgšanas. Konkrētajā *RWE* iekārtu gadījumā Komisija uzskata, ka tās sākotnējās šaubas par prognozētajām kurināmā un CO_2 cenu izmaiņām ir novērstas pat tad, ja tiek apsvērta piesardzīgāka pieeja, nekā prasīts *CEEAG* 433. punktā. Atbalstu piešķir mazāk nekā trīs gadus pirms visu to astoņu iekārtu faktiskās slēgšanas, kuru negūto peļņu Vācija norādīja, un tā samērīgums tiek vērtēts, ņemot vērā pieņēmumus, kas nav vecāki par trim gadiem no slēgšanas dienas. Turklāt aplēstā negūtā peļņa, kas ir pietiekama, lai pārsniegtu kompensācijas summu NPV, nepārsniedz trīs gadus no astoņu iekārtu slēgšanas dienas un šo iekārtu parasto riska ierobežošanas periodu (no dienas, kad ir izdarīti pieņēmumi par galvenajiem parametriem).

(412) Attiecībā uz šaubām, kas paustas lēmuma par procedūras sākšanu 131. apsvērumā, kurā Komisija norāda, ka tā nav saņēmusi datus par katru iekārtu, ko plānots slēgt, Komisija norāda, ka pārskatītajā aprēķinā ir iekļauti dati par katru no deviņām *RWE* iekārtām, kuras plānots slēgt līdz 2025. gada 31. martam. Komisija ņem vērā Vācijas argumentu, ka ar to pietiek, lai pamatotu kompensācijas summu (266. apsvērums), un uzskata, ka tās šaubas par šo jautājumu ir kliedētas.

(413) Attiecībā uz lēmuma par procedūras sākšanu 132. apsvērumā paustajām šaubām par to, ka nav CO_2 un elektroenerģijas cenu jutīguma analīzes, Komisija norāda, ka pārskatītajā aprēķinā hipotētiskajā scenārijā ir izmantoti reāli un pārbaudāmi tirgus cenu dati un tas simulē lignīta elektrostaciju operatoru standarta riska ierobežošanas praksi reālistiskā laikposmā. Tas ir pretstatā datiem, kas iesniegti pirms lēmuma par procedūras sākšanu, kuros tika izmantoti ilgtermiņa ārpustirgus pieņēmumi. Turklāt attiecībā uz iekārtām, kas jau ir slēgtas, jaunākās prognozes, kas bija pieejamas pirms slēgšanas, tika izmantotas, lai aprēķinātu to negūto peļņu, tāpēc, pēc Komisijas domām, jutīguma analīze nav nepieciešama. Tas attiecas arī uz trim iekārtām, kuras vēl ir jāslēdz un kuru negūto peļņu Vācija arī ir norādījusi. Attiecībā uz šīm iekārtām Komisija uzskata, ka 395. un 396. apsvērumā minētie argumenti pierāda, ka ar hipotētisko scenāriju varētu reāli ierobežot darbības peļņas normas pārskatītā aprēķina iesniegšanas dienā, pamatojoties uz *RWE* vispārīgo tirgus praksi.

(414) Komisija uzskata, ka tas, ka elektrostaciju slēgšanas sistēmiskā ietekme uz Vācijas elektroenerģijas tirgu tiek ņemta vērā kā elektroenerģijas cenu atlaide hipotētiskajā scenārijā (salīdzinājumā ar faktiskajām tirgus prognozēm faktiskajā scenārijā), palielina pārskatītā aprēķina stabilitāti. Hipotētiskajā scenārijā elektroenerģijas cenas ir zemākas nekā faktiskajā scenārijā, jo pirmajā gadījumā darbojas vairāk lignīta iekārtu un lielāku pieprasījumu var apmierināt ar salīdzinoši lētākām ražošanas jaudām. Konkrēti, hipotētiskajā scenārijā elektroenerģijas cenas 2023. gadā ir par 1,7 % zemākas un 2026. gadā par 3,2 % zemākas nekā faktiskajā scenārijā (sk. 74. apsvērumu). Tas nozīmē, ka *RWE* iekārtu negūtā peļņa, kas aprēķināta hipotētiskajā scenārijā, ir mazāka nekā tā, kas būtu bijusi, neņemot vērā šo ietekmi. Tādējādi aprēķinā ir sniegtas piesardzīgākas negūtās peļņas aplēses.

([160]) Sk., piemēram, *BloombergNEF(2019): Mapping Power Sector Hedges in Europe,* 2019. gada 13. augusts, tiešsaistē: https://about.bnef.com/.

(415) Visbeidzot, Komisija norāda, ka citi pārskatītā aprēķina parametri ir izstrādāti tā, lai negūtās peļņas aplēse būtu piesardzīgāka nekā aprēķini, kas tika iesniegti pirms lēmuma par procedūras sākšanu. Proti, pārskatītajā aprēķinā nav iekļauti ieņēmumi no siltumenerģijas ražošanas un elektroenerģijas balansēšanas tirgus, tādēļ negūtā peļņa ir novērtēta par zemu. Turklāt aprēķinā ir pieņemts, ka elektroenerģijas ražotāju tirgus ieņēmumu griesti, kas atjaunināto apsvērumu iesniegšanas dienā bija spēkā līdz 2023. gada 30. jūnijam, tiktu pagarināti tikai līdz 2024. gada 30. aprīlim, samazinot *Frechen/Wachtberg* elektrostacijas negūto peļņu. Galu galā Vācijas valdība nolēma nepagarināt tirgus ieņēmumu griestu piemērošanu pēc 2023. gada 30. jūnija ([161]). Ja tas būtu ņemts vērā pārskatītajā aprēķinā, *Frechen/Wachtberg* elektrostacijas negūtās peļņas NPV būtu bijusi par 181 miljonu EUR lielāka. Turklāt aprēķinā ir pieņemts, ka iekārtas *Neurath D* un *Neurath E* tiks slēgtas 2025. gada 31. martā un negūtā peļņa tiks iekļauta tikai no minētās dienas, taču tās varēja slēgt 2024. gada marta beigās un tādējādi negūtā peļņa atlikušajos 2024. gada mēnešos un 2025. gadā būtu lielāka (259. apsvērums).

(416) Attiecībā uz trešās personas apgalvojumiem par tā perioda neizskaidroto ilgumu, kurā negūtā peļņa tika aprēķināta pārskatītajā aprēķinā (sk. 194. apsvērumu), Komisija norāda, ka šis periods nepārsniedz to, ko Vācija uzskatīja par vajadzīgu, lai pierādītu, ka negūtās peļņas apmērs pārsniedz kompensācijas apmēru. Attiecībā uz tirgus ieņēmumu griestiem, ko Vācijā piemēroja laikposmā no 2022. gada 1. decembra līdz 2023. gada 30. jūnijam, pamatojoties uz Padomes Regulu (ES) 2022/1854 ([162]), aprēķinos ir atainota tiesiskā situācija Vācijā; šī procedūra neattiecas uz pašiem griestiem. Jebkurā gadījumā trešās personas argumentam nav nozīmes, jo trīs *RWE* iekārtas, uz kurām, iespējams, attiecas labvēlīgāks tirgus ieņēmumu griestu režīms, nav iekļautas Vācijas iesniegtajā pārskatītajā *RWE* negūtās peļņas aprēķinā, jo tās tiks slēgtas tikai pēc 2030. gada vai tā beigās un tāpēc neietekmē pārskatīto aprēķinu.

(417) Attiecībā uz trešās personas argumentu, ka *RWE* lignīta elektrostacijas pašlaik gūst labumu no Aizvietotāju elektrostaciju uzturēšanas likuma (208. apsvērums), Komisija norāda, ka lignīta iekārtas, uz kurām attiecas minētais likums ([163]), atšķiras no tām, uz kurām attiecas grozītais *RWE* pasākums. Tādējādi lignīta iekārtas, ko atbalsta paziņotais pasākums, un iekārtas, u zkurām atiecas Aizvietotāju elektrostaciju uzturēšanas likums, nav vienas un tās pašas.

(418) Visbeidzot, attiecībā uz trešās personas argumentu, ka, aprēķinot *RWE* negūto peļņu, būtu jāņem vērā arī iespējamais valsts atbalsts ūdeņradim gatavu gāzes elektrostaciju paplašināšanai slēgtās lignīta vienībās (193. apsvērums), Komisija ir apmierināta ar Vācijas paskaidrojumiem šajā saistībā par to, ka jebkādi atsevišķi jauni pasākumi pārejai uz klimatneitrālu elektroenerģijas ražošanu piešķirtu atbalstu, izmantojot vispārējus un pārredzamus konkursus, kas būtu atvērti visiem uzņēmumiem, un ka šādi jauni pasākumi negarantētu atbalstu *RWE* (sk. 273. apsvērumu). Turklāt, ja šāds jauns atbalsts tiktu piešķirts *RWE*, tas attiektos uz dažādām attiecināmajām izmaksām, t. i., izmaksām, kas saistītas ar jaunas elektrostacijas būvniecību.

6.3.3.1.3.2. Atliktās slēgšanas mehānisms un rezerves mehānisms

(419) Kā aprakstīts 3. tabulā, vienai *RWE* iekārtai piemēros atliktās slēgšanas mehānismu, un tā saņems kompensāciju par periodu, kurā tā būs iekļauta mehānismā (2029.–2033. gads), un pēc tam tā tiks pilnībā slēgta. Vācija ir norādījusi, ka par atliktās slēgšanas mehānismu kompensācija tiek maksāta neatkarīgi un tā neietekmē kompensāciju saskaņā ar paziņoto pasākumu (35. apsvērums).

([161]) Tiešsaistē: https://www.bmwk.de/Redaktion/DE/Downloads/F/faq-abschoepfung-von-zufallsgewinnen.pdf?__blob=publicationFile&v=4.

([162]) Padomes Regula (ES) 2022/1854 (2022. gada 6. oktobris) par ārkārtas intervenci augsto enerģijas cenu problēmas risināšanai (OV L 261 I, 7.10.2022., 1. lpp.).

([163]) Sk. 1. tabulu Komisijas 2022. gada 30. septembra lēmumā lietā SA.103662 "No lignīta ražotās elektroenerģijas piegādes pagaidu rezerve gāzes taupīšanai" (OV C 439, 18.11.2022., 1. lpp.).

(420) Kā norādīts lēmuma par procedūras sākšanu 133. apsvērumā, Komisija provizoriski konstatēja, ka atliktās slēgšanas mehānisma kompensācijas summas ir nesaraujami saistītas ar slēgšanas kompensāciju. Komisijai bija šaubas par to, vai atliktās slēgšanas mehānisms ir atsevišķs pasākums, kas nav jāņem vērā, novērtējot samērīgumu.

(421) Lēmuma par procedūras paplašināšanu 120.–123. apsvērumā Komisija sīkāk analizēja Vācijas iesniegto informāciju, un tajā posmā secināja, ka abu instrumentu aprēķini, šķiet, nepārklājas.

(422) Komisija paliek pie šā atzinuma un secina, ka pārklāšanās nav. Ņemot vērā Vācijas un *RWE* sniegtos paskaidrojumus (sk. 276. un 179. apsvērumu), Komisija uzskata, ka maksājumi saistībā ar atliktās slēgšanas mehānismu nav būtiski, jo pārskatītajā aprēķinā attiecībā uz kompensāciju par agrīnu slēgšanu saskaņā ar paziņoto pasākumu nav ietverta iekārta (*Niederaußem G* vai *Niederaußem H*), kas tiktu pārcelta uz atliktās slēgšanas mehānismu. Turklāt atlīdzība par atliktās slēgšanas mehānismu nebūtu jāņem vērā grozītā *RWE* pasākuma samērīguma novērtējumā, jo tie ir atsevišķi instrumenti.

a) Pirmkārt, paziņotais pasākums kompensē negūto peļņu, ko radīja *RWE* lignīta iekārtu obligāta agrīna slēgšana, savukārt ar atliktās slēgšanas mehānismu operatoriem tiek piešķirta kompensācija par iekārtām, kuras atrodas gatavības režīmā. *RWE* gadījumā tā ir viena iekārta – *Niederaußem G* vai *Niederaußem H*, kas 2029. gada 31. decembrī tiks pārcelta uz atliktās slēgšanas mehānismu un tiks pilnībā slēgta 2033. gada 31. decembrī.

b) Otrkārt, paziņotais pasākums un atliktās slēgšanas mehānisms attiecas uz dažādiem laikposmiem. Paziņotais pasākums attiecas uz galīgo slēgšanu no 2033. gada 31. decembra, savukārt atliktās slēgšanas mehānisms attiecas uz laikposmu, kas pavadīts atliktās slēgšanas mehānismā, t. i., no 2029. gada 31. decembra līdz 2033. gada 31. decembrim. Tas attiecas uz *Niederaußem G* vai *Niederaußem H*, kas ir vienīgā *RWE* iekārta, kura tiek pārcelta uz atliktās slēgšanas mehānismu. Attiecībā uz *Niederaußem* G vai *Niederaußem* H atliktās slēgšanas mehānismu sāk piemērot 2029. gada 31. decembrī, savukārt galīgā slēgšana ir 2033. gada 31. decembrī. Tas nozīmē, ka paziņotais pasākums un *Niederaußem G* vai *Niederaußem H* iekļaušana atliktās slēgšanas mehānismā nepārklājas. Turpmāk ne *Niederaußem G*, ne *Niederaußem H* nav iekļauta pārskatītajā aprēķinā (sk. 66. apsvērumu).

c) Treškārt, paziņotajam pasākumam un atliktās slēgšanas mehānismam ir atšķirīga loģika, un atlīdzība tiek aprēķināta citādi. Attiecībā uz paziņoto pasākumu atlīdzību aprēķina, pamatojoties uz dažādiem ievaddatiem un negūtās peļņas prognozēm, t. i., tā ir uz nākotni vērsta atlīdzība, kas attiecas tikai uz gadiem pēc slēgšanas, savukārt atliktās slēgšanas mehānismu aprēķina, pamatojoties uz negūto peļņu, izmantojot formulu, ar kuru pārbauda rentabilitāti iepriekšējos trīs gados, t. i., tā pēc būtības ir retrospektīva, ņemot vērā tikai gadus pirms pievienošanās atliktās slēgšanas mehānismam. Turklāt negūtās peļņas aprēķinā nav iekļauta kompensācija par atliktās slēgšanas mehānismu. Tāpēc izmaksas/peļņa, ko sedz šie divi instrumenti, nepārklājas.

d) Ceturtkārt, Izbeigšanas likuma noteikums (45. punkts), saskaņā ar kuru pirmais kompensācijas maksājums tiek veikts tā gada beigās, kurā lignīta iekārta tiek galīgi slēgta pirmo reizi vai pārcelta uz atlikto slēgšanas mehānismu, attiecas uz kompensācijas izmaksas datumu, nevis uz paziņoto pasākumu kā tādu. Tādējādi paziņotais pasākums un atliktās slēgšanas mehānisms nav savstarpēji nesaraujami saistīti, un paziņotā pasākuma izmaksa nav atkarīga no atliktās slēgšanas mehānisma un otrādi.

(423) Turklāt Komisija uzskata, ka atliktās slēgšanas mehānisms un paziņotais pasākums ir divi atsevišķi pasākumi, ņemot vērā arī judikatūrā noteiktos kritērijus. Tiesa ir nospriedusi, ka nevar tikt izslēgts, ka vairāki secīgi valsts iejaukšanās pasākumi LESD 107. panta 1. punkta piemērošanas mērķiem būtu jāuzskata par vienu iejaukšanās pasākumu. Tā tas īpaši var būt gadījumā, ja starp secīgiem valsts iejaukšanās pasākumiem, ievērojot tostarp to hronoloģiju, mērķi un uzņēmuma stāvokli šīs iejaukšanās brīdī, ir tik cieša saikne, ka nav iespējams tos nodalīt ([164]). Šajā gadījumā abi pasākumi ir nošķirti divos dažādos laikposmos (sk. 423. apsvēruma b) apakšpunktu). Tiem ir atšķirīgi mērķi, jo atliktās slēgšanas mehānisms ir paredzēts tirgum ārkārtējās situācijās un piešķir operatoriem kompensāciju par iekārtu uzturēšanu gatavības režīmā, savukārt paziņotais pasākums kompensē peļņu, kas netika gūta elektroenerģijas ražošanas no lignīta agrīnas pārtraukšanas dēļ, taču tas neliek operatoriem turpināt elektroenerģijas ražošanu ar konkrētiem nosacījumiem. Turklāt abiem pasākumiem ir atšķirīgi juridiskie pamati: atliktās slēgšanas mehānisms ir reglamentēts saskaņā ar Izbeigšanas likuma 50. pantu, savukārt kompensācijas summu un tās pārvaldību reglamentē Izbeigšanas likuma 44. pants un 2021. gada līgums un to grozījumi. Visbeidzot, atliktās slēgšanas mehānismu pārvalda sistēmu operatori un pārvades sistēmu operatori, taču paziņotā pasākuma gadījumā tas tā nav. Šo iemeslu dēļ pasākumi nav savstarpēji cieši saistīti un tāpēc ir savstarpēji nodalāmi. Tāpēc atliktās slēgšanas mehānismu un paziņoto pasākumu nevar uzskatīt par vienu pasākumu, ņemot vērā arī attiecīgo judikatūru.

(424) Visbeidzot, attiecībā uz trešās personas izvirzīto argumentu par iespējamo ietekmi uz *RWE* negūto peļņu, ko radītu trīs iekārtu (*Niederaußem K*, *Neurath F* un *Neurath G*) pārcelšana uz rezervi līdz 2033. gada 31. decembrim (196. apsvērums), Komisija norāda, ka šīs iekārtas nav būtiskas grozītā *RWE* pasākuma novērtēšanā. Tas ir tāpēc, ka šīs iekārtas ir plānots slēgt 2030. gadā, un Vācija neiesniedza konkrētus ilgtermiņa aprēķinus par septiņām iekārtām, kuras tiks slēgtas pēc 2027. gada, jo esošie dati pārskatītajā aprēķinā par iekārtām, kas slēgtas pirms 2027. gada, jau ir pietiekami, lai pamatotu grozītajā *RWE* pasākumā paredzēto kompensācijas summu. Komisija arī ņem vērā Vācijas skaidrojumu, ka šīs potenciālās jaunās rezerves nav paredzētas ne Grozījumu likumā, ne grozījumu līgumā, taču tās būs juridiski jādefinē nākotnē, ja Vācija nolems ieviest šādas rezerves (278. apsvērums).

(425) Visbeidzot, Komisija uzskata, ka atlīdzība, ko *RWE* saņēma par iekārtu, kura pārcelta uz atliktās slēgšanas mehānismu un potenciālo rezerves mehānismu, nav būtiska, lai novērtētu grozītā *RWE* pasākuma samērīgumu.

6.3.3.1.3.3. Vācijas iesniegtie alternatīvie scenāriji

(426) Alternatīvie scenāriji, ko Vācija iesniedza pirms lēmuma par procedūras sākšanu pieņemšanas (sk. lēmuma par procedūras sākšanu 50., 54. un 134. apsvērumu), nav būtiski grozītā *RWE* pasākuma novērtēšanā, jo *RWE* elektrostaciju slēgšana jebkurā gadījumā tika pārcelta uz 2030. gadu un *RWE* negūtās peļņas pārskatītajā aprēķinā netika ņemts vērā sagatavotas dezekspluatācijas risinājums.

6.3.3.1.3.4. Raktuvju sanācijas papildu izmaksas

(427) Saskaņā ar *CEEAG* 425. punktu kompensācija par rentablu ogļu operāciju agrīnu slēgšanu "var aptvert arī uzņēmumiem radušās papildu izmaksas, piemēram, sakarā ar papildu sociālajām un vidiskajām izmaksām, ja tās tieši izraisījusi rentablo operāciju agrīnā slēgšana. Papildu izmaksas nevar ietvert izmaksas, kas būtu radušās arī hipotētiskajā scenārijā".

(428) Grozītā *RWE* pasākuma kontekstā Vācija iesniedza pārskatīto aprēķinu tikai par negūto peļņu, konkrētāk, par to *RWE* iekārtu negūto peļņu, kuras tiks slēgtas līdz 2025. gada 31. martam, un šis aprēķins liecina, ka šo iekārtu negūtās peļņas NPV ir lielāka nekā kompensācijas NPV (64. un 65. apsvērums). Pārskatītajā aprēķinā nav iekļautas raktuvju sanācijas papildu izmaksas (269. apsvērums).

([164]) 2015. gada 4. jūnija spriedums lietā Komisija/*MOL*, C-15/14 P, ECLI:EU:C:2015:362, 97. punkts.

(429) Tāpēc, tā kā pārskatītajā aprēķinā nav iekļautas raktuvju sanācijas papildu izmaksas un elektrostaciju negūtā peļņa ir pietiekama, lai pamatotu kompensāciju *RWE*, nav nepieciešams noteikt un novērtēt raktuvju sanācijas papildu izmaksas, kas *RWE* varētu rasties paātrinātās slēgšanas dēļ.

6.3.3.1.3.5. Secinājums par samērīgumu

(430) Tāpēc Komisija secina, ka grozītais *RWE* pasākums ir samērīgs.

6.3.3.1.4. Kumulēšana

(431) Komisija norāda, ka Vācija nodrošinās kumulācijas noteikumu izpildi, lai izslēgtu pārmērīgu kompensāciju saskaņā ar *CEEAG* 56. un 57. punktu (83. apsvērums).

(432) Dažas trešās personas apgalvoja, ka pasākums kopā ar citiem Vācijas pasākumiem, piemēram, *APG*, atliktas slēgšanas mehānismu, jaudas mehānismiem utt., varētu izraisīt pārmērīgu kompensāciju, jo tās pašas attiecināmās izmaksas varētu tikt kumulētas (sk. 196. un 206. apsvērumu). Komisija nepiekrīt šim viedoklim. Paziņotā pasākuma attiecināmās izmaksas attiecas uz negūto peļņu, savukārt, piemēram, atliktās slēgšanas mehānisms ir atsevišķs pasākums, kas attiecas uz dažādām attiecināmajām izmaksām, kā Komisija secināja 6.3.3.1.3.2. iedaļā. Tas pats attiecas arī uz citiem jaudas mehānismiem vai, piemēram, *APG*, kas neattiecas uz *RWE* negūto peļņu lignīta elektrostaciju agrīnas slēgšanas dēļ. *CEEAG* 56. punkts attiecas uz to pašu attiecināmo izmaksu kumulāciju. Tāpēc Komisija uzskata, ka paziņotā pasākuma gadījumā nav kumulācijas *CEEAG* 56. un 57. punkta nozīmē.

6.3.3.1.5. Pārredzamība

(433) Komisija norāda, ka Vācija ir apstiprinājusi, ka tā nodrošinās *CEEAG* 58., 59. un 61. punktā noteikto pārredzamības prasību izpildi (sk. 84. apsvērumu).

6.3.3.2. Izvairīšanās no nepamatotas negatīvas ietekmes uz konkurenci un tirdzniecību

(434) Saskaņā ar *CEEAG* 434. punktu dalībvalstij ir jānoskaidro un skaitliski jānosaka paredzamie ieguvumi videi no pasākuma, ja iespējams, izsakot kā atbalstu uz vienu novērstu CO_2 ekvivalenta emisiju tonnu. Turklāt Komisija sniegs pozitīvu vērtējumu, ja pasākumi ietvers brīvprātīgu CO_2 emisiju kvotu anulēšanu valsts līmenī.

(435) Saskaņā ar *CEEAG* 435. punktu ir svarīgi nodrošināt, ka pasākums tiek strukturēts tā, lai līdz minimumam ierobežotu konkurences izkropļojumus tirgū. Ja netiek organizēta konkurenci veicinoša konkursa procedūra, Komisija novērtēs atbalsta ietekmi uz konkurenci un tirdzniecību, pamatojoties uz pasākuma plānu un tā ietekmi uz attiecīgo tirgu.

(436) Pirmkārt, kā izklāstīts 18. apsvērumā, Vācija ir aplēsusi, ka paziņotais pasākums radīs vismaz 51 miljonu tonnu CO_2 emisiju ietaupījumu. Tāpēc Vācija ir noskaidrojusi un skaitliski noteikusi paredzamos ieguvumus videi no paziņotā pasākuma, ja iespējams, izsakot kā atbalstu uz vienu novērstu CO_2 ekvivalenta emisiju tonnu. Otrkārt, Komisija atzinīgi vērtē arī to, ka ar Izbeigšanas likumu ir ieviesta ikgadēja CO_2 emisijas kvotu atcelšana valsts līmenī, kā izklāstīts 19. apsvērumā. Izbeigšanas likums paredz atcelt CO_2 emisijas kvotas, kas atbilst emisijas papildu samazinājumam, kuru rada lignīta elektrostaciju slēgšana, ņemot vērā tirgus stabilitātes rezerves izmantošanu. Nosakot dzēšamo CO_2 kvotu skaitu, Vācija ņems vērā aizstājējtehnoloģijas. Tāpēc Komisija uzskata, ka *CEEAG* 434. punktā noteiktā prasība ir izpildīta.

(437) Attiecībā uz *CEEAG* 435. punktu Komisija norāda, ka, izstrādājot pasākumu, vēlamajam risinājumam vajadzētu būt konkurenci veicinošai konkursa procedūrai, lai nodrošinātu, ka konkurences un tirdzniecības izkropļojumi ir minimāli. Tomēr, kā izklāstīts 32. apsvērumā, Vācijas iestādes ir izvirzījušas pamatotus argumentus, kāpēc šajā gadījumā nebūtu jāpiemēro konkurenci veicinoša konkursa procedūra, un Komisija piekrīt šim viedoklim (388. apsvērums un turpmākie apsvērumi). Tāpēc Komisija izņēmuma kārtā piekrīt, ka šajā lietā nav konkursa procedūras. Tā kā netiek organizēta konkurenci veicinoša konkursa procedūra, Komisija novērtēs atbalsta ietekmi uz konkurenci un tirdzniecību, pamatojoties uz pasākuma plānu un tā ietekmi uz attiecīgo tirgu.

(438) Komisija norāda, ka – kā uzsvērts 333. apsvērumā – paziņotais pasākums ietekmē konkurenci elektroenerģijas tirgū. Proti, tas ietekmēs konkurenci Vācijā un kaimiņreģionos, un tas, visticamāk, ietekmēs izdevīguma secību un tādējādi arī elektroenerģijas vairumtirdzniecības cenu.

(439) Tomēr Komisija uzskata, ka paziņotā pasākuma struktūra novērš nepamatotu negatīvu ietekmi uz konkurenci un tirdzniecību. Pirmkārt, paziņotais pasākums ir ierobežots laikā, jo īpaši ņemot vērā paātrināto pārtraukšanu līdz 2030. gadam. Otrkārt, paziņotais pasākums ir samērīgs un mazāks par aplēsto *RWE* negūto peļņu, t. i., pārskatītajā aprēķinā saistībā ar grozīto *RWE* pasākumu aplēsts, ka tādu *RWE* lignīta elektrostaciju negūtā peļņa, uz kurām attiecas agrīna slēgšana 2022. gadā, ir 2,2 miljardi EUR salīdzinājumā ar apstiprinātās kompensācijas NPV – 1,7 miljardiem EUR. Tāpēc kompensācijas NPV ir mazāka par aplēsto negūto peļņu (sk. 64. apsvērumu), un tātad tā nevar uzlabot atbalsta saņēmēja finansiālo stāvokli. Komisija norāda, ka šie divi paziņotā pasākuma struktūras aspekti mazina risku, ka varētu rasties nepamatota negatīva ietekme uz konkurenci un tirdzniecību.

(440) Trešās personas ir paudušas bažas par to, vai varēs izvairīties no nepamatotas negatīvas ietekmes uz konkurenci un tirdzniecību (sk. 224.–229. apsvērumu). Tās apgalvo, ka paziņotā pasākuma rezultātā lignīta operatori varēs iekļūt vai nostiprināt savu stāvokli kaimiņu tirgos, piemēram, no atjaunīgiem energoresursiem saražotas elektroenerģijas tirgū, un tādējādi tiks radīts kaitējums konkurentiem. Piemēram, ja lignīta operatori ieguldītu kapitālietilpīgās elektrostacijās AER izmantošanai, tas radītu spēcīgus konkurences izkropļojumus. Dažas trešās personas arī apgalvoja, ka kompensācija ir pretrunā LESD 106. pantam saistībā ar 102. pantu, jo tā nostiprina iespējamo *RWE* kā tirgū dominējoša elektroenerģijas ražotāja stāvokli situācijā, kad jebkurā gadījumā tirgus sašaurinās par labu *RWE* (sk. 220. apsvērumu).

(441) Vācija apstrīd trešo personu iesniegtos apgalvojumus, ka kompensācija dod labumu *RWE* Eiropas tirgū un ka paziņotais pasākums ir pretrunā LESD 106. pantam saistībā ar 102. pantu (sk. 274. apsvērumu). Vācija apgalvoja, ka paziņotais pasākums nerada vai nedraud radīt konkurences izkropļojumus un neietekmē tirdzniecību starp dalībvalstīm, jo *RWE* nav dominējoša stāvokļa tirgū (sk. 274. apsvērumu).

(442) Komisija nepiekrīt šiem trešo personu viedokļiem. Proti, pirmkārt, Komisija ir novērtējusi hipotētisko scenāriju un atzinusi to par ticamu – proti, lignīta elektrostacijas būtu turpinājušas darboties ilgāk par paredzēto slēgšanas datumu un tāpēc *RWE* būtu guvis peļņu. Attiecīgi, tā kā faktiskajā scenārijā *RWE* nav labākā situācijā kā hipotētiskajā scenārijā, nav iespējama nepamatota priekšrocība, kas ļautu *RWE* iekļūt kaimiņu tirgos vai nostiprināt savu stāvokli tirgū. Otrkārt, elektroenerģijas ražošanas no lignīta pārtraukšana samazinās jaudu tirgū un ļaus citām personām, tostarp AER ražotājiem, iekļūt tirgū vai nostiprināt savu pozīciju tajā. Tāpēc grozītais *RWE* pasākums nepiešķir *RWE* konkurences priekšrocības salīdzinājumā ar tā konkurentiem. Treškārt, ņemot vērā to, ka *RWE* saņem kompensāciju par peļņu, ko tas būtu guvis, ja elektroenerģijas ražošana no lignīta netiktu pārtraukta, *RWE* būtu bijusi iespēja veikt jaunus ieguldījumus arī tad, ja nebūtu paziņotā pasākuma. Tāpēc paziņotais pasākums nenostiprinās *RWE* stāvokli attiecīgajā tirgū. Visbeidzot, šis lēmums neattiecas uz novērtējumiem saskaņā ar LESD 102. un 106. pantu, jo šī oficiālā izmeklēšana attiecas uz LESD 107. pantu. Komisija arī norāda, ka – kā to ir apstiprinājusi Vācija – *RWE* nav garantēts turpmāku ieguldījumu atbalsts elektrostaciju slēgšanas dēļ. Šāds atbalsts, ja tas tiks piešķirts, būs atsevišķs pasākums, ko piešķirs konkursa kārtībā (sk. 273. apsvērumu).

(443) Trešā persona apgalvoja, ka pasākums piešķirs *RWE* nepamatotu priekšrocību un, lai no tā izvairītos, būtu jāievieš papildu saistības, kā tas tika darīts *British Energy plc* pārstrukturēšanas lietā ("*BE* lieta") ([165]) (sk. 227. apsvērumu). Komisija nepiekrīt šim viedoklim. *BE* lieta tika izvērtēta saskaņā ar Komisijas Pamatnostādnēm par valsts atbalstu grūtībās nonākušu uzņēmumu glābšanai un pārstrukturēšanai ("Glābšanas un pārstrukturēšanas pamatnostādnes") ([166]), kurās aplūkota situācija, kad grūtībās nonākušam uzņēmumam ir vajadzīgs glābšanas vai pārstrukturēšanas atbalsts. Tā kā atbalsta saņēmējs šādos gadījumos nevar palikt tirgū bez valsts iejaukšanās, saskaņā ar Glābšanas un pārstrukturēšanas pamatnostādnēm var būt nepieciešami papildu pasākumi, lai izvairītos no turpmākiem konkurences izkropļojumiem. Taču *RWE* nav grūtībās nonācis uzņēmums (sk. 456. apsvērumu), un paziņotais pasākums attiecas nevis uz glābšanas vai pārstrukturēšanas situāciju, bet gan uz rentablas uzņēmējdarbības agrīnu slēgšanu. Tāpēc *BE* lietu šajā lietā nevar izmantot kā analoģiju.

(444) Turklāt trešā persona atsaucās uz Vācijas Konstitucionālās tiesas 2021. gada 24. marta tā dēvēto "klimata nolēmumu", saskaņā ar kuru pārtraukšana 2038. gadā ir par vēlu, lai sasniegtu Vācijas mērķrādītājus klimata jomā, un tādējādi pasākums nesasniedz savu mērķi. Tāpēc, šīs trešās personas ieskatā, varētu teikt, ka negatīvā ietekme pārsniedz pozitīvo ietekmi, jo pasākums nepalīdz sasniegt nepieciešamos Vācijas mērķrādītājus klimata jomā (sk. 226. apsvērumu). Komisija norāda, ka *RWE* iekārtu dezekspluatācija ir pārcelta uz 2030. gadu un kompensācija tiek pieprasīta tikai par iekārtām, kuras tiks slēgtas vēlākais līdz 2025. gadam. Tāpēc trešās personas argumentam nav nozīmes.

(445) Visbeidzot, Komisija uzskata, ka *CEEAG* 435. punkta prasības ir izpildītas un paziņotais pasākums ir izstrādāts tā, lai izvairītos no nepamatotas negatīvas ietekmes uz konkurenci un tirdzniecību.

6.3.4. Atbalsta pozitīvās ietekmes samērošana ar tā negatīvo ietekmi uz konkurenci un tirdzniecību

(446) Kā izklāstīts *CEEAG* 71. un 72. punktā, Komisija izsvērs identificēto atbalsta pasākuma negatīvo ietekmi uz konkurenci un tirdzniecības apstākļiem attiecībā pret plānotā atbalsta pozitīvo ietekmi uz atbalstītajām saimnieciskajām darbībām, arī tā devumu vides aizsardzībā un enerģētikas rīcībpolitikas mērķu sasniegšanā un – konkrētāk – pārejā uz vidiski ilgtspējīgām darbībām un virzībā uz juridiski saistošo mērķrādītāju sasniegšanu saskaņā ar Eiropas Klimata aktu un 2030. gadam izvirzīto Savienības enerģētikas un klimata mērķrādītāju sasniegšanu. Šajā izsvēršanā Komisija īpašu uzmanību pievērsīs Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2020/852 ([167]) 3. pantam, arī principam "nenodarīt būtisku kaitējumu", vai citām salīdzināmām metodēm.

(447) Pasākuma negatīvajai ietekmei uz konkurenci un tirdzniecību ir jābūt tik mazai, lai pasākuma ietekmes kopējais samērs būtu pozitīvs. Saskaņā ar *CEEAG* 73. punktu Komisija atbalsta pasākumu uzskatīs par saderīgu ar iekšējo tirgu tikai tad, ja pozitīvā ietekme atsvērs negatīvo ietekmi.

(448) Tiesa ir precizējusi, ka, lai novērtētu, vai pasākums nelabvēlīgi ietekmē tirdzniecības apstākļus tādā mērā, kas ir pretrunā kopīgām interesēm, Komisijai ir jāizvērtē plānotā atbalsta pozitīvā ietekme uz to darbību attīstību, kuru atbalstīšana ir paredzēta, un negatīvā ietekme, kāda šim atbalstam var būt uz iekšējo tirgu ([168]).

([165]) Komisijas 2002. gada 27. novembra lēmums par valsts atbalstu NN 101/2002 – Apvienotās Karalistes glābšanas atbalsts *British Energy plc*.

([166]) Komisijas paziņojums – Pamatnostādnes par valsts atbalstu grūtībās nonākušu uzņēmumu glābšanai un pārstrukturēšanai (OV C 249, 31.7.2014., 1. lpp.).

([167]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2020/852 (2020. gada 18. jūnijs) par regulējuma izveidi ilgtspējīgu ieguldījumu veicināšanai un ar ko groza Regulu (ES) 2019/2088 (OV L 198, 22.6.2020., 13. lpp.).

([168]) 2020. gada 22. septembra spriedums, Austrija/Komisija, ECLI:EU:C:2020:742, 101. punkts.

(449) Attiecībā uz līdzsvarošanas negatīvo pusi, kā izklāstīts 439. apsvērumā, paziņotais pasākums ietekmēs konkurenci Vācijā un kaimiņreģionos un mainīs izdevīguma secību. Tomēr, kā izklāstīts 6.3.3.2. iedaļā, grozītais *RWE* pasākums ir izstrādāts tā, lai izvairītos no nepamatotas negatīvas ietekmes uz konkurenci un tirdzniecību. Proti, grozītais *RWE* pasākums ļauj atbalsta saņēmējam nostiprināt savu stāvokli tirgū vai iekļūt jaunos tirgos tādā veidā, kas hipotētiskajā scenārijā nebūtu bijis iespējams.

(450) Attiecībā uz līdzsvarošanas pozitīvo pusi Komisija norāda, ka elektroenerģijas ražošanas no lignīta pārtraukšana veicinās papildu elektroenerģijas jaudas attīstību, izmantojot citas tehnoloģijas, proti, AER, un ļaus Vācijai sasniegt savu klimatneitralitātes mērķrādītāju saskaņā ar grafiku, t. i., starpposma mērķrādītāju līdz 2030. gadam un galīgo mērķrādītāju līdz 2045. gadam (sk. 6.3.2. iedaļu). Turklāt atbalstam būs pozitīva ietekme uz vidi, piemēram, būtisks CO_2 emisiju samazinājums par miljoniem tonnu CO_2 gadā, kas varētu veidot aptuveni 40 % no CO_2 emisijām Vācijā (16. un 17. apsvērums). Bez paziņotā pasākuma šie samazinājumi nenotiktu tajā pašā laikposmā, jo *RWE* nebūtu stimula pārtraukt savu rentablo lignīta iekārtu darbību. Turklāt paziņotais pasākums nodrošina lignīta elektrostaciju slēgšanas paredzamību, kas garantēs piegādes drošību un sniegs pārliecību lignīta operatoriem attiecībā uz nodarbinātību un citām sociālajām sekām.

(451) Tomēr Vācijas iestādes paziņoto pasākumu ir izstrādājušas tā, lai līdz minimumam samazinātu potenciālos konkurences izkropļojumus, ko paziņotais pasākums varētu radīt, kā izklāstīts 440. apsvērumā. Tāpēc paziņotā pasākuma pozitīvā ietekme veicinās pāreju uz vidiski ilgtspējīgām darbībām un palīdzēs sasniegt juridiski saistošos mērķrādītājus saskaņā ar Eiropas Klimata aktu un 2030. gadam izvirzītos Savienības enerģētikas un klimata mērķrādītājus, veicinot tādas elektroenerģijas attīstību, kas ražota no alternatīviem energoresursiem, piemēram, AER.

(452) Turklāt paziņotais pasākums atbilst principam "nenodarīt būtisku kaitējumu", jo paziņotais pasākums neatbalsta tādu saimniecisko darbību veikšanu, kas būtiski kaitētu kādam vides aizsardzības mērķim, piemēram, siltumnīcefekta gāzu emisiju palielināšanu. Tieši pretēji, paziņotā pasākuma mērķis ir samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas un veicināt tādas elektroenerģijas attīstību, kas ražota no alternatīviem energoresursiem, piemēram, AER.

(453) Tāpēc paziņotā pasākuma pozitīvā ietekme atsver pagaidu ietekmi uz konkurenci Vācijā un kaimiņreģionos, jo paziņotais pasākums ļaus panākt lielākus siltumnīcefekta gāzu emisiju samazinājumus un ir izstrādāts tā, lai ierobežotu konkurences izkropļojumus, jo tas ir ierobežots laikā, jo īpaši ņemot vērā paātrināto pārtraukšanu līdz 2030. gadam, kā arī ir samērīgs un nepārsniedz aplēsto *RWE* negūto peļņu (sk. 440. apsvērumu). Kopumā paziņotais pasākums atbilst LESD 107. panta 3. punkta c) apakšpunkta mērķiem, jo veicina no alternatīviem avotiem ražotas elektroenerģijas saimnieciskās darbības attīstību, ja šādam atbalstam nav tādas nelabvēlīgas ietekmes uz konkurenci, kas ir pretrunā kopīgām interesēm.

(454) Visbeidzot, Komisija uzskata, ka *CEEAG* 71.–73. punkta prasības ir izpildītas. Tāpēc Komisija uzskata, ka paziņotā pasākuma pozitīvā ietekme atsver tā iespējamo negatīvo ietekmi uz konkurenci un tirdzniecību.

6.3.5. Grūtībās nonākuši uzņēmumi, uz kuriem attiecas atgūšanas rīkojums

(455) Komisija atzīmē, ka Vācija ir apstiprinājusi, ka *RWE* nav grūtībās nonācis uzņēmums un ka uz to neattiecas neizpildīts atgūšanas rīkojums (81. un 82. apsvērums). Tāpēc grozītais *RWE* pasākums atbilst *CEEAG* 14. un 15. punktam ([169]).

([169]) Tas arī nozīmē, ka nevar veikt salīdzinājumu ar *British Energy plc* pārstrukturēšanas lietu, kā to ierosināja trešā persona.

6.3.6. Secinājums par atbalsta saderību

(456) Visbeidzot, Komisija uzskata grozīto *RWE* pasākumu par saderīgu ar iekšējo tirgu, jo tas veicina saimnieciskās darbības attīstību un nepamatoti neietekmē tirdzniecības apstākļus tādā mērā, kas būtu pretrunā kopīgām interesēm. Turklāt atbalsta pozitīvā ietekme atsver tā negatīvo ietekmi uz konkurenci un tirdzniecību. Tāpēc grozītais *RWE* pasākums ir saderīgs ar *CEEAG* 4.12.1. iedaļu un LESD 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu.

7. **SECINĀJUMS**

(457) Grozītais *RWE* pasākums ir saderīgs ar iekšējo tirgu, pamatojoties uz LESD 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu, ņemot vērā attiecīgos *CEEAG* noteikumus.

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Valsts atbalsta pasākums 2,6 miljonu EUR apmērā, ko Vācijas Federatīvā Republika plāno īstenot par labu *RWE*, ir saderīgs ar iekšējo tirgu Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. panta 3. punkta c) apakšpunkta nozīmē.

Attiecīgi ir atļauts īstenot valsts atbalstu 2,6 miljardu EUR apmērā.

2. pants

Šis lēmums ir adresēts Vācijas Federatīvajai Republikai.

Briselē, 2023. gada 11. decembrī

Komisijas vārdā –
priekšsēdētājas izpildvietniece
Margrethe VESTAGER